

**SÄHKÖINEN MAATALOUSTUKIHAKU SUOMESSA 2009 –
ODOTUKSIA, KÄYTTÖKOKEMUKSIA JA
KEHITTÄMISEHDOTUKSIA**

Opinnäytetyö

Merja Koskela ja Arja Mustonen

**Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Agrologi (AMK)**

Koulutusala: Luonnonvara-ala	
Koulutusohjelma: Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma	Suuntautumisvaihtoehto:
Työntekijä/tekijät: Merja Koskela ja Arja Mustonen	
Työn nimi: Sähköinen maataloustukihaku Suomessa 2009 – odotuksia, käyttökokemuksia ja kehittämisehdotuksia	
Päiväys: 15.12.2009	Sivumäärä/liitteet: 111/55
Ohjaaja/ohjaajat: Petri Kainulainen, Kati Partanen, Pirjo Suhonen ja Hannu Viitala	
Toimeksiantaja: MTK-Pohjois-Savo, M@@TK-hanke	
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Maataloustukien sähköinen haku avautui keväällä 2009 koko Manner-Suomessa. Kokemukset edellisen vuoden pilottihausta olivat pääasiassa myönteisiä. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa tietoa, jolla viljelijät, neuvojat, EU-avustajat ja kuntien maaseutuhallinto saadaan laajasti hyödyntämään sähköistä tukihakua tulevaisuudessa. Selvitimme sähköisen haun onnistumista ja kehittämiskohteita sekä neuvojien ja EU-avustajien roolia tukihauksessa. Näiden selvittämiseksi teimme viisi erillistä kvantitatiivista kyselyä kevään 2009 aikana. Kaksi tutkimusta mittasi vastaajien aikomuksia, yksi poisjäännin syitä ja loput kaksi mittasivat saatuja kokemuksia sähköisestä tukihauksista. Kyselyissä oli yhteensä 129 kysymystä ja saimme 440 vastausta.</p> <p>Maaseutusihteerit ovat avainasemassa tiedonvälittäjinä viljelijöille. Totesimme, että viljelijätietojen selainpalvelun (Vipu) käytöllä oli selvä yhteys viljelijöiden aikomukseen osallistua sähköiseen tukihakuun. Uusi asia ei ole helppo omaksua millekään taholle. Viljelijöille, neuvojille ja EU-avustajille epäilyksiä aiheutti omaan osaamiseen liittyvät seikat sekä inhimillisten virheiden mahdollisuus. Tuekseen sähköiseen tukihakuun he tarvitsevat tietoa, koulutusta ja henkilökohtaista opastusta. Ilman neuvojien ja EU-avustajien panosta jää suuri joukko viljelijöitä sähköisen tukihauksen ulkopuolelle. Niistä viljelijöistä, jotka hakivat tukia paperilla, 65,0 % käytti ulkopuolista apua. Maaseutuhallinnon, ProAgrian ja maataloustuottajain keskusjärjestön (MTK) tulee tiivistää yhteistyötä sähköisten palvelujen edistämiseksi. Vipu-valtuutusten tekemistä tulee helpottaa sillä nykyisellään valtuutus ei toimi maaseutuhallinnon tarkoittamalla tavalla.</p> <p>Sähköinen tukihaku oli sitä käyttäneiden neuvojien, EU-avustajien ja kuntien maaseutuhallinnon henkilöstön mielestä onnistunut. Se oli nopeaa ja helppokäyttöistä ja virheet vähenivät loogisuustarkisteiden avulla. Kasvavana uhkana sähköisten palvelujen käytölle voi olla langattomien yhteyksien toimimattomuus ja hitaus.</p>	
Avainsanat: maanviljelijät, maatalouden tukipolitiikka, sähköinen asiointi, sähköiset palvelut	
Luottamuksellisuus:	

Field of study: Natural Resources and the Environment	
Degree Programme: Agriculture and Rural Development	Option:
Author(s): Merja Koskela ja Arja Mustonen	
Title of Thesis: E-application for agricultural support in Finland 2009 – expectations, experiences of use and proposals for development	
Date: 15.12.2009	Pages/appendices: 111/55
Supervisor(s): Petri Kainulainen, Kati Partanen, Pirjo Suhonen ja Hannu Viitala	
Project/Partners: MTK-North-Savo, M@@TK-project	
<p>Abstract:</p> <p>E-application for agricultural support was opened in Spring 2009 in the whole Finland. Last year, experiences of the pilot project were good. The target of the thesis was to produce information for farmers, advisors, EU-assistants so that the municipalities' agricultural industry administration, can make good use of the e-application for agricultural support. We found out how successful the e-application process was and what are its development areas We also found out the role of the advisors and EU-assistants. To solve these questions we made five quantitative questionnaires during spring 2009. Two questionnaires measured the intentions of the respondents, one enquiry measured the reasons of absence and the rest of enquiries measured experiences of the e-application process. Enquiries included 129 questions and we got 440 answers.</p> <p>Rural secretaries have an important role as the source of information for farmers. We found out that the previous use of the VIPU-service had a clear connection to the intention to use e-application. New things are not easy to adapt for any participants. The farmers, advisors and EU-assistants had a doubt that their expertise is not sufficient for the process and they were afraid of the possibilities of the mistakes. They need information, training and guidance. A great amount of the farmers will be left out of the e-application process without the help coming from advisors or EU-assistants. 65 % of those farmers who filled up the paper application used the help of advisors and EU-assistants. That is the reason why agricultural industry administration, ProAgria and The Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK) must compress their co-operation to promote the use of e-application. The authorization of the VIPU-service must be made easier. Nowadays the authorization does not work in the way that the agricultural industry administration has meant it to work.</p> <p>Those who used e-application to apply for agricultural support thought, that it was successful. It was easy and a quick. It reduced mistakes due to its automatic checking. Increasing threat of the use of e-application can be the inoperability and slowness of the wireless networks.</p>	
Keywords: Farmers, agricultural support policy, online services	
Confidentiality:	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	POHJOIS-SAVON MAATALOUS JA VILJELIJÄTUKIEN HAKUPROSESSI MANNER-SUOMESSA	9
2.1	Pohjois-Savon maatalous	9
2.2	Maataloustukijärjestelmä Suomessa	10
2.3	Tukihakemuksen täyttö ja palautus 2009	14
2.4	Tukihakemuksen käsittelyprosessi vuonna 2009 kunnan maaseututoimistossa.....	16
3	SÄHKÖINEN TUKIHAKU	19
3.1	Sähköinen tukihaku EU-alueella.....	19
3.2	Sähköisen tukihaun historia Suomessa	19
3.3	Sähköinen tukihaku Manner-Suomessa 2009	21
4	TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA TARKOITUS	28
4.1	Viljelijäkyselyt.....	28
4.2	Neuvoja–avustajakyselyt	29
4.3	Maaseutuhallinnon kysely.....	30
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	31
5.1	Tutkimusmenetelmä ja yleistä kyselyjen toteutuksesta	31
5.2	Aineistojen keruu	32
5.3	Aineiston analysointi.....	34
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	36
6.1	Viljelijäkysely	36
6.2	Viljelijäkysely sähköisen tukihaun kehittämiseksi	53
6.3	Neuvoja-avustajakysely	65
6.4	Kokemuksia sähköisestä tukihausta – kysely neuvojille ja avustajille.....	75
6.5	Kokemuksia sähköisestä tukihausta – kysely kuntien maaseutuhallinnolle	85
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	96

8	PÄÄTÄNTÖ.....	104
	LÄHTEET.....	108

LIITTEET

Liite 1	Tuenhakijan prosessi
Liite 2.	Hallinnonprosessi
Liite 3	Saatteet 4 kpl
Liite 4	Kyselyt ja vastausjakaumia sekä avoimien kysymyksien vastauksia 5 kpl
Liite 5	Sähköisiä tukihakemuksia Pohjois-Savo

1 JOHDANTO

Suomen maataloustukijärjestelmä on yksi Euroopan monimutkaisimmista. Se perustuu Euroopan yhteisön tuki- ja valvontajärjestelmän lainsäädäntöön ja asetuksiin, joissa määrätään Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta. Lisäksi kansalliset tuet monimutkaistavat tukien hakemista. Järjestelmän yksinkertaistamiselle ja tukihaun selkiyttämiseksi on suuri tarve viljelijän, neuvonnan ja hallinnon näkökulmasta. (Suomela 2007,7,11.) Vuosittain huhtikuussa tapahtuvassa päätukihaussa viljelijän on mahdollista hakea 16 eri tukea. Tukimuotojen runsaus ja seitsemän eri tukialueen olemassaolo on vaikea yhdistelmä. Tukiin liittyvä sitoumusehdot monimutkaistavat hakemista entisestään. Monimutkaisen kokonaisuuden hallinta on vaikeaa niin viljelijälle, neuvonnalle kuin hallinnollekin. Sähköinen tukihaku vaatii järjestelmän yksinkertaistamista ja samalla koko järjestelmä, myös paperihaun osalta, selkiytyy.

Opinnäytetyön taustana ovat keväällä 2008 toteutetusta sähköisen tukihaun pilotista saadut myönteiset kokemukset ja palautteet. Lapinlahti oli mukana sähköisen tukihaun pilotissa, jolloin osallistuimme neuvojana ja maaseutusihteerinä pilottiin. Omat kokemukset sähköisestä tukihauasta olivat pääosin myönteisiä. **Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa, joilla innostetaan viljelijöitä, neuvoja ja kuntien maaseutuhallinnossa työskenteleviä hyödyntämään sähköistä tukihakua tulevaisuudessa.** Kehitettävää uudessa järjestelmässä aina löytyy ja käytännöntyöntekijöinä haluamme olla mukana tekemässä tätä kehitystyötä. Järjestelmää on tähän mennessä kehitetty pääasiassa ylhäältä alaspäin, mutta sitä pitää kehittää myös alhaalta ylöspäin käyttäjät ja käytettävyys huomioiden. Tutkimuksessamme tämä tarkoittaa mielestämme sekä hyvän palautteen että kritiikin esille kaivamista ja saamamme tiedon välittämistä tukijärjestelmän ympärillä työskenteleville tahoille: Maaseutuvirastolle (Mavi), neuvontajärjestölle ja MTK:lle, unohtamatta kuntien maaseutuhallintoa ja viljelijää.

Pilotista saamamme kokemuksen mukaan sähköinen tukihaku helpottaa viljelijöiden, neuvojien, EU-avustajien ja maaseutusihteerien työtä: sähköisesti jätetyt hakemukset tallentuvat suoraan maaseutuhallinnon IACS-tukisovellukseen, hakemuksen voi jättää myös toimiston aukioloajan ulkopuolella, sähköinen haku estää tavallisimpien pinta-alavirheiden, kuten kasvulohkojen summavirheen peruslohkon alaan nähden ja lo-

makkeille voi hakea esitetyt tiedot edellisen vuoden lomakkeilta. Vakiintuakseen sähköisen tukien hakemisen tulee olla helpompaa, kuin tukien hakeminen paperilomakkeella.

Tieto- ja viestintätekniikan käyttö Suomessa

Internetin käyttö on Suomessa yleistynyt tasaisesti. Tilastokeskuksen vuonna 2000 teettämän tutkimuksen mukaan 16–74 vuotiaista suomalaisista 50 % oli käyttänyt internetiä viimeisen kolmen kuukauden aikana. Vastaavassa kyselyssä keväällä 2009 internetiä ilmoitti käyttävänsä 82 %. Kevään 2009 tutkimuksessa peräti 82 % internetiä käyttävistä ilmoitti käyttävänsä sitä päivittäin tai lähes päivittäin. Internet on yleisimmän viestinnän, asioiden hoidon ja tiedonhaun väline. Sähköposti on yleisin netin käyttötapa. 91 % internetin käyttäjistä lähetti tai vastaanotti sähköpostia. Myös tietokoneiden yleistyminen jatkuu. Keväällä 2009 tietokone oli 80 % kotitalouksista. Kasvua vuoteen 2008 verrattuna oli 4 prosenttiyksikköä. (Tilastokeskus, 2009.)

Hannele Teerijoen keväällä 2009 tekemä Rovaniemen viljelijöiden atk-valmiuksia ja mahdollisuuksia sähköiseen tukihakuun kartoittanut opinnäytetyö osoitti, että tieto- ja viestintätekniikan levinneisyys ei juuri poikkea tilastokeskuksen tutkimista luvuista. Kyselyyn vastanneista tietokone oli 83 %:lla vastanneista ja internetyhteys 82 %:lla Rovaniemen alueen viljelijöistä kyselyyn vastanneilla tietokoneen käyttötaito oli erittäin hyvä tai hyvä 40 %:lla, tyydyttävä 41 %:lla ja heikko 6 %:lla. Viljelijöillä näyttäisi siis olevan varsin hyvät tekniset mahdollisuudet hyödyntää sähköisiä palveluja ja lisäksi valtaosa piti tietokoneen käyttötaitojaan vähintään tyydyttävinä.

Toimeksiantaja

Tutkimuksen toimeksiantaja on Pohjois-Savossa toimivan M@@TK-hanke. Hankkeen yhtenä tavoitteena on edistää viljelijöiden sähköistä asiointia sekä heidän ATK-valmiuksia ja sähköistä tiedonhallintaa. Tavoite palvelee hyvin maataloushallinnon sähköisen tukihaun edistämistä ja siksi M@@TK-hanke on luonteva yhteistyökumppani. M@@TK-hanketta hallinnoi MTK Pohjois-Savo ja Aluekehityssäätiö.

Tutkimuksen alueellinen rajausta määritellään M@@TK-hankkeen toiminta-alueelle. Hankkeen kautta tavoitetaan merkittävä osa MTK Pohjois-Savon noin 3500 viljelijäjäsenestä sekä MTK Pohjois-Savon EU-avustajat. Tutkimuksen tekijöiden kautta tavoitetaan ProAgria Pohjois-Savon tukihakemuksia täyttävät neuvojat sekä Pohjois-Savon maaseutuhallinnossa työskentelevät henkilöt.

Sähköinen tukihaku laajeni valtakunnalliseksi keväällä 2009. Laajenemisen yhteydessä tuli huomattava määrä uusia palvelun käyttäjiä: tuenhakijat, neuvojat, EU-avustajat ja kuntien maaseututoimen henkilöt.

2 POHJOIS-SAVON MAATALOUS JA VILJELIJÄTUKIEN HAKUPROSESSI MANNER-SUOMESSA

2.1 Pohjois-Savon maatalous

TE-keskuksen 2008 tilastokatsauksen mukaan Pohjois-Savossa oli 4580 aktiivitalaa, päätuotantosuunta on nautakarjatalous. Taulukossa 1 on esitetty Pohjois-Savon maati-
lojen lukumäärät tuotantosuunnittain.

TAULUKKO 1. Pohjois-Savon maatilat tuotantosuunnittain (Tilastokatsaus 2008)

Tuotantosuunta	Lukumäärä
Lypsykarjatalo	1 695
Muita nautakarjatalo	420
Sikatilo	75
Siipikarjatalo	15
Muu kotieläintuotanto (hevos-, lammastalous)	170
Viljanviljely	875
Puutarhakasvien viljely	280
Erikoisviljelytilo (peruna, sipuli ym.)	60
Muu kasvintuotanto (heinä)	990

Vuonna 2008 Pohjois-Savossa tuotettiin maitoa 298 miljoonaa litraa, mikä on 13,6 % koko maan maidontuotannosta. Naudanlihantuotanto oli 10,4 miljoonaa kiloa, mikä oli 12,2 % koko maan tuotannosta. Myös marjantuotannon osuus oli huomattava, 4,2 miljoonaa kiloa eli 32,2 % koko maan tuotannosta. Viljelyksessä olevaa peltoa oli 148 100 hehtaaria, josta oli nurmella 80 300 ha ja viljanviljelyssä 49 800 ha. Muulla alalla viljeltiin puutarhakasveja tai muita erikoiskasveja sekä osa alasta oli kesantona tai hoidettuna viljelemättömänä peltona. (Tilastokatsaus 2008.)

Pohjois-Savon viljelijöiden keski-ikä oli 48,4 vuotta. Tiloilla oli peltoa keskimäärin 32,3 hehtaaria ja metsää 61 hehtaaria. Lypsykarjataloilla oli keskimäärin 22 lehmää ja maidontuotanto oli keskimäärin 175 800 litraa tilaa kohti. (Tilastokatsaus 2008.)

2.2 Maataloustukijärjestelmä Suomessa

Kuten johdannossa todettiin, Suomen maataloustukijärjestelmä on yksi Euroopan monimutkaisimmista. Järjestelmä koostuu yli 20 eri tukimuodosta ja päätukihaussa on mahdollisuus hakea 16 eri tukea, joista viljelijä hakee yleensä 5–8 eri tukea. Tuista osa on EU:n kokonaan rahoittamia suorita tukia, kuten esimerkiksi tilatuki. Ympäristötuki ja luonnonhaittakorvaus ovat EU-osarahoitteisia eli osa niistä maksetaan kansallisista varoista. Lisäksi on monesta eri tuesta koostuva kansallinen tukijärjestelmä. Tukien maksuperusteena on viljelyksessä oleva peltopinta-ala, tuotantokasvi tai tuotetun sadon määrä sekä eri sitoumuksissa määrättyjen ehtojen noudattaminen. Eläintukia maksetaan eläintä tai eläinyksikköä kohti tai tuotantomäärän mukaan. Useimpien tukien ehtona on lisäksi täydentävien ehtojen noudattaminen. Tukijärjestelmä muuttuu koko ajan. Tämä tuo viljelijöille epävarmuutta tukien hakemiseen – koskaan ei voi olla varma ovatko tukien hakuperusteet samat kuin edellisenä vuonna.

Käsitteitä

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) vastaa oman alansa lainsäädäntötyöstä toimiessaan osana valtioneuvostoa ja Euroopan unionin päätöksentekoa (Maa- ja metsätalousministeriö 2009a).

Maaseutuvirasto (Mavi) hoitaa Suomessa maatalous- ja maaseutuhallinnon suunnittelu-, ohjaus- ja toimeenpanotehtäviä. Mavi toimii Suomen maksajavirastona vastatesaan maataloustuki- ja maaseuturahaston varojen käytöstä Suomessa. Tukihakemusten käsittelyyn käytettävät tietojärjestelmät ovat myös Mavin hallinnoimia ja lisäksi Mavin tehtävänä on kehittää sähköistä asiointia. (Maaseutuvirasto 2009a.)

Tilatuki on tuotannosta irrotettu tuki. Se otettiin käyttöön vuonna 2006, jolloin suurin osa EU:n kokonaan rahoittamista suorista tuista eli ns. CAP-tuista siirtyi tilatukeen.

Tilatukea maksetaan tukikelpoisen alan ja tilan hallinnassa olevien tukioikeuksien perusteella. Tilatuessa ei ole sadonkorjuuvelvoitetta, mutta tuen saaminen edellyttää täydentävien ehtojen noudattamista. (Maaseutuvirasto 2009b.) Tukikelpoinen ala on **tilatukiominaisuudeltaan** peltoa (A) tai pysyvää laidunta (B) oleva maatalousmaa. Alan, jolta tukea haetaan, on täytettävä tukikelpoisuus koko kalenterivuoden ajan eli sen on oltava viljelykelpoista. (Hakuopas 2009,37.)

Tilatuen perusyksikkö on **tukioikeus**, se määräytyi vuoden 2006 tukihaun yhteydessä viljelijän ilmoittamien tukikelpoisten hehtaarien perusteella. Tukioikeus muodostuu tasaosasta tai tasa- ja lisäosasta. Tilatuessa Suomi on jaettu kolmeen tukialueeseen ja tasaosan arvo, euroa/tukioikeus, määräytyy tukialueen mukaan. Lisäosa taas on tilakohtaisen tuotannon perusteella (maito ja sonnipalkkiot sekä sokerijuurikas) määräytynyt tukioikeuden arvon osa, joka vahvistettiin tukioikeuteen myös vuonna 2006. (Maaseutuvirasto 2009c, 4.)

Maatalouden ympäristötuki ja luonnonhaittakorvaus eli LFA-tuki (Less Favoured Areas) ovat osa Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaa. Nämä tuet ovat EU:n ja Suomen yhteisesti rahoittamia ohjelmaperusteisia tukia. Kulumassa olevalla ohjelmakaudella (2007–2013) kansallisista varoista maksetaan 72 % ja loput 28 % on EU:n rahoitusosuutta. Viljelijä tekee molemmista tuista viisivuotisen sitoumuksen ja tuen saannin ehtona on, että viljelijä hakee tuen maksatusta vuosittain lomakkeella 101B, noudattaa täydentäviä ehtoja ja korjaa sadon tuen kohteena olevalta peltoalalta tai hoitaa sen muuten hyväksytyllä tavalla. (Hakuopas 2009, 43.)

Tärkeimpiä tavoitteita ympäristötuen osalta ovat maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen pienentäminen ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Ympäristötuen tilat jaetaan kotieläintiloihin ja kasvinviljelytiloihin ja tuki maksetaan tukikelpoisten hehtaarien perusteella. Tuki muodostuu ympäristötuen perustoimenpiteistä ja tilakohtaisesti valittavista lisätoimenpiteistä sekä erikseen haettavista erityistuista. Ympäristötuki on korvausta tuen ehtojen noudattamisen aiheuttamista lisäkustannuksista ja tulonmenetyksistä. (Maa ja metsätalousministeriö 2009b.)

Luonnonhaittakorvauksella tuetaan epäsuotuisilla alueilla harjoitettavaa maataloutta. Tuki maksetaan tukikelpoisten hehtaarien mukaan ja vuodesta 2000 lähtien koko

Suomi on ollut LFA-alueita. Luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoiselle peltoalalle maksetaan myös **luonnonhaittakorvauksen kansallista lisäosaa**, joka on erisuuruinen kotieläintilalla ja kasvinviljelytilalla. (Maa- ja metsätalousministeriö 2009b.)

Eläinten hyvinvointitukea voivat hakea nauta- ja sikatilat. Tuesta tehdään viisivuotinen sitoumus ja viljelijällä on oltava koko sitoumuskauden ajan vähintään 10 eläinyksikköä kyseistä eläinlajia. Viljelijä voi valita noudatettavien perusehtojen lisäksi enintään kaksi lisäehtoa, joita noudatetaan koko sitoumuskauden ajan. Yleisenä vaatimuksena on, että viljelijän maatilalla täyttyy eläinten terveydenhuollon vaatimukset ja tilalla noudatetaan täydentäviä ehtoja. EU:n osuus tuesta on 28 % ja loppu rahoitetaan kansallisesti. (Hakuopas 2009, 102–104.)

EU:n eläinpalkkioita ovat sonni- ja härkäpalkkio, uuhipalkkio, urospuolisten teurasnautojen ja teurashiehojen tuotantopalkkio sekä emolehmien tuotantopalkkio. Perussääntö on, että nauta on tukikelpoinen kun sitä koskevat tapahtumailmoitukset on tehty nautarekisteriin 7 päivän kuluessa tapahtumasta ja lampaiden osalta kaikki eläinten tapahtumat on ilmoitettu lammas- ja vuohirekisteriin. (Hakuopas 2009, 100.)

Kansallisia kotieläintukia maksetaan sonneille ja härille, emolehmille ja emolehmähiehoille, uuhille ja kutuille sekä hevosille. Tuki on joko eläinyksikköä tai eläintä kohti maksettavaa tukea. Vuodesta 2009 alkaen sika- ja siipikarjatalouden kansalliset tuet maksetaan viitemäärän mukaisena tuotannosta irrotettuna tukena tai rakennemuutoskorvauksena. Nautaeläinten tuet maksetaan osallistumisilmoituksen ja nautarekisterin perusteella. Muiden eläinten tuet haetaan erillisillä lomakkeilla tiettyinä hakuaikoina. (Hakuopas 2009, 92–93.)

Kansallisia peltoalaperusteisia tukia ovat Etelä-Suomen hehtaarituet, kotieläintilan hehtaarituki ja erikoiskasvituki sekä pohjoiset hehtaarituet, joita ovat pohjoinen hehtaarituki, yleinen hehtaarituki ja nuorten viljelijöiden tuki. Muita kansallisesti rahoitettuja tukia ovat perunalle ja sokerijuurikkaalle maksettavat tuet sekä joidenkin nurmi- ja viljakasvien siementuotantoalalle maksettavat tuet. Lisäksi Etelä-Suomessa maksetaan ympäristötuen kansallista lisäosaa ja koko maassa maksettavaa, jo aikaisemmin mainittua luonnonhaittakorvauksen kansallista lisäosaa. Kansallisten tukien saannin

ehtona ovat paikkakunnan tuotanto-olosuhteet huomioon ottava viljelytapa ja täydentävien ehtojen noudattaminen (Hakuopas 2009, 65.)

Lisäksi on muutama erikoistuki, kuten peltokasvien tuotantopalkkio, energiakasvituki ja EU:n siementuotantotuki timoteille (Hakuopas 2009, 92).

Maidon tuotantotukea maksetaan koko maassa osallistumisilmoituksen ja tuotetun maitomäärän perusteella (Hakuopas 2009, 98.)

IACS- tukisovellus on ohjelma, johon viljelijän tukihakemustiedot tallennetaan lomakkeilta tai johon sähköisesti jätetyt lomakkeet tulevat. Tukisovelluksella hallinnoidaan eli käsitellään, valvotaan ja maksetaan sekä kunnan että TE-keskuksen kautta haettavat tuet.

Vipu-palvelu on hallinnon tarjoama viljelijätietojen selainpalvelu. Siellä viljelijät voivat tarkastella oman tilan tukihakemustietoja ja digitoitujen peruslohkojen karttakuvia sekä täyttää sähköisen tukihakemuksen. (Maaseutuvirasto 2009d.)

Vipu palvelun **käyttöoikeudella** tarkoitetaan viljelijän, neuvojan tai muun valtuutetun henkilön oikeutta päästä kyseisen tilan tietoihin tai täyttämään tilan hakemusta vipu-palvelussa. Käyttöoikeudet haetaan lomakkeella [405](#) ja kaikkien maatalon omistajien on allekirjoitettava lomake tai toimitettava valtakirja. Käyttöoikeuksia on kolmenlaisia: selausoikeudella voi selata tilan tietoja Vipu- ja Vipukartta-palvelussa, täyttöoikeuksilla voi myös täyttää sähköisiä hakemuksia valtuuttajan puolesta, jolloin valtuuttaja jättää itse tukihakemuksen. Laajoilla käyttöoikeuksilla käyttäjällä on oikeus täyttää, täydentää, muuttaa, allekirjoittaa ja jättää tilan sähköisiä hakemuksia. (Maa- ja metsätalousministeriön lomakepalvelu 2009.)

EU-avustaja on Maataloustuottajain keskusjärjestön (MTK) kouluttama, viljelijöitä maataloustukihaussa avustava henkilö.

2.3 Tukihakemuksen täyttö ja palautus 2009

Tukihakemukset lähetetään viljelijälle useassa postituksessa. Keväällä 2009 hakemukset, hakuopas ja täyttöohje postitettiin neljässä erässä maaliskuun loppuun mennessä. Lisäksi oli erillinen postitus tiloille, joilta päättyi luonnonhaittakorvaussitoumus ja tiloille joilta päättyi ympäristötukisitoumus. (Mavin tiedote 13.2.2009.)

Hakemukset saatuaan viljelijä täyttää hakemukset itse tai hän pyytää MTK:n EU-avustajan tai neuvontajärjestön toimihenkilön täyttämään tukihakemukset. Ennen tukihakemuksen täyttämistä tilalle on tehty viljelysuunnitelma, josta käyvät ilmi eri lohkoilla viljeltävät viljelykasvit ja niiden pinta-alat.

Tukihakemusten täyttö aloitetaan tarkastamalla tilan peruslohkojen esitäytetyt pinta-alat peruslohkolomakkeelta [102A](#). Viljelijän on tässä valittava, käyttääkö hän peruslohkolle digitoitua pinta-alaa vai digitoitua pinta-alaa pienempää alaa. Jos viljelijä haluaa käyttää lohkolta suurempaa pinta-alaa tai lohkolta on tapahtunut muista muutoksista kuten hallinnan muutoksista, on hänen täytettävä lisäksi lomake [102C](#) sekä piirrettävä muutos hallinnolta saatuun ilmakuvakarttaan. (Täyttöohje 2009, 29–30.) Muita peruslohkolomakkeelta tarkastettavia ja tarvittaessa muutettavia tietoja ovat lohkon maankäyttölaji kansallisissa tuissa, lohkon tilatukiominaisuus, lohkolta olevat erityistukisitoumukset sekä lohkon mahdollinen yhteiskäyttö sekä hukkakauratilanne.

Peruslohkolomakkeen jälkeen voidaan siirtyä täyttämään kasvulohkolomaketta [102B](#). Lomakkeelle ilmoitetaan peruslohkon kasvit kasvulohkoittain. Kasvit tulee ilmoittaa täyttöohjeen liitteen 3 mukaisin nimikkein. Kasvien nimikkeet on jaoteltu tilatukiominaisuuden mukaan neljän otsakkeen alle. (Täyttöohje 2009, 40–43.) Kaikki peruslohkolta olevat kasvit tulee ilmoittaa omana kasvulohkonaan, jos niiden ala ylittää 0,01 ha. Kasvulohkolomakkeella ilmoitetaan erikoistuen hausta, mikäli näille kasville haetaan valkuaiskasvipalkkiota, energiakasvien tukea tai siementuotannon tukea tai jos lohkolle haetaan tärkkelysperunan tukea. Erikoistukien saaminen edellyttää lisäksi usein erillisten hakulomakkeiden täyttämistä sekä tiettyjä ilmoituksia vielä tukihakemusten jätön jälkeen (Hakuopas 2009, 71–77). Kasvilajin kohdalle merkitty lajike sekä kylvösiemenen laatu määräävät tietyille lajikkeille TOS-maksun, mikäli käytetty

kylvösiemen ei ole sertifioitua. Kasvulohkon erityistukisopimus ilmoitetaan, jos tukea haetaan osalle lohkoa. Luonnonmukaista tuotantoa harjoittavat tila ilmoittavat kasvulohkolomakkeella lohkon siirtymävaiheen luonnonmukaisen tuotannon tarkkailujärjestelmää varten (Täyttöohje 2009, 27). Lopuksi lomakkeelle ilmoitetaan, onko lohko vuokrattu vai oma. Vuokralohkoista tulee toimittaa voimassa oleva vuokrasopimus hakemusten liitteenä. Tarvittaessa vuokrasopimusten uusimisen tai kokonaan uuden vuokrasopimuksen yhteydessä tulee täyttää tilatukioikeuden hallinnan siirtoon liittyvä lomake 103B (Maaseutuvirasto 2009e). Kasvulohkolomakkeen lisätietoja kohdassa ilmoitetaan tietoja, jotka voivat vaikuttaa eri tukien maksuperusteisiin (Täyttöohje 2009, 28). Kasvulohkolomakkeen saa tulostettua useimmista viljelysuunnitteluohjelmista. Edellytyksenä on, että suunnitelmassa on käytetty oikeita lohkotunnuksia ja että kasvilajit on päivitetty kunkin hakuvuoden täyttöohjeen liitteen 3 mukaisien nimikkeiden mukaan.

Kasvulohkolomakkeelta saadaan pohjatietoja maatilalomakkeen [101A](#) täyttää varten. Maatilalomakkeella ilmoitetaan hallinnolle tilastoitavia tietoja kuten koko tilan maankäyttölajien pinta-alat ja tilan sijaintia koskevat rekisteritiedot ja osoitetiedot. Viljelijä voi tältä lomakkeelta tarkastaa voimassaolevien sitoumusten kestot ja valitut lisätöimenpiteet LFA- ja ympäristötuesta sekä täydentävien ehtojen tiedot. Jos täydentävien ehtojen tiedoissa on tapahtunut muutoksia, ne korjataan. Päättyvien sitoumusten tilalle on mahdollista hakea määrärahojen puitteissa uutta sitoumusta. Uuden sitoumuksen antaminen edellyttää LFA-tuessa lomakkeen [176](#) täyttämistä ja ympäristötuesta lomakkeen [111](#) täyttämistä. Lomakkeella ei ole tietoja eläinten hyvinvointituen sitoumuksista tai eläinpalkkiojärjestelmään kuulumisesta. Näiden osalta tiedot tulee tarkastaa maataloustoimistosta tai edellisten vuosien hakulomakkeiden jäljennöksistä. Lomakkeella on myös mahdollista tehdä valtuutus tukiin liittyvien asioiden hoidosta ensisijaisen viljelijän puolisolle tai yhtymissä, yhteisöissä ja kuolinpesissä jollekin yhtymän jäsenelle. Lomakkeella voi myös antaa suostumuksen ensisijaisen viljelijän yhteystietojen luovuttamiseen tai ilmoittaa viranomaisille että tiedot ovat väestörekisteriin ilmoitettu salaisiksi.

Lopuksi täytetään varsinainen tukihakemuslomake [101B](#). Tukia haetaan laittamalla rasti ruutuun halutun tuen kohdalle. Eri tuet on jäsennelty tukialueittain ryhmiä. LFA- ja ympäristötukea, joissa on voimassaoleva sitoumus, tulee joka vuosi hakea

erikseen tällä lomakkeella. Jos tukea ei haeta tällä lomakkeella vuosittain, katsotaan viljelijän sitoumus päättyneeksi ja sitoumuksen piirissä olleiden peltojen tukikelpoisuus menetetään pysyvästi. Eläintuista eläinten hyvinvointituki on myös viisivuotisen sitoumuksen edellyttävä tuki. Uuden eläinten hyvinvointituen hakijan tulee täyttää lisäksi lomake [188](#). Kaikkien hakemiensa tukien osalta hakijan tulee huolellisesti tutustua tuen myöntämisen ehtoihin. Tukiehdot käyvät ilmi hakuoppaasta sekä kunkin tuen erillisistä sitoumusehdoista.

2.4 Tukihakemuksen käsittelyprosessi vuonna 2009 kunnan maaseututoimistossa

Tukihakemusten käsittelyprosessia kunnan maaseutuhallinnossa ohjaa Mavin antamat hallinnolliset ohjeet, joissa tukihakemusten käsittelyvaiheet on määritetty tarkkaan. Tukiasioita käsittelevä viranomainen voi neuvoa tuenhakijaa menettelyllisissä seikoissa ja lisäksi voidaan antaa yleistä kaikille tuen hakijoille tarkoitettua koulutusta. Yksittäiselle tuen hakijalle voidaan siis kertoa tukien ehdoista, mutta tuenhakijan avustajana ei saa kuitenkaan toimia. (Maaseutuviraston hallinnollinen ohje 2007, 21–22.)

Viljelijä jättää tukihakemuksensa kunnan maaseututoimistoon, jolloin vastaanottaja merkitsee jokaiseen lomakkeeseen vastaanottomerkinnän, päivämäärän ja nimikirjaimensa sekä käy silmämääräisesti läpi kaikki viljelijän jättämät lomakkeet puutteellisuuksien varalta:

- lomakkeet on täytetty kuulakärkikynällä tai muulla pysyvällä tavalla
 - kaikki lomakkeet on allekirjoitettu
 - jos tuen hakija on yhtymä, kuolinpesä tms., kaikkien osakkaiden on allekirjoitettava lomakkeet tai liitteenä on oltava valtakirja
 - lomakkeiden tyhjät rivit on mitätöity
 - lomakkeisiin ei ole jäänyt täyttämättömiä kohtia
 - tarvittavat liitteet, kuten vuokrasopimusten kopiot ja valtakirjat, ovat mukana
- (Maaseutuviraston hallinnollinen ohje 2007, 33–36.)

Vastaanottomerkintöjen jälkeen tuen hakijalle annetaan tukihakemuslomakkeen (Lnro101B) ensimmäisen sivun jäljennös tositteeksi viranomaiselle jätetyistä lomak-

keista. Seuraavaksi jokainen lomake kirjataan eli diaarioidaan IACS-tukisovellukseen ja diaarinumero merkitään lomakkeille (Maaseutuviraston hallinnollinen ohje 2007, 36–37).

Tämän jälkeen lomakkeilla olevat tiedot tallennetaan IACS-tukisovellukseen ja lomakkeille tehdään tallennusmerkintä, nimikirjaimet ja päivämäärä. Maatilalomakkeella 101A olevat tiedot, kuten maankäyttölajien pinta-alat, täydentäviä ehtoja koskevat tiedot, tilastoeläintiedot ja tietojen luovuttamislupa, tarkastetaan ja muutokset tallennetaan tukisovellukseen.

Peruslohkojen muutoslomakkeelta (102C) tallennetaan lohkojen hallinnanmuutokset, yhdistämiset, jaot ja muut korjaukset. Tämän jälkeen tarkistetaan ja tehdään tarvittavat korjaukset peruslohkotietoihin (lomake 102A), jonka jälkeen tallennetaan kasvulohkotiedot kohta kohdalta (lomake 102B). Tukihakemustiedot tallennetaan lomakkeelta 101B ja vielä lisäksi voi olla muita lisätietolomakkeita, sekä osallisten tietojen täydennystä tai sitoumuksiin liittyviä lomakkeita.

Tallennuksen jälkeen toinen henkilö tarkistaa lomakkeiden tallennuksen ja merkitsee tarkistusmerkinnän, nimikirjaimet ja päivämäärän, sekä lomakkeille että IACS-tukisovellukseen. Tallennuksen tarkastuksen yhteydessä tai maksatukseen hyväksymisen yhteydessä hakemuksille tehdään vielä yleis- ja erityistarkistusluetteloiden mukaiset tarkistukset, joista myös tehdään nimikirjain ja päivämäärämerkintä lomakkeille ja tukisovellukseen. (Maaseutuviraston hallinnollinen ohje 2007, 79–81.)

Silloin kun tehdään uudet sitoumukset ympäristötuen, luonnonhaittakorvauksessa tai eläinten hyvinvointituen, hallintoviranomainen tekee sitoumuspäätöksen ennen maksuun hyväksymistä. Sitoumuskäsittely on joka viides vuosi eli silloin, kun tehdään uudet sitoumukset. Myös niissä tilanteissa, kun sitoumuksiin tulee muutoksia, esimerkiksi tilatyypin muuttuessa kotieläintilasta kasvinviljelytilaksi tai päinvastoin, tehdään uusi sitoumuspäätös.

Tukihakemusten käsittelyn eri vaiheisiin täytyy osallistua vähintään kolme eri henkilöä, jotta ei pääse syntymään niin sanottuja vaarallisia työyhdistelmiä ja muita väärinkäytöksiä. ”Tehtävänjako on sellainen, ettei yksikään virkailija vastaa useammasta

kuin yhdestä maataloustukirahastolta tai maaseuturahastolta velvoittavien summien hyväksymiseen, maksamiseen tai kirjanpitoon liittyvästä tehtävästä ja ettei yksikään virkailija suorita mitään näistä tehtävistä ilman toisen virkailijan valvontaa.”(Maaseutuviraston hallinnollinen ohje 2007, 17.)

Tukihakemuksen käsittelijä tekee koko käsittelyprosessin ajan myös hallinnollista valvontaa virheiden ja ristiriitaisuuksien varalta ja tekee niistä tarvittavat selvitykset. Maksajaviranomainen hyväksyy tuet maksuun, kun muut tukien käsittelyvaiheet on tehty.

Sähköisen hakemuksen käsittelyprosessi poikkeaa jonkin verran paperihakemuksen prosessista. Olemme kuvanneet sähköisen tukihaun hakijan prosessin liitteessä 1 ja kunnan maaseutuhallinnon käsittelyprosessin liitteessä 2.

3 SÄHKÖINEN TUKIHAKU

3.1 Sähköinen tukihaku EU-alueella

Ruotsissa sähköinen tukihaku tapahtuu ns. SAM Iinternetin kautta. Vuonna 2007 tuenhakijoista 55 % jätti hakemuksen sähköisesti. Hakemuksen voi täyttää SAM Internetissä tai konsultti voi lähettää sen rajapinnan kautta. Kaikki hakemukset tallennetaan yhteiseen tietokantaan riippumatta siitä, oliko hakemus jätetty sähköisesti tai paperilla. Kokemukset sähköisestä hakemuksesta ovat Ruotsissa olleet myönteisiä. Palvelua käyttäneet viljelijät arvioivat tukihakemuksiin käytetyn täyttöajan puolittuneen verrattuna paperihakemusten täyttöaikaan. Ranskassa sähköinen asiointi on ollut käytössä vuosikymmenen puolivälistä. Tukihakemuksen jätti sähköisesti 19,5 % viljelijöistä. Sähköisen haun haasteeksi on koettu maakuntien tietoliikenneyhteydet. Tanskassa sähköinen asiointi on ollut käytössä vuodesta 2006. Englannissa sähköistä asiointia on kehitetty yhteistyössä kaupallisten palveluntarjoajien kanssa ja sähköinen tukihaku on vuoteen 2009 saakka mahdollista vain kaupallisten ohjelmantarjoajien kautta. Hollannissa koko julkishallinto on perustanut yhteisen portaalin, jossa hallinto ja asiakas voivat ottaa yhteyttä niin puhelimitse kuin internetin välityksellä. Maataloushallinto voi etäkäyttää viljelijän tietokoneen työpöytää ja tarvittaessa visuaalisesti neuvoa viljelijää tukisovelluksen käytössä. Hallinnollisesti järjestelmä toimii hyvin ja minimoi virheelliset tukihakemukset. (Suomela 2007, 21–28)

3.2 Sähköisen tukihaun historia Suomessa

Viljelijätietojen selainpalvelu, Vipu, on ollut käytössä vuodesta 2003 alkaen (Kommeri 2008). Kuviossa 1 nähdään Vipu-palvelun pääsivu. Vipu-palvelusta viljelijä voi seurata tukihakemuksensa käsittelyn etenemistä aina tallennuksesta maksatukseen saakka ja ladata peltolohkojensa vektorit (reunaviivat) ja käyttää niitä karttaohjelmallaan. Vuoden 2004 alussa Vipu-palvelulla oli yli 6000 käyttäjää. (MMM tiedote 2.3.2004.) Vipu-palvelun peltokarttasovellus on tullut viljelijöiden käyttöön vuonna 2007. (Kommeri 2008.) Peltokarttasovelluksessa viljelijä voi nähdä hallinnon käyttä-

mät peruslohkojen reunaviivat ortoilmakuvapohjalla ja käyttää tiettyjä mittatyökaluja. Palvelulla on noin 2000 käyttäjää. (Maaseutuvirasto 2009f.) Peltokarttasovelluksen ilmakehu-aineiston näkyminen edellyttää Java versio (JRE 1.4.2) ohjelman lataamista omalle tietokoneelle.

KUVIO1. Vipu-palvelussa viljelijällä on pääsy maataloushallinnon omaa tilaansa koskeviin tietoihin.

Sonnipalkkio oli ensimmäinen varsinainen sähköinen asiointipalvelu. Palvelulla on n. 400 käyttäjää. Valtakunnallisesti sähköisiä sonnipalkkiohakemuksia jätetään 10–15 % kaikista sonnipalkkiohakemuksista (Kommeri 2008.) Lapinlahdella noin 30 % sonnipalkkionhakijoista hakee sonnipalkkion sähköisesti.

Sähköistä tukihakua kokeiltiin keväällä 2008 14 pilottikunnan alueella. Kokeilussa olivat mukana Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Varsinais-Suomen TE-keskukset. Kunnat olivat Aura, Iisalmi, Ilmajoki, Jalasjärvi, Kauhajoki, Koski TL, Kuusjoki, La-

pinlahti, Lieto, Maaninka, Marttila, Suomusjärvi, Tarvasjoki ja Vieremä. Kokeiluun osallistui 256 tilaa, jotka palauttivat sähköisesti yhteensä yli 1000 lomaketta. Kokeilun onnistumisesta kerättiin palautetta niin viljelijöiltä kuin kuntien maaseutuelinkeinoveranomaisilta. Kyselyyn vastanneet olivat tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä käyttökokemuksiinsa. Viljelijät kokivat sähköisen tukihaun hyödylliseksi ja toimivaksi palveluksi. Lomakkeet olivat olleet nopeita ja helppoja täyttää ja hakemukset pystyttiin jättämään myös virka-ajan ulkopuolella. Puutteena viljelijät mainitsivat sen, että tekniikka ei aina toiminut odotetulla tavalla ja että joitakin ominaisuuksia ei ollut paperihakuun verrattuna. Lisäksi vastauksissa ilmeni huolta laajakaistayhteyksien pysyvyydestä ja saatavuudesta tulevaisuudessa. Kuntien maaseutuviranomaiset ottivat uudet työtehtävät myönteisenä vastaan. Useimpien mielestä palvelua koskevan neuvonnan antaminen sopi hyvin työtehtäviin. Käyttöoikeuksien myöntämiseen he toivoivat parannusta. (Mavin tiedote 29.7.2008). Pilotissa Lapinlahden viljelijöistä 39 tuenhakijaa (14,7 %) jätti tukihakemuksensa sähköisesti.

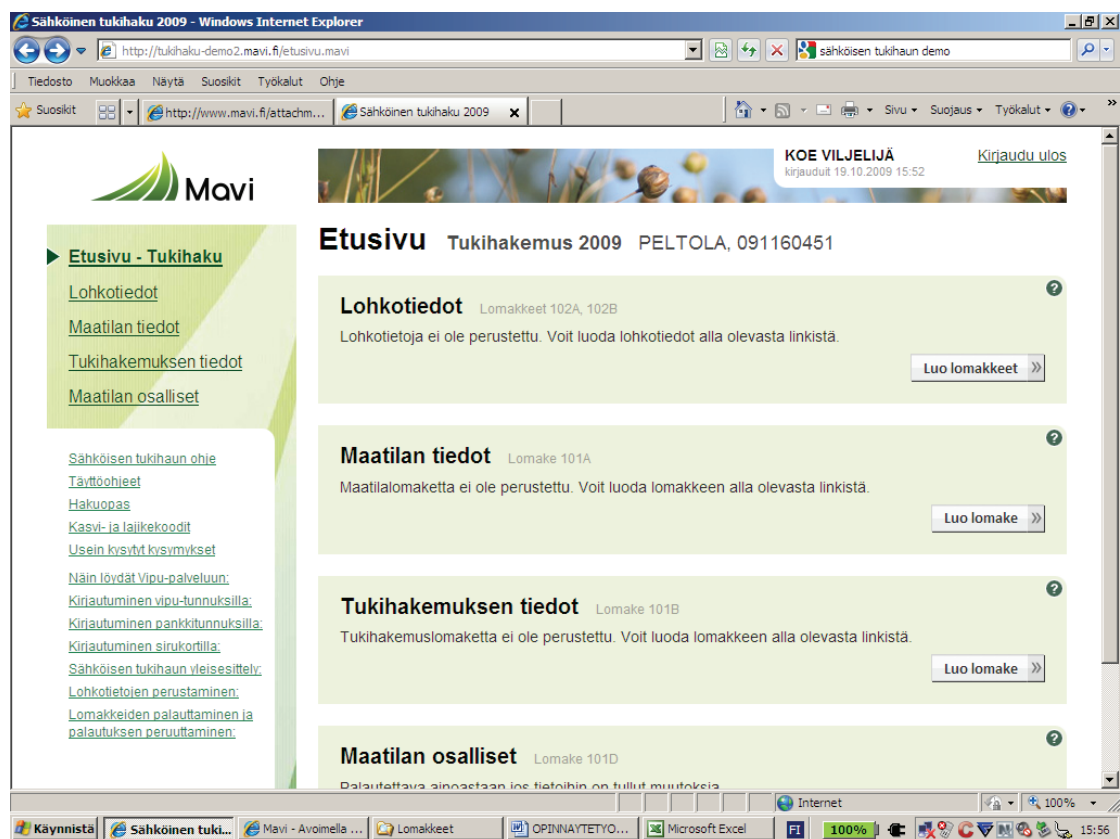
3.3 Sähköinen tukihaku Manner-Suomessa 2009

Sähköinen asiointi laajeni keväällä 2009 koko Manner-Suomeen. Sähköisesti voitiin hakea kaikkia lomakkeen 101B tukia. Sähköinen tukihaku edellytti Vipukäyttöoikeuksien hakemista kunnan maaseututoimelta ennen tukihakua eli 31.3. mennessä. (Maaseutuvirasto 2009f) Vanhat Vipukäyttöoikeudet eivät riittä sähköiseen tukihakuun. Uusia Vipukäyttöoikeuksia haki määräaikaan mennessä n. 12 000 viljelijää. Keskimäärin Vipukäyttöoikeuksia haki 18,4 % tiloista. Eniten käyttöoikeuksia haettiin Lapinlahdella, jossa käyttöoikeuksia haki 41,44 % tiloista. (Mavin tiedote 3.4.2009.)

Mavi asetti tavoitteeksi, että 10 % eli noin 7000 hakijaa jättäisi tukihakemuksensa sähköisesti. Tämä perustui vuoden 2008 pilottiin, jossa noin 10 % pilottikuntien viljelijöistä jätti tukihakemuksensa sähköisesti. (Lehtonen S. 2009). Sähköinen tukihaku käynnistyi 1.4. Hakeminen tapahtui internetin kautta. Hakemuksen kasvulohkolomakkeen luontiin oli kaksi tapaa. Viljelijä saattoi aloittaa hakemisen lähettämällä kasvulohkotiedot viljelysuunnitteluohjelmalla rajapinnan kautta sähköisen tukihaun sovellukselle. Toinen tapa kasvulohkotietojen lähettämiseen oli luoda ne itse tukihakuso-

velluksessa. Rajapinta oli kevään 2009 haussa avoin kuudelle viljelysuunnitteluohjelman toimittajalle.

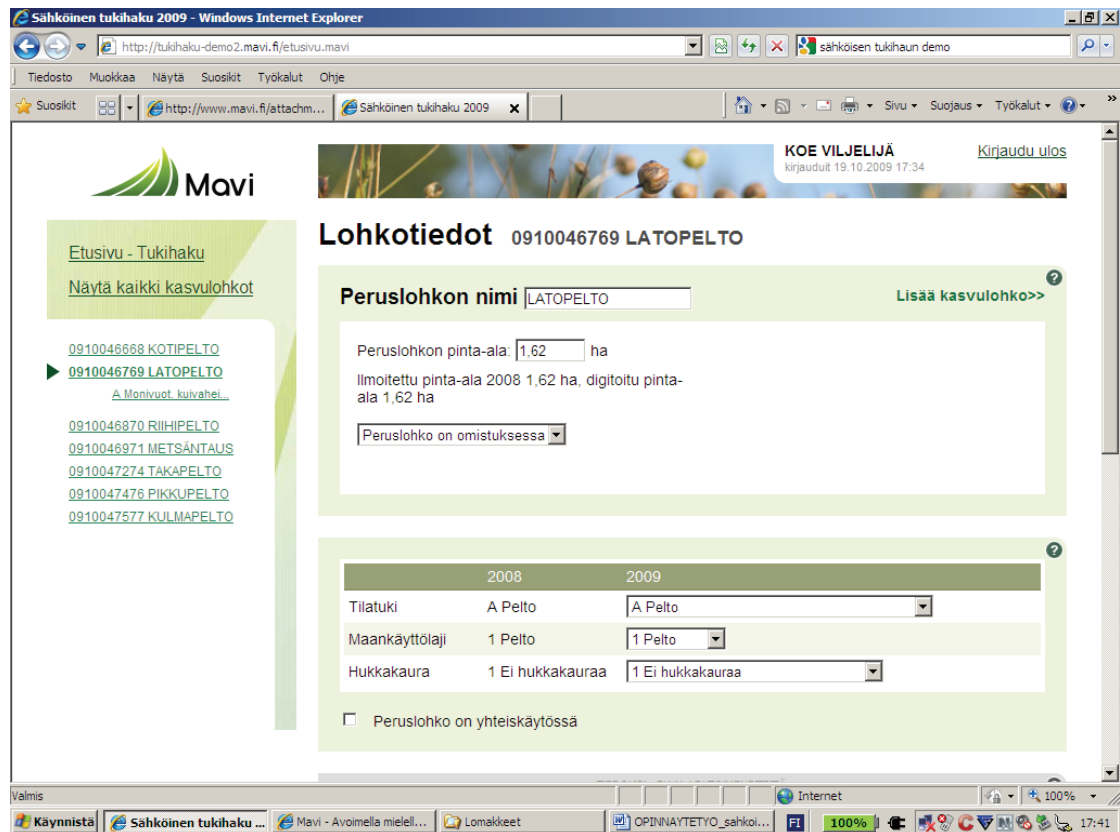
Tukihakemusten täyttäminen tapahtui Vipu-palvelussa. Vipu-palveluun kirjautuminen tapahtui osoitteessa <http://vipu.mavi.fi>. Kirjautumiseen viljelijällä oli valittavana kolme tapaa. Hän saattoi kirjautua palveluun Vipu-käyttäjätunnuksilla, pankkitunnuksilla tai sähköisellä henkilökortilla. Tukihakusovelluksen käynnistyttyä ohjelma antoi valita esitäyttötiedot hakemuksen pohjatiedoiksi. Valittavana olivat peruslohkojen alat edellisen vuoden hakemuksen mukaan tai digitoitujen alojen mukaan.

KUVIO 2. Sähköisen tukihaun etusivu. Luo lomake-painike tuo esivalintaikkunan näkyviin (Demo 2009)

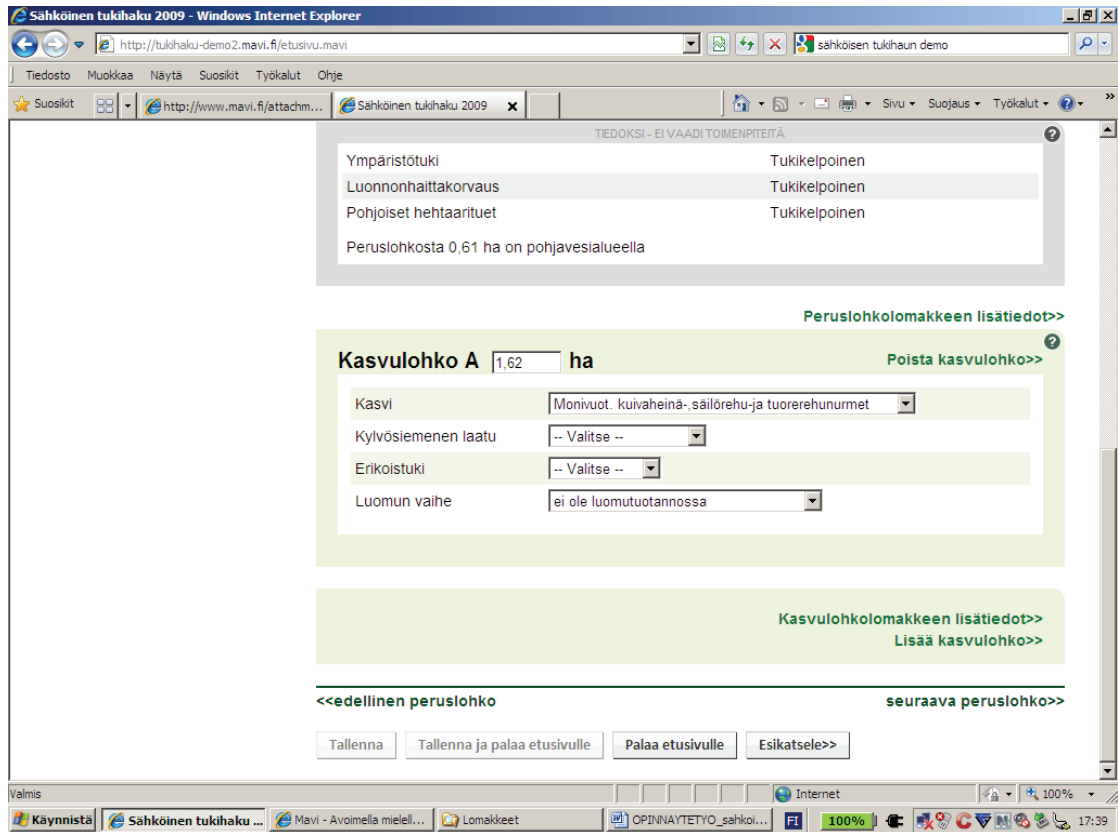
Tukihakemusten täyttöä ohjasi etusivun vasemmassa reunassa näkyvä valintaikkuna. Ikkunassa täytettävät lomakkeet oli sijoitettu suositeltavaan täyttöjärjestykseen: perus- ja kasvulohkolomake, maatilalomake, tukihakemus ja maatilan osalliset (kuvio 2). Luo lomake painikkeesta päästiin peruslohkolle valitsemaan esitäytettynä tiedot loh-

kon pinta-alasta, tilatukiominaisuudesta ja hukkakauratilanteesta. Lisäksi esitetytynä voitiin kasvulohkolomakkeelle valita viljelysuunnitteluohjelmalta lähetetty aineisto, vuoden 2008 kasvulohkotiedot tai tyhjä kasvulohkolomake.

KUVIO 3. Perus- ja kasvulohkotietojen muokkausikkunan yläosa (Demo 2009)

Perus- ja kasvulomakkeen muokkaus eteni lohko kerrallaan (kuviot 3–4). Kukin lohko tallennettiin erikseen ja uusi lohko valittiin etusivun vasemmassa laidassa olevasta valintaikkunasta. Tallennuksen aikana ohjelma antaa virheilmoituksen, jos kasvulohkojen yhteenlaskettu ala ei ole yhtä suuri kuin käytetty peruslohkon ala. Pinta-alavirheen mahdollisuus on näin estetty.

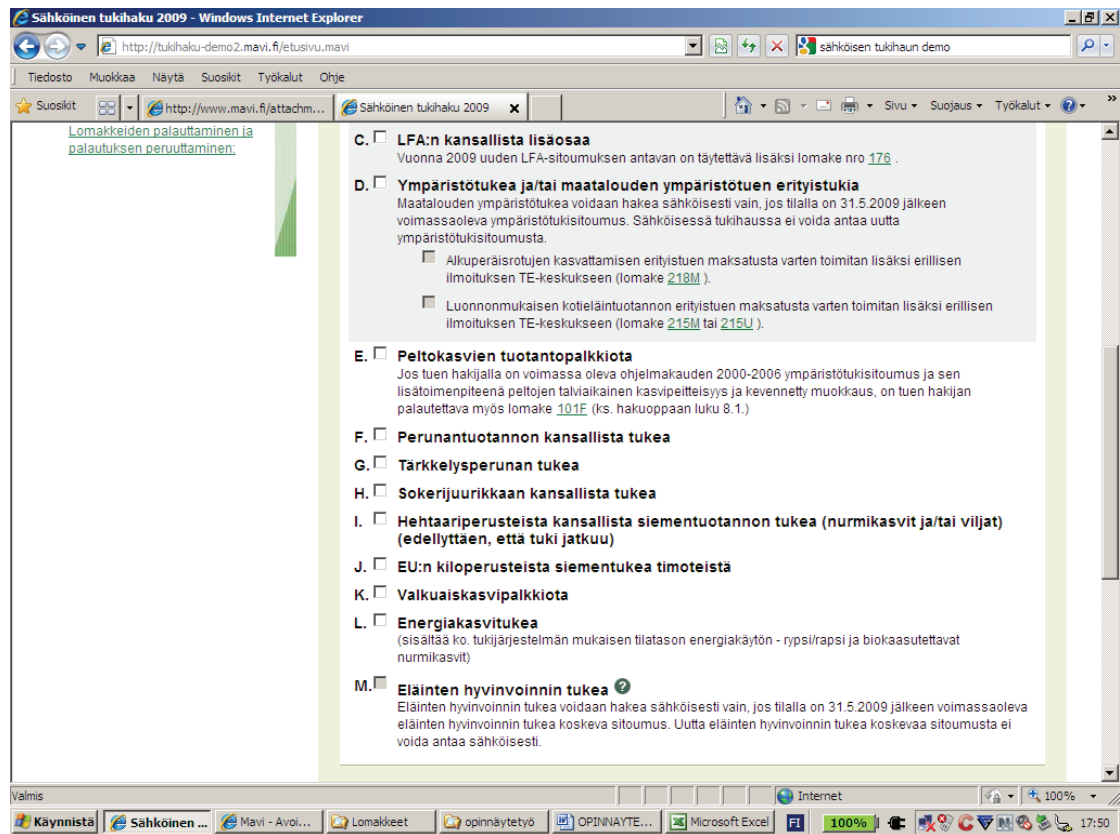

KUVIO 4. Perus- ja kasvulohkolomakkeen muokkausikkunan alaosa (Demo 2009)

Perus- ja kasvulohkolomaketta oli mahdollista tarkastella tallennuksen aikana pdf-lomakkeena. Lomakkeen ulkoasu oli sama kuin paperilomakkeessa

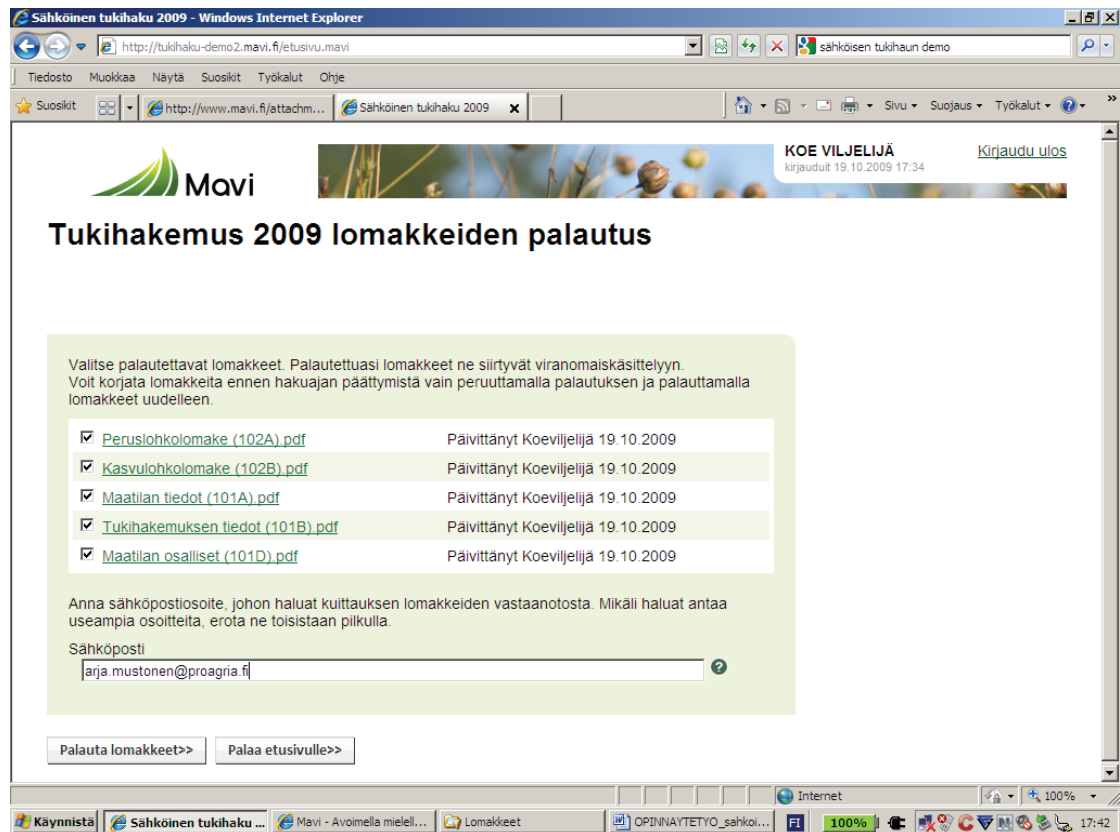
Etusivun maatilan tiedot kohdasta aukesi ikkuna maatilalomakkeen 101A tietoihin. Esitetytynä oli mahdollista valita maankäyttölajien pinta-alat vuoden 2008 hakemuksen mukaisena. Maankäyttölajien pinta-alatiedon poikkeaminen tukihakemuksessa aiheutti virheilmoituksen. Lomakkeella näkyivät mm. voimassa olevat LFA- ja ympäristötuen sitoumukset ja tällä lomakkeella saattoi antaa valtuutuksen allekirjoittaa tukihakuun liittyviä asiakirjoja

Maatilatietojen muokkauksen jälkeen täyttö etenee tukihakulomakkeeseen 101B (kuvio 5). Lomakkeelle on esitetytty raksilla eläinten hyvinvointituen haku, jos tilalla on voimassa oleva sitoumus. Muut tuet haettiin laittamalla merkki halutun tuen kohdalle.

KUVIO 5. Tuet haetaan merkitsemällä haettava tuki. Jos tilalla ei ole voimassa olevaa eläinten hyvinvoinnin tuen sitoumusta, ei tukea voi listasta merkitä haetuksi. (Demo 2009).

Lopuksi muokattiin maatilan osalliset-kohta, jossa voitiin muuttaa tilan henkilöiden yhteystietoja. Kaikki lomakkeet olivat tässä vaiheessa muokkaa tilassa ja niiden statuksena sähköisen tukihaku etusivulla näkyi ”perustettu”. Lomakkeet jäivät perustettu statukseen jos hakija ei siirtynyt tai halunnut siirtyä tukihakemusten palautusvaiheeseen. Palautus tapahtui painamalla palauta lomakkeet painiketta. Painike avasi ikkunan, jossa hakija valitsi palautettavat lomakkeet ja antoi sähköpostiosoitteen (kuvio 6). Palattuaan etusivulle näkyi etusivun vasemmassa reunassa statuksena ”jätetty”. Jätettyä hakemusta oli mahdollista muuttaa hakuaikana, jos se ensin sähköisesti peruttiin ja sen tilalle perustettiin ja jätettiin korvaava hakemus. Sähköpostiin saapui tieto lomakkeiden saapumisesta sähköiseen lomakkeiden väliavarastoon. Viesti toimi vastaanotto-kuittauksena.

KUVIO 6. Lomakkeiden palautusta varten tarvitaan sähköpostiosoite, johon lähetysilmoitus saapuu. Palautus estyy, jos sähköpostiosoitetta ei voida antaa. (Demo 2009)

Mavin toimesta kuntiin lähetettiin listat niistä tuenhakijoista, joilla oli lomake tai lomakkeita perustettu-tilassa. Kunnissa selvitettiin syyt, minkä takia lomakkeet olivat perustettu-tilassa. Syynä saattoi olla se, että listalla ollut lomake oli korvattu paperilomakkeella. Paperilomake ohittaa aina sähköisen lomakkeen tukihakemusta jätettäessä.

Sähköinen tukihaku onnistui Mavin tavoitteiden mukaisesti: 6158 maatilaa eli 9,5 % tuenhakijoista jätti sähköisen tukihakemuksen keväällä 2009 (Mavin tiedote 14.5.2009.) Pohjois-Savossa TE-keskuksen alueella jätettiin suhteessa eniten sähköisiä tukihakemuksia. Sähköisiä hakemuksia jätettiin 754 kappaletta, joka on 16,5 % tuenhakijoista. Toiseksi eniten hakemuksia jätettiin Pirkanmaalla (13,9 %) ja kolmanneksi eniten Keski-Suomessa (12,8 %). (Tike 2009.) Pohjois-Savossa eniten sähköisiä hakemuksia jätettiin Lapinlahdella, jossa tuenhakijoista 33,7 % jätti sähköisen tukihakemuksen. Toiseksi eniten hakemuksia jätettiin Karttussa (27,4 %) ja kolmanneksi

eniten Keiteleellä (27,2 %). Määrällisesti eniten hakemuksia jätettiin Lapinlahdella, Iisalmessa ja Vieremällä. Nämä kaikki olivat mukana jo pilottihaussa 2008. (MTK Pohjois-Savo, 2009.)

4 TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA TARKOITUS

Esitettyjä ongelmia selvitetään tuenhakijan, hakemuksen täytössä avustavien tukihenkilöiden ja neuvojien sekä tukihakemuksia käsittelevien maaseutusihteereiden näkökulmista. Vuoden 2008 pilotissa ei ole selvitetty EU-avustajien ja neuvojien merkitystä tukihakuprosessissa.

Tutkimuksen tavoitteena on tarkentaa esille tulleita kehittämiskohteita ja löytää uusia kehittämistarpeita käyttäjäkunnan laajentuessa. Tarkoituksena on löytää sopivia kannustimia palvelun käyttöönottoon, kartoittaa käytön esteitä ja koulutustarpeita. Tutkimus nostaa esille myös keskeisiä virhemahdollisuuksia, jotka pitäisi pystyä estämään esimerkiksi varmenteiden avulla. Tutkimuksen avulla on tarkoitus myös osoittaa kuka ja miten Vipu-käyttöoikeuksia todellisessa hakutilanteessa käytetään, kun hakemuksen täyttää muu kuin viljelijä. Saadun tiedon pohjalta on tarkoitus antaa myös kehittämissuhteita maataloushallinnolle sähköisen tukihaun parantamiseksi.

Opinnäytetyö hyödyttää erityisesti maaseutusihteereitä, neuvojia ja EU-avustajia sekä M@@TK-hankkeen kautta alueen viljelijöitä. Opinnäytetyössä koottua tietoa voidaan hyödyntää sähköisen palvelun kehittämisessä ja koulutuksen suunnittelussa.

4.1 Viljelijäkyselyt

Mitkä syyt aiheuttavat sen, että kaikki sellaiset hakijat joilla olisi valmius jättää tukihakemus sähköisesti, eivät niin tee? Ovatko syynä fyysiset esteet, kuten tietoliikenneyhteyden epäluotettavuus tai asenteet vai onko itse järjestelmä kankea? Entä viljelijöiden osaaminen, riittääkö se sähköisten palvelujen käyttöön?

Yksi kyselyn keskeinen tavoite oli saada viljelijät heräämään Vipu-käyttöoikeuksien hakuun ja valtuutuksien tekoon hyvissä ajoin ennen tukihakua. Kysely oli tällä tavoin osa Pohjois-Savon viljelijöille suunnattua tiedotusta. Kyselyä suunniteltaessa korostuivat erityisesti Soneran aiheet poistaa kiinteitä laajakaistayhteyksiä haja-

asutusalueilta. Onko tietoliikenneyhteydellä vaikutusta sähköisten palvelujen käyttöön? Oletuksena oli että hidas tietoliikenneyhteys vähentää halukkuutta osallistua sähköiseen tukihakuun.

Kevään 2008 sähköisen tukihaun pilotissa viljelijöiden käyttökokemukset sähköisestä hausta olivat pääosin myönteisiä. Hakemuksia jätettiin kuitenkin suhteellisen vähän verrattuna esimerkiksi Rovaniemen viljelijöiden omaan käsitykseen tietokoneen käyttötaidosta, josta kerroimme tämän tutkimuksen johdannossa. Tutkimusta suunniteltaessa oletimme, että viljelijöillä olisi suuri halukkuus saada lisätietoa sähköisestä tukihauasta. Kyselyssä selvitettiin, minkä tyyppistä ja miltä taholta koulutusta haluttaisiin saada. Samalla selvitettiin viljelijöiden aikomusta osallistua sähköiseen tukihakuun.

Kevään aikana päätettiin tehdä kolmen kunnan alueella kysely viljelijöille, jotka eivät jätä hakemustaan sähköisesti. Tällä pyrittiin varmistamaan sitä oletusta, että heikot laajakaistayhteydet sekä peruslohkojen muutostarpeet tukihaun aikana karsivat sähköisten tukihakemusten määrää. Viljelijäkysely sekä viljelijäkysely sähköisen tukihaun kehittämiseksi ovat liitteessä 3.

4.2 Neuvoja-avustajakyselyt

Sähköiseen hakuun liittyy juridisia kysymyksiä, minkä vuoksi mm. Vipu-tunnusten käyttöoikeus tulee rajata selkeästi. Huomattavan osan tukihakemuksista täyttää joku muu kuin viljelijä. Mavin antamat ohjeet edellyttävät neuvojan ja avustajan valtuuttamista. Oletimme kuitenkin, että valtuutuksia tullaan neuvojille ja avustajille hakemaan suhteellisen vähän. Miten neuvojat ja avustajat aikoivat hoitaa Vipu-valtuutusten hankkimisen?

Keskeinen tavoite kyselyllä oli myös herättää neuvoja-avustajia hakemaan hyvissä ajoin ennen tukihaun alkamista Vipu-käyttöoikeuksia yhdessä viljelijän kanssa. Onko avustavan henkilön osaaminen esteenä sähköiselle tukihaualle? Kyselyllä on tarkoitus selvittää, miten laajasti neuvojat ja avustajat aikovat jättää tukihakemuksia sähköisesti, miten he ovat aikoneet valmistella sähköisen haun käyttöönottoa sekä mitkä seikat

kannustavat hakemuksien jättämiseen sähköisesti. Osa neuvojista ja avustajista ei ottanut sähköistä hakumenettelyä käyttöön ja tutkimuksessa selvitettiin syitä, jotka estivät sähköisen haun käyttöönoton. Taustakysymyksillä selvitettiin mikä vaikutus iällä, koulutuksella, organisaatiolla sekä henkilökohtaisilla teknisillä valmiuksilla oli sähköiseen hakuun. Kyselyä tehtäessä oletettiin mm, että neuvontajärjestössä työskentelevät olisivat innokkaampia sähköisen tukihaun käyttöönottajia kuin MTK:n EU-avustajat, koska neuvontajärjestöllä tukihakemusten täyttö on tuotteistettu palvelu.

Sähköisen tukihaun jälkeen tehdyissä tutkimuksissa neuvoja – avustajien kysymysten painopistettä siirrettiin sähköisen tukihaun kehittämiskohtien etsimiseen. Kehittämiskohdiksi oletimme nousevan erityisesti lohkomuutosten aiheuttamat ongelmat, Vipukäyttöoikeuden lukkiutumisen sekä tiettyjen ristiriitatilanteiden kuten erityistukialueiden kasvukoodin sekä tilatukiominaisuuden ja valitun kasvin ristiriidan. Tässä vaiheessa oli keskeistä selvittää myös kuinka aktiivisesti Vipukäyttöoikeuksia oli haettu ja kuinka paljon neuvojat ja avustajat olivat käyttäneet viljelijän tunnuksia täyttäessään sähköisiä hakemuksia. Neuvoja-avustajakysely ja kokemuksia sähköisestä tukihausta – kysely neuvojille ja avustajille ovat liitteessä 3.

4.3 Maaseutuhallinnon kysely

Maaseutuhallinnolle kohdistettiin vain yksi kysely tukihaun jälkeen (liite 3). Keskeisenä oletuksena oli, että maaseutuviranomaiset kunnissa suhtautuvat myönteisesti sähköiseen tukihakuun. Oletettavaa oli myös se että Vipukäyttöoikeuksien suosittelemisessa neuvojille ja avustajille olisi vaihtelua. Olihan neuvoja–avustajakyselyssä saatu viitteitä siitä, että huomattava osa neuvojista ja avustajista aikoi käyttää viljelijän tunnuksia. Tavoitteena oli lisäksi saada tietoa kuntien maaseutuhallinnon henkilöstön sähköisen tukihaun kokemuksista, niin hyvistä kuin huonoista ja antaa kehittämisedotuksia.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimusmenetelmä ja yleistä kyselyjen toteutuksesta

Rajallisen tiedonkeruuaajan vuoksi kaikki kyselyt suoritettiin kvantitatiivisina kyselytutkimuksina (ns. survey tutkimus). Kvantitatiivinen kysely on tehokas ja taloudellinen tapa kerätä suuria määriä tietoa. (Heikkilä 2008, 19.) Tutkimuksemme aineistot kerättiin kolmessa jaksossa tiiviillä aikataululla. M@@TK-hanke hyödynsi ensimmäisten, neuvoja–avustaja- ja viljelijäkyselyn, tuloksia jo kevään tukikoulutuksissa.

Tutkimuksen reliabiliteetin eli luotettavuuden arvioimiseksi tulee varmistaa, että kyselyn kohderyhmä edustaa koko tutkittavaa ryhmää ja ettei suureksi nouseva poistuma muuta kyselyn kohderyhmää (Heikkilä 2008, 30). Riittävän vastausmäärän varmistamiseksi Webropol-kyselyissä kohderyhmille lähetettiin muistutus kyselystä tekstiviestillä tai sähköpostilla. Lomakekyselyn vastaaja täytti maaseututoimistossa jättäessään tukihakemukset. Reliabiliteetti varmistettiin kaikissa kyselyissämme kysymällä vastaajien ikä sekä viljelijäkyselyissä lisäksi peltopinta-ala ja tuotantosuunta.

Tutkimuksen validiteetti eli pätevyys tarkoittaa että tutkimuksen tulee mitata sitä, mitä oli tarkoitus selvittää (Hirsijärvi 2009,231). Tutkimuksen validiutta voidaan tarkentaa käyttämällä tutkimuksessa useita menetelmiä. Usean menetelmän yhteiskäyttöä kutsutaan triangulaatioksi. Denze on jakanut termin neljään eri tyyppiin: metodinen triangulaatio, tutkijatriangulaatio, teoreettinen triangulaatio ja aineistotriangulaatio. Tutkimuksissamme käytettiin aineistotriangulaatiota, jossa saman tutkimusongelman ratkaisemiseksi kerättiin useita erilaisia tutkimusaineistoja. (Hirsijärvi 2009, 233.) Kyselyissämme validiteettia varmistettiin kysymällä vastaajaryhmiltä kaikissa kyselyissä ennalta määritettyjä tutkimusongelmia kartoittavia samansisältöisiä kysymyksiä, kuten suhtautumista Vipu-valtuutukseen ja ylipäänsä halukkuutta sähköiseen hakuun. Tutkimuksen validiteetin ja reliabiliteetin toteutumista arvioidaan kyselyjen analyysien yhteydessä sekä päätännössä.

Tutkimus ”Sähköinen maataloustukihaku Suomessa 2009 – odotuksia, käyttökokemuksia ja kehittämisehdotuksia” teoreettiset käsitteet joita tutkitaan, ovat odotukset ja ennakkokäsitykset sekä sähköisestä tukihausta saadut käyttökokemukset. Tutkimusongelmaa lähestyttäessä käsitteet joudutaan operationalistamaan, jotta ne saadaan empiirisesti tutkittavaan muotoon (Hirsijärvi 2009, 154). Ennen kyselyjen tekemistä mahdollisia odotuksia ja ennakkokäsityksiä ryhmiteltiin empiirisen tason kysymyksiksi. Kysymykset ryhmiteltiin taustatietoihin, tukihakemusten täyttötapaan vuonna 2009, osaamisen kehittämistarpeisiin sekä odotuksia ja ennakkokäsityksiä mittaaviin kysymyksiin. Tukihakemusten jättöajan jälkeen kysymyksillä mitattiin miten edellä mainitut asiat olivat todellisessa hakutilanteessa toteutuneet. Tutkimus on luonteeltaan selitävä (Hirsijärvi 2009, 138). Tutkimusta analysoitaessa pyritään selvittämään, mitkä seikat vaikuttava sähköisen tukihaun onnistumiseen ja mitä kehitettävää sähköisessä haussa on.

5.2 Aineistojen keruu

Aineiston keräämiseksi suunniteltiin viisi eri kyselyä. Taulukosta 2 nähdään kyselyjen kohderyhmät ja toteutusajankohdat sekä reliabiliteettia mittaavat vastausprosentit.

TAULUKKO 2. Kyselyjen kohderyhmät, ajankohdat ja vastausprosentit

	Kohderyhmä Pohjois-Savossa	Aika 2009	Saajat kpl	Vast. kpl	Vastaus- %
Viljelijäkysely	MTK:n jäsenet, peltoa yli 5 ha	26.1.–3.5.	1715	212	12,36
Viljelijäkysely sähköisen tuki- haun kehittämiseksi	Iisalmi, Lapinlahti, Sonkajärvi, hake- mus paperilla	2.4.–30.4.	665	133	20,00
Neuvoja - avustaja kysely	EU-avustajat ja ProAgrian neuvo- jat	24.1.–23.2.	96	45	46,86
Kokemuksia sähköisestä tukihausta - kysely neuvojille ja avustajille	EU-avustajat ja ProAgrian neuvo- jat	2.6.–26.6.	96	31	32,29
Kokemuksia sähköisestä tukihausta - kysely kuntien maaseutuhallin- nolle	Kuntien maaseutu- hallinnot	2.6.–26.6.	36	21	58,33

Ensimmäiset kaksi kyselytutkimusta tehtiin tammi - helmikuussa 2009 ennen kevään tukihakua ja ne kohdennettiin MTK Pohjois-Savon viljelijäjäsenille sekä Pohjois-Savon ProAgrian neuvojille ja EU-avustajille.

Tukihaun aikana tehtiin kolmen kunnan alueella, Lapinlahti, Iisalmi ja Sonkajärvi, kysely niille viljelijöille, jotka jättivät tukihakemuksensa paperilomakkeilla. Kyselyllä pyrittiin selvittämään syitä siihen, miksi he jättivät hakemuksensa paperilomakkeella.

Tukihaun jälkeen touko–kesäkuussa 2009 tehtiin sähköisen tukihaun kokemuksista Webropol-kysely Pohjois-Savon kuntien maaseutuhallinnon henkilöstölle. Linkki kyselyyn lähetettiin sähköpostitse. Tässä kyselyssä kartoitettiin käyttökokemuksia ja syitä, miksi ei käytetty sähköistä tukihakua, sekä sähköisessä tukihaussa esiintyneitä ongelmia ja kehittämistarpeita.

Kyselyt testattiin luonnosvaiheessa kohderyhmiensä edustajilla. Saatu palaute käsiteltiin työn tilaajan kanssa ja sen pohjalta kysymysten asettelua tarkennettiin.

Kyselyt toteutettiin sähköisellä Webropol-alustalla sekä paperilomakekyselynä Iisalmen, Lapinlahden ja Sonkajärven alueilla niille viljelijöille, jotka jättivät tukihakemuksen paperilla. Webropol-kyselyjen linkki lähetettiin sähköpostilla kohderyhmille MTK Pohjois-Savon kautta.

5.3 Aineiston analysointi

Kyselyyn saadut vastaukset siirrettiin Webropolista Excel-muodossa SPSS-ohjelmaan. SPSS-ohjelmalla analysoitiin saatuja vastauksia yksinkertaisilla prosenttijakaumilla ja ristiintaulukoimalla ja tekemällä riippuvuustestejä muuttujia keskinäisten riippuvuus-suhteiden selvittämiseksi.

Ristiintaulukoinnin avulla selvitetään **kahden luokitellun muuttujan välistä yhteyttä** ja sitä vaikuttavatko ne toisiinsa. Ristiintaulukosta nähdään, kuinka monta kyseisten luokiteltujen muuttujien omaavaa yksilöä aineistossa on. Muuttujien **välistä riippumattomuutta tutkitaan X^2 -riippumattomuustestillä** (khiin neliö testi). Nollahypoteesi tässä testissä on, ettei muuttujien välillä ole riippuvuutta, esimerkiksi että kyselyyn vastanneiden iällä ja vastaajien taustaorganisaatiolla ei ole keskinäistä riippuvuutta. Vaihtoehtoinen riippuvuuden osoittava hypoteesi hyväksytään vain jos sattumariski on enintään 5 % eli p-arvo on tällöin 0,05 tai pienempi. (Heikkilä 2008, 210 – 212.)

Kahden järjestysasteikollisen muuttujan välistä riippuvuutta voidaan ilmaista korrelaatiokertoimella. Tässä tutkimuksessa käytämme **Spearmanin järjestyskorrelaatiokerrointa**, koska se voidaan laskea, jos toinen tai molemmat muuttujat ovat järjestysasteikollisia. Spearmanin korrelaatiokerroin vaihtelee +1 ja -1 välillä ja kun kertoimen arvo on 0, ei riippuvuutta ole. Kun kertoimen arvo lähestyy +/-1, etumerkki ilmoittaa pieneneekö vai suureneeko toisen muuttujan arvo toisen kasvaessa. Laskennassa käytettiin korrelaatiokertoimen merkitsevyydestä $p=0,05$. (Heikkilä 2008, 203–204; Kainulainen 2008, 39.)

Muuttujat, jotka eivät noudata normaalijakaumaa jossakin kahden luokittelevan muuttujan luokassa ja ovat vähintään järjestysasteikollisia, testaamme **Mann-**

Whitney U-testillä. Testin avulla havaitaan jakaumien sijainnissa olevat erot ja testataan kahden mediaanin eron tilastollista merkittävyyttä. Merkitsevyytensä käytämme näissäkin analyyseissä p-arvoa 0,05 tai pienempi (Heikkilä 2008, 233–234; Kainulainen 2008, 29.)

Kun luokittelevassa muuttujassa (monivalintakysymyksessä) on enemmän kuin kaksi luokkaa ja jatkuva muuttuja noudattaa normaalijakaumaa, testaamme muuttujat yksisuuntaisella **varianssianalyysillä.** Ennen varianssianalyysiä muuttujien **normaalijakautuneisuus varmistetaan Kolmogorov-Smirnovin testillä.** Varianssianalyysi testaa ryhmien keskiarvojen välisiä eroja ja ovatko ryhmien väliset erot tarpeeksi suuria. Varianssianalyysissä nollahypoteesina on, että ryhmien keskiarvot ovat yhtä suuret kaikissa tutkittavissa monivalintakysymysten luokissa. Jos testissä saatu p-arvo on yli 0,05 merkitsevyytensä, jää nollahypoteesi voimaan. Jos luokkien välillä on eroa, ero paikannetaan post hoc-menetelmällä. (Heikkilä 2008, 224–226; Kainulainen 2008, 30–31.)

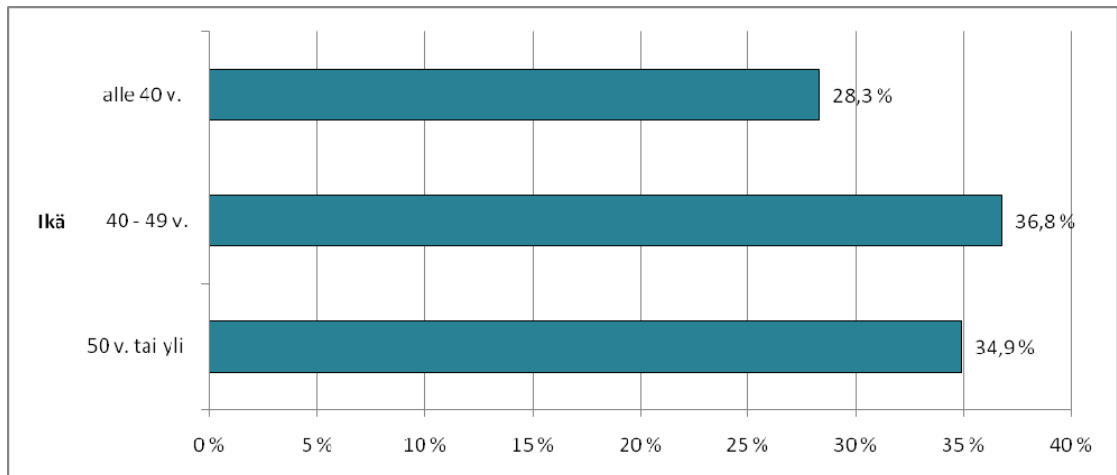
Varianssianalyysi voi antaa virheellisiä johtopäätöksiä, jos jatkuva muuttuja ei noudata normaalijakaumaa jossakin luokittelevan muuttujan luokassa ja luokittelevan muuttujan luokkien lukumäärä on enemmän kuin kaksi. Tällöin käytämme **epäparametris-**
ta Kruskal Wallisin H-testiä. (Kainulainen 2008, 33.)

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

6.1 Viljelijäkysely

Helmikuussa lähetettiin sähköpostina linkki viljelijäkyselyyn 1715:lle MTK Pohjois-Savon viljelijäjäsenerelle. Kyselylinkki oli Laarissa, joka on Pohjois-Savon maatalouden sähköinen koulutus- ja tapahtumakalenteri, siellä kaikilla Pohjois-Savon viljelijöillä oli mahdollisuus osallistua kyselyyn. Kyselylinkki ohjasi Webropol-sovellukseen, jossa vastaaminen tapahtui.

Kyselyyn vastasi 212 viljelijää ja vastausprosentti oli 12,36. Vastaajista 77,8 % oli miehiä ja 22,2 % naisia. Vastaajien ikä kysyttiin kolmeen luokkaan luokiteltuna ja kuviosta 7 nähdään, että ikäjakauma oli varsin tasainen ja se noudatti normaalijakaumaa. Vastaajista 60 oli alle 40-vuotiaita, 40–49 vuoden ikäisiä oli 78 ja 74 oli 50 vuotta tai yli. Kyselyn saaneiden MTK Pohjois-Savon jäsenten keski-ikä on 46,1 vuotta (Tikkanen, 2009, a) ja Pohjois-Savon kaikkien viljelijöiden keski-ikä on 48,4 vuotta (Tilastokatsaus, 2008).

KUVIO 7. Kyselyyn vastanneiden viljelijöiden ikäjakauma (n=212)

Koulutukseltaan suurin osa vastaajista, 110 (51,9 %), oli ammatillisen koulutuksen käyneitä ja toiseksi eniten, 71 (33,5 %), oli käynyt opiston tai ammattikorkeakoulun.

Yliopistokoulutus oli 11 (5,2 %) viljelijällä ja pelkän peruskoulun oli suorittanut 20 (9,4 %) viljelijää.

Vastaajat jakaantuivat tilan tuotantosuunnan mukaan siten, että kotieläintiloja oli 126 (59,4 %) ja kasvinviljelytiloja 86 (40,6 %). Kotieläintilojen osuus vastanneissa on lähes 20 prosenttiyksikköä suurempi kuin kasvinviljelytilojen osuus. Vuoden 2008 tilastokatsauksen mukaan Pohjois-Savossa oli 2375 kotieläintilaa ja 2205 kasvinviljelytilaa. Kotieläintilojen osuus otannassa näyttää olevan suurempi kuin niiden osuus koko Pohjois-Savon tiloista.

Tilakokoa kysyttiin neljään kokoluokkaan luokiteltuna. Kysymyksessä olisi ollut hyvä kertoa, että tarkoitetaan viljelyksessä olevaa peltopinta-alaa, nyt joku on voinut ymmärtää sen kokotilan pinta-alana. Pohjois-Savon TE-keskuksen vuoden 2008 tilastokatsauksen mukaan tilojen peltopinta-ala oli keskimäärin 32,3 hehtaaria. Kyselyn saaneiden MTK Pohjois-Savon jäsenten tilojen keskipeltopinta-ala oli 45,32 hehtaaria (Tikkanen, 2009, a). Eniten vastauksia, 74 (34,9 %), saatiin kokoluokassa 20–40 hehtaaria ja seuraavaksi eniten, 53 (25,0 %), kokoluokassa 41–70 hehtaaria. Pienimmässä kokoluokassa, alle 20 hehtaaria, vastauksia oli 37 (17,5 %) ja suurimmassa, yli 70 hehtaaria, 45 vastausta (22,6 %). Kahdessa keskimmaisessä luokassa on 59,9 % kaikista vastauksista. Tulosta voidaan mielestämme pitää riittävän luotettavana, vaikka joku vastaaja olisikin laittanut tähän koko tilan pinta-alan peltopinta-alan sijasta.

Taustatietona kysyttiin myös kunta, johon viljelijä jättää tukihakemuksensa ja vastauksia saatiin kaikista 23 Pohjois-Savon kunnista, vastaajamäärän vaihdellessa 1–23 kuntaa kohti. Tähän kysymykseen vastasi 212 vastaajaa. Vastaukset luokiteltiin kahteen luokkaan, sähköisen tukihaun pilottiin osallistuneet kunnat (Iisalmi, Lapinlahti, Maaninka ja Vieremä) ja muut kunnat. Pilottikunnista vastauksia saatiin 55 kpl (25,9 %) ja muista kunnista 157 (74,1 %) vastausta.

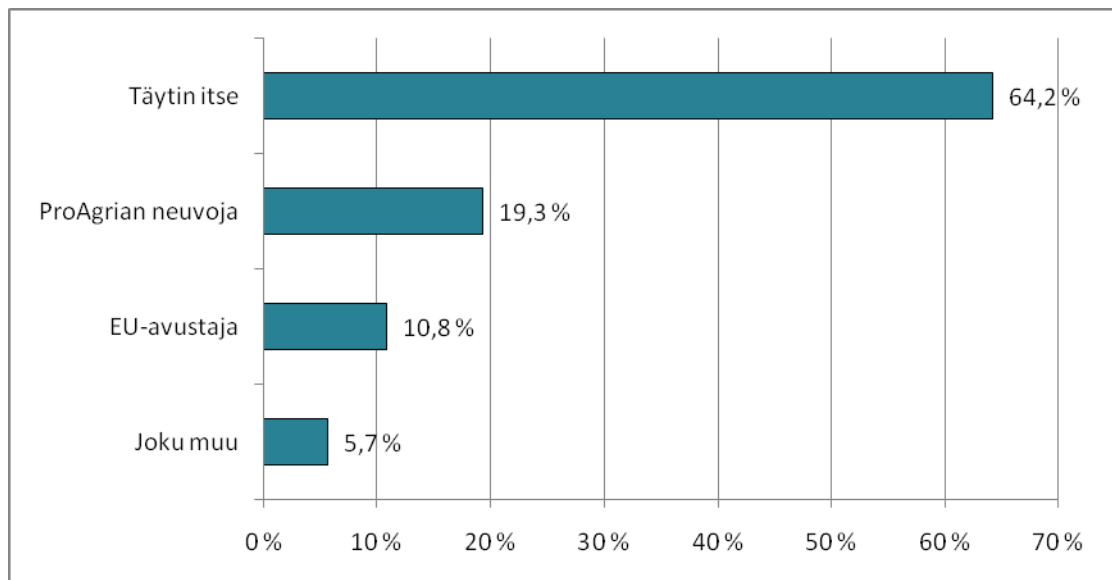
Koska kysely toteutettiin sähköisesti, voidaan olettaa, että vastaajat käyttävät usein tietokonetta. Vastaajista 183 (86,3 %) ilmoitti käyttävänsä tietokonetta lähes päivittäin ja viikoittain tietokonetta ilmoitti käyttävänsä 22 (10,4 %). Viisi vastaajaa ilmoitti käyttävänsä tietokonetta muutamia kertoja kuukaudessa ja kaksi ilmoitti, ettei käytä tietokonetta lainkaan. Päivittäin tietokonetta käyttävien osuus oli hieman keskimää-

räistä suurempi verrattuna tilastokeskuksen kyselyyn keväältä 2008, jossa 82 % ilmoitti käyttävänsä Internetiä. Tämän perusteella voimme olettaa, että otantajoukko edustaa ryhmää, jolle sähköisen tukihakemuksen jättäminen on osaamisen puolesta mahdollista.

Keväällä 2009 käytiin paljon keskustelua tietoliikenneyhteyksien toimivuudesta haja-asutusalueella ja Soneran aikeista purkaa kiinteää laajakaistaverkkoa. Tämän vuoksi haluttiin tietoa siitä, millainen tietoliikenneyhteys tilalla on ja minkä operaattorin laajakaistapalvelua käytetään. Tietoliikenneyhteydestä kysyttäessä ilmeni, että 185 viljelijällä (87,3 % vastaajista) oli kiinteä laajakaistayhteys, langaton 450-laajakaista oli kymmenellä, langaton laajakaista kahdeksalla ja langaton 3G-yhteys viidellä vastaajalla. Lisäksi kahdella vastaajalla oli modeemiyhteys lankaliittymästä ja kahdella vastaajalla joku muu määrittelemätön yhteys. Operaattoreista Soneran laajakaistapalvelu oli eniten käytössä (62,3 %), toiseksi eniten käytettiin DNA:n (26,4 %) ja kolmanneksi eniten Elisan (8 %) laajakaistapalvelua. Saunalahden laajakaistapalvelua ei ollut kenelläkään käytössä ja joku muu nimeltä mainitsematon operaattori oli 3,3 % vastaajista.

Kysyimme myös, onko vastaajilla käytössä sähköpostiosoite ja arvelumme osoittautui oikeaksi eli 99,1 % vastaajista (210 viljelijää) ilmoitti, että heillä on sähköposti. Vain kaksi ilmoitti, ettei heillä ole sähköpostia. Sähköpostia ilmoitti käyttävänsä 206 viljelijää ja kuusi ilmoitti, ettei käytä sähköpostia.

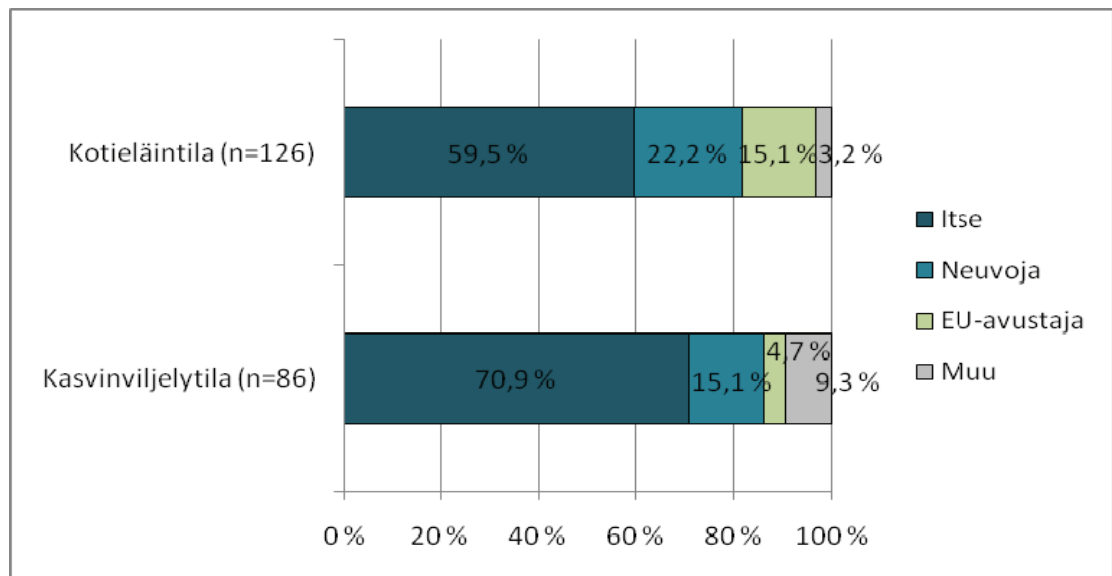
Kuinka moni kyselyyn vastaaja täytti itse tukihakemuksensa vuonna 2008, ja moniko teetti sen neuvojalla tai avustajalla, selviää kuviosta 8. Oletettavaa oli, että melko moni ATK-taitoja omaava kyselyyn vastaaja täyttää itse tukihakemuksensa ja tulosten perusteella oletus näyttää pitävän paikkansa.

KUVIO 8. Vuoden 2008 tukihakemuksen täyttäjät kyselyyn vastanneiden osalta (n=212)

Kyselyyn vastanneista viljelijöistä reilusti yli puolet, 136 viljelijää (64,2 %), on täyttänyt vuonna 2008 tukihakemuksensa itse. ProAgrian neuvoja on täyttänyt hakemukset 41 (19,3 %) kyselyyn vastanneelle ja EU-avustaja on täyttänyt hakemukset 23 (10,8 %) vastaajalle. Joku muu nimeämätön taho on täyttänyt 12 (5,7 %) vastaajan hakemukset vuonna 2008.

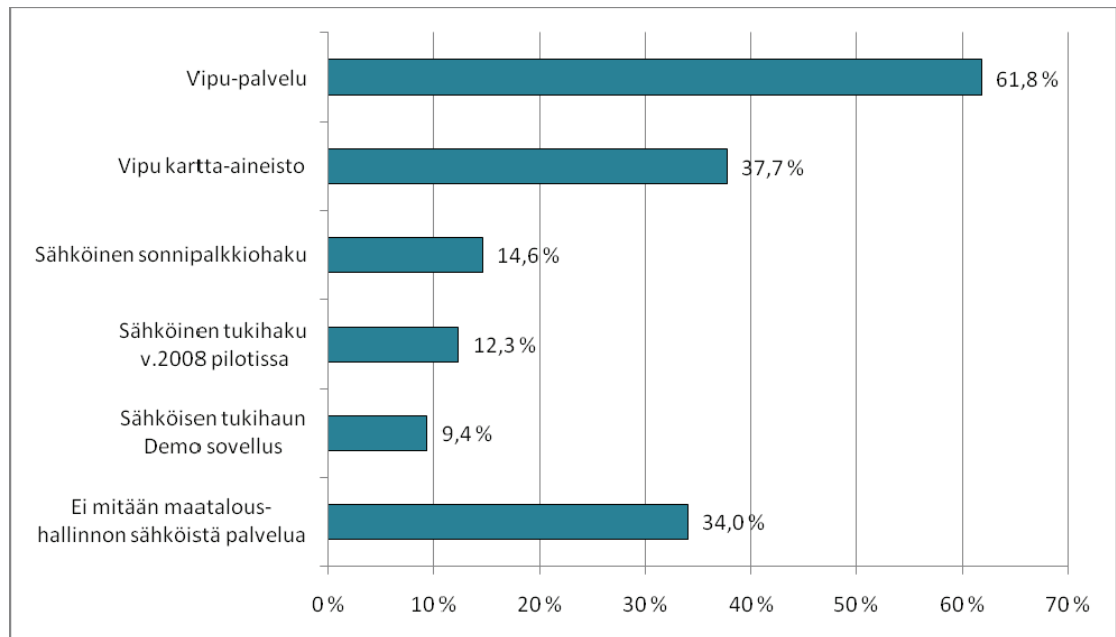
Tarkasteltaessa vuoden 2008 tukihakemuksen täyttäjän ja tuotantosuunnan välistä riippuvuutta, nähdään että huomattava osa, 70,9 %, kyselyyn vastanneista kasvinviljelytilojen viljelijöistä täyttää tukihakemuksensa itse. Vastaava prosentti kotieläintiloilla oli 59,5 % (kuvio 9).

KUVIO 9. Vuoden 2008 tukihakemuksen täyttäjä ja tuotantosuunta

Voidaan todeta, että tilan tuotantosuunta vaikuttaa siihen täyttääkö tuenhakija hakemuksensa itse vai käyttääkö ulkopuolista apua ($p=0,012$) ja että kasvinviljelytilat ovat omatoimisempia hakiessaan maataloustukia.

Kuvio 10 näyttää mitä maataloushallinnon sähköisiä palveluja viljelijät ovat aiemmin käyttäneet, tässä he saivat valita useita vaihtoehtoja. Vipu-palvelua oli tunnetuin, sitä oli käyttänyt 131 viljelijää ja toiseksi eniten, 80 viljelijää, oli käyttänyt Vipu-kartta-aineistoa. Sähköistä sonnipalkkiohakua oli käyttänyt 31 viljelijää ja sähköisen tukihaun pilottiin oli osallistunut 26 viljelijää. Mavi:n nettisivuilla sähköisen tukihaun demo-sovellusta oli kokeillut vain 20 viljelijää ja yllättävän suuri joukko, 72 viljelijää, ei ollut käyttänyt mitään maataloushallinnon sähköisiä palveluja.

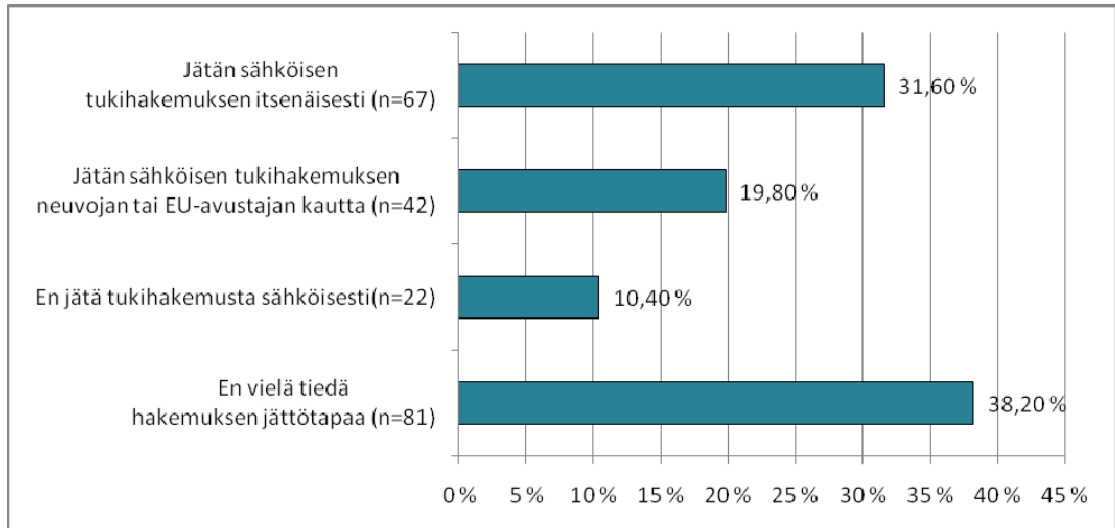

KUVIO 10. Viljelijöiden käyttämät maataloushallinnon sähköiset palvelut (n=212)

Sähköinen tukihaku edellyttää voimassaolevia Vipu-käyttöoikeuksia. Kysymykseen **onko sinulla Vipu-tunnukset**, vastasi 212 viljelijää. Vastaajat saivat valita useampia vaihtoehtoja. Vastaajista 72,6 %:lla (154 vastausta) oli henkilökohtaiset Vipu-käyttöoikeudet ja vain 1,9 % (4 vastausta) ilmoitti, että on valtuuttanut neuvojan tai avustajan. Vipu-käyttöoikeuksia ei ollut ollenkaan 26,9 %:lla (57 vastaajaa). Näiltä 57 vastaajalta, joilla ei ollut Vipu-käyttöoikeuksia, kysyttiin **aikovatko he hankkia sellaiset**. He saivat valita useamman vaihtoehdon. Vastanneista 31 (54,4 %) aikoi hankkia henkilökohtaiset Vipu-käyttöoikeudet ennen kevään tukihakua ja kahdeksan (14 %) aikoi valtuuttaa neuvojan tai avustajan hakemaan Vipu-käyttöoikeuden. Vastaajista 20 (35,1 %) ei aikonut hankkia Vipu-käyttöoikeuksia.

Vanhat Vipu-käyttöoikeudet muuttuivat pelkiksi selausoikeuksiksi 1.3.2009. Viljelijöiltä kysyttiin, **aikovatko he päivittää vanhat Vipu-käyttöoikeudet sähköistä tukihakua varten laajoiksi käyttöoikeuksiksi**. Vastaaja sai valita useamman vaihtoehdon. Kysymykseen vastasivat ne, jotka olivat aikaisemmin ilmoittaneet, että heillä on Vipu-tunnukset. Kysymykseen vastasi 155 viljelijää ja viljelijöistä 90,3 % (140 vastausta) aikoi päivittää Vipu-käyttöoikeudet sähköistä tukihakua varten laajoiksi käyttöoikeuksiksi ja 7,1 % (11 vastausta) aikoi valtuuttaa neuvojan tai avustajan hakemaan

Vipu-käyttöoikeuden. Vastaajista 5,8 % (9 vastausta) ei aikonut päivittää Vipukäyttöoikeuksiaan laajoiksi käyttöoikeuksiksi sähköistä tukihakua varten.

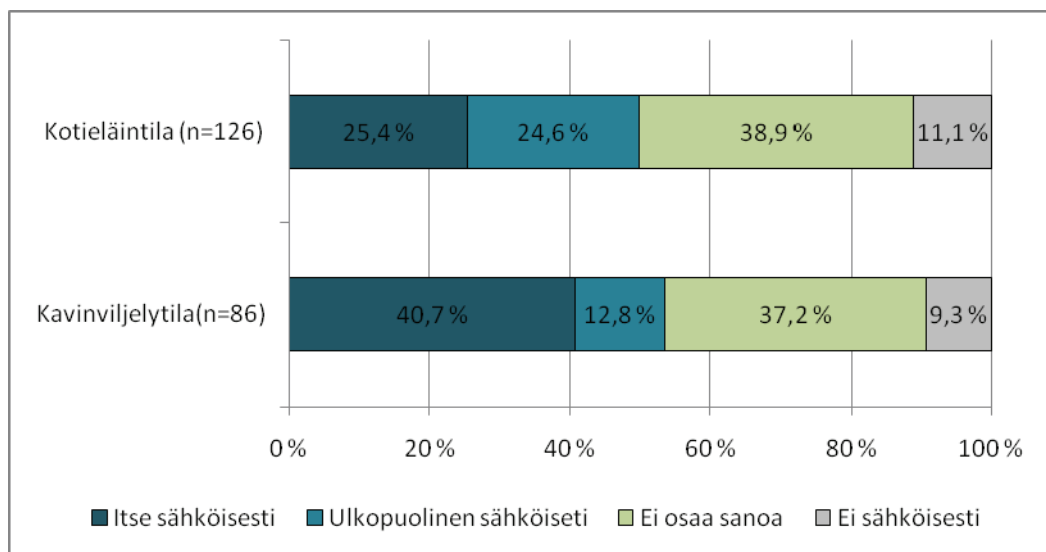
KUVIO 11. Tukihakemuksen aiottu jättötapa 2009 (n=212)

Aikomus jättää keväällä 2009 sähköinen tukihakemus itsenäisesti tai neuvojan tai avustajan avustuksella, on esitetty kuviossa 11. Sähköisen tukihakemuksen aikoi jättää itsenäisesti 67 viljelijää (31,6 %), ja **42 (19,8 %) aikoi valtuuttaa neuvojan tai EU-avustajan tekemään sähköisen hakemuksen puolestaan**. Vastaajista 22 (10,4 %) oli jo päättänyt, ettei jätä tukihakemusta sähköisesti. Epätietoisten vastaajien määrä oli suuri, 81 (38,2 %) ilmoitti, ettei vielä tiedä hakemuksen jättötapaa, kuitenkin yli puolet (51,4 %) aikoi jättää hakemuksen sähköisesti tavalla tai toisella.

Vastaajista siis 42 aikoi jättää sähköisen tukihakemuksen neuvojan tai avustajan avustuksella, mutta **uusien Vipukäyttöoikeuden hakijoista vain kahdeksan vastaajaa aikoi valtuuttaa neuvojan tai avustajan hakemaan Vipukäyttöoikeuden. Samoin Vipukäyttöoikeuden päivittäjistä vain 11 aikoi valtuuttaa neuvojan tai avustajan hakemaan Vipukäyttöoikeuden päivityksen**. Nämä vastaukset vahvistavat käsitystämme siitä, että Vipu-valtuutuksen tarvetta neuvojalle tai avustajalle ei ollut ainakaan tässä vaiheessa kevättä kunnolla sisäistetty.

Kyselyn toteutustapa sähköisesti on voinut vaikuttaa siihen, että vastaajiksi on valikoitunut sähköisiä palveluja käyttäviä ja aktiivisia viljelijöitä. Toisaalta juuri näiltä viljelijöiltä odotetaan aktiivisuutta sähköisessä tukihaussa.

Muodostamalla ristiintaulukko, testasimme vaikuttiko sukupuoli, ikä, koulutus tai tilakoko vastaajien aikomukseen hakea maataloustukia sähköisesti keväällä 2009. Nämä tekijät eivät vaikuttaneet aikomukseen, sen sijaan tuotantosunnalla näyttää olevan suuntaa-antava vaikutus aikomukseen käyttää sähköistä tukihakua ($p=0,055$).

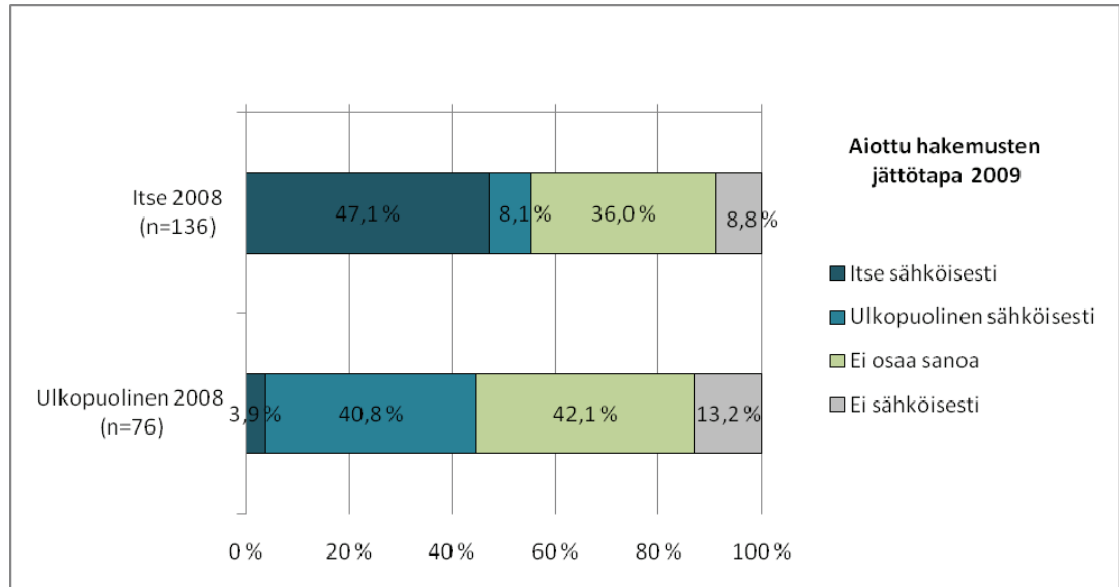

KUVIO 12. Vuoden 2009 aiottu hakemusten jättötapa tuotantosunnittain

Kuviosta 12 nähdään, että kasvinviljelytiloista 40,7 % ja kotieläintiloista 25,4 % aikoi jättää sähköisen tukihakemuksen itsenäisesti. Neuvojan tai avustajan avustuksella sähköisen hakemuksen aikoi jättää kasvinviljelytiloista 12,8 % ja kotieläintiloista 24,6 %. Kasvinviljelytiloista hieman suurempi osa, 53,5 %, aikoi jättää tukihakemuksen sähköisesti ja heistä selvästi suurempi osa tekee sen itsenäisesti. Kotieläintiloilla vastaava luku oli 50,0 %. Kasvinviljelytilojen itsenäisempi tukihakemusten täyttötapa näkyi myös aikaisemmin selostetussa kuviossa 9 sivulla 38.

Ristiintaulukoimalla haluttiin selvittää, vaikuttiko edellisen vuoden täyttäjien aikomukseen käyttää sähköistä tukihakua keväällä 2009. Ristiintaulukointi tehtiin yhdistämällä

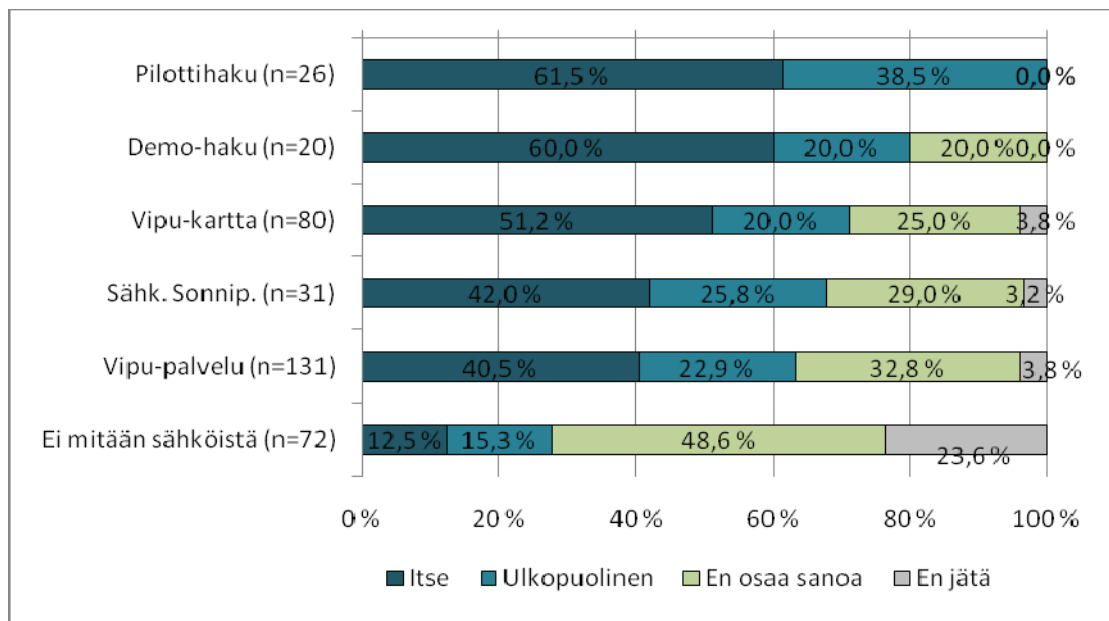
kysymyksen 12 ”tukihakemukseni on täyttänyt vuonna 2008” luokat ProAgrian neuvoja, EU-avustaja ja joku muu yhdeksi luokaksi ”ulkopuolinen” ja jättämällä toiseksi luokaksi ”täytin itse”.

KUVIO 13. Vuoden 2008 tukihakemuksen täyttäjän vaikutus vuoden 2009 aiottuun tukihakemuksen jättötapaan

Ristiintaulukoinnilla saatiin selvä yhteys edellisvuoden täyttäjän ja aiotun tukihakemuksen täyttötavan välillä ($p < 0,001$). Kuviosta 13 nähdään, että **ne viljelijät, jotka olivat täyttäneet hakemuksen itse, arvelivat täyttävänsä hakemuksen suurelta osin itse myös jatkossa ja ne, jotka olivat käyttäneet ulkopuolista, aikoivat pääsääntöisesti käyttää jatkossakin ulkopuolista apua tukihakemuksen täytössä. Sähköisesti hakemuksia aiottiin täyttää hieman enemmän ryhmässä, jossa hakemukset oli vuonna 2008 täytetty itse. Tässä ryhmässä 55,5 % vastaajista aikoi jättää sähköisen hakemuksen. Ulkopuolista apua käyttäneiden ryhmässä sähköisen hakemuksen aikoi jättää 44,7 % vastaajista. Ulkopuolista apua tukihakemuksen täytössä vuonna 2008 käyttäneistä vain 3,9 % aikoi täyttää jatkossa hakemuksen itse sähköisesti ja itse hakemuksensa vuonna 2008 täyttäneistä aikoi turvautua ulkopuoliseen apuun 8,1 %. Sähköinen haku ei näytä lisäävän viljelijöiden aikeita täyttää tukihakemuksensa itse ainakaan nyt, kun sähköiseen hakuun vasta opetellaan.**

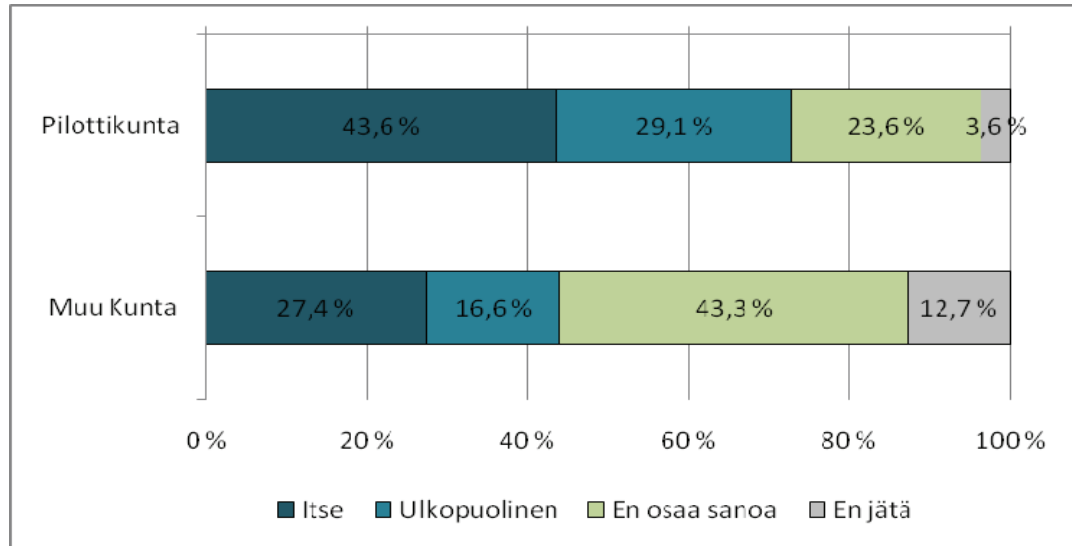
Vaikuttko sähköisten palvelujen aikaisempi käyttö aikomukseen hakea maataloustu-
kea sähköisesti keväällä 2009? (Kuvio 14). Yhteys havaittiin Vipu-palvelun, Vipu-
karttapalvelun ja pilottihaun osalta ($p < 0,001$) sekä sähköisen haun demoa käyttänei-
den osalta ($p = 0,02$). Yhteyttä aikomukseen käyttää sähköistä tukihakua keväällä 2009
ja sähköisen sonnipalkkiohaun aikaisemman käytön välillä ei löytynyt ($p = 0,215$).
Sonnipalkkion hakijoita vastaajissa oli vähän.

KUVIO 14. Aikaisemman sähköisten palvelujen käyttökokemuksen vaikutus aiko-
mukseen käyttää sähköistä tukihakua keväällä 2009

Sillä, että vastaaja ei ollut käyttänyt mitään sähköistä palvelua, oli myös yhteys aiko-
mukseen jättää tukihakemus sähköisesti ($p < 0,001$). Vain 12,5 % kokemattomista säh-
köisten palvelujen käyttäjistä aikoi jättää hakemuksen itse ja 15,3 % ulkopuolisen
avun turvin. Aikomuksissaan innokkaimpia olivat pilottiin osallistuneet sekä demoa
kokeilleet vastaajat. Pilottihaun osalta kaikki aikoiivat jättää tukihakemuksensa sähköi-
sesti joko itse, tai käyttämällä ulkopuolista apua.

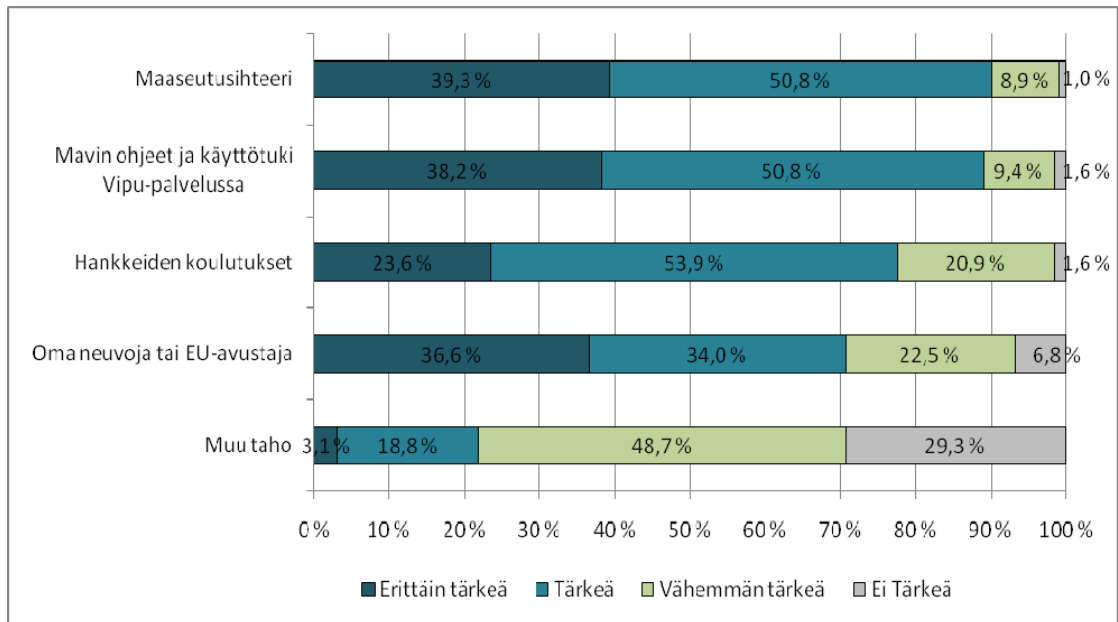
Kuntatasolla tarkasteltuna, huomattiin pilotissa mukana olleiden kuntien viljelijöiden aikovan osallistua sähköiseen tukihakuun innokkaammin, kuin niiden kuntien viljelijöiden, jotka eivät olleet pilotissa ($p=0,003$) (kuvio 15).

KUVIO 15. Pilottikuntien ja muiden kuntien viljelijöiden aikomus osallistua sähköiseen tukihakuun keväällä 2009. (n=212)

Pilottikuntien vastanneista viljelijöistä peräti 72,7 % aikoi jättää tukihakemuksen sähköisesti itse tai ulkopuolista apua käyttäen kun vastaava luku muissa Pohjois-Savon kunnissa oli 44,0 %.

Neuvonta ja koulutus ovat tärkeässä asemassa, tehtäessä uusia asioita tunnetuksi. Kuviosta 16 näemme miten tärkeänä viljelijät pitävät eri tahojen antamaa neuvontaa sähköisessä tukihaussa.

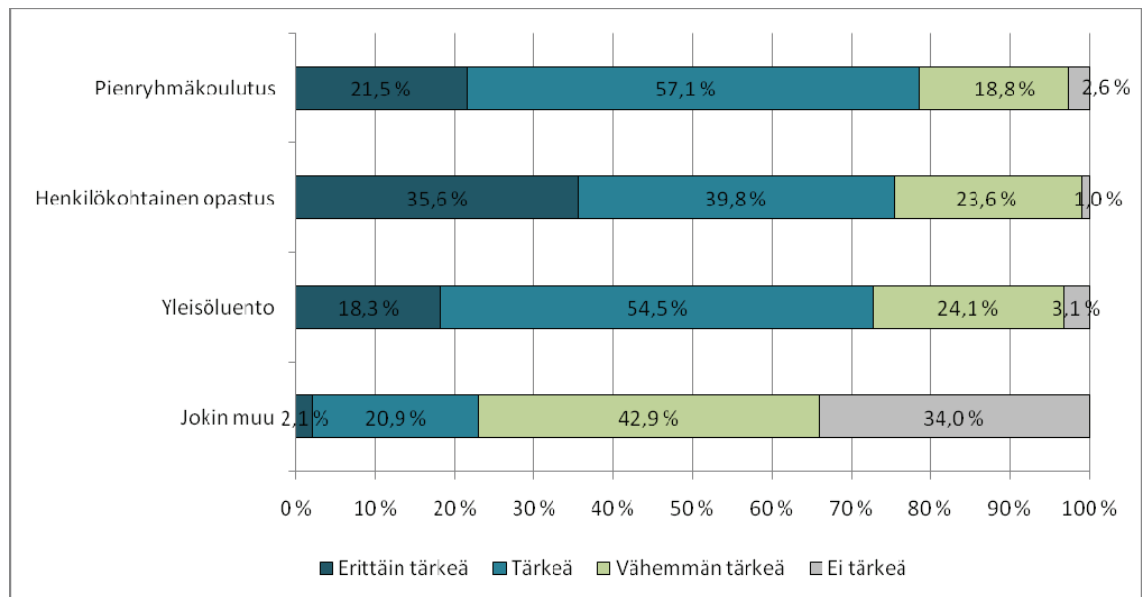

KUVIO 16. Eri tahojen antaman neuvonnan tärkeys sähköisessä tukihaussa (n=191)

Maaseutusihteerin antamaa neuvontaa piti tärkeänä tai erittäin tärkeänä 90,1 % vastaajista. Toiseksi tärkein oli Mavin ohjeet ja käyttötuki Vipu-palvelussa, 90 %. Tämän mukaan virallisen tahon antamaa neuvontaa pidetään kaikista tärkeimpänä. Kolmantena oli hankkeiden tarjoama koulutus, 77,5 % vastaajista, ja neljäntenä oli oman neuvojan tai EU-avustajan antama neuvonta, 70,6 %. Muun tahon antamaa neuvontaa pidettiin vähemmän tärkeänä tai ei tärkeänä.

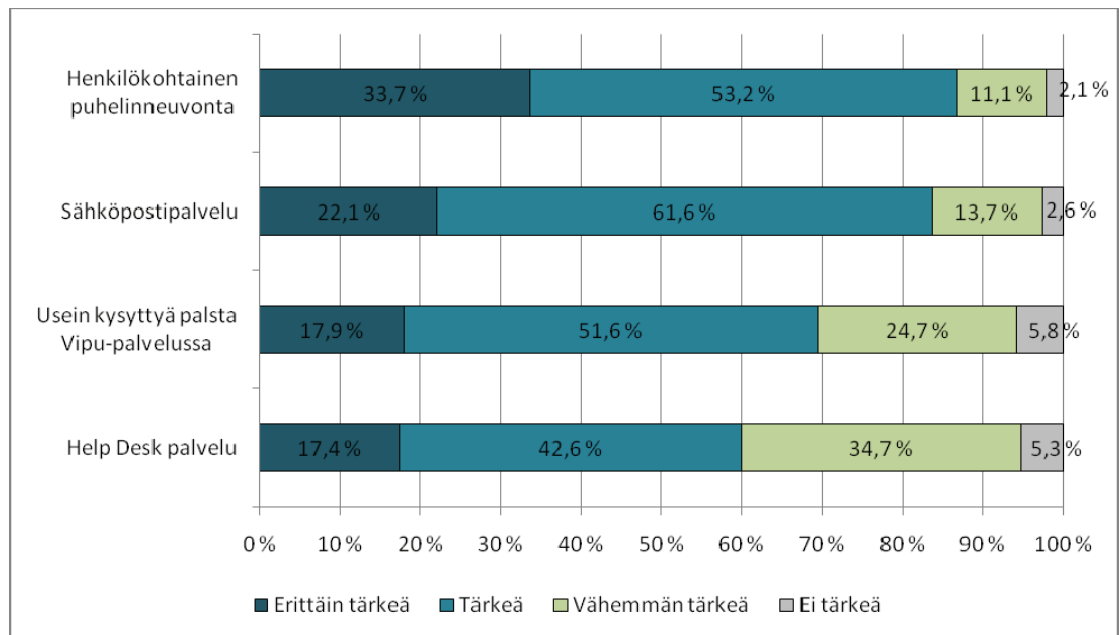
Minkä tyyppistä koulutusta viljelijät pitävät tärkeänä sähköisen tukihaun osalta? Kuvio 17 nähdään, että yli kolme neljäsosaa vastaajista piti erittäin tärkeänä tai tärkeänä sekä pienryhmäkoulutusta, henkilökohtaista opastusta että yleisöluentoa. Kuitenkin henkilökohtaisen opastuksen koki erittäin tärkeäksi 35,6 % vastaajista.

Jonkin muun tahon antama koulutuksen osalta vastaajista 76,9 % oli sitä mieltä, että se on vähemmän tärkeää tai ei tärkeää.

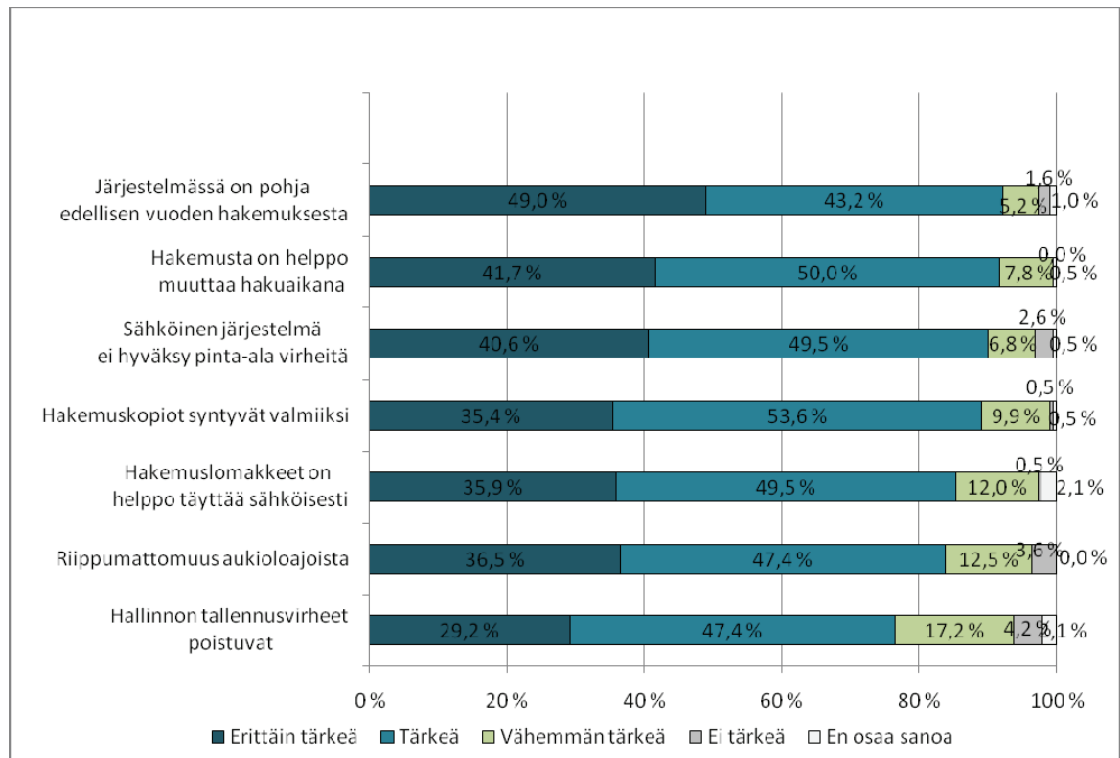
KUVIO 17. Eri tyyppisten koulutusten tärkeys sähköisessä tukihaussa (n=191)

Kyselyyn vastaajat pitivät yleisesti ottaen kaikenlaisen käyttötuen saamista erittäin tärkeänä tai tärkeänä, joka näkyy kuviosta 18. Tärkeimmäksi nousi henkilökohtainen puhelinneuvonta, joka on nopein tapa saada apua ongelmatilanteessa. Sitä piti erittäin tärkeänä tai tärkeänä 86,9 % vastaajista. Sähköpostipalvelu oli seuraavaksi tärkein, 83,7 % vastaajista. Usein kysyttyä palstaa Vipu-palvelussa piti erittäin tärkeänä tai tärkeänä 69,5 % ja Help Desk- palvelua 60 % vastaajista.

KUVIO 18. Käyttötuen tärkeys sähköisen tukihaun aikana (n=192)

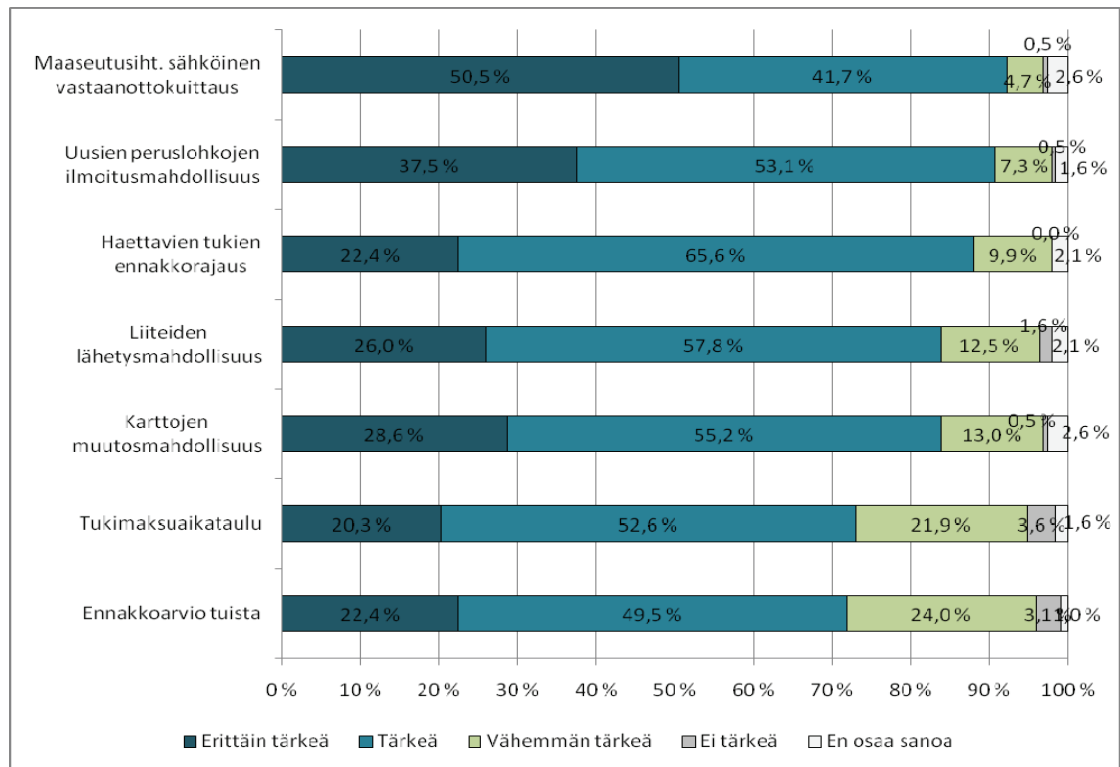
Sähköisessä tukihaussa on jo paljon ominaisuuksia, joiden tärkeyttä itselleen viljelijät saivat tässä kyselyssä arvioida neliportaisella asteikolla. Arvion tulokset on esitetty kuviossa 19.

KUVIO 19. Sähköisen haun eri ominaisuuksien tärkeys viljelijöille (n=192)

Tärkeimmiksi viljelijät nostivat kolme ominaisuutta; Sähköisen tukihaun järjestelmässä on valmiina esitötetty pohja edellisen vuoden hyväksytyistä hakemuksista, hakemusta on helppo muuttaa jättöaikana ja sähköinen järjestelmä ei hyväksy pinta-aloiltaan virheellistä hakemusta. Näitä ominaisuuksia piti erittäin tärkeänä tai tärkeänä yli 90 % vastanneista. Yli 80 % vastaajista piti tärkeänä tai erittäin tärkeänä sitä, että hakemuskopiot syntyvät valmiiksi, hakemuslomakkeet on helpompi täyttää sähköisesti ja että hakemuksen jättäminen ei ollut riippuvainen toimiston aukioloajoista. Hallinnon tallennusvirheiden poistuminen oli vastaajien mielestä kyllä tärkeää, mutta alle kolmannes piti sitä erittäin tärkeänä. Mikään tässä kysymyksessä mainittu sähköisen haun ominaisuus ei näytä olevan turha.

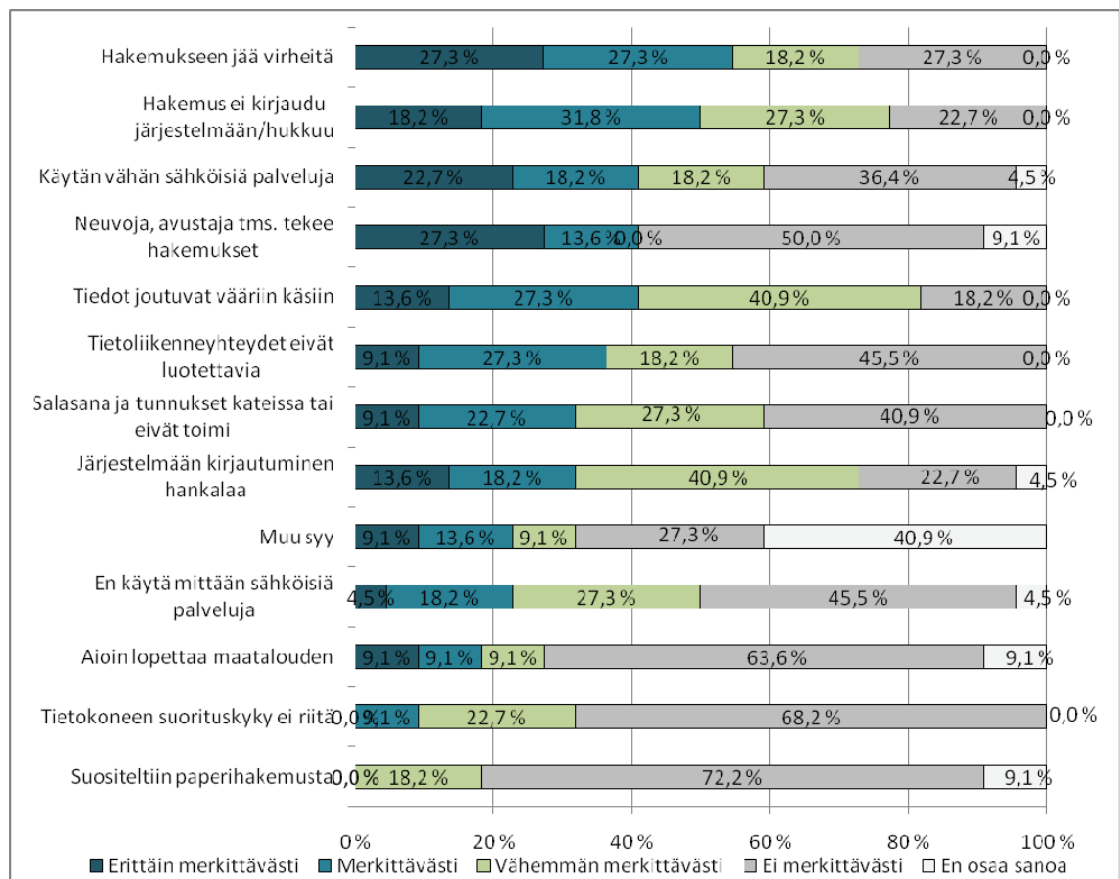
Opinnäytetyön yksi tarkoitus on löytää kehittämisehdotuksia sähköiseen hakuun. Tätä silmälläpitäen viljelijöille annettiin erilaisia vaihtoehtoja mahdollisista sähköisen haun ominaisuuksista tulevaisuudessa. Vaihtoehdot näkyvät kuviossa 20. Vaihtoehtojen tärkeyttä he saivat arvioida neliportaisella asteikolla.

KUVIO 20. Mahdollisten tulevien ominaisuuksien tärkeys sähköisessä tukihauksessa (n=192)

Viljelijät pitivät tärkeimpänä mahdollisuutta saada maaseutusihteeriltä sähköinen kuitaus tehdystä vastaanottotarkastuksesta – vastaajista peräti 50,5 % piti tätä mahdollisuutta erittäin tärkeänä ja vielä 41,7 % tärkeänä. Uusien peruslohkojen ilmoittamis- mahdollisuus nousi erittäin tärkeäksi tai tärkeäksi mahdollisuudeksi 90,6 % vastaajista ja 88 % nosti erittäin tärkeäksi tai tärkeäksi ennakkorajauksen haettavista tuista. Tärkeiksi koettiin myös sähköisten liitteiden ja karttojen lähetyksmahdollisuus sekä tukimaksuaikataulu ja ennakoarvio maksettavista tuista.

Vastaajilta, jotka eivät aikoneet jättää hakemusta sähköisesti keväällä 2009, kysyttiin miten merkittävästi esittämämme syyt tai väittämät vaikuttivat siihen, että hakemusta ei haluttu jättää sähköisesti. Vastaajat saivat määritellä eri väittäminen merkittävyyttä neliportaisella asteikolla. Kysymykseen vastasi 22 vastaajaa (kuvio 21).

KUVIO 21. Ei sähköisesti tukia hakevien vastaajien merkittävimmät paperilla hakemiseen johtavat syyt (n=22)

Merkittävyydeltään suuriksi syiksi tai väittäviksi ei tahtonut nousta mikään väittäminen, vaan vastaajat olivat mieluummin painottaneet vaihtoehdon vähäistä merkitystä suhteessa halukkuuteen jättää sähköinen hakemus. Kuviosta voidaan kuitenkin nähdä, että hakemuksiin jäävien virheiden pelko sekä neuvojan tai avustajan käyttö hakemuksen teossa vaikutti eniten siihen, että hakemusta ei haluttu jättää sähköisesti. Esille nousi myös pelko siitä, että hakemus ei kirjaudu järjestelmään tai että se joutuu hukkaan. Kun tarkastellaan pelkästään vastaajien erittäin merkittäviksi valitsemia väittämiä, huoma-

taan, että tärkeimmät syyt paperihakemuksen jättämiseen ovat neuvojan tai avustajan käyttö, sähköiseen hakemukseen jäävien virheiden pelko sekä vähäinen sähköisten palvelujen käyttö.

Kevään koulutuskierroksen sisältöä pohdittiin ennen viljelijäkyselyn lähettämistä opinnäytetyön tilaajan kanssa. Koulutuksella arveltiin voitavan vaikuttaa sähköiseen hakemiseen liittyvien pelkojen vähentämiseksi. Avoimella kysymyksellä kysyttiin, mitkä seikat sähköisessä tukihaussa vielä epäilyttävät. Tähän kysymyksen olivat vastanneet kaikki kyselyyn osallistujat (214 vastaajaa). Neljännes vastaajista kertoi, että sähköisessä hakemisessa ei ole mitään epäilyttävää tai oli merkinnyt kohtaan viivan. Lisäksi n. 6 % vastaajista ei halunnut ottaa tähän kysymykseen kantaa. Reilu 15 % epäili sähköisen haun yleistä toimivuutta sekä saman verran omaa osaamistaan. Hakemuksen perillemenon epävarmuus ja hakemusten päätyminen ulkopuolisiin käsiin huolestutti yhteensä reilua kymmenesosaa vastaajista. Hakemuksen hukkumisen epäilyyn liittyi myös toive saada jonkinlainen kuittaus hakemuksen perillemenosta. Tietoliikenneyhteyksien toimimattomuus nousi esille n. 8 % vastaajista. Inhimillisten virheiden pelko vaivasi reilua 6 % vastaajista ja samansuuntainen ja suuruinen pelonaihe oli maaseutusihteerin, avustajan tai neuvojan tarkastuksen tai avun poisjäänti. Virheiden pelkoa ja omaan osaamisen liittyviä pelkoja oli vaikea eritellä ja rajanveto voikin olla tässä keinotekoinen. Sähköisen haun ominaisuudet eivät vielä kyselyn teko aikaan olleet hyvin tiedossa, sillä hakemuksien korjaus haun aikana, tiedonsiirto viljelysuunnitteluohjelmalta, karttojen muokkausmahdollisuus ja kylvöalamuutosilmoituksen mahdollisuus olivat vielä muutamille vastaajille epäselviä.

6.2 Viljelijäkysely sähköisen tukihaun kehittämiseksi

Huhtikuussa tukihaun aikana tehtiin kolmen kunnan alueella paperilomakkeella kysely niille viljelijöille, jotka jättivät tukihakemuksensa paperilla. **Tämän kyselyn tavoitteena oli nimenomaan kartoittaa niitä syitä, miksi tukihakemusta ei jätetty sähköisesti. Olivatko syynä heikot laajakaistayhteydet ja peruslohkojen muutokset tukihaun aikaan vai nousisiko esiin muitakin syitä?** Kysely tehtiin Iisalmessa, Lapinlahdella ja Sonkajärvellä, ja näistä Iisalmi ja Lapinlahti olivat olleet mukana 2008 sähköisen tukihaun pilotissa. Viljelijöitä pyydettiin täyttämään kyselylomake maaseu-

tutoimistossa, kun he jättivät tukihakemuksensa. Tavoitteena oli saada 50 vastausta kustakin kunnasta, mutta otanta jäi hieman vajaaksi, vastauksia saatiin 133 kappaletta.

Tähän kyselyyn vastanneista 133 viljelijästä oli valtaosa eli 87,2 % miehiä ja 12,8 % naisia. Vastaajien keski-ikä oli 46,4 vuotta ja Pohjois-Savon viljelijöiden keski-ikä on 48,4 vuotta (Tilastokatsaus, 2008). Vastanneiden keski-ikä poikkeaa vain vähän Pohjois-Savon viljelijöiden keski-ikästä.

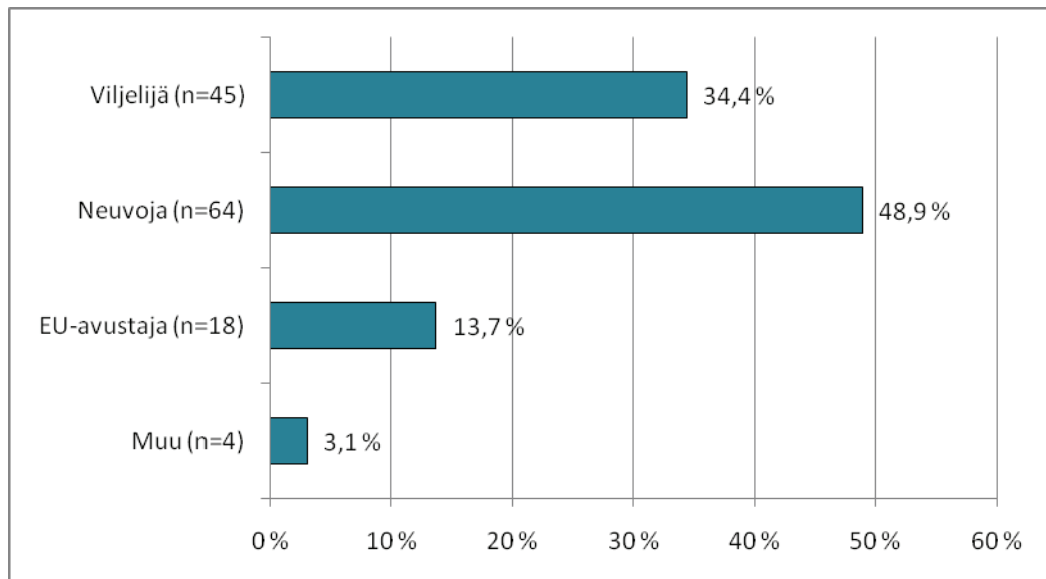
Vastaajista suurin osa oli suorittanut ammatillisen koulutuksen (59,4 %), pelkän oppivelvollisuuden oli suorittanut viidennes vastaajista ja opiston tai ammattikorkeakoulun oli suorittanut 15 % vastaajista. Yliopistokoulutuksen oli saanut vain 4,5 % vastaajista. Yksi vastaaja ei ollut kertonut koulutustaan (taulukko 3).

TAULUKKO 3. Viljelijöiden koulutus.

Koulutus	kpl	%
Oppivelvollisuus	27	20,3 %
Ammatillinen	79	59,4 %
Opisto tai AMK	20	15,0 %
Yliopisto	6	4,5 %
Ei vastausta	1	0,8 %
Yhteensä	133	100,0 %

Vastaajista kasvinviljelytila oli 51,9 % (68 kpl) ja kotieläintila oli 48,1 % (63 kpl). Kaksi vastaajaa ei ollut vastannut tähän kysymykseen. Jakauma edustaa kyselyssä mukana olleiden kuntien tilarakennetta hyvin, sillä Tiken Matilda-tietopalvelun mukaan näiden kuntien tuenhakijoista oli vuonna 2008 kasvinviljelytiloja 50,6 % ja kotieläintiloja 49,4 %. Kyselyyn vastanneiden tilojen keskikoko oli 42,58 ha ja näiden kuntien maatilojen keskipeltopinta-ala vuonna 2008 oli 34,26 hehtaaria Matilda-tietopalvelun mukaan. Peltopinta-alan ero voi johtua siitä, että osa kyselyyn vastanneista sai lomakkeen, jossa kysymyksen asettelussa kysyttiin tilakokoa, kun tarkoitettiin peltopinta-alaa.

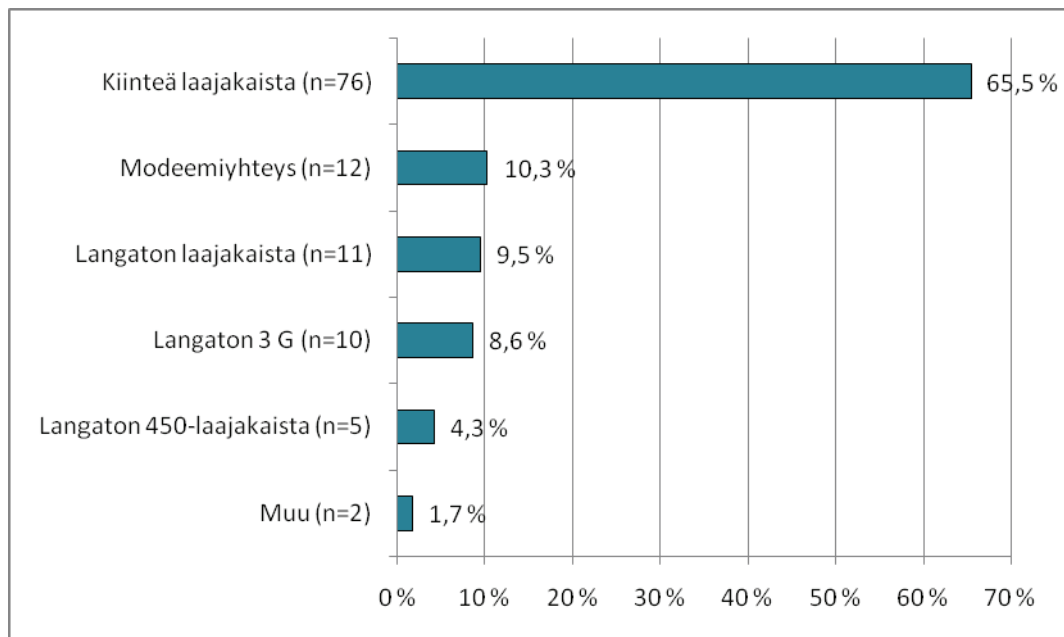
Vastaajien tukihakemukset oli suurimmalla osalla täyttänyt joku muu taho kuin tuen hakija itse. Hakemuksensa täytti itse 34,4 % vastaajista ja loppujen osalta täyttäjäksi oli ProAgrian neuvoja 48,9 %, EU-avustaja 13,7 % tai jokin muu 3,1 % vastaajista. Tulos vastaa hyvin käsitystämme siitä, kuinka paljon alueellamme hakemuksia täyttää jokin muu taho kuin tuenhakija itse (kuvio 22).

KUVIO 22. Vastaajien tukihakemuksen täyttäjät vuonna 2009

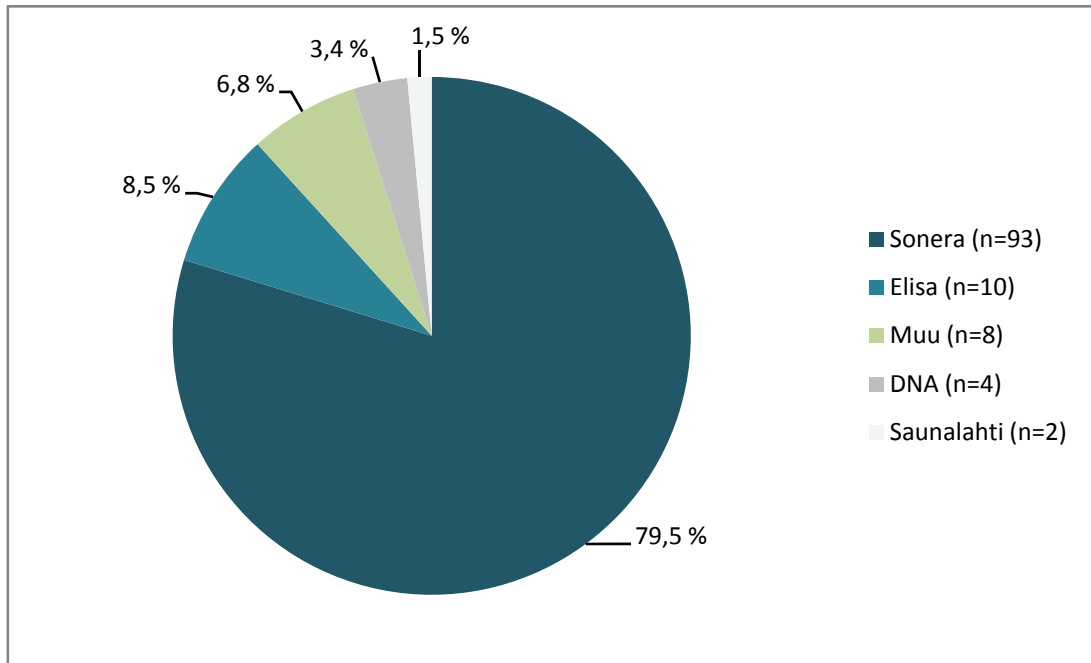
Tarkasteltaessa tilan tuotantosuunnan ja tukihakemuksen täyttäjän välistä yhteyttä havaittiin, että kasvinviljelytiloista 26 (39,4 %) täytti hakemuksensa itse ja 40 (66,6 %) käytti ulkopuolista apua. Kotieläintiloista tukihakemuksen täytti itse 19 (30,2 %) ja ulkopuolista apua käytti 44 (69,8 %).

Tietoliikenneyhteudet löytyivät 118 (90,1 %) vastaajista ja vain 13 (9,9 %) ilmoitti, että hänellä ei ole tietoliikenneyhteyttä. Yleisimmin vastaajilla oli käytettävissä kiinteä laajakaistayhteys 65,5 % ja seuraavaksi eniten vastaajilla oli erilaisia langattomia laajakaistayhteyksiä 22,4 %. Vastaajista 10,3 % käytti modeemiyhteyttä. Jokin muu yhteys löytyi 1,7 % vastaajista. Tähän kysymykseen jätti vastaamatta 17 kyselyn saanutta. Näistä suurin osa oli niitä, joilla ei ollut tietoliikenneyhteyttä (kuvio 23).

KUVIO 23. Vastaajien tilan tietoliikenneyhteyden tyyppi

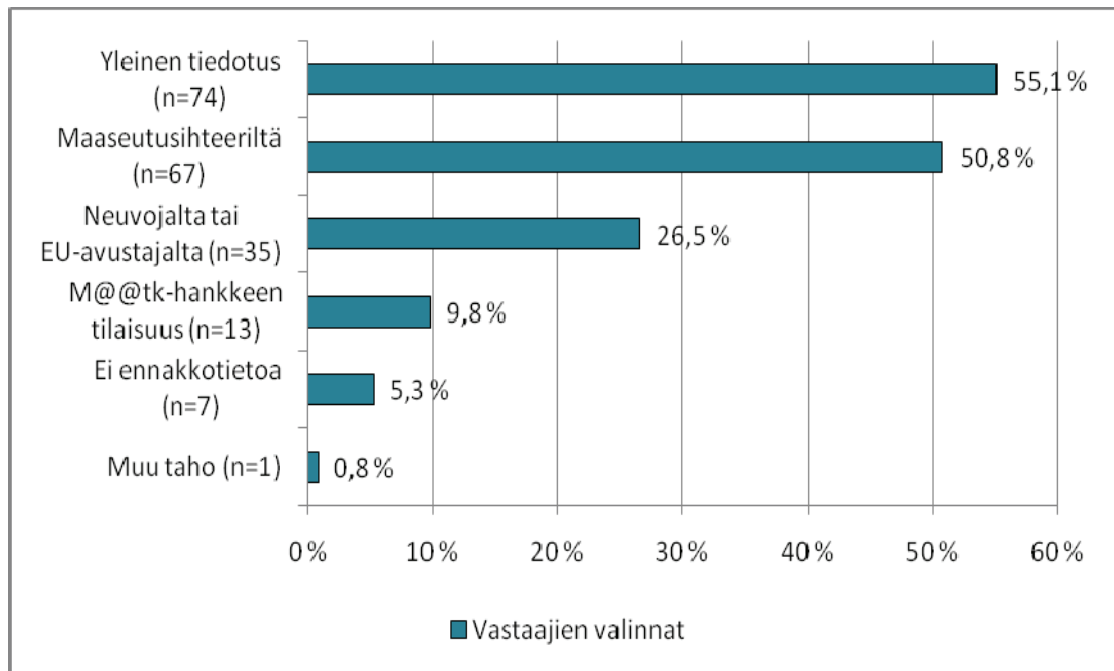
Tietoliikennepalvelun tuottajana vastaajat käyttivät eniten Soneraa, jonka tietoliikenneyhteyttä käytti 79,5 % vastaajista. Muut palveluntarjoajat saivat yhteensä 20,4 % osuuden (kuvio 24).

KUVIO 24. Vastaajien tietoliikennepalvelujen tuottajat

Vastaajien ATK-taitoja selvitettiin kysymällä kuinka usein vastaajat käyttivät tietokonetta. Lähes päivittäin tietokonetta käytti 91 (70,5 %) vastaajista, viikoittain käyttäviä oli 21 (16,3 %) ja muutamia kertoja kuukaudessa käyttäviä oli 6 (4,7 %). Tietokonetta ei käyttänyt lainkaan 11 (8,5 %) vastaajista. Vastaajista 4 ei kertonut, kuinka paljon tietokonetta he käyttivät.

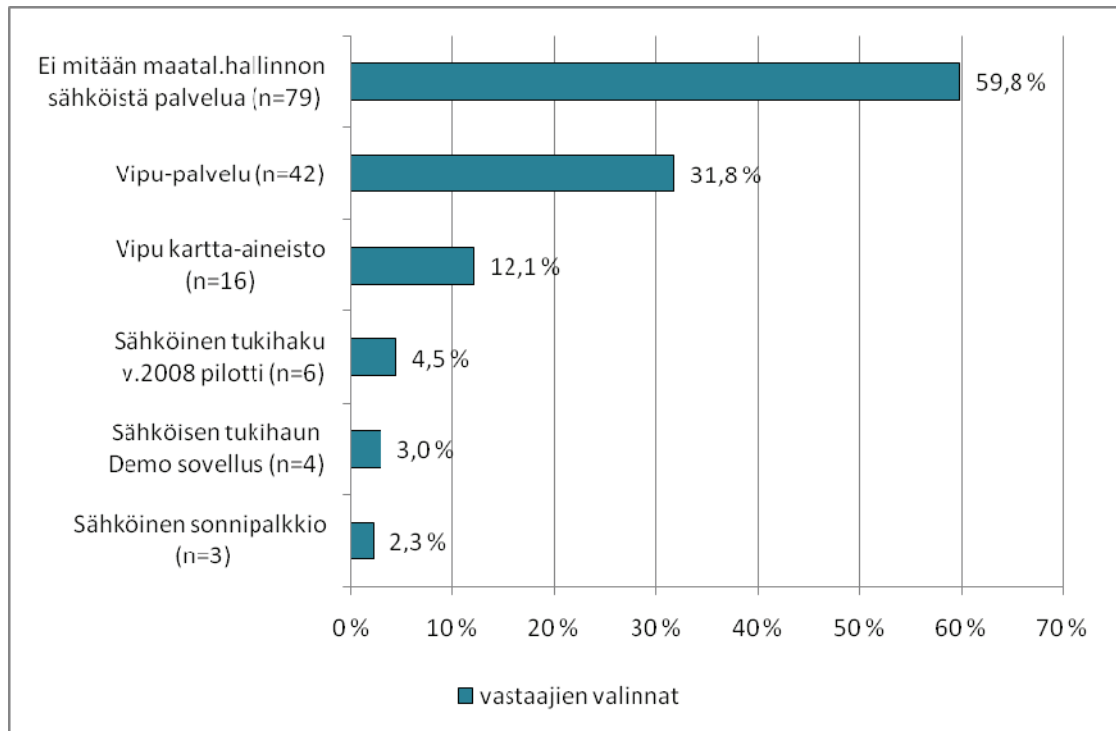
Sähköpostiosoite tarvitaan sähköisen hakemuksen jättämiseen. Sähköposti oli yleinen, sillä 113 (85,6 %) vastaajista oli sähköposti ja vain 18 vastaajaa (13,6 %) ilmoitti, että heillä ei ole sähköpostia. Kahden vastaajan tietoa ei saatu. Sähköpostin olemassaolo ei takaa sitä, että vastaajat käyttäisivät sähköpostia. Vastaajista 102 (77,3 %) käytti sähköpostia ja 29 (22,0 %) ei sitä käyttänyt. Tässäkin puuttui kahden vastaajan tiedot.

KUVIO 25. Viljelijöiden eri tahoilta saama ennakkotieto sähköisestä tukihausta

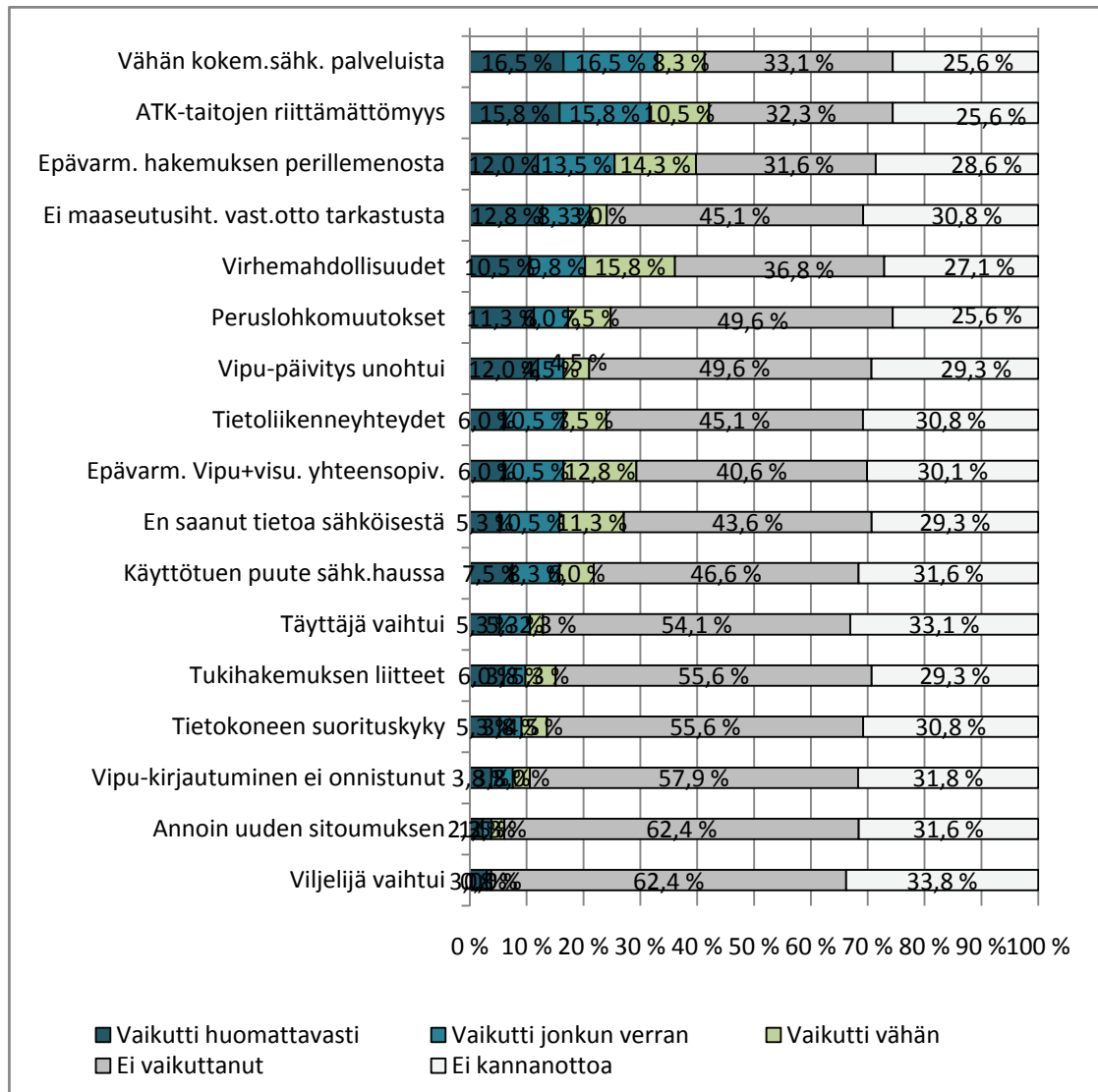
Kuviosta 25 nähdään, mistä vastaajat saivat ennakkotietoa sähköisestä tukihausta. Vastaajat saivat valita tässä kohden useampia vaihtoehtoja. Eniten he saivat tietoa maaseutusihteeriltä ja yleisestä tiedotuksesta, johon luettiin mukaan mm. lehdet ja kirjeet. Viisi prosenttia vastaajista ei mielestään ole saanut mitään ennakkotietoa ja vain 9,8 % vastaajista oli käynyt hankkeen koulutuksessa.

Lähes 60 % vastaajista ei ollut käyttänyt aikaisemmin mitään maaseutuhallinnon sähköisiä palveluja. Vipu-palvelu oli tuttu 31,8 % vastaajista, muut sähköiset palvelut olivat selvästi vähemmän tunnettuja (kuvio 26).

KUVIO 26. Viljelijöiden käyttämät maataloushallinnon sähköiset palvelut

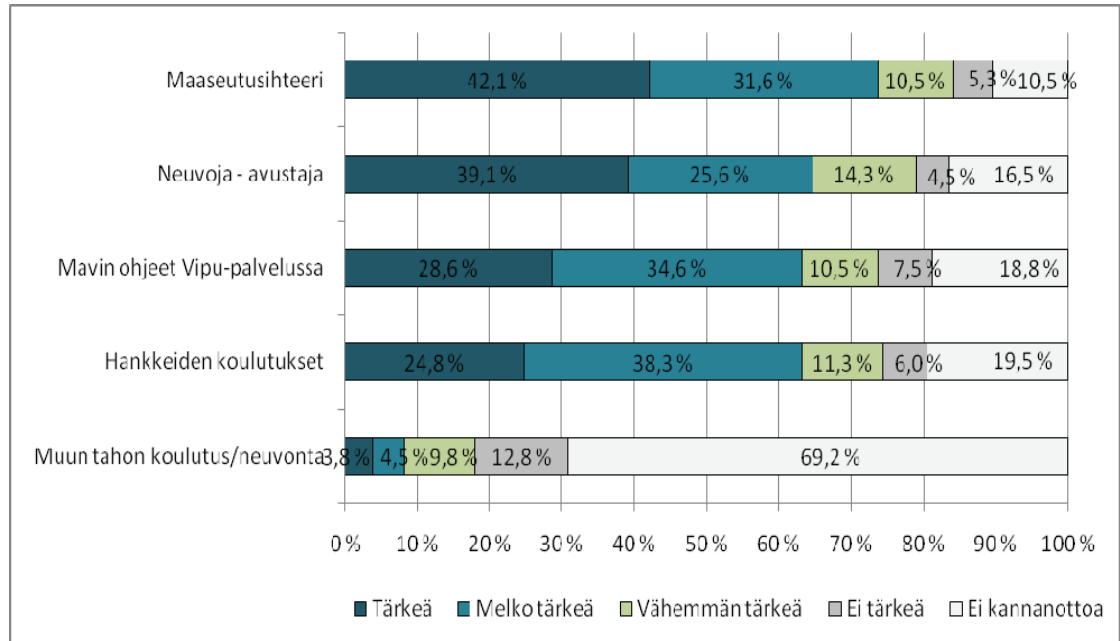
Tähän kyselyyn vastanneista viljelijöistä 45 (35,7 %) oli Vipu-tunnukset ja neljä (3,2 %) oli valtuuttanut neuvojan tai avustajan. Suurimmalla osalla eli 77 vastaajalla (61,1 %) ei ollut Vipu-tunnuksia. Seitsemältä ei saatu vastausta tähän kysymykseen.

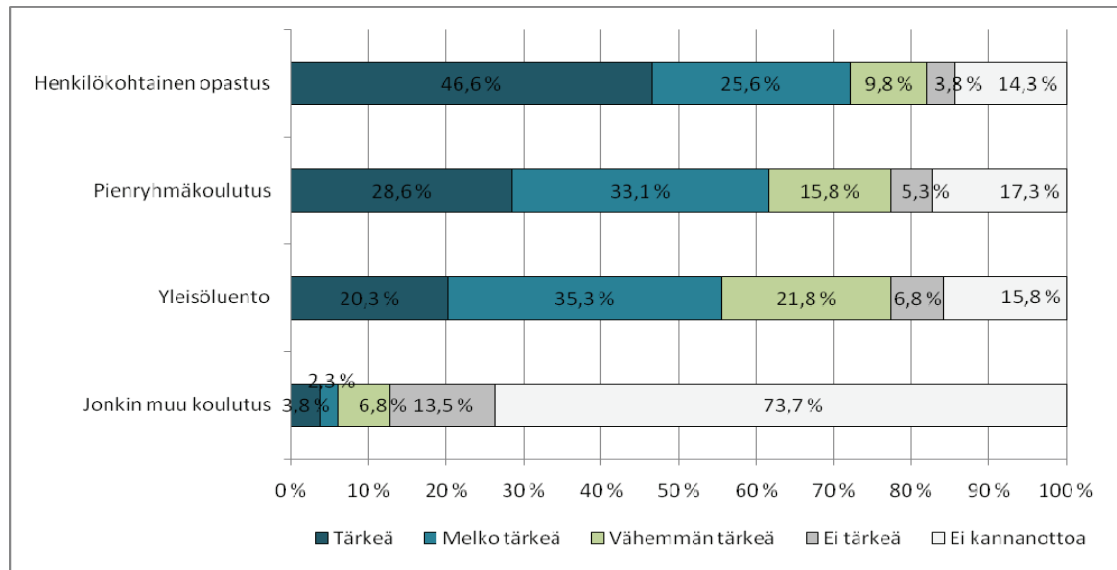
KUVIO 27. Syyt, jotka vaikuttivat siihen, ettei tukihakemusta jätetty sähköisesti (n=133)

Kuviosta 27 nähdään, että vähäinen kokemus sähköisten palvelujen käytöstä, nostaa kynnystä hakea tukia sähköisesti. Muita merkittäviä syitä olivat omien ATK-taitojen riittämättömyys, epävarmuus hakemuksen perillemenosta, maaseutusihteerin vastaanottotarkistuksen poisjääminen ja virhemahdollisuudet hakemuksessa. Kuviosta nähdään, että seuraavat neljä syytä ovat sellaisia, että ne konkreettisesti estävät sähköisen hakemuksen jättämisen. Sähköistä hakua ei voi tehdä, jos tuenhakijan peruslohkoissa on muutoksia, Vipu-tunnuksia ei ole päivitetty, tietoliikenneyhteydet eivät toimi tai Vipu-palvelu ja viljelysuunnitteluohjelma eivät sovi yhteen, esimerkiksi puuttuvan ohjelmapäivityksen vuoksi.

Maaseutusihteerin antama neuvontaa sähköisessä tukihaussa piti tärkeänä tai melko tärkeänä 73,7 % vastaajista. Kun kuviosta 28 katsotaan tärkeänä pidetyn neuvonnan osuutta, nähdään, että henkilökohtainen, niin maaseutusihteerin kuin neuvojan tai avustajan antama, neuvonta koettiin tärkeimpänä. Kuviosta kuitenkin nähdään, että myös Mavin ja hankkeiden antama neuvonta koettiin tärkeäksi.

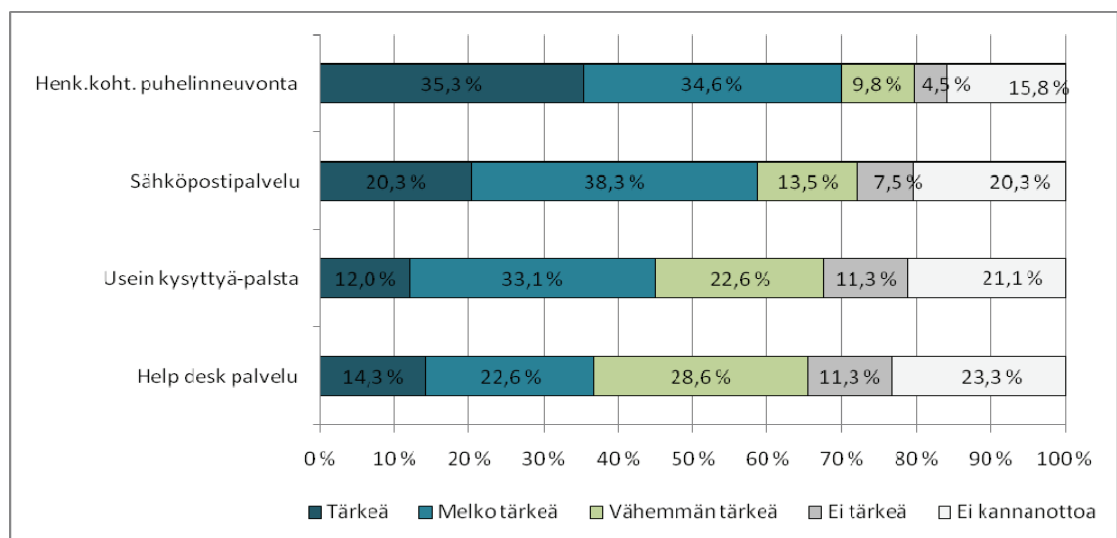

KUVIO 28. Neuvoa ja koulutusta antavat tahot tärkeysjärjestyksessä (n=133)

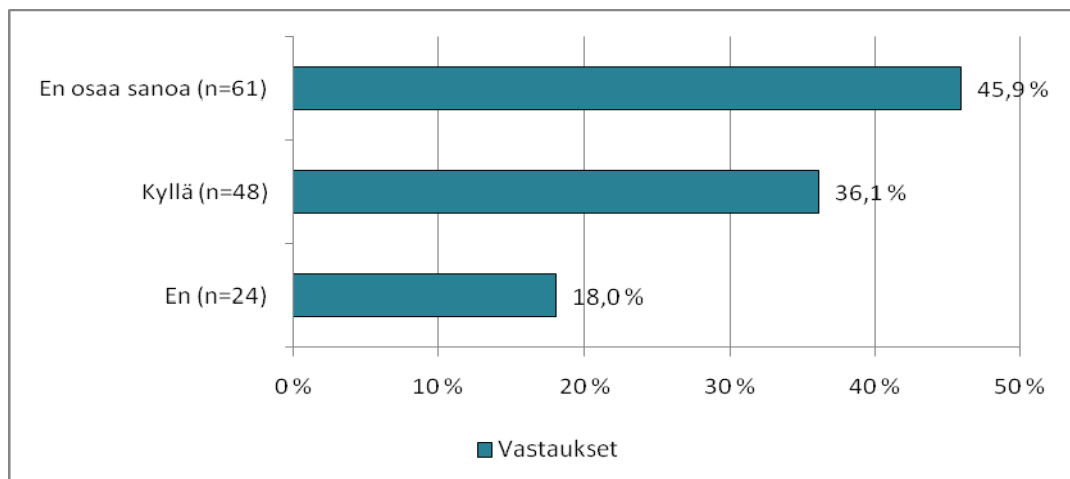
KUVIO 29. Koulutusvaihtoehtojen ja opastuksen tärkeys sähköisessä tukihaussa (n=133)

Kuvion 29 mukaan lähes puolet vastaajista piti henkilökohtaista opastusta tärkeänä. Piiryhmäkoulutusten ja yleisöluentojen osalta vastaajien valinnat painottuivat melko tärkeään ja vähemmän tärkeään. Jonkinlaista muuta koulutusta piti tärkeänä pieni osa vastaajista, mutta he eivät kuitenkaan maininneet millaista koulutuksen tulisi olla.

KUVIO 30. Käyttötuen saamisen tärkeys viljelijöiden mielestä (n=133)

Viljelijät saivat arvioida erilaisten käyttötukimuotojen tärkeyttä sähköisessä haussa. Tärkeimmäksi vastaajat arvioivat henkilökohtaisen puhelinneuvonnan (35,3 %), seuraavaksi tärkeimpänä he pitivät sähköpostipalvelua (20,3 %) ja usein kysyttyä palsta sekä Help desk-palvelu koettiin vähemmän tärkeiksi (kuvio 30).

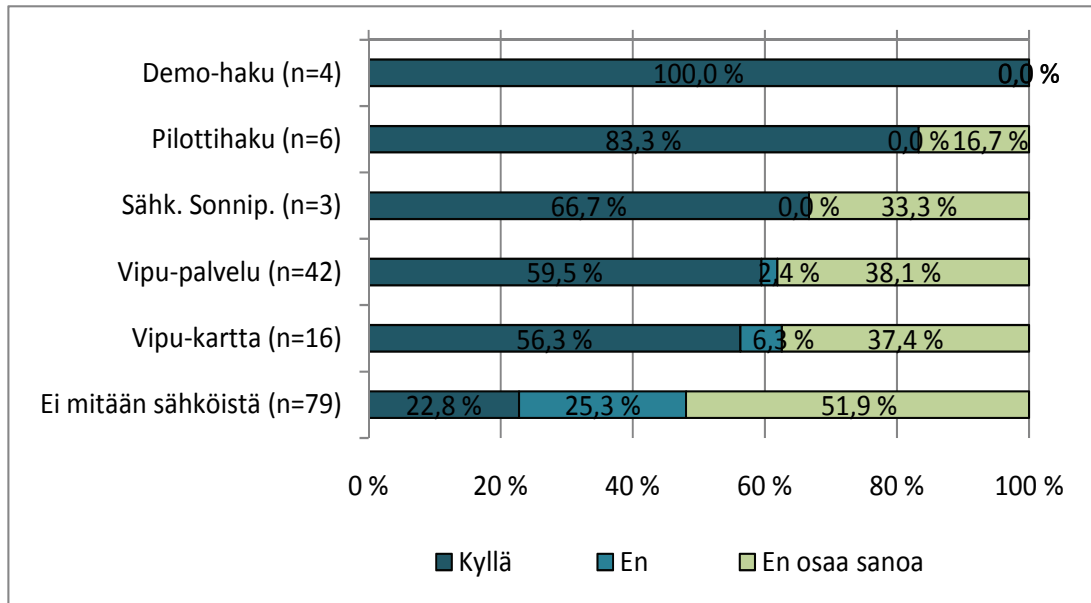

KUVIO 31 Viljelijöiden aikomus jättää tukihakemus sähköisesti tulevaisuudessa

Viljelijöiltä kysyttiin, aikovatko he tulevaisuudessa jättää tukihakemuksensa sähköisesti. Kaikki kyselyyn osallistuneet vastasivat tähän kysymykseen. Kuvioista 31 nähdään, että lähes puolet (45,9 %) vastaajista ei osannut vielä sanoa kantaansa ja reilu kolmannes (36,1 %) vastasi tähän kysymykseen kyllä. Vastaajista 18,0 % ilmoitti, ettei aio hakea keväällä 2010 maataloustukia sähköisesti.

Vaikuttko ensisijaisen viljelijän sukupuoli tai koulutustaso, tilan tuotantosuunta tai tukihakemuksen täyttäjän siihen, aikoiko viljelijä jättää tulevaisuudessa tukihakemuksensa sähköisesti. Millään näistä tekijöistä ei löydetty vaikutusta tulevaisuuden aikomuksiin. Sillä, kuinka usein viljelijä käytti tietokonetta, näytti olevan suuntaa antava vaikutus aikomukseen jättää tukihakemus sähköisesti ($p=0,050$). Otanta oli kuitenkin niin pieni, ettei riippuvuus ole selvä. Lisääntynyt aikomus käyttää sähköistä tukihakua tulevaisuudessa näkyi myös silloin, kun tilalla oli Vipu-tunnukset ($p=0,001$). Otanta oli kuitenkin tässäkin liian pieni, jotta voitaisiin sanoa, että riippuvuus olisi selvä.

Kuviosta 32 nähdään, että aikaisemmalla sähköisten palvelujen käytöllä oli vaikutusta aikomukseen käyttää sähköistä tukihakua tulevaisuudessa. Tilastollisesti merkittävä riippuvuus saatiin vain, kun vastaajia oli riittävästi, kuten Vipu-palvelua käyttävillä vastaajilla ($p < 0,001$) ja vastaajilla, jotka eivät olleet käyttäneet mitään maataloushallinnon sähköistä palvelua ($p < 0,001$).

KUVIO 32 Maataloushallinnon sähköisten palvelujen käyttökokemuksen vaikutus aikomukseen jättää sähköinen tukihakemus tulevaisuudessa

Näyttää siltä, että Demo-sovelluksen ($p=0,027$) ja pilottihaun ($p=0,047$) käyttäjät aikoisivat innokkaimmin käyttää sähköistä tukihakua tulevaisuudessa, mutta tulos ei ole tilastollisesti luotettava vastanneiden pienen määrän vuoksi. Sähköisen sonnipalkkion ($p=0,167$) ja Vipu-kartan ($p=0,492$) käyttäjien aikomuksella ei ollut tilastollisesti merkittävää riippuvuutta.

Vastanneiden iällä ja heidän aikomuksellaan jättää tukihakemus sähköisesti tulevaisuudessa ei havaittu olevan riippuvuutta ($p=0,217$).

Tilan peltoalan vaikutusta aikomukseen jättää tukihakemus sähköisesti tulevaisuudessa, testattiin Kruskal-Wallis testillä. Saadun tuloksen mukaan **vastaajien peltoalalla**

on vaikutus aikomukseen jättää tukihakemus sähköisesti. Peltoalaltaan isommat tilat olivat pieniä tiloja halukkaampia jättämään tukihakemuksensa sähköisesti tulevaisuudessa ($p < 0,001$). Tilat, jotka eivät osanneet vielä sanoa kantaansa, olivat peltoalaltaan isompia kuin ne, jotka eivät aikoneet jättää tukihakemusta sähköisesti tulevaisuudessa ($p = 0,020$), mutta pienempiä, kuin tilat, jotka aikoivat jättää tukihakemuksensa sähköisesti ($p = 0,001$), (taulukko 4).

TAULUKKO 4. Peltoalan vaikutus aiottuun hakemusten jättötapaan tulevaisuudessa

Aiottu hakemuksen jättötapa tulevaisuudessa	N	Peltoala	
		keskiarvo ha	keskihajonta ha
Sähköisesti	48	59,33	52,43
Ei sähköisesti	23	26,22	25,91
En osaa sanoa	61	35,56	24,88

Lopuksi viljelijät saivat kertoa vapaasti mikä sähköisessä haussa vielä epäilyttää. Tähän kysymykseen vastasi 46 henkilöä ja 87 jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Oma osaaminen, tiedon puute, virhemahdollisuudet ja omiin ATK-taitoihin liittyviä epäilyjä oli 16 (34,8 %) vastaajalla, hakemuksen perillemeno ja järjestelmän luotettavuutta epäili 10 (21,7 %) vastaajaa ja uutuuden pelko vaivasi 9 (19,6 %) vastaajaa. Vähemmän esille nousseita asioita olivat tietoliikenneyhteydet, joiden toimivuutta epäili 5 (10,9 %) ja 4 (8,7 %) vastaajaa ei halua ottaa sähköistä hakua käyttöön. Muutama vastaajaa oli kokenut vastoinkäymisiä tietojen lähettämässä Vipu-palveluun tai vaikeuksia viljelysuunnitteluohjelman kanssa tai he olisivat halunneet lähettää kaikki lomakkeet sähköisesti. Yksi vastaaja ilmoitti, että mikään ei epäilytä.

6.3 Neuvoja-avustajakysely

Kyselyllä selvitettiin, miten laajasti neuvojat ja avustajat aikovat jättää tukihakemuksia sähköisesti, miten he ovat aikoneet valmistella sähköisen haun käyttöönottoa sekä mitkä seikat kannustavat hakemusten jättämiseen sähköisesti. Osa neuvojista ja avustajista ei ota sähköistä hakumenettelyä käyttöön ja tutkimuksessa selvitettiin syitä,

jotka estävät sähköisen haun käyttöönoton. Taustakysymyksillä selvitettiin, mikä vaikutus iällä, koulutuksella, organisaatiolla sekä henkilökohtaisilla teknisillä valmiuksilla on sähköisen tukihaun käyttöönotossa. Tutkimuksella selvitettiin myös, miten vastaajat aikoivat kouluttautua sähköiseen tukihakuun.

Kyselyn linkki lähetettiin sähköpostilla yhteensä 96 neuvojalle ja EU-avustajalle. Näistä neuvoja oli 24 ja EU-avustajia 71 ja 1 muuta tahoa edustava. Kyselyyn vastasi 45 henkilöä eli vastausprosentti oli 46,9. Vastausprosentti oli kokonaisuudessaan hyvä.

Vastaajista 15 (33,3 %) oli ProAgrian neuvoja ja 29 (64,4 %) oli MTK:n EU-avustajia ja yksi vastaaja (2,2 %) edusti jotakin muuta tahoa. Kyselyyn vastasi 62,5 % ProAgrian neuvojista ja 40,8 % EU-avustajista.

Vastaajien ikä kysyttiin luokiteltuna kolmeen luokkaan. Alle 40-vuotiaita oli 15 (33,3 %), 40–49-vuotiaita oli 13 (28,9 %) ja 50–65-vuotiaita 17 (33,8 %). Kokonaisikäjakauma oli varsin tasainen kaikkien ikäluokkien kesken. Tarkasteltaessa ikäjakaumaa ja taustaorganisaatiota huomataan, että ProAgrian neuvojista 40 % oli ikäluokassa alle 40-vuotiaat kun taas EU-avustajista suurin osa, 44,8 % oli ikäluokassa 50–65-vuotiaat (taulukko 5). Tarkasteltaessa ikäjakauman ja taustan keskinäistä riippuvuutta, havaittiin että yhteyttä ei ole ($p=0,481$).

TAULUKKO 5. Neuvojien ja EU-avustajien jakauma ikäluokittain (n=45)

Ikä	Tausta		
	ProAgria	EU-avustaja	Muu tahoa
alle 40	6 (40,0 %)	8 (27,6 %)	1 (100,0 %)
40–49	5 (33,3 %)	8 (27,6 %)	0 (0,0 %)
50–65	4 (26,7 %)	13 (44,8 %)	0 (0,0 %)
Yhteensä	15 (100,0 %)	29 (100,0 %)	1 (100,0 %)

Pohjois-Savon EU-avustajien keski-ikä on 46 vuotta. (Tikkanen 2009, a.) ProAgrian neuvojien keski-ikä on 44 vuotta. (Räsänen 2009)

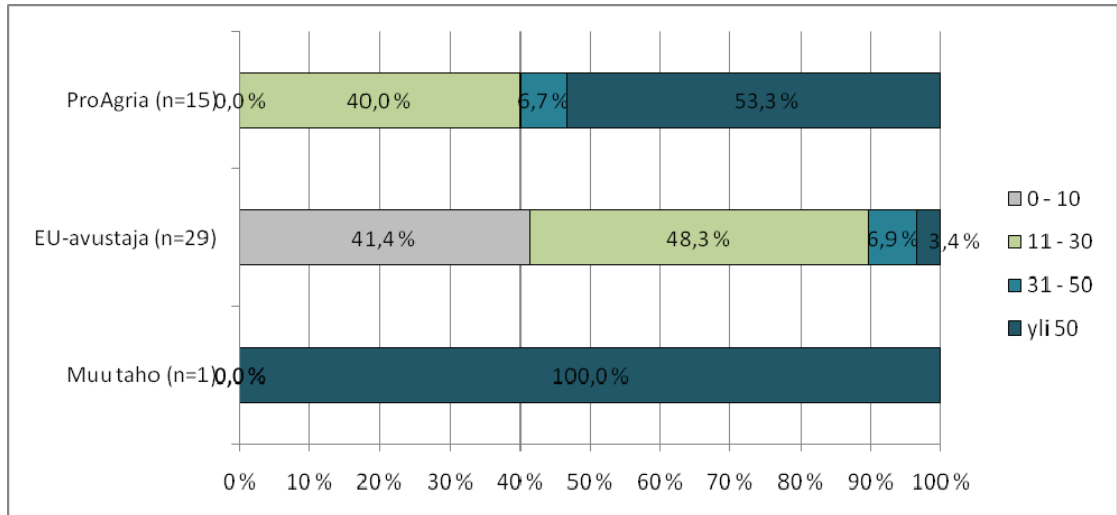
Vastaajista 33 (73,3 %) oli opisto tai ammattikorkeakoulukoulutus, yhdeksällä (20 %) oli ammatillinen koulutus ja vain yhdellä (2,2 %) oli yliopistotutkinto ja kahdella (4,4 %) oli peruskoulutausta. Kyselyyn vastanneista 15 ProAgrian neuvojasta 14 (93,3 %) oli opisto- tai ammattikorkeakoulututkinto ja yhdellä oli yliopistotutkinto. Kyselyyn vastanneesta 29 EU-avustajasta kahdella (6,9 %) oli vain peruskoulututkinto, yhdeksällä (31,0 %) oli ammatillinen tutkinto ja 18 (62,1 %) oli opisto- tai ammattikorkeakoulututkinto. Muuta tahoa edustaneella vastaajalla oli opisto- tai ammattikorkeakoulututkinto.

Kysymykseen, käytätkö tietokonetta, vastaajista 44 (97,8 %) ilmoitti käyttävänsä tietokonetta lähes päivittäin ja yksi (2,2 %) käytti viikoittain. Vaihtoehtoihin ”Käytän muutamia kertoja kuukaudessa” ja ”En käytä lainkaan” ei tullut yhtään vastausta. Koska vastaajat käyttävät tietokonetta varsin paljon, ei tämän perusteella voida saada selvyyttä siihen, miten paljon tietokoneen vähäinen käyttö vaikuttavat aikomuksiin käyttää sähköistä hakua.

Kysymällä miten paljon tukihakemuksia täyttit vuonna 2008, selvitettiin kuinka ammattimaista tukihakemusten täyttö on. Vastanneista 12 (26,7 %) täytti vuonna 2008 enintään kymmenen hakemusta. Suurin osa vastaajista eli 20 (44,4 %) vastaajaa täytti 11–30 hakemusta, kolme vastaajaa (6,7 %) täytti 31–50 hakemusta ja yli 50 hakemusta täytti kymmenen (22,2 %) vastaajaa. ProAgrian neuvojilla täyttömäärät painottuivat luokkiin 11–30 hakemusta ja yli 50 hakemusta, kun taas EU-avustajilla täyttömäärät painottuivat kahteen alimpaan luokkaan.

ProAgrian neuvojien viljelijäpalveluihin kuuluu tukihakemusten täyttäminen. Voisi siis ajatella, että jos vastaaja on taustaltaan ProAgrian neuvoja, hän myös täyttää paljon tukihakemuksia. Ristiintaulukoimalla vastaajien tausta (neuvoja ja EU-avustaja) ja tehtyjen tukihakemusten määrä havaittiin, että taustalla ja vuonna 2008 tehtyjen hakemusten määrällä oli tilastollisesti merkittävä yhteys ($p=0,002$), (kuvio33). Otannan pieniuudesta johtuen kaikkiin luokkiin ei saatu vähintään viittä muuttujaa ja tämän vuoksi tehtiin uusi luokitus kahteen luokkaan: ”tukihakemuksia 0-30” ja ”tukihakemuksia yli 30 kpl”. Luokassa tukihakemuksia 0–30 kpl oli ProAgrian neuvot 6 (18,8 %) ja EU-avustajia 26 (81,3 %). Luokassa yli 30 hakemusta oli ProAgrian neuvot 9 (75 %) ja EU-avustajia 3 (25 %). Tämän mukaan neuvot tekevät tukihakemuksia

ammattimaisen paljon ja tämän mukaan taustaorganisaatiolla on vaikutusta tukihakemusten täyttömäärään ($p < 0,001$).

KUVIO 33. Vastaajien jakautuminen taustatahon mukaan eri tukihakemusten täyttömääräluokkiin vuonna 2008

Taustamuuttujana kysyttiin, mitä maataloushallinnon sähköistä palvelua vastaaja on käyttänyt aikaisemmin. Vastaajat saivat valita useita vaihtoehtoja. Eniten vastaajilla oli kokemusta Vipu-selainpalvelun ja -karttapalvelun käytöstä. Vastaajista 32 (71,1 %) oli käyttänyt Vipu-selainpalvelua ja karttapalveluakin oli käyttänyt 24 (53,3 %). Sähköistä sonnipalkkiohakemusta oli käyttänyt 12 (26,7 %) vastaajaa ja sähköisen tukihaun pilotista oli kokemuksia 8 (17,8 %) vastaajalla. Kymmenellä vastaajalla (22,2 %) eli reilulla viidenneksellä vastaajista ei ollut kokemusta mistään sähköisestä palvelusta.

Kun kysyttiin, miten täytit hakemukset vuonna 2008, haluttiin selvittää, miten paljon tietokonetta, viljelysuunnitteluohjelmia ja Vipu-palvelua hyödynnettiin tukihakemusten täytössä. Vastaajat saivat valita useita vaihtoehtoja. Eniten tukihakemusten täytössä hyödynnettiin viljelysuunnitteluohjelmia, jota ilmoitti käyttävänsä 37 (82,2 %) vastaajaa. Sähköisesti Vipu-palvelun kautta tukihakemuksia oli jättänyt 7 (15,6 %) vastaajaa. Huomattava osa vastaajista eli 18 (40 %) henkilöä teki hakemuksia myös täyttämällä ne lomakkeille käsin tai koneella.

Kyselyn keskeinen tarkoitus oli selvittää neuvojien ja EU-avustajien aikomuksia osallistua sähköiseen tukihakuun keväällä 2009. Vastaajilta kysyttiin monivalintakysymyksellä, miten aiot täyttää tukihakemukset vuonna 2009. Vastatessaan he saivat valita useampia vaihtoehtoja.

TAULUKKO 6. Aiottu tukihakemusten täyttötapa vuonna 2009 (n=45)

Hakemusten täyttötapa 2009	Vastausvalinnat kpl	Vastanneista %
Lomakkeella käsin tai koneella	18	40,0 %
Lomakkeella käsin tai koneella ja kasvulohkolomake viljelysuunnitteluohjelmalla	31	68,9 %
Sähköisesti Vipu-palvelun kautta	35	77,8 %
En aio jättää yhtään tukihakemusta sähköisesti	4	8,9 %
Yhteensä	88	

Taulukosta 6 nähdään, että sähköistä tukihakua aikoi kokeilla huomattava osa vastaajista eli 77,8 % ja vain 8,9 % vastaajista ei aikonut käyttää sähköistä hakua lainkaan. Laskettaessa yhteen "sähköistä hakua käyttävät" ja "ei käyttävät" vastaajat huomataan, että kuusi (13,3 %) vastaajaa ei osannut vielä kertoa kantaansa sähköiseen hakuun.

Tarkasteltaessa ristiintaulukoimalla iän ja koulutuksen vaikutusta ja kiinnostusta sähköisen tukihaun käyttöönottoon totesimme, että iällä tai koulutuksella ei näytä olevan yhteyttä kiinnostukseen käyttää sähköisestä tukihausta. Niistä vastanneista, jotka aikovat täyttää tukihakemuksia sähköisesti, oli alle 40-vuotiata 14 (40 %), 40–49-vuotiaita oli 10 (28,6 %) ja 50–65-vuotiaita oli 11 (31,4 %), jakauma oli tasainen kaikissa ikäluokissa.

Kyselyn tuloksia analysoitaessa havaittiin, että ammattilaistaustalla ja vuonna 2008 täytettyjen tukihakemusten määrällä oli yhteys. Voisi siis ajatella, että ProAgrian neuvot olisivat halukkaampia käyttämään myös sähköistä tukihakua kuin EU-avustajat. Ristiintaulukoimalla taustaorganisaatiota aikomukseen käyttää sähköistä tukihakua vuonna 2009 ei kuitenkaan saatu merkittävää eroa sähköisen tukihaun käyttöaikomuksille eri organisaatioissa. Ammattimaista hakemusten täyttöä tarkasteltiin myös täyt-

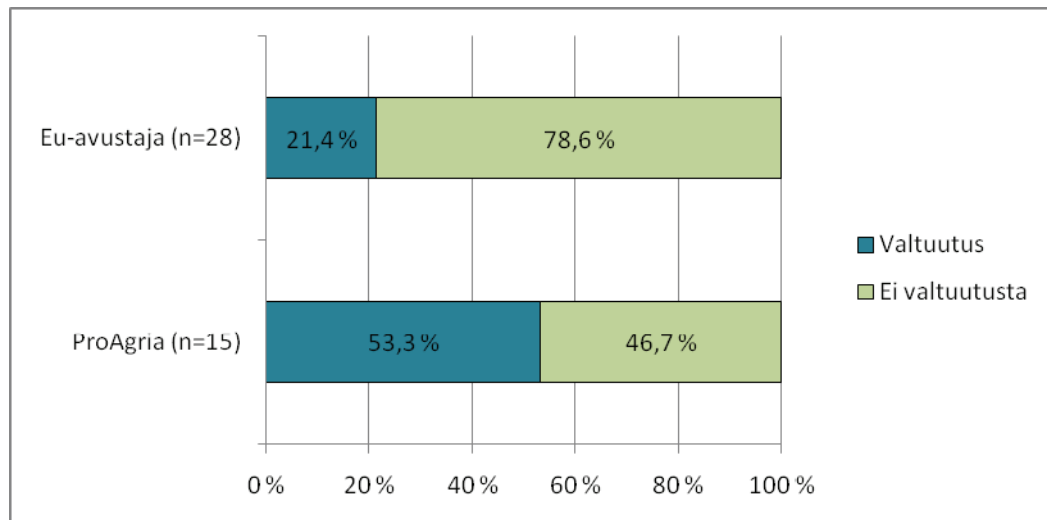
tömäärien kautta. Voidaanko ajatella, että vuonna 2008 täytettyjen tukihakemusten määrä vaikuttaa halukkuuteen täyttää tukihakemukset sähköisesti. Tehdyn ristiintaulukoinnin pohjalta havaittiin, että vaikka vastaaja olisikin täyttänyt vuonna 2008 huomattavan määrän, eli yli 30 tukihakemusta, ei sillä ollut yhteyttä aikomukseen tehdä tukihakemuksia sähköisesti ($p=0,124$). Vastaajista, jotka täyttivät 0-10 hakemusta vuonna 2008, aikoi 7 (58,3 %) jättää tukihakemuksia sähköisesti. Vastaajista, jotka täyttivät 11–30 tukihakemusta, aikoi 16 (80,0 %) jättää tukihakemuksia sähköisesti. Vastaajista, jotka täyttivät 31–50 tukihakemusta, aikoi 2 (66,7 %) jättää tukihakemuksen sähköisesti ja yli 50 tukihakemusta täyttävistä aikoi sähköisiä hakemuksia jättää 10 (100 %) vastaajaa. Vaikka ristiintaulukointi uusittiin luokituksella ”tukihakemuksia 0-30” ja ”tukihakemuksia yli 30”, ei tukihakemusten täyttömäärä 2008 vaikuttanut aikomukseen käyttää sähköistä tukihakua 2009.

Oliko sähköisten palvelujen aikaisemmalla käytöllä vaikutusta aikomuksiin käyttää sähköistä tukihakua vuonna 2009? Tehdyssä ristiintaulukoinnissa ei havaittu aikaisemman sähköisten palvelujen käytön vaikuttavan halukkuuteen käyttää sähköistä tukihakua vuonna 2009. Tulos oli yllättävä, sillä myöskään sähköisten palvelujen käyttämättömyys ei näyttänyt vaikuttavan haluun kokeilla sähköistä tukihakua

Tietoliikenneyhteyden ja niiden heikko toiminta olivat koko kevään 2009 puheenaiheena julkisessa keskustelussa. Mitä tietoliikenneyhteyttä neuvojat ja avustajat aikoiivat käyttää sähköisessä haussa? Vastaajat saivat ilmoittaa useampia vaihtoehtoja. Suurin osa, 72,2 % aikoi käyttää asiakastilan tietoliikenneyhteyttä, omaa tietoliikenneyhteyttä toimistolla tai kotonaan aikoi käyttää myös huomattava osa, 61,4 % ja omaa langatonta yhteyttä aikoi käyttää vain 27,3 %.

Sähköiseen hakuun osallistumisen edellytyks on voimassaolevat uudet Vipukäyttöoikeudet. Kysymällä miten varmistat, että asiakkaalla on Vipu-tunnukset, haluttiin selvittää, haluavatko neuvojat ja avustajat edistää Vipukäyttöoikeuksien päivittämistä sähköiseen tukihakuun. Vastaajista 6 (13,6 %) aikoi toimittaa esitetyt Vipu-tunnushakemuksen asiakkaalle, joka hakee tunnukset. Vastaajista 18 (40,9 %) aikoi kehottaa asiakasta hakemaan Vipu-tunnukset ja lähes puolet vastaajista eli 20 (45,5 %) aikoi tehdä sähköisiä tukihakemuksia vain niille tiloille, joilla olisi päivitetty Vipu-tunnukset.

Vipu-tunnusten käyttöoikeuden sopimisesta kysyttäessä vastaajista 14 (31,8 %) aikoi pyytää asiakkaalta valtuutuksen sähköisen tukihakemuksen jättämiseen ja muut vastaajat aikovat käyttää asiakkaan tunnuksia, joko niin että asiakas avaa Vipu-yhteyden omilla tunnuksillaan, 23 vastaajaa (52,3 %), tai käyttämällä itse asiakkaan henkilökohtaisia Vipu-tunnuksia, 7 vastaajaa (15,9 %).

KUVIO 34. Vastaajien aikomus valtuutuksen hakemiseen viljelijöiltä

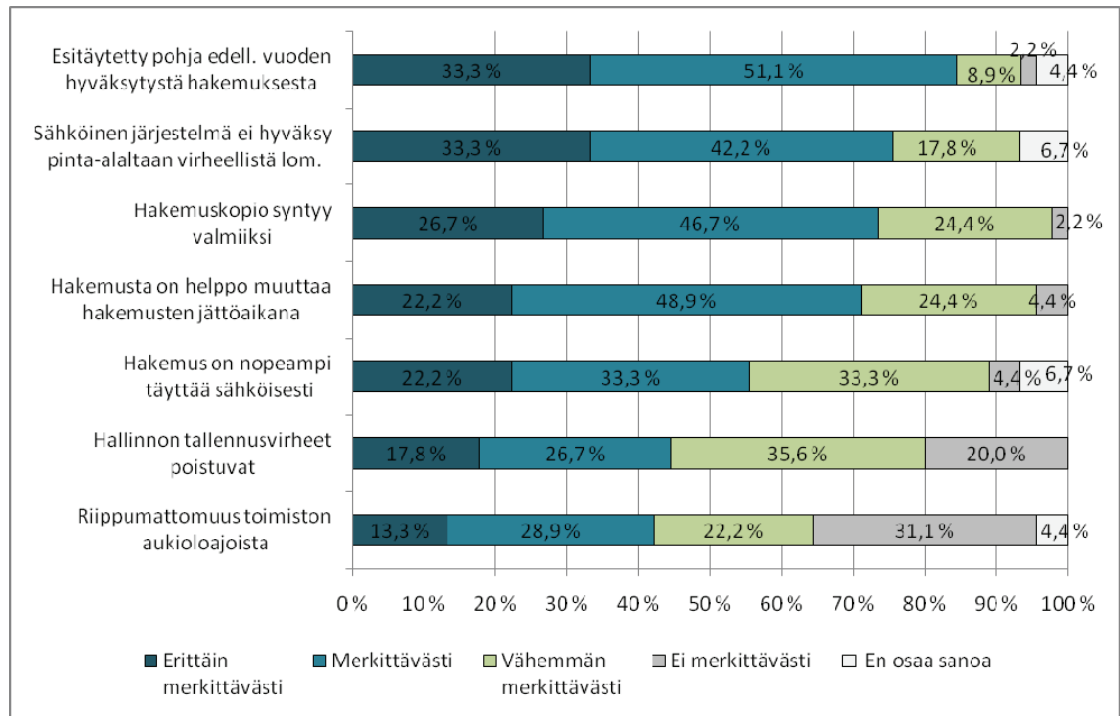
Kuviosta 34 nähdään, että taustataho vaikuttaa vastaajien aikomukseen sopia Vipukäyttöoikeuden valtuutuksesta. Vastauksista yhdistettiin kaksi epävirallista tapaa kirjautua Vipu-palveluun. Epäviralliset tavat ovat, että viljelijä avaa yhteyden omilla tunnuksillaan, jonka jälkeen tukihakemuksen täyttävä tekee ja jättää hakemuksen tai että täyttävä kirjautuu viljelijän henkilökohtaisilla tunnuksilla ja tekee ja jättää hakemuksen. Merkittävä osa EU-avustajista ja huomattava osa myös ProAgrian neuvojista aikoo käyttää viljelijän tunnuksia sähköisessä tukihaussa. Oikea tapa olisi valtuuttaa tukihakemuksen täyttävä täyttämään tai täyttämään ja jättämään tukihakemuksen sähköisesti.

Sähköisessä haussa tukihakemusten palauttaminen edellyttää sähköpostiosoitetta, johon ilmoitus sähköisten hakemusten saapumisesta järjestelmään annetaan. Neuvoja-avustajilta kysyttiin, miten he varmistavat sähköpostin olemassaolon. Vastaaja saattoi valita tässä useita vaihtoehtoja. Vastanneista viidellä (11,4 %) oli sähköpostilista asi-

akkaistaan, 25 (56,8 %) aikoi kysyä sähköpostin olemassaolosta asiakkailtaan samassa yhteydessä kun sopii tukihakemusten täytöstä ja 22 (50 %) aikoi käyttää omaa sähköpostia ilmoituksen vastaanotto-osoitteena. Ilmaisen sähköpostiosoitteen asiakkaalleen tukihakemusten täytön yhteydessä aikoi tilata 22 (13,6 %) vastaajista. Kysymyksen tavoitteena oli paitsi selvittää sähköpostin olemassaoloa, myös herättää neuvoja ja EU-avustajia huomaamaan sähköpostiosoitteen tarpeellisuus tukihakemuksia tehdessä.

Miten vastaajat aikovat kouluttautua sähköisten hakemusten täyttöön? Tähän kysymykseen vastaaja saattoi antaa useita vaihtoehtoja. Eniten vastaajia, 35 (79,5 %), aikoi osallistua hankkeiden järjestämiin koulutuksiin ja lähes yhtä moni vastaaja, 32 (72,7 %), aikoi tutustua itsenäisesti Mavin ohjeisiin Vipu-palvelussa ja nettisivuilla. Vastaajista 26 (59,1 %) aikoi tutustua itsenäisesti ProAgrian tai MTK:n antamiin ohjeisiin, vastaajista 18 (40,9 %) aikoi osallistua kunnan järjestämään tukikoulutukseen ja neljä (9,1 %) vastaajaa aikoi kouluttautua myös jollakin muulla tavalla.

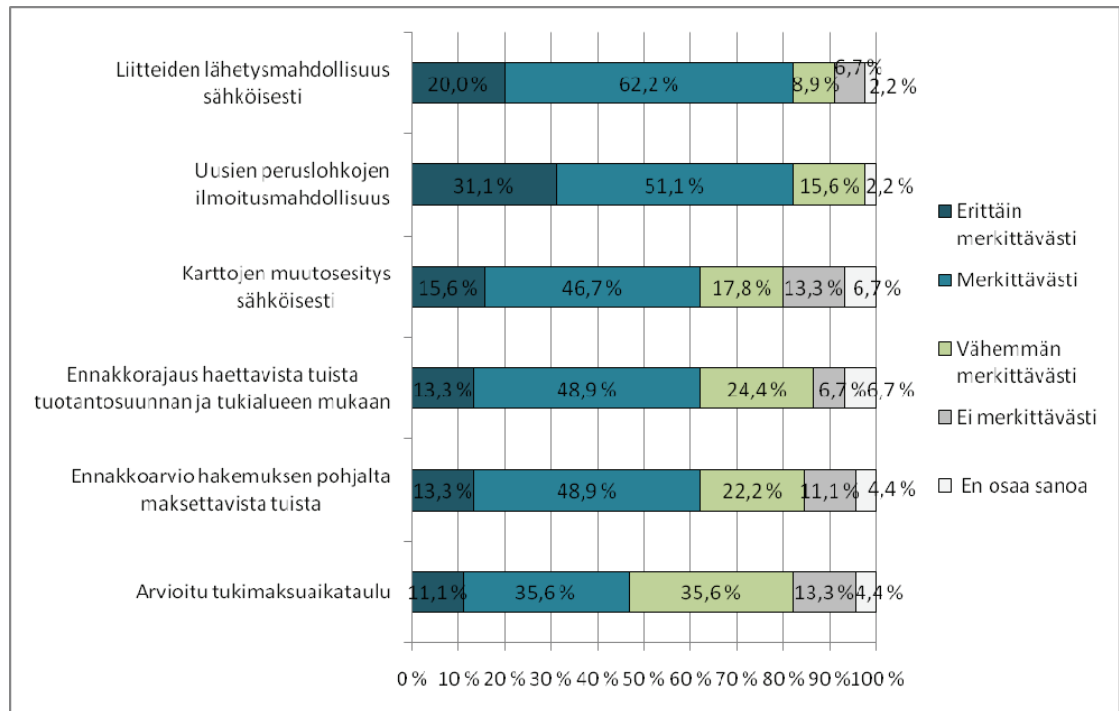
Mikä tekee sähköisestä tukihausta kiinnostavan? Vastaajille annettiin lista sähköisen tukihaun ominaisuuksista ja he saivat määrittää neliportaisella luokituksella kuinka paljon mikin ominaisuus kannustaa heitä sähköiseen tukihakuun. Jos vastaajalla ei ollut mielipidettä esitettyyn ominaisuuteen, hän sai valita vaihtoehdon ”en osaa sanoa”.

KUVIO 35. Vastaajien mielipiteet sähköisen haun eri ominaisuuksien merkittävyydestä kannustimina (n=45)

Kuviosta 35 nähdään, että suurin osa (84,4 %) vastaajista piti erittäin merkittävänä tai merkittävänä esitötettyä pohjaa edellisen vuoden hyväksytystä tukihakemuksesta. Vastaajista kolme neljäsosaa piti erittäin merkittävänä tai merkittävänä sitä, että pinta-alavirheitä ei pääse syntymään, hakemuskopiot syntyy valmiiksi ja että hakemusta on helppo muuttaa hakemusten jättöaikana. Reilu puolet (55,5 %) vastaajista piti kannustavana, että hakemus on nopeampi täyttää sähköisesti. Vähemmän merkittävänä tai ei merkittävänä ominaisuuksina pidettiin sitä, että hallinnon virheet poistuvat (55,6 %) sekä riippumattomuutta toimiston aukioloajoista (53,3 %). Eri ominaisuuksien merkittävyyteen oli otettu hyvin kantaa. En osaa sanoa vaihtoehtoa oli vastauksissa käytetty vähän tai ei lainkaan.

Vastaajia pyydettiin myös arvioimaan omalta kannaltaan, mitä palveluja sähköisessä tukihaussa pitäisi olla tulevaisuudessa, jotta sen kiinnostavuus lisääntyisi. Tässä, kuten edellisessäkin kysymyksessä, vastaaja sai määrittellä kantansa neliportaisella luokituksella.

KUVIO 36. Vastaajien mielipide sähköisen tukihaun mahdollisten uusien ominaisuuksien merkittävyydestä (n=45)

Tärkeimpinä tulevaisuuden ominaisuuksina sähköisessä tukihaussa vastaajat pitivät liitteiden lähetyismahdollisuutta sekä uusien peruslohkojen ilmoitusmahdollisuutta sähköisesti (kuvio 36). Näitä ominaisuuksia piti erittäin merkittävänä tai merkittävänä 82,2 % vastaajista. Toiseksi merkittävimmäksi nousivat ennakkorajaus haettavista tuista, ennakoarvio maksettavista tuista ja karttojen muutosesitys mahdollisuus. Karttojen muutosesitystä sähköisesti piti erittäin merkittävänä tai merkittävänä 62,3 % vastaajista ja ennakkorajaus haettavista tuista ja ennakoarvio maksettavista tuista olisi erittäin merkittävä tai merkittävä ominaisuus 62,2 %:n mielestä. Arvioitu tukimaksusaikataulu oli vähemmän merkittävä tai merkittävä 48,9 %:n mielestä.

Kysymykseen, miten merkittävästi seuraavat seikat vaikuttavat siihen, että et ehkä jätä tukihakemusta sähköisesti, ei vastannut yhtään vastaajaa. Vastaajien painopiste näyttää siis vahvasti painottuvan niihin, jotka aikovat kokeilla sähköistä tukihakua.

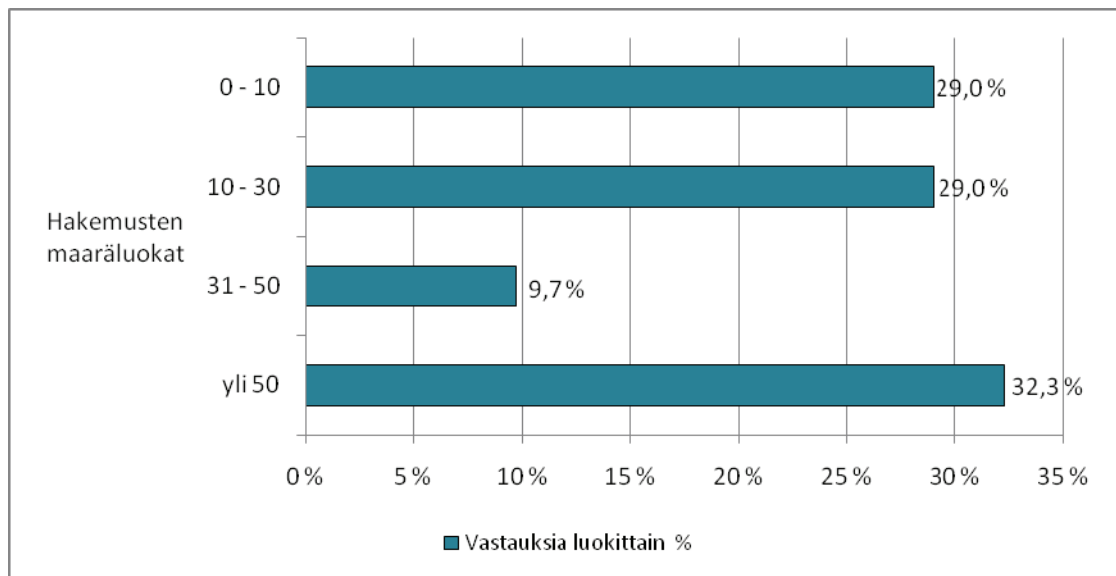
Kyselyn viimeisessä kysymyksessä vastaajille annettiin avoimen kysymyksen muodossa kertoa vapaasti syitä, joiden vuoksi tuntee epävarmuutta sähköiseen tukihakuun. Kymmenen vastaaja ei tuntenut mitään epävarmuutta sähköiseen tukihakuun liittyen. Netti yhteyksien toimivuus arvelutti kymmentä vastaajaa ja järjestelmän toimivuus yleensä arvelutti seitsemää vastaajaa. Uusi asia sinänsä sekä omat virheet epäilyttivät yhteensä 11 vastaajaa. Tässä yhteydessä esille nousi suoran kontaktin puuttuminen maaseutusihteeriin. Vipu-tunnusten saanti epäilytti viittä vastaajaa ja ylipäänsä tilojen valmiuksia omien asiakastilojen suhteen epäili kolme vastaajaa. Hakemusten muutoshakemusten mahdollisuus mietitytti yhtä vastaajaa samoin kuin vastuuvakuutuksen voimassaolo, jos hakemus on jätetty viljelijän tunnuksilla.

6.4 Kokemuksia sähköisestä tukihausta – kysely neuvojille ja avustajille

Sähköisen tukihaun kokemuksia kartoittava kysely neuvojille ja EU-avustajille tehtiin kesäkuussa. Linkki kyselyyn lähetettiin sähköpostiviestinä yhteensä 96:lle, joista 24 oli ProAgrian neuvoja ja 71 EU-avustajaa sekä yksi muun tahon edustaja. Kokonaisuotanta oli sama kuin aikaisemmassa neuvoja-avustajakyselyssä. Vastauksia saatiin 31 (32,29 %). Vastaajista 13 (41,9 %) oli ProAgrian neuvoja ja 18 (58,1 %) oli MTK Pohjois-Savon EU-avustajia. ProAgrian neuvojista 54,2 % vastasi kyselyyn ja EU-avustajista 25,4 %. Vastaajissa oli suhteessa kyselyn saaneisiin enemmän neuvoja kuin EU-avustajia.

Vastaajien ikä kysyttiin kolmeen ryhmään luokiteltuna, kuten ennen tukihakua samalle ryhmälle tehdyssä ennakkokyselyssä. 31 vastaajasta alle 40-vuotiaita oli reilu viidesosa eli 22,6 % ja luokissa 40–49 -vuotiaat ja yli 50-vuotiaat oli kummassakin 38,7 %. Vastaajat painottuivat vanhempiin ikäluokkiin. Vastaajista noin kolmella neljäsosalla (74,2 %) oli opisto tai ammattikorkeakoulu tutkinto, ammatillinen tutkinto oli 16,1 %:lla, 3,2 %:lla oli oppivelvollisuus suoritettu ja 6,5 %:lla vastaajista oli yliopisto tai korkeakoulututkinto. Vastaajista 18 (58,1 %) oli MTK:n EU-avustajia ja 13 (41,9 %) oli ProAgrian neuvoja. Muun tahon edustajia vastaajissa ei ollut yhtään.

Neljään luokkaan luokiteltuna kysyttiin, montako tukihakemusta täyttit tänä vuonna. Kuvioista 37 nähdään, että yli 50 hakemusta täytti 10 vastaajaa ja toiseksi suurimmassa luokassa eli 31–50 hakemusta oli vain 3 vastaajaa. Luokissa 0–10 hakemusta ja 10–30 hakemusta oli molemmissa 9 vastaajaa.

KUVIO 37. Vastaajien prosenttiosuudet vuoden 2009 hakemusten täyttömäärän mukaan luokiteltuna (n=31)

Seuraava kysymys oli montako tukihakemusta jätit sähköisesti? Kyselyyn vastaajat jättivät yhteensä 239 tukihakemusta sähköisesti ja viisi vastaajaa ei jättänyt yhtään sähköistä hakemusta. Sähköisiä hakemuksia jätti 26 vastaajaa, **keskimäärin 9,2 sähköistä hakemusta vastaajaa kohti.**

Spearmanin korrelaatiokertoimen avulla selvitettiin vaikuttiko vastaajan ikä tai tehtyjen tukihakemusten kokonaismäärä sähköisten tukihakemusten määrään. Iällä ja tehdyillä sähköisillä hakemuksilla oli negatiivinen korrelaatio eli vastaajan iän kasvaessa sähköisten hakemusten määrä väheni ($p=0,041$). Positiivinen korrelaatio saatiin kun vastaaja teki paljon hakemuksia eli **mitä suurempi oli tehtyjen tukihakemusten kokonaismäärä sitä suurempi oli myös sähköisten hakemusten määrä** ($p=0,018$). Se, oliko tukihakemuksen täyttäjää ProAgrian neuvoja vai EU-avustaja, ei vaikuttanut sähköisten hakemusten määrään.

Miksi hakemuksia ei sitten jätetty sähköisesti? Syinä mainittiin puuttuvat Vipu-tunnukset, Vipu-tunnusten hakemisen vaikeus, peruslohkojen muutokset tai pinta-alamuutokset, yksikään asiakas ei ehdottanut sähköistä hakua, iäkäs tuenhakija – ei tarvetta sähköiselle haulle ja yhden vastaajan osalta taistelu virtuaalimaailmaa vastaan.

Kysyimme myös **kuinka moni viljelijä oli kiinnostunut jättämään hakemuksen sähköisesti, mutta näin ei voitu tehdä? Yhteensä 153 hakemusta jäi jättämättä sähköisesti 25 vastaajan kohdalla eli 6,1 hakemusta vastaajaa kohti.** Syiksi ilmoitettiin 15 vastauksessa peruslohkomuutokset, 13 vastauksessa puuttuvat tai hukassa olevat Vipu-tunnukset tai ongelmat niiden lukkiutumisen kanssa, neljässä vastauksessa olivat tietoliikenneongelmat syynä, yhden kerran syynä oli uusien sitoumusten tekeminen ja yhden vastaajan osalta esteenä oli oma haluttomuus tehdä sähköisiä hakemuksia. **Niillä neuvojille tai avustajille, jotka tekivät paljon tukihakemuksia, oli eniten asiakkaita, jotka olisivat olleet kiinnostuneita sähköisestä hausta.** Näiden välillä havaittiin selvä positiivinen riippuvuus Spearmanin korrelaatiokertoimella testattaessa ($p=0,002$). Tulos vahvistaa käsitystämme siitä, että paljon tukihakemuksia täyttävät neuvojan ja avustajat tarjosivat sähköistä hakua asikkailleen aktiivisesti.

Yksi tämän kyselyn mielenkiintoisimmista kysymyksistä oli: **Millä valtuutuksella kirjautuit Vipu-palveluun?** Erilaisista käyttöoikeuksista on kerrottu tämän opinnäytetyön sivulla 13. Asianmukaisella **valtuutuksella kirjaututtiin Vipu-palveluun yhteensä 109 kertaa**, näistä omilla ns. laajoilla käyttöoikeuksilla vastaajat kirjautuivat Vipu-palveluun yhteensä 106 kertaa ja omilla täyttöoikeuden omaavilla tunnuksilla 3 kertaa. **Viljelijän tunnuksilla kirjaututtiin yhteensä 124 kertaa.** Niistä 45 kertaa siten, että viljelijä avasi yhteyden omilla tunnuksillaan, jonka jälkeen neuvoja tai avustaja teki hakemuksen ja 79 kertaa neuvoja tai avustaja kirjautui suoraan viljelijän tunnuksilla ja teki sähköisen hakemuksen. **Yli puolet kirjautumisista tehtiin tavalla, jota ei tulisi käyttää.**

Silloin kun neuvoja tai avustaja oli tehnyt paljon sähköisiä tukihakemuksia, he olivat hankkineet myös paljon valtuutuksia. Näiden tekijöiden välillä oli selvä positiivinen korrelaatio ($r=0,501$, $p=0,004$). Tämä tulos on looginen ja näin pitää ollakin. Vielä suurempi positiivinen korrelaatio oli havaittavissa tehtyjen sähköisten hakemusten

määrän ja **viljelijän Vipu-tunnusten** käytön välillä ($r=0,765$, $p<0,001$). Tämä kertoo sen, että **osa neuvojista ja avustajista on käyttänyt systemaattisesti viljelijän tunnuksia täyttäessään sähköisiä hakemuksia.**

Kun Vipu-palvelun käyttöoikeusvaltuutus on saatu, voi Vipu-palveluun kirjautua sisään kolmella eri tavalla. Vipu tunnuksia kirjautumisessa käyttivät kaikki 26 kysymykseen vastannutta ja lisäksi pankkitunnuksia käytti 11 vastaajaa. Sähköistä henkilökorttia kirjautumiseen ei käyttänyt yksikään vastaaja.

Vipu-palveluun kirjautuminen onnistui hyvin 18 vastaajalla (66,7 %) ja 9 vastaajalla (33,3 %) kirjautuminen epäonnistui ajoittain. Yhtään vastausta ei tullut kohtaan ”kirjautuminen ei onnistunut lainkaan”.

Kysymykseen Vipu-palveluun kirjautumisen epäonnistumisen syistä vastasi 14 vastaajaa. Vastaajat saivat valita useampia vaihtoehtoja. Vastaajista 71,4 % ilmoitti syyksi, että käyttäjätunnus tai salasana ei kelvannut, 42,9 % kertoi syyksi sen, ettei käyttövaltuutusta ollut tehty tai päivitetty. Muun syyn ilmoitti 28,6 % vastaajista ja muita syitä olivat: internet-yhteyden toimimattomuus, palvelimen ongelmat ja väärin tallennettu valtuutus.

Sähköistä tukihakemusta tehdessään vastaajat lähettivät lohkotiedot 202 kertaa viljelysuunnitteluohjelmasta ja tallensivat ne 51 kertaa suoraan Vipu-palvelun kasvulohkolomakkeelle. **Neljä viidesosaa vastaajista käytti viljelysuunnitteluohjelmaa kasvulohkotietojen lähettämisessä.**

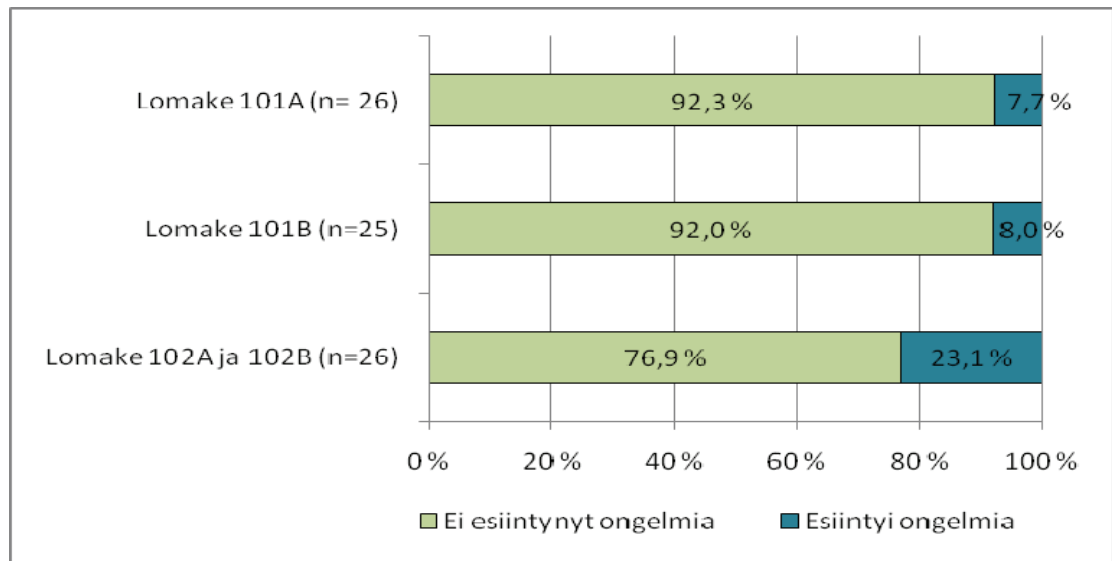
Kun lohkotietojen lähettämiseen käytettiin viljelysuunnitteluohjelmaa, 65,2 % vastaajista kertoi lähetyksen sujuneen ilman ongelmia ja 34,8 % oli kokenut, että lähetyksessä oli ajoittain ongelmia. Vaihtoehtoon ”lähetyksen ei onnistunut lainkaan” ei tullut yhtään vastausta.

Tarkennettaessa avoimella kysymyksellä syitä lohkotietojen lähettämisen yhteydessä esiintyneistä ongelmista yleisimpiä virheitä olivat virheet lohkotiedoissa, liian tarkat pinta-alat, määrittelemätön virhe SOAP error, uudet lohkotiedot eivät olleet päivittyneet ja päivitysongelmat viljelysuunnitteluohjelmissa.

Vastaajista 58,3 % käytti lohkotietojen lähettämiseen Agrineuvos-ohjelmaa ja 62,5 % käytti Wisu-ohjelmaa. Muita viljelysuunnitteluohjelmia ei ollut käytössä.

Tietoliikenneyhteyksiin kohdistui eniten epäilyjä ennen tukihakua neuvojille ja avustajille tehdyssä kyselyssä. **Kysyttäessä tietoliikenneyhteyksien toimivuudesta tukihauksen jälkeen 65,4 % ilmoitti niiden toimineen hyvin ja 34,6 % ilmoitti, että yhteyksissä oli ajoittain ongelmia.** Tilanne, jossa yhteydet eivät olisi lankaan toimineet, ei tässä kyselyssä tullut ilmi. Kuitenkin tietoliikenneyhteyksiä selvittävässä avoimessa kysymyksessä tuli esille, että yksi täyttäjät ei saanut sähköistä hakemusta lähetettyä tilalta lainkaan, vaan hän joutui tekemään sen toimistolta. Aiheeseen liittyvällä jatkokysymyksellä pyrittiin selvittämään millaisissa yhteyksissä ongelmia esiintyi. Vastajat saivat valita useampia vaihtoehtoja. Vastaajista 70 %:lla esiintyi ongelmia langattomissa laajakaistayhteyksissä, 60 % kiinteissä laajakaistayhteyksissä ja 40 % modeemiyhteyksissä. Avoimissa kysymyksissä **langattoman yhteyden hitaus saivat moitteita kolmelta vastaajalta ja muutoinkin neljä vastaaja moitti yhteyden hitautta.** Yksi vastaaja oli tehnyt kaikki hakemukset kotonaan toimivan yhteyden varassa. Yhteys ei pysynyt päällä yhdellä vastaajalla ja yhdellä vastaajalla oli esiintynyt ongelmia langattoman lähiverkon löytymisessä.

Lomakkeiden täyttö Vipu-palvelussa näytti sujuvan erittäin hyvin. Kuviosta 38 näemme, että maatilalomakkeen (101A) täyttö sujui ongelmitta 24 (92,3 %) vastaajalle, tukihakemuslomakkeen (101B) täyttö oli sujuvaa 23 (92 %) vastaajalle ja yhdistetyn peruslohko- ja kasvulohkolomakkeen (102A ja 102B) täyttö sujui ongelmitta 20 (76,9 %) vastaajalla.

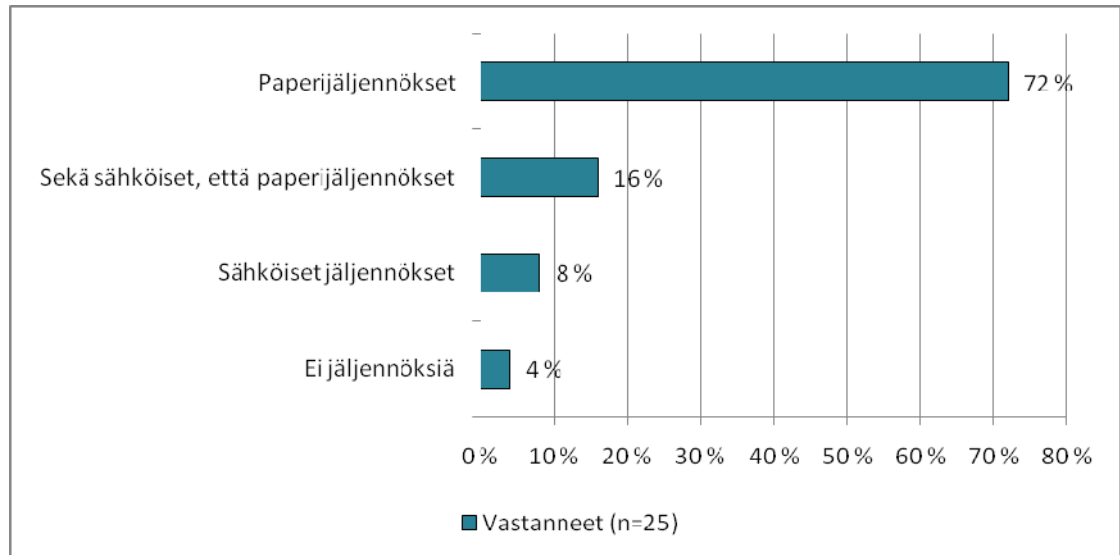
KUVIO 38. Ongelmien esiintyminen lomakkeiden täytössä

Vastaajat saivat avoimessa kysymyksessä vapaasti kertoa, mitä ongelmia lomakkeiden täytössä esiintyi. Maatilalomakkeen (101A) maankäytön pinta-alatietojen muuttaminen aiheutti ongelmia kahdelle vastaajista. Tukihakemuslomakkeella (101B) lisätietojen kohta aiheutti hämmennystä, koska esimerkiksi vuokrasopimuksista annettavat lisätiedot on paperilomakkeilla totuttu antamaan 102A tai 102B lomakkeilla. Eniten esiintyi ongelmia perus- ja kasvulohkolomakkeen täytössä. **Valittua perus- ja kasvulohkoa täytettäessä ruudun selaaminen tuntui työläältä erityisesti silloin kun yhteys internetiin oli hidas.** Viljelysuunnitteluohjelma ja Vipu-palvelu eivät aina keskustelleet keskenään, vaan Vipu-palvelussa lajiketieto saattoi muuttua tai ohjelma lisäsi lajiketiedon vaikka sitä ei olisi tarvittu.

Miten paljon neuvojat ja avustajat joutuivat turvautumaan käyttötukeen? Maaseutusih-
teerin tukea ilmoitti käyttäneensä 11 vastaajaa ja suurin osa eli yhdeksän heistä oli

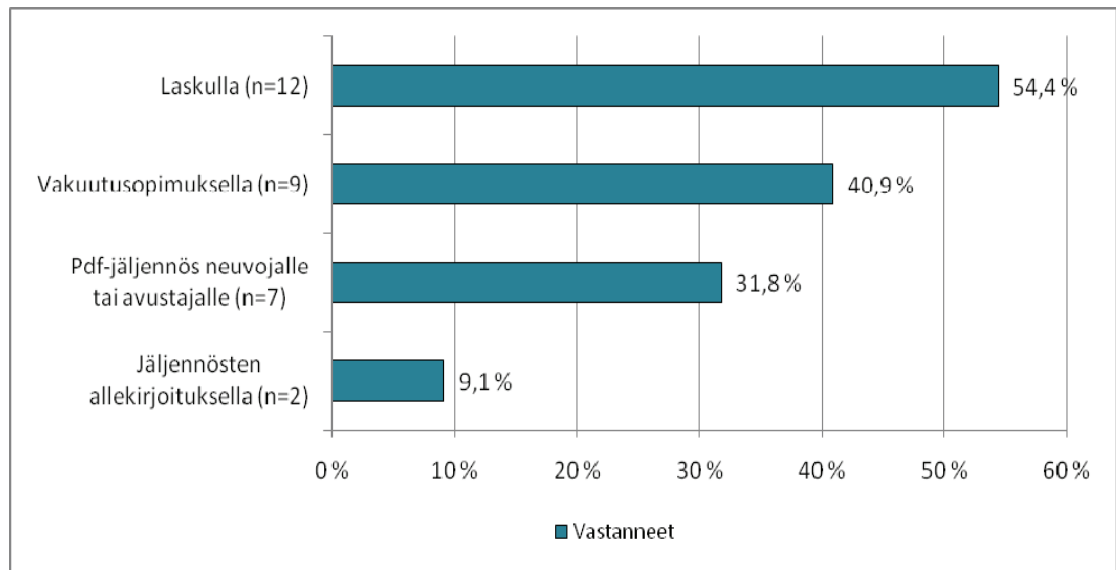
tarvinnut apua useita kertoja. Mavin tarjoamaan apuun turvautui kuusi vastaajaa, mutta apua ei käytetty kuin kerran tai pari vastaajaa kohden. Kahdeksan vastaajaa oli saanut apua omalta organisaatiolta tai ohjelmatoimittajalta sekä ATK-hankkeelta. Saatuaan apuun oltiin pääosin tyytyväisiä. Vain kaksi vastaajaa kuudestatoista eli 12,5 % ei ollut tyytyväinen saamaansa käyttötukeen, loput 14 (87,5 %) vastaajaa olivat siihen tyytyväisiä. Avoimessa kysymyksessä näkyi, että maaseutusihteerin apuun oltiin tyytyväisimpiä. Mavi sai moitteita kahdelta vastaajalta ja salasanan vaihdon helpottamista toivoi yksi vastaaja. Apua olisi kaivattu myös sähköisen haun markkinointiin.

On suositeltavaa, että hakemuksesta otetaan jäljennös mahdollisten virhetilanteiden varalle sekä neuvojien ja avustajien vastuukysymysten selkiyttämiseksi. Paperitulosteeseen tulostuu hakemuksen jättöpäivä ja – aika. Sähköisessä haussa hakemusjäljennökset syntyvät helposti ja tallentuvat myös Vipu-palveluun. Kuvioista 39 nähdään, että vastaajista 72 % otti paperijäljennökset hakemuksista ja vain 1 (4 %) vastaaja ei ottanut mitään jäljennöksiä hakemuksista.

Kuvio 39. Sähköisestä hakemuksesta otetut jäljennökset (n= 25)

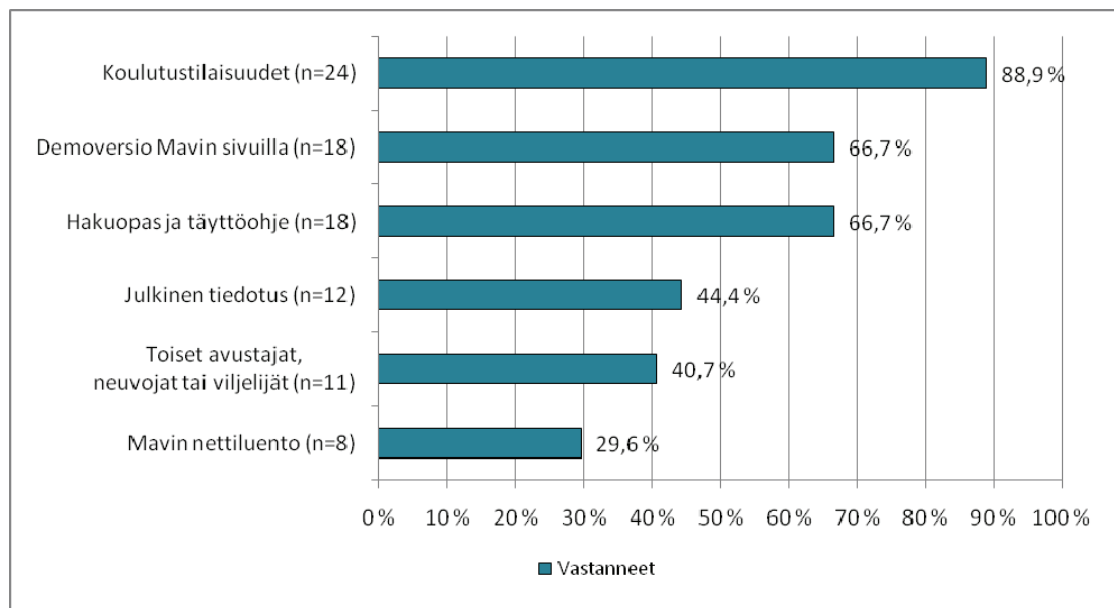
Miten vastaajat olivat sopineet tukihakemusten täyttöön liittyvät vastuukysymykset, silloin kun hakemukset tehtiin viljelijän tunnuksilla? Tämän tarkoittaa käytännössä sitä, että sähköisen tukihaun lokitietoihin palvelun käyttäjäksi kirjautuu viljelijä eikä hakemuksen varsinaisesti täyttänyt avustaja tai neuvoja. Vastaajat saivat tässä kohden valita useita vaihtoehtoja ja vastausten jakautuminen näkyy kuvioista 40.

KUVIO 40. Vastuun osoitustapa sähköisessä maataloustukien haussa

Yli puolet (54,4 %) vastaajista osoitti vastuunsa tehdystä sähköisestä hakemuksesta laskulla, 40,9 % osoitti vastuunsa hakemuksesta erillisellä vastuuvakuutusopimuksella ja kolmannes täyttäjistä otti itselleen pdf-jäljennöksen jätetyistä hakemuksista. Vähihiten käytetty tapa oli sähköisestä hakemuksesta otetun paperikopion allekirjoittaminen.

Vastaajat olivat hankkineet tietoa sähköisestä hausta useilla eri tavoilla (kuvio 41). Vastaajista lähes 90 % oli käynyt jonkin koulutuksen ennen sähköiseen hakemusten täyttöön ryhtymistä. Yleisesti oli kokeiltu myös sähköisen hakemuksen demoversioita ja luettu ohjeet hakuoppaasta ja täyttöohjeesta. Vähiten käytettyjä tapoja tutustua sähköiseen hakuun oli Mavin nettiluennon kuuntelu, toisilta täyttäjiltä kysyminen tai julkisen tiedotuksen seuraaminen.

KUVIO 41. Vastaajien tiedonhankintatavat sähköisestä maataloustukihhausta. (n=27)

Sähköinen haku oli koettu erittäin myönteisesti vastanneiden keskuudessa. Vastaajista 28 (90,3 %) aikoi jättää sähköisiä hakemuksia myös keväällä 2010 ja vain kaksi (6,5 %) ei osannut sanoa kantaansa ja yksi (3,2 %) ei aikonut jättää tukihakemuksia sähköisesti. Tulosta voidaan pitää hyvänä, kun huomioidaan, että viisi vastaajaa ei ollut onnistunut lähettämään keväällä 2009 yhtään sähköistä hakemusta.

Avoimessa kysymyksessä kysyttiin, kuinka sähköisen tukihaun käyttövaltuutusta tulisi selkiyttää. **Käyttövaltuutus ei tuntunut olevan ongelma, jos tila oli vain hakenut itselleen valtuutuksen ja neuvoja tai avustaja kirjautui sähköiseen tukihakuun viljelijän tunnuksilla. Jos valtuutukset haettiin ohjeiden mukaan, piti osa niiden hakemista työläänä ja osalla oli valtuutuksesta hyviä kokemuksia.** Parannukseksi

valtuutuskysymykseen esitettiin sen yksinkertaistamista niin, että erillistä paperilla tehtävää valtuutusta ei neuvojalle tai avustajalle tarvita. Yhdessä mielipiteessä esitettiin, että sähköinen hakeminen tulisi jättää vain viljelijöiden itsensä tehtäväksi.

Mikä sähköisessä haussa sitten vielä epäilyttää? Tähän kysymykseen vastasi 12 henkilöä. Eniten epäilystä aiheutti hakemuksen perille meno tai tekniikan toimimattomuus yleensä. Tietoliikenneyhteyksien heikko toiminta nousi esiin parissa vastauksessa. Pari vastaajaa näki kontaktin maaseutusihteeriin niin tärkeänä, että ei sen vuoksi halunnut jättää hakemusta sähköisesti ja maaseutusihteerin kielteinen asenne oli vaikuttanut yhden vastaajan halukkuuteen osallistua sähköiseen tukihakuun. Muutama vastaaja koki sähköisen haun pelkästään positiivisesti.

Parannusesityksiä sähköiseen hakuun saatiin reilulta kolmannekselta vastaajista. Yleisimmin toivottiin, **että kaikki lomakkeet olisi mahdollista täyttää sähköisesti. Tarkisteita ja esitäytettyjä tukivalintoja toivottiin lisää. Vipu-käyttövaltuutuksen antamista toivottiin helpommaksi** jopa niin, että valtuutuksen voisi tehdä sähköisesti suoraan tilalta.

Mikä sähköisessä haussa oli sitten parasta? Tähän avoimeen kysymykseen vastasi 21 neuvojaa ja avustajaa. Annetuissa vastauksissa yli puolessa esille nousivat erityisesti **sähköisen haun helppous ja nopeus sekä virhemahdollisuuksien väheneminen**. Kiitosta sai se, että järjestelmä ei hyväksynyt vääriä pinta-alatietoja ja että järjestelmästä löytyi pohjatietoja edellisen vuoden hakemuksista. Kasvitietojen siirto viljelysuunnitteluohjelmasta koettiin samantyyppisenä helpotuksena kuin esitäytetyt peruslohkotiedot. Muina hyvinä puolina mainittiin pitkien lohkotunnusten kirjoittamisen poisjäänti sekä siistit jäljennökset. Hajanaisesti keuhuttiin myös sitä, että hakeminen ei ole aikaan ja paikkaan sidottua ja että maataloustoimistossa jonottaminen jäi pois.

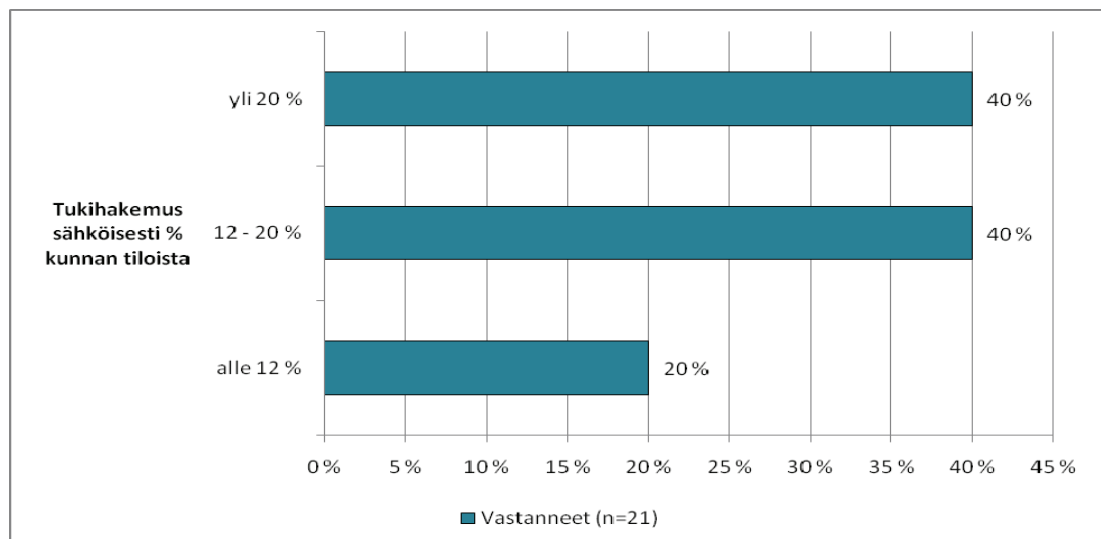
Kyselyyn vastanneista 31 henkilöstä **93,5 % aikoi suositella sähköistä tukihakua viljelijöille tai muille neuvojille ja avustajille**. Yksi vastanneista ei osannut vielä kertoa kantaansa ja yksi ei aikonut suositella sähköistä hakua. Tulos oli tässä vielä parempi, kuin kysymyksessä, jossa kysyttiin, aikooko vastaaja itse käyttää sähköistä tukihakua kevään 2010 tukihakuun.

6.5 Kokemuksia sähköisestä tukihausta – kysely kuntien maaseutuhallinnolle

Kesäkuussa tehtiin myös kuntien maaseutuhallinnon henkilöstölle kysely, jolla kartoitettiin heidän kokemuksia sähköisestä tukihausta. Kyselylinkki lähetettiin sähköpostilla kaikkiin Pohjois-Savon kuntiin maaseututoimistoissa työskenteleville henkilöille. Viestejä lähetettiin kaikkiaan 36 ja vastauksia saatiin 21, vastausprosentti oli 58,33 %. Vastausprosentti oli riittävä. Vastaajista 13 (61,9 %) oli maaseutu- tai maataloussih- teereitä tai maaseutuasiamiehiä ja kahdeksan (38,1 %) edusti toimistohenkilöstöä.

Vastaajien ikä kysyttiin neljään luokkaan luokiteltuna. Eniten, 38,1 % vastaajista, oli ikäluokassa 51–60 vuotta, toiseksi eniten 33,3 % oli 40–50-vuotiaita. Ryhmissä alle 40-vuotiaat ja yli 60-vuotiaat oli kummassakin 14,3 % vastanneista. Ikäluokkaja- kauma noudatteli normaalijakaumaa.

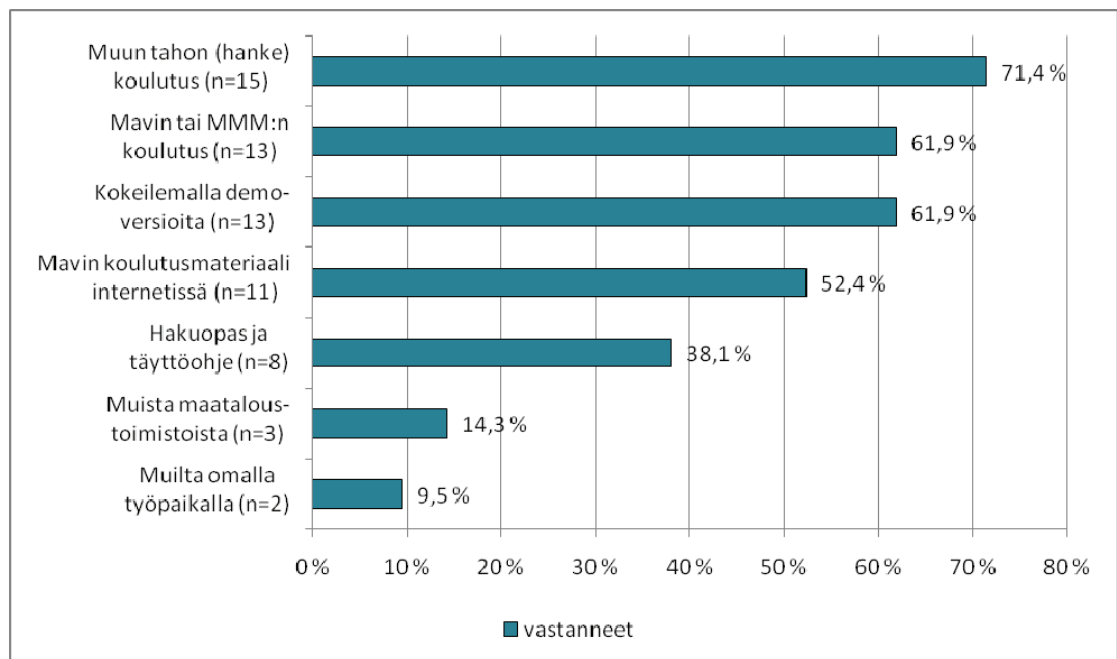
Pohjois-Savon kunnissa sähköisen tukihakemuksen jätti keskimäärin 17 % tukea ha- keneista tiloista. Kysyimme kolmeen luokkaan luokiteltuna, minkä verran kunnassan- ne jätettiin sähköisiä hakemuksia ja odotimme, että saisimme vastauksia kaikkiin luokkiin.

KUVIO 42. Vastaajat luokiteltuna kunnan sähköisten tukihakemusten lukumäärän mukaan

Kuviosta 42 nähdään, että vastaajista 40 % oli kunnista, joissa yli 20 % viljelijöistä oli jättänyt sähköisen hakemuksen, sekä sama 40 % kunnista, joissa sähköisen hakemuksen oli jättänyt 12–20 % tuenhakijoista. Loput 20 % vastaajista oli kunnista, joissa sähköisiä tukihakemuksia oli jättänyt alle 12 % viljelijöistä.

Maaseututoimiston henkilökunnan tehtävänä on myös opastaa ja neuvoa viljelijöitä sähköiseen tukihakuun liittyvissä asioissa samoin kuin muissakin maataloustukiin liittyvissä asioissa. Tällöin on oletettavaa, että tietoa sähköisestä tukihausta myös hankitaan aktiivisesti. Kuviosta 43 nähdään mistä kuntien maaseutuhallinnon henkilöstö on hankkinut tietoa sähköisestä tukihausta. Vastaajat saivat valita kolme tärkeintä vaihtoehtoa.

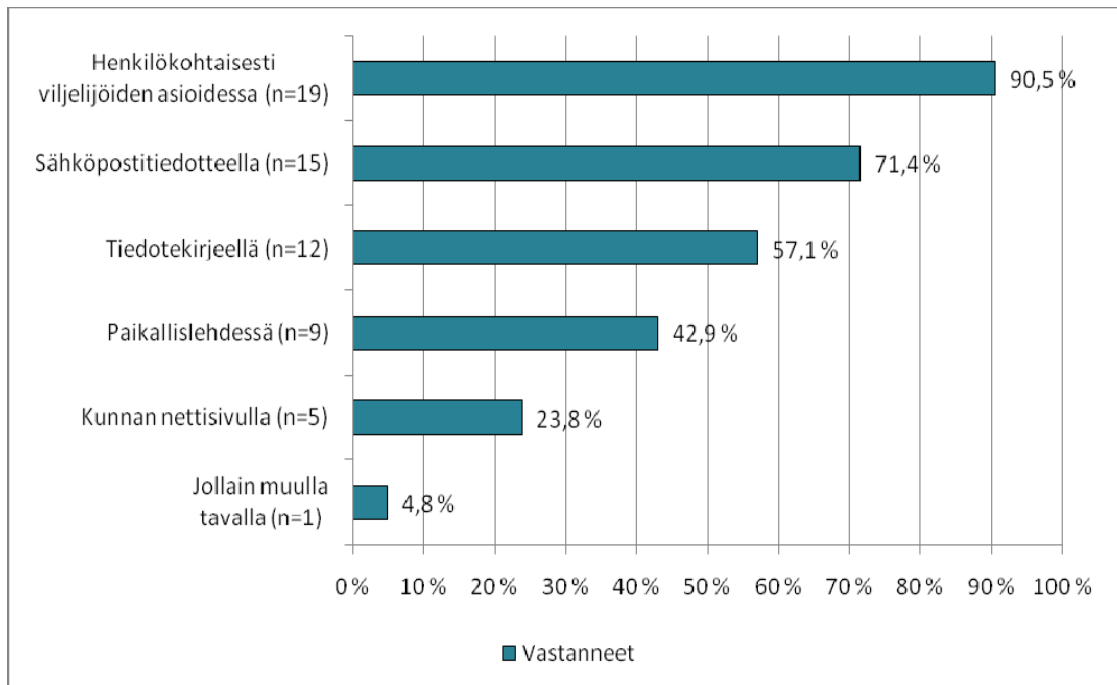

KUVIO 43. Kuntien maaseututoimien henkilöiden tiedonhankintatavat sähköisestä tukihausta

M@@TK- ja Tukisarka-hankkeiden järjestämä koulutus oli selvästi suosituin tiedonhankintatapa, 71,4 % vastaajista valitsi sen. Seuraavaksi eniten (61,9 %) tietoa hankittiin sekä osallistumalla Mavin tai MMM:n koulutukseen että kokeilemalla omatoimisesti demo-versiota. Vähän yli puolet vastaajista hankki tietoa tutustumalla

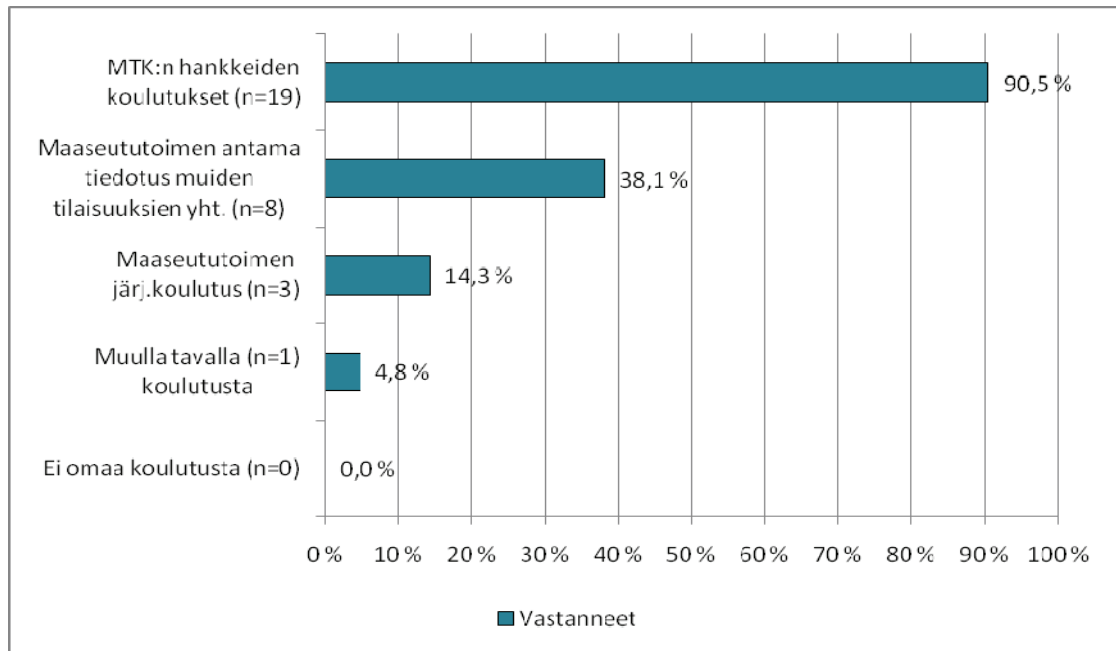
Mavin koulutusmateriaaleihin internetissä. Reilu kolmasosa käytti tiedonhankintaan myös hakuopasta ja internetiä ja vähiten kyseltiin tietoa muiden maaseututoimistojen henkilöstöltä ja oman työpaikan muilta jäseniltä.

Vipu-käyttöoikeudet ovat edellytys jättää sähköinen tukihakemus. Olimme kiinnostuneet siitä, tiedotettiin vastaajien kunnissa viljelijöille Vipukäyttöoikeuksien hausta ja niihin liittyvistä valtuutuksista muutenkin kuin Mavin kirjeellä. Vastaajat saivat valita useampia esittämistämme tiedotusvaihtoehdoista. Kuvio 44 näyttää miten eri tiedotustapoja käytettiin.

KUVIO 44. Vipukäyttöoikeuksista tiedottaminen kunnissa

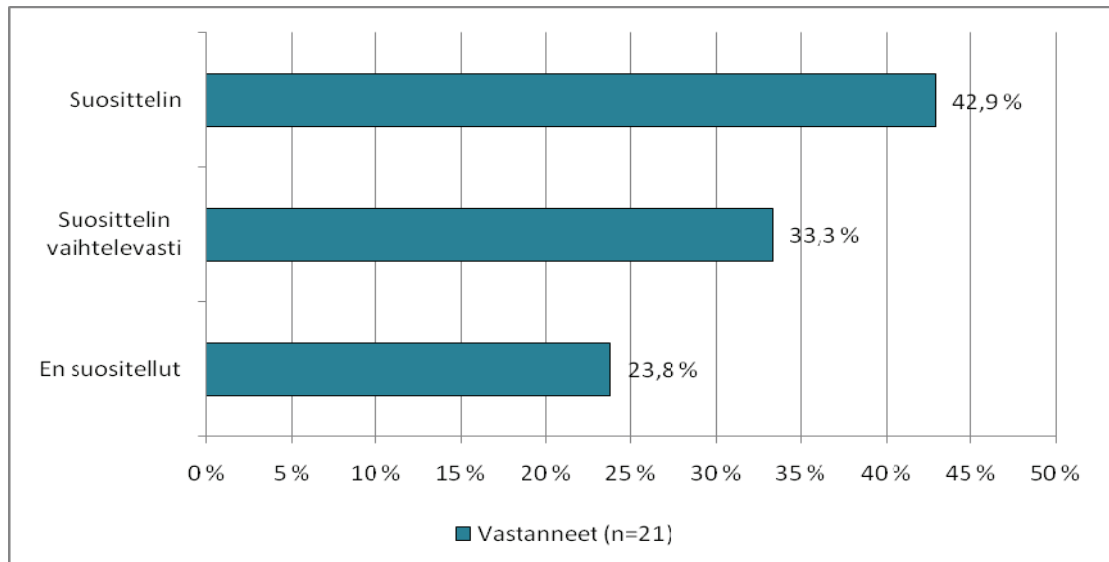
Lähes kaikki vastaajat olivat tiedottaneet viljelijöille Vipukäyttöoikeuksista heidän asioidessa maaseututoimistossa. Vähän yli 70 % vastaajista oli tiedottanut sähköpostitiedotteella ja yli puolet oli tiedottanut myös tiedotekirjeellä. Vajaalla puolella oli ollut juttu tai artikkeli paikallislehdessä ja muutamat olivat hyödyntäneet tiedottamisessa myös kunnan internetsivuja. Yksi vastaaja oli lisännyt tiedotuskanavaksi vielä viljelijäkoulutuksen.

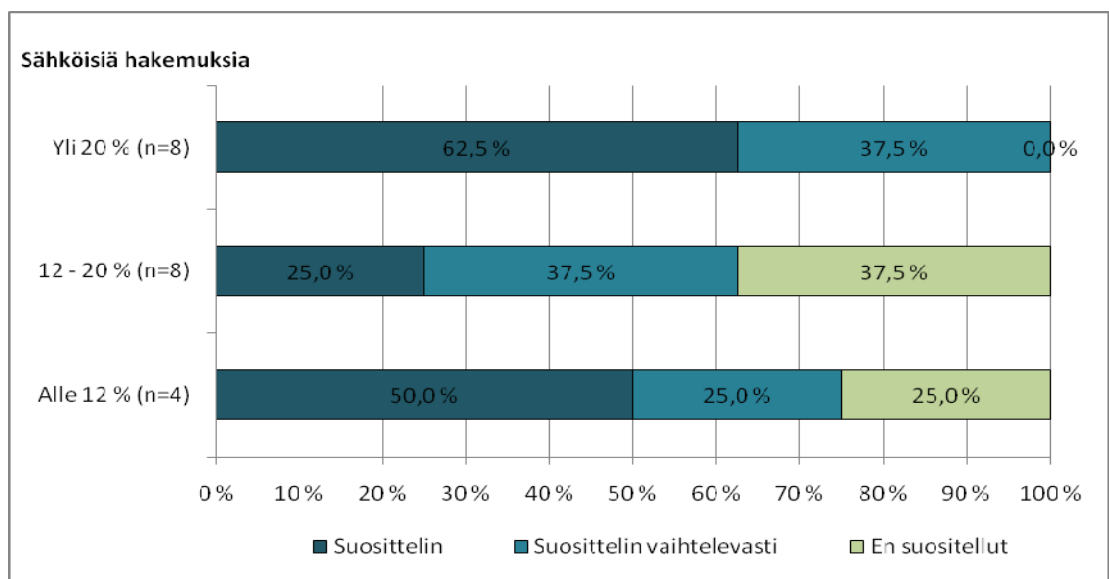
KUVIO 45. Kunnissa järjestetty sähköisen tukihaun koulutus

Minkälaista sähköisen tukihaun koulutusta kunnissa järjestettiin? Vastajaat saivat valita useampia vaihtoehtoja ja kuviosta 45 voidaan todeta, että hankkeiden järjestämiä koulutuksia oli ollut 19 vastaajan kunnassa. M@@TK-hanke järjestikin lähes kaikissa Pohjois-Savon kunnissa sähköisen tukihaun koulutuksen ja myös Tukisarka-hankkeen tukikoulutuksissa opiskeltiin sähköistä tukihakua. Vastajista kahdeksan ilmoitti, että maaseututoimi antoi sähköisen tukihaun tiedotusta muiden tilaisuuksien yhteydessä ja kolme vastaajaa ilmoitti maaseututoimen järjestäneen omaa sähköisen tukihaun koulutusta. Yksi vastaaja ilmoitti lisäksi järjestetyn jotain muuta koulutusta.

Mielenkiintoinen kysymys oli myös se, suositeltiin maaseututoimistoissa viljelijöille antamaan valtuutuksia neuvojille ja EU-avustajille. Kuviosta 46 nähdään, että vastaajista yhdeksän (42,9 %) oli suositellut valtuutusten antamista ja seitsemän (33,3 %) oli suositellut niitä vaihtelevasti mutta viisi (23,8 %) vastaajaa ei ollut suositellut valtuutusten antamista.

KUVIO 46. Valtuutusten suositteleminen neuvojille ja EU-avustajille

KUVIO 47 Valtuutusten suositteleminen vastaajien kuntien sijoittumiseen sähköisten hakemusten määräluokkiin

Kuviosta 47 nähdään, että niissä kunnissa, joissa sähköisiä tukihakemuksia jätettiin alle 20 %, oli vaihtelevat käytännöt neuvojien ja avustajien valtuutuksiin nähden. Vastaaajien määrän oli kuitenkin niin pieni, ettei tulos ole tilastollisesti merkitsevä ($p=0,367$).

Tiedustelimme myös miten meneteltiin toimimattomien Vipu-tunnusten kanssa tukihakun aikana. Vastaajat saattoivat valita useamman vaihtoehdon (n=27). Vipu-tunnukset avattiin, kun tuenhakija soitti – vaihtoehtoon tuli 19 valintaa. Avattiin, kun tunnusten haltija pyysi avaamista sähköpostilla, ja avattiin takaisinsoiton perusteella vaihtoehtoihin tuli kumpaankin kolme valintaa. Lisäksi kaksi valintaa tuli kohtaan, vaati käynnin maaseututoimistossa.

Mitä kehitettävää näet Vipu-käyttöoikeuksien kohdalla? Avoimeen kysymykseen vastasi vain seitsemän vastaajaa. Kolmen vastaajan mielestä Vipu-tunnusten lukkiutuminen aiheutti hieman hämminkiä ja samalla aprikointiin, riittäisikö tietosuoja, jos ei tuntisi viljelijöitä näin hyvin, esimerkiksi äänestä, kun lukkiutuneita tunnuksia avattiin puhelun perusteella. Kahden vastaajan mielestä tunnusten hakeminen ja myöntämien pitää saada helpommaksi (verohallinnon malli). Lisäksi toivottiin, että jatkossa ei enää tarvittaisi uutta hakemusta, vaan päivitetäisiin entiset. Yksi henkilö toivoi lisää kannustusta Vipu-palvelun käyttöön.

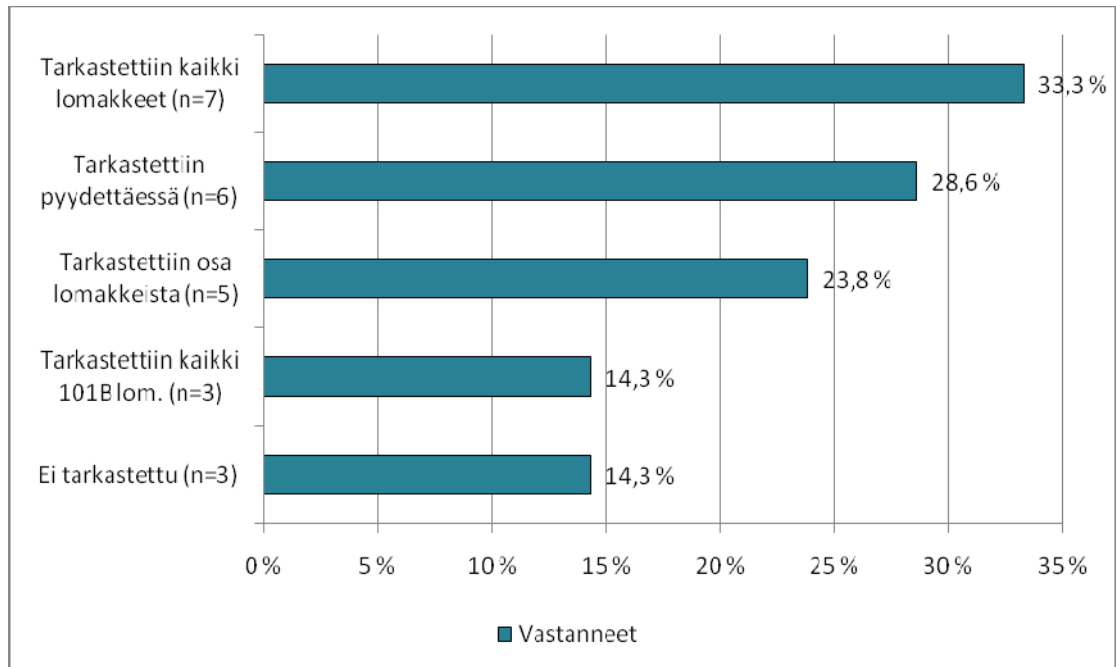
Minkä verran kunnissa jouduttiin antamaan käyttötukea ja missä asioissa? Kymmenen vastaajaa (47,6 %) ilmoitti antaneensa käyttötukea melko vähän. Kahdeksan (38,1 %) kertoi antaneensa käyttötukea vähän ja kolme vastaajaa (14,3 %) kertoi antaneensa käyttötukea melko paljon. Luokkiin, annoin käyttötukea paljon ja ei lainkaan, ei tullut yhtään vastausta. **Selvästi eniten käyttötukea oli annettu salasanan lukkiutumiseen ja kirjautumisongelmiin liittyvissä asioissa sekä kadonneiden salasanojen ja avainlukulistojen vuoksi.** Jonkin verran oli ollut ihan normaaliin lohkotietojen tallentamiseen liittyvää neuvontaa sekä yleistä erittelemätöntä tukihakemusten täyttöön liittyvään neuvontaa ja luottamuksen lisäämistä sähköistä hakua kohtaan. Vipu-palvelussa tiedotettujen toimintahäiriöiden, lohkotietojen kopioituminen ja näytön päivittäminen, osalta oli myös annettu neuvontaa.

Maaseututoimiston henkilökunta koki osaamisensa riittäneen pääasiassa melko hyvin tai hyvin käyttötuen antamiseen. Vaihtoehdon melko hyvin, valitsi 15 vastaajaa ja vaihtoehdon hyvin valitsi neljä vastaajaa. Kaksi vastaajaa koki osanneensa antaa käyttötukea melko huonosti. Vaihtoehdoissa, huonosti ja en antanut käyttötukea, ei ollut yhtään vastausta.

Avoimeen kysymykseen, milloin jouduit itse kysymään neuvoa Mavin käyttötuesta, vastasi 12 vastaajaa. Kysymykset olivat koskeneet lohkotietojen päivittymistä, käyttöoikeuksia, viljelysuunnitteluohjelman ja Vipu-palvelun yhteensopivuutta, lohkotietojen lähettämiseen liittyviä asioita ja hakemusten lataamiseen liittyviä asioita.

Mitä kehitettävää Mavin käyttötuesta mielestäsi on? Tämän kysymykseen tuli pelkästään positiivista palautetta. Käyttötuki oli toiminut hyvin ja sieltä oli saatu vastaukset kysymyksiin ja myös viljelijöiden osalta oli tullut myönteistä palautetta ilta- ja viikonloppupäivystyksistä.

Kevään aikana ennen tukihakemusten jättöaikaa tehdyissä kyselyissä havaittiin, että niin viljelijät kuin neuvojat ja EU-avustajat pelkäsivät sähköisiin hakemuksiin jäävän virheitä. Tarkastettiin kuntien maaseutuhallinnossa sähköisiä hakemuksia virheiden varalta niiden jättöaikana? Tässä kysymyksessä vastaajat saivat valita useita eri vaihtoehtoja.

KUVIO 48. Sähköisten tukihakemusten tarkastaminen virheiden varalta tukihaun aikana

Tarkastusta oli tehty varsin paljon, sillä vain kolme vastaajaa (14,3 %) ei tarkastanut sähköisiä hakemuksia jättöaikana. Kolmannes (33,3 %) eli seitsemän vastaajista oli tarkastanut kaikki lomakkeet ja lisäksi kolme vastaajaa (14,3 %) oli tarkastanut kaikki 101B-lomakkeet, jossa haettava tuki merkitään ruksilla. Noin puolet vastaajista oli tarkastanut osan lomakkeita tai oli tarkastanut lomakkeet pyydettyä (kuvio 48).

Kun hakemuksia tarkastettiin suhteellisen paljon, voisi olettaa että virheitäkin löytyy. Sähköisen haun aikana 13 vastaajaa (61,9 %) ei havainnut sähköisissä hakemuksissa virheitä. Kahdeksan vastaajaa (38,1 %) havaitsi niissä virheitä ja kahdeksan vastaajaa pyysi viljelijöitä myös täydentämään puutteelliset sähköiset hakemukset hakuajaksi. Vastaajista kolme (14,3 %) pyysi muutamia viljelijöitä täydentämään sähköistä hakemustaan ja kymmenen vastaajaa (47,6 %) ei esittänyt täydennyspyyntöjä.

Kevään aikana Mavi ohjeisti kuntien maataloushallintoa seuraamaan sellaisten tilojen tukihakemusten perille tuloa, joilla oli keskeneräisiä lomakkeita sähköisessä hakupalvelussa. Maataloustukien haku ei ole viljelijöille pakollista ja normaalisti hakemusten jättämistä määräajaksi ei ole velvoitettu seuraamaan. Vastaajista 18 (85,7 %) ilmoitti seuranneensa hakemusten jättämistä ja vain kolme vastaajaa (14,3 %) ei ollut seurannut sitä, tulivatko hakemukset perille joko sähköisesti tai paperilla.

Miten seuranta sitten tehtiin? Tähän avoimeen kysymykseen vastasi 18 vastaajaa 21 kyselyyn osallistuneesta. Lähes kaikki vastaajat ilmoittivat verranneensa jätettyjä tukihakemuksia tilalistaan. Lista muodostettiin useimmiten edellisen vuoden tuenhakijatietojen pohjalta. Muutamat vastaajat näyttivät seuraavan hakemusten saapumista pelkkien aktiivitulojen osalta tai Mavin antaman keskeneräisten sähköisten hakemusten listalta. Yhdessä vastauksessa vastaaja korosti, että virkamiehelle ei kuulu viljelijän ylenpalttinen holhoaminen ja eräässä toisessa vastauksessa pidettiin myöhästymissanktiota paapomista parempana ja opettavaisempana vaihtoehtona. Kaikkien tukihakemusten saapuminen ajallaan näytti olevan useimpien tavoite. Seurannan voi toteuttaa myös vaivattomalla tavalla, josta esimerkkinä seuraava vastaus. ”Meillä on osoitetarrat ajettuna viime vuoden hakijoista, jotka otettiin ja liimattiin tänä vuonna jätettyjen hakemusten asiakirjanippuun. Myös sähköisesti jätetyt hakemuksen merkittiin. Tällöin sai seurattua loppuvaiheessa jäljellä olevien osoitetarrojen mukaan, kuka ei ole vielä jättänyt hakemusta.”

Avoimessa kysymyksessä, jossa kysyttiin, moniko sähköisen hakemuksen jättänyt viljelijä oli vielä varmuuden vuoksi tuonut paperisen hakemuksen, saatiin selville, että viljelijät luottivat sähköiseen hakemiseen. Noin puolet vastaajista ilmoitti, ettei sähköisten hakemusten jättäjistä kukaan tuonut paperihakemusta varmuuden vuoksi. Viidelle vastaajalle 18:sta oli tuotu paperihakemus sähköisen lisäksi. Vastaajaa kohti määrät vaihtelivat 1–4 paperihakemuksen välillä. Osassa kunnista oli tuotu osa tukihakemuslomakkeista paperilla ja osa lähetetty sähköisesti.

Vastaajista 17 (81 %) oli sitä mieltä, että sähköiset hakemukset olivat paremmin täytettyjä kuin paperilla jätetyt. Kantaansa ei osannut sanoa kolme (14,3 %) ja yksi (4,8 %) oli sitä mieltä että hakemukset eivät olleet paremmin tai huolellisemmin täytettyjä.

Millaisia virheitä sähköisten tukihakemusten latauksessa kuntaohjelmaan esiintyi? Tähän avoimeen kysymykseen oli antanut vastauksen 15 vastaajaa. Lähes puolella vastaajista oli latauksen estänyt lajiketietokohtaan tullut XXX-lajike. Tällainen lajiketieto oli tulostunut luonnon- ja metsälaitumille, joille ei lajiketietoa tukihakemuksissa anneta. Yhdellä vastaajalla ei kasvu- ja peruslohkolomakkeiden lataus ollut onnistunut kuntaohjelmaan lainkaan. Samoin yhdellä vastaajalla oli erityistukiala antanut virheitä ja yhdellä oli ollut ongelmia yhteiskäyttölohkon sisältäneen hakemuksen latauksessa. Kolmella vastaajalla ei virhetilanteita ollut tullut.

Maataloustukien hallintouudistuksen kannalta on mielenkiintoista tietää, kuinka kuntien maataloushallinto kokee sähköisen haun vaikuttavan työmäärään. Kokemukset olivat myönteisiä, sillä 18 (85,7 %) vastaajista koki **sähköisen haun vähentäneen työmäärää** ja kolme (14,3 %) ilmoitti, että se ei vaikuttanut työmäärään mitenkään. Kukaan vastaaja ei kokenut työmääränsä lisääntyneen.

Avoimessa kysymyksessä vastaajat saivat vapaasti kertoa työtä lisäävistä ja vähentävistä seikoista sähköisessä haussa. Tähän kysymykseen vastasi 18 vastaajaa. Kaikissa vastauksissa kiitosta sai hitaan lohkojen tallennustyön vähentyminen. Yhdessä vastauksessa arvioitiin saman lomakemäärän muutaman päivän tallennustyön korvautuneen puolen päivän latauksella ja yhdessä arveltiin kasvulohkojen tallennustyön vähentyneen ajallisesti 30 %. Lisätyötäkin oli toki ollut. Vipu-käyttöoikeuksien myöntäminen, sähköisen haun opastus sekä sähköisten hakemusten tulostustyö olivat tuoneet lisätyö-

tä. Puuttuvia vuokrasopimuksia oli kysynyt yksi vastaaja. Tarkastustyön koettiin helpottuneen. Kuitenkin yksi vastaaja oli tutustunut sähköisen hakemuksen vastaanottoon liittyvään ohjeistukseen vasta latauksen jälkeen ja kokenut, että ensi alkuun helpolta tuntunut käsittely vaatii saman poikkeusten ja huomautusten käsittelyn kuin paperihakemuskin.

Avoimessa kysymyksessä, johon vastasi vain 12 vastaajaa, tiedusteltiin, mikä sähköisessä haussa vielä epäilyttää. Kolme vastaaja ilmoitti suoraan, ettei sähköisessä tukihaussa epäilytä mikään. Kahdessa vastauksessa korostettiin, että epäilyjä omalta osalta ei ole tai että hakeminen oli sujunut niin hyvin, ettei epäilyjä enää ole. Lopuissa vastauksissa esitettiin epäilyksiä nettiyhteyksien toimivuudesta ja atk-laitteiden toimivuudesta. Lisäksi viljelijöiden asenne ja osaamisen nousi esiin parissa vastauksessa. Yksi vastaaja moitti lohkomuutosten hidasta päivittymistä ja sitä ettei latausvaiheessa saanut lomakkeita näytölle aakkosjärjestykseen tulostamista varten.

Mikä sähköisessä hakemisessa sitten oli parasta? Tähän avoimeen kysymykseen vastasi 19 vastaajaa. Samalla osa kertoi myös parantamisehdotuksia sähköiseen hakuun. Eniten kehuja sai jo aikaisemmin esille tullut **tallennustyön helppous ja nopeus**. Tässä kohden muutamat vastaajat toivoivat, että paperille tulostaminen jäisi kokonaan pois ja että **päästäisiin sähköiseen arkistointiin**. Maataloustoimiston ruuhkien väheneminen koettiin hyvänä. **Tukihakemukset koettiin selvempinä ja oikeampina ja pinta-alavirheiden väheneminen sai kiitosta**. Lisäksi parissa vastauksessa esille nostettiin viljelijöiltä saadut kiitokset.

Vastaajat saivat arvioida avoimella kysymyksellä sähköisen haun onnistumisesta kunnassaan. Vastaajille oli lähetetty liitteenä taulukko, jossa näkyivät myönnetyt Vipukäyttöoikeudet ja sähköisten hakemusten määrä (Liite 5). Tähän kysymykseen vastasi 20 vastaajaa. Vastaajat pitivät pääsääntöisesti kuntansa onnistumista sähköisessä haussa hyvänä, vaikkakin joissakin tapauksissa olivat odottaneet suurempaa hakemuskantaa.

Kysymyksessä, jossa vastaajat saivat arvioida sitä, mikä johti heidän edellä arvioimaansa tulokseen, nousi esille kaksi osatekijää. Ensinnäkin nostettiin esille **tiedottamisen ja koulutuksen tärkeys sekä henkilökohtainen kannustus sähköiseen ha-**

kuun. Toisena seikkana esiin nostettiin **neuvojen ja EU-avustajien panos**, joko sähköiseen hakuun kannustavana tai sitä jarruttavana tekijänä. Yksi vastaaja koki pilotissa mukanaolon edesauttaneen hyvään tulokseen ja parissa vastauksessa esille nostettiin aktiiviset ja omatoimiset viljelijät. Joku vastaaja koki kyllä kannustaneensa viljelijöitä hakemaan sähköisesti, mutta hän oli kuitenkin sitä mieltä, että **viljelijät ovat tottuneet siihen, että hakemus tarkastetaan jättöhetkellä ja hakemuksia ei siksi tullut niin paljon.** Yhdessä vastauksessa kerrottiin, että moni viljelijä oli epäillyt systeemin luotettavuutta – tietoja vuotaa ja hakemuksia häviää.

Lopuksi kysyttiin ovatko vastaajat kokeneet sähköisen haun hyödylliseksi ja aikovatko he suositella sähköistä hakua viljelijöille ensi vuonna. Molempiin kysymyksiin olivat vastanneet kaikki kyselyyn osallistuneet 21 henkilöä. **Kaikki vastaajat olivat kokeneet sähköisen haun hyödylliseksi ja aikoivat suositella sitä viljelijöille.**

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksessamme oli paljon laadullisia tavoitteita. Halusimme selvittää Vipukäyttöoikeuksien käyttötapaa, uusien tunnusten hakemista ja valtuutusten tekemistä. Samalla halusimme herättää viljelijät, neuvojat ja avustajat hakemaan Vipukäyttöoikeuksia ja valtuutuksia ajoissa. Halusimme selvittää, kuinka paljon viljelijät käyttivät ulkopuolista apua, kuinka paljon neuvojat ja EU-avustajat tekivät sähköisiä hakemuksia ja mitkä tekijät vaikuttivat neuvojen ja EU-avustajien sähköisten hakemusten määrään. Pilotissa saamiemme kokemusten pohjalta havaitsimme, että oma-toimiset ja aktiiviset viljelijät lähtevät helposti kokeilemaan sähköistä tukihakua, mutta halusimme selvittää myös varauksella sähköiseen hakuun suhtautuvien viljelijöiden, neuvojen ja EU-avustajien odotuksia ja ennakkokäsityksiä. Mielestämme tässä ryhmässä on suuri osa tulevista käyttäjistä ja heillä on myös realistiset mahdollisuudet hyödyntää sähköistä tukihakua. Odotukset ja ennakkokäsitykset selvittämällä saadaan tietoa siitä millä tavalla ja mille osaamisalueelle tietoa ja koulutusta tulisi tarjota. Sähköisen haun yleistymistä hidastavat myös konkreettiset syyt, näistä merkittävimäksi epäilimme laajakaistayhteyden toimimattomuutta.

Pohjois-Savo kuuluu Suomen karjatalousalueeseen. Tiloista puolet saa toimeentulonsa kotieläintaloudesta. Kasvinviljelyä koskevien säännösten lisäksi tilojen on hallittava myös kotieläintalouden mukanaan tuomat erikoispiirteet tukihakussa. Ennen tukihakua tehtyyn viljelijäkyselyyn vastanneista kasvinviljelytilojen viljelijöistä noin 30 % käytti ulkopuolista apua tukihakemuksensa täyttämiseen vuonna 2008. Vastaava prosentti kotieläintiloilla oli noin 40 %. Karjatilat käyttävät ulkopuolista apua tukihakussa enemmän kuin kasvinviljelytilat. Vastaava tarkastelu tehtiin myös keväällä 2009 tukihakemuksensa paperilla jättäneille tiloille. Tässäkin kyselyssä kotieläintilat käyttivät ulkopuolista apua enemmän kuin kasvinviljelytilat. Kotieläintiloista ulkopuolista apua käytti noin 70 % ja kasvinviljelytiloista noin 60 %. Kasvinviljelytilojen ulkopuolisen avun käyttö oli tässä kyselyssä selvästi suurempi kuin ennen tukihakua tehdyssä viljelijäkyselyssä eikä tuotantosuunnan ja tukihakemuksen täyttäjän välille enää tässä kyselyssä muodostunut yhteyttä.

Miten tukihakemuksen täyttäjät vaikuttivat aikomukseen osallistua sähköiseen hakuun? Ensimmäiseen viljelijäkyselyyn vastanneista aikoi jättää kevään 2009 tukihakemuksen sähköisesti itse noin 30 % ja 20 % aikoi käyttää ulkopuolista apua sähköisen hakemuksen jättämiseen. Yhteensä tähän kyselyyn vastanneista reilu puolet aikoi jättää sähköisen hakemuksen. Vastaavasti tukihakemuksensa paperilla jättäneistä tukihakemuksen teki itse reilu kolmannes ja ulkopuolisen apua käytti kaksi kolmasosaa vastaajista. Tähän kyselyyn vastanneista viljelijöistä reilu kolmannes aikoi jättää tulevaisuudessa tukihakemuksen sähköisesti ja peräti puolet ei osannut sanoa kantaansa sähköisen haun käyttöön tulevaisuudessa. Vuoden 2008 tukihakemuksen täyttäjän ja aiotun hakemusten jättötavan välillä oli tilastollinen riippuvuus ensimmäisessä kyselyssä. Itse tukihakemuksensa täyttäneistä aikoi suurempi osa jättää sähköisen hakemuksen 2009 kuin ulkopuolista apua käyttäneistä. Tukihakemuksensa paperilla jättäneille tehdystä kyselyssä yhteyttä täyttäjän ja aiotun hakutavan välillä ei enää löytynyt. Uskoksemme tähän tulokseen vaikuttaa kyselyiden erilainen tekotapa (sähköisesti - paperilla) ja erilainen vastaajaryhmä. Sähköisesti vastanneet voivat olla rohkeampia tietotekniikan ja Internetin käyttäjiä ja lisäksi itsenäisempiä tiedonhankkijoita. Heille sähköiseen hakuun siirtyminen on luonnollinen kehityssuunta. Kuinka sitten saadaan paperilla hakemuksensa jättäneiden kiinnostus sähköiseen hakuun lisääntymään? Tässä ryhmässä käytetään paljon ulkopuolista apua, joten **neuvojilla ja EU-avustajilla on tärkeä tiedonviejän rooli sähköisestä hausta.**

Aikaisemmalla maataloushallinnon sähköisten palveluiden käytöllä oli molemmissa viljelijäkyselyissä yhteys aikomukseen käyttää sähköistä hakua tulevaisuudessa. Erityisen selvä yhteys oli aikaisemmalla Vipu-palvelun käytöllä. Myös muilla sähköisten palveluiden käytöllä oli vaikutusta, mutta aina yhteys ei ollut tilastollisesti merkittävä. Mielestämme tämä osoittaa, että kun Vipu-palvelu on tuttu, niin kynnys lähteä kokeilemaan uutta madaltuu. **Vipu-käyttöoikeuksien aktiivinen tarjoaminen kunnissa ja neuvojien kautta sekä niistä tiedottaminen suoraan viljelijöille, on sähköisen haun parasta markkinointia.**

Kokemuksia sähköisestä hausta kartoittaneeseen kyselyyn vastanneista neuvojista ja avustajista **26 teki sähköisiä hakemuksia. Keskimäärin he tekivät 9 sähköistä hakemusta.** Lisäksi 25 vastanneella neuvojalla ja avustajalla olisi ollut keskimäärin 6,1 asiakasta, jotka olisivat halunneet jättää sähköisen hakemuksen, jos muut edelly-

tykset olisivat täyttyneet. Tähän kyselyyn vastanneista neuvojista ja avustajista 42 % täytti yli 30 tukihakemusta. Tutkimuksessamme havaitsimme, että ne neuvojat ja avustajat, jotka tekivät paljon tukihakemuksia, tekivät myös eniten sähköisiä hakemuksia. **Neuvojien ja avustajien kautta on mahdollista tavoittaa paljon uusia sähköisen haun käyttäjiä ja siksi neuvojat ja avustajat ovat tärkeä yhteistyötaho, kun halutaan lisätä sähköisten tukihakemusten määrää.** Tätä käsitystä vahvistaa kuntien maaseutuhallinnon kyselyssä saadut avoimet vastukset. Vastauksissa kävi ilmi, että neuvojien ja avustajien panoksen koettiin joko sähköiseen hakuun kannustavana tai sitä jarruttavana tekijänä. **Yhteistyötä lisäämällä saadaan aikaan yhtenäinen ja totuudenmukainen viesti Vipu-palvelusta ja sähköisestä hausta viljelijöiden suuntaan. Tämä edistää sähköisen tukihaun käyttöönottoa.**

Vipu-käyttöoikeus ja siihen liittyvä neuvojien ja avustajien valtuutus ei näyttänyt toteutuvan maataloushallinnon tarkoittamalla tavalla. Tavoitteena oli, että viljelijä valtuuttaa tukihakemusten täyttäjän ja täyttäjä käyttää kirjautumisessa omia tunnuksia. Näin maataloushallinnon rekisteriin syntyy lokitieto, josta voidaan aina nähdä kuka hakemuksen on täyttänyt. Ennen tukihakua neuvojille ja EU-avustajille tehdyssä kyselyssä havaittiin, että noin 30 % vastaajista aikoi pyytää asiakkaalta valtuutuksen sähköisen tukihakemuksen jättämiseen ja muut vastaajat aikoivat käyttää asiakkaan tunnuksia. Tukihaun jälkeen tehdyssä kyselyssä kysyttiin, millä valtuutuksella vastaaja kirjautui sähköiseen tukihakuun. Vastauksista nähtiin, että asianmukaisella valtuutuksella kirjaututtiin Vipu-palveluun 109 kertaa ja viljelijän tunnuksilla kirjaututtiin yhteensä 124 kertaa. Yli puolet kirjautumisista tehtiin tavalla, jota ei tulisi käyttää. Kun neuvoja tai EU-avustaja teki paljon sähköisiä tukihakemuksia, oli heillä myös paljon valtuutuksia. Näiden tekijöiden välillä oli selvä positiivinen korrelaatio. Vielä suurempi korrelaatio oli havaittavissa tehtyjen sähköisten hakemusten määrän ja viljelijän Vipu-tunnusten käytön välillä. Tämä kertoo siitä, että osa neuvojista ja avustajista on käyttänyt systemaattisesti viljelijän tunnuksia täyttäessään sähköisiä hakemuksia. Tulos ei yllätä, kun kuntien maaseutuhallinnolle tehdyssä kyselyssä kysyttiin suositteliko vastaaja valtuutuksen antamista neuvojalle tai EU-avustajalle. Vastaajista yhdeksän oli suositellut valtuutusta, seitsemän oli suositellut vaihtelevasti ja viisi ei ollut suositellut valtuutuksen tekemistä.

Ennen tukihakua tehdyn viljelijäkyselyn vastaukset vahvistivat käsitystämme siitä, etteivät viljelijätäkään olleet sisäistäneet Vipu-valtuutuksen tarpeellisuutta. **Kaikissa kyselyissä näkyi, että Vipu-valtuutuksen tarpeellisuus on vain osin sisäistetty.** Mitä asialle voitaisiin tehdä? Hyväksytäänkö hiljaisesti se, että jatkossakin sähköisiä hakemuksia tehdään ilman asianmukaisia valtuutuksia vai saadaanko valtuutuksen tekeminen helpommaksi? Mielestämme sen jälkeen kun viljelijälle on myönnetty Vipu-käyttöoikeus, hänen tulisi pystyä tekemään valtuutus itsenäisesti Vipu-palvelussa. Viljelijän käyttämänä valtuutuksen muuttamisen tulisi olla yksinkertaista, esimerkiksi silloin kun tukihakemuksia täyttävä neuvoja tai EU-avustaja vaihtuu tai lopettaa kokonaan tukihakemusten täyttämisen tai valtuutuksen pituutta halutaan muuttaa.

Kyselyjen pohjalta näyttää siltä, että tekniset valmiudet sähköiseen hakuun osallistumiseen ovat sekä viljelijöillä, että neuvojilla ja EU-avustajilla hyvät. Ennen tukihakua tehdystä viljelijäkyselyssä 96,7 % käytti tietokonetta päivittäin tai vähintään viikoittain ja neuvoja-avustajakyselyssä kaikki vastaajat käyttivät tietokonetta. Tukihaun aikana paperilla hakemuksensa jättäneiden viljelijöiden kyselyssä tietokonetta käytti lähes päivittäin 70 % ja harvemmin käytti 21 %. tähän kysymykseen vastanneista. Vajaa 10 % vastaajista ei käyttänyt tietokonetta. Tietokonetta käyttäviä vastaajia suuremmalta joukolta löytyi lisäksi tietoliikenneyhteys. Kiinteä yhteys oli kahdella kolmasosalla vastaajista ja langaton yhteys oli reilulla viidenneksellä. Sonera tuotti tietoliikennepalvelun lähes 80 % vastaajista.

Kyselyjä suunniteltaessa oli kiinteiden laajakaistayhteyksien purku vahvasti esillä paikallisissa tiedotusvälineissä. Vaikuttiko tietoliikenneyhteyden heikko toimiminen siihen, että sähköistä hakemusta ei voitu jättää. Tukihaun aikana paperilla hakemuksensa jättäneille viljelijöille tehdystä kyselyssä **6,0 % vastaajista arvioi tietoliikenneyhteyden vaikuttaneen huomattavasti siihen, että tukihakemusta ei voitu jättää sähköisesti ja lisäksi 10 % arvioi sen vaikuttaneen jonkin verran.** Vaikka luku ei kokonaisuudessaan ole suuri, on se varmasti kiusallinen niille viljelijöille, jotka halusivat käyttää sähköisiä palveluja.

Neuvojille ja avustajille tukihaun jälkeen tehdystä kyselyssä kolmannes ilmoitti että yhteyksissä oli ajoittain ongelmia. **Avoimessa kysymyksessä langattoman yhteyden hitaus sai moitteita** ja lisäksi kun kysyttiin eri lomakkeiden täyttöön liittyneitä on-

gelmia, kävi vastauksista ilmi, että eniten ongelmia esiintyi perus- ja kasvulohkolomakkeen täytössä. Erityisen työlästä näytön selaus oli silloin kun yhteys oli hidas. Yksi neuvoja-avustajakyselyyn vastanneista ilmoitti, että oli tehnyt kaikki tukihakemukset kotonaan, toimivan yhteyden varassa. Langattomien yhteyksien lisääntyessä voi sähköisten hakemusten täyttö käydä osalle hakijoista hankalaksi. Langattomien yhteyksien heikkous tulee huomioida kun sähköistä hakua kehitetään; sovellus ei saa olla liian raskas. Laajakaistapalvelujen tuottajien tulee huolehtia siitä, että asiakkailta on käytettävissä riittävän nopea yhteys. Mavin tulee palautekyselyissään arvioida yhteyksien toimivuutta myös niiden tilojen osalta, jotka eivät hae tukia sähköisesti. Näin varmistetaan, että langattomien yhteyksien lisääntymisen vaikutusta sähköiseen hakuun kyetään seuraamaan. Tietoliikenneverkkojen toimivuuden seuraaminen on tärkeää sillä Elinkeinoelämän Valtuuskunta (2009) esittää uusimmassa raportissaan ”Nyky-aikaa etsimässä – Suomen digitaalinen tulevaisuus” pikaista korjausliikettä tietoyhteiskunnan suunnan muuttamiseksi. Raportissa ehdotetaan julkisen sektorin tietojärjestelmien saattamista toiminnoiltaan yhteensopiviksi ja tavoitteena olisi koko julkisen sektorin tietojärjestelmäarkkitehtuuri ja jaetut perusrekisterit. Verkon sähköisten asiointitilien kautta julkiset palvelut pitää tuoda kansalaisten saataville.

Mitä sähköiseltä haulta odotettiin ja mitkä sähköisen haun ominaisuudet koettiin hyväiksi? Ennen tukihakua tehdyissä viljelijä- ja neuvoja-avustajakyselyssä neljä tärkeintä sähköiseen hakuun kannustavaa ominaisuutta olivat: esitötetty pohja edellisen vuoden hakemuksesta, sähköinen järjestelmä ei hyväksy pinta-alavirheitä, hakemuskopio syntyy valmiiksi ja hakemusta on helppo muuttaa hakemusten jättöaikana. Tulevaisuuden odotuksissa kärkeen nousivat: uusien peruslohkojen ilmoitusmahdollisuus, liitteiden lähetyksmahdollisuus, karttojen muutosmahdollisuus sekä ennakkorajaus haettavista tuista. Viljelijäkyselyssä ykköspaikan otti kuitenkin maaseutusihteerin sähköinen vastaanottokuittaus, jota neuvoja-avustajakyselyn kohdalla ei annettu arviotavaksi vaihtoehdoksi. Tätä ominaisuutta piti erittäin tärkeänä yli puolet kysymyksen vastanneista viljelijöistä.

Avoimissa kysymyksissä kysyttiin, mikä sähköisessä haussa vielä epäilyttää. Ennakkokyselyissä reilu viidennes vastaajista ilmoitti, ettei sähköisessä haussa epäilytä mitään. Huolenaiheina esille nousivat epävarmuus hakemusten perillemenosta, nettiyhteyksien toimimattomuus ja omaan osaamiseen sekä virhemahdollisuuksiin liittyvät

pelot. Mitkä sähköistä hakua kohtaan tunnetut epäilykset konkretisoituivat lopulta sähköisen haun esteiksi? **Hakemuksensa paperilla jättäneiden kohdalla suurimpana esteenä oli oma osaaminen – vähäinen kokemus sähköisten palvelujen käytöstä ja ATK-taitojen riittämättömyys. Tärkeitä olivat myös inhimilliset tekijät kuten epävarmuus hakemuksen perillemenosta ja virhemahdollisuudet ja se, että maaseutusihteerin tarkastus jää pois. Näiden jälkeen tulivat muut syyt kuten peruslohkomuutokset, Vipu-käyttöoikeuspäivityksen unohtuminen sekä tietoliikenneyhteydet.** Tukihaun jälkeen tehtyyn neuvoja–avustajakyselyyn vastanneesta 31 henkilöstä kahdellatoista oli vielä epäilyksiä sähköistä hakua kohtaan. Eniten epäilystä aiheutti hakemuksen perillemeno tai tekniikan toimimattomuus. Joitakin vastaajia huolestivat tietoliikenneyhteydet ja maaseutusihteerin tarkastuksen poisjäänti. Maaseutuhallinnolle tehdyssä kyselyssä saatiin joitakin kommentteja, joissa esille nousivat tietoliikenneyhteyksien ja ATK-laitteiden toimimattomuus sekä viljelijöiden asenne ja osaaminen.

Sähköistä hakua käyttäneet neuvot ja EU-avustajat olivat kokeneet parhaimpina ominaisuuksina sähköisessä haussa sen helppouden ja nopeuden sekä virhemahdollisuuksien vähenemisen. Viesti oli samansisältöinen myös kuntien maaseutuhallinnon kyselyssä, jossa hakemukset tallennustyön nopeus ja helppous nousi esille niin monivalintakysymyksessä kuin avoimessa kysymyksessä. Useimmat kokivat lisäksi sähköiset hakemukset paperilomakkeita paremmin täytetyiksi. Parannukseksi neuvot ja EU-avustajat esittivät, että kaikki lomakkeet voisi jättää sähköisesti ja lisäksi toivottiin lisää loogisuustarkisteita ja esitäytettyjä tukivalintoja. Vipuvalluutusta haluttaisiin helpottaa, jopa niin että sen voisi tehdä sähköisesti. Kuntien maaseutuhallinnon henkilöt toivoivat, että päästäisiin sähköiseen arkistointiin ja että hakemukset saataisiin latausvaiheessa tuenhakijan nimen mukaan aakkosjärjestykseen näytölle. Korjattavina virheinä esille nousi mm. kasvu- ja peruslohkolomakkeen latauksen estäneen lajiketietokohtaan tullut XXX -merkintä.

Sähköiseen hakuun liittyvää tiedonkulkua selvitettiin kaikissa kyselyissä. Ennen tukihaun selvittämistä, miltä taholta viljelijät halusivat saada neuvontaa sähköisessä haussa. Tuloksissa näkyi, että maaseutusihteerin oli tärkein neuvonantaja ja että henkilökohtainen opastus oli tärkein koulutusmuoto. Tukihaun aikana aikomuksia mittaavan viljelijäkyselyn vastaajat toivoivat saavansa erityisesti henkilökohtaista puhelinneuvon-

taa. Tukihakemuksensa paperilla jättäneistä tärkein tietolähde taas oli yleinen tiedotus ja toiseksi tärkein maaseutusihteeri. Vain 5,3 % ei ollut saanut ennakkotietoa sähköisestä hausta. Ennen tukihakua tehdyssä kyselyssä neuvojat ja EU-avustajat aikoivat käydä eniten hankkeiden järjestämässä koulutuksessa sekä tutustua itsenäisesti Mavin oheisiin. Tukihaun jälkeen tehdyt neuvoja-avustajakysely ja maaseutuhallinnon kysely osoittivat, että hankkeiden järjestämät koulutukset olivat tärkein tiedonhankintalähde sähköisestä hausta molemmille tahoille. **Viljelijät näyttävät saaneen tietoa sähköisestä hausta hyvin, mutta asian uutuuden vuoksi henkilökohtaisen tuen tarve on suuri.**

Neuvojat ja EU-avustajat ovat tärkeitä henkilökohtaisen tiedon jakajia. Neuvojiilla ja EU-avustajilla on vastuu asiakkaidensa tukihakemusten oikeellisuudesta, joten heidän tulee itse tuntea sähköinen tukihaku turvalliseksi ja helpoksi tavaksi täyttää tukihakemuksia. Silloin neuvojat ja EU-avustajat lähtevät rohkeammin käyttämään sähköistä hakua ja suosittelevat sitä viljelijöille ja toisilleen. Mavin tiedotuksen tulee olla eri ryhmille sisällöltään oikeanlaista ja kannustavaa. Neuvojat ja avustajat ovat oma erillinen ryhmä, joka ei tähän mennessä ole saanut nimenomaan heille kohdistettua tiedotusta. Neuvojen ja avustajien kautta Mavi voisi saada maaseutuhallinnon tueksi suuren joukon osaavia henkilöitä edistämään sähköistä tukihakua. Esimerkiksi Vipuvaltuutusten hakemiseen liittyvä tiedotus olisi hyvä lähettää suoraan neuvojiille ja avustajille. Tiedotuksen sisällön tulee myös vastata kohderyhmän tarpeita. Muutoinkin tiedotuksessa tulisi enemmän pohtia kohderyhmää. Silloin tiedotus olisi konkreettisempaa ja kiinnostavampaa.

Suhteellisesti eniten sähköisiä tukihakemuksia tuli viime kevään haussa Pohjois-Savon TE-keskuksen alueelta. Alueella toimivalla M@@TK-hankkeella oli päävastuu sähköisen tukihaun koulutusten järjestämisessä. Hankeen 17 infotilaisuudessa kävi yhteensä 278 henkilöä. Lisäksi hankkeen järjestämissä kahdessa viljelysuunnittelukoulutuksessa, joissa annettiin myös opastusta sähköiseen hakuun, kävi 52 henkeä. (Tikkanen 2009b.) M@@TK-hankkeen rooli sähköisen tukihaun edistäjänä on edelleen tärkeä. Tutkimuksemme osoitti, että niin viljelijät kuin neuvojatkin toivovat saavansa tietoa ja koulutusta sähköiseen hakuun. Molemmissa viljelijäkyselyissä kävi ilmi, että osa viljelijöistä oli epävarma osaamisestaan. Mielestämme viljelijöiden koulutuksessa tarvitaan paitsi sähköisen tukihaun koulutusta, myös Vipupalvelun käyttö-

koulutusta. Vipu-palvelun käyttäjät olivat selvästi aktiivisempia aikomuksissaan käyttää sähköistä tukihakua tulevaisuudessa. Myös neuvojat ja avustajat voisivat hyödyntää M@@TK-hankkeen koulutuksia. Karttaohjelman käytön opastukseen tulisi panostaa. Vipu-palvelun karttaohjelmaa käytetään suhteellisen vähän, vaikka se voisi olla tärkeä apuväline määrittäessä kasvulohkojen pinta-aloja viljelysuunnittelua ja tukihakua varten. Karttaohjelman käyttö on yhtä tärkeä myös viljelijöille, jotka tekevät viljelysuunnitelmansa ja tukihakemuksensa itse. Karttaohjelma voisi olla avain uusien Vipu-käyttöoikeuksien ja -valtuutuksien hankkimiseen.

Saamiemme tietojen mukaan Mavin ensi vuoden tavoite on kaksinkertaistaa sähköisten hakemusten määrä. Tämä tarkoittaa sähköisessä tukihaussa parhaiten menestyneiden kuntien osalta 50 % rajan ylittämistä ja Pohjois-Savon TE-keskuksen alueella 30 % ylittämistä. Jotta tähän päästään, se vaatii kaikkien osapuolten tiivistä yhteistyötä ja henkilökohtaista panostusta.

8 PÄÄTÄNTÖ

Aihevalinnan taustana oli osallistuminen neuvojana ja maaseutusihteerinä keväällä 2008 toteutettuun sähköisen tukihauksen pilottiin. Omat kokemuksemme sähköisestä hausta olivat myönteisiä ja molemmat koimme, että sähköinen haku avaa paljon mahdollisuuksia tukihakuprosessin kehittämiseen.

Tutkimusaineistoa kootessamme päädyimme keräämään tietoa kaikilta niiltä tahoilta, jotka vaikuttivat sähköisen haun määrälliseen ja laadulliseen onnistumiseen. Valintamme osoittautui hyväksi. Näin saimme selville esimerkiksi kuinka monisyinen ongelma Vipu-valtuutuskysymys on.

Toteutimme tutkimukset viidellä erillisellä, samoja tutkimusongelmia kartoittavilla kyselyillä. Kohderyhminä olivat Pohjois-Savon viljelijät, MTK:n EU-avustajat, Pro-Agrian neuvojat ja kuntien maaseutuhallinnon henkilöstö. Teimme kyselyt vuoden 2009 kevään ja alkukesän aikana. Kyselyjen kohderyhmät, aikataulu ja vastausmäärät näkyvät sivulla 31 olevasta taulukosta ”Kyselyjen kohderyhmät, ajankohdat ja vastausprosentit”. Kyselyihin vastasi yhteensä 440 vastaajaa. Kyselyt sisälsivät monivalintakysymyksiä ja niitä täydentäviä avoimia kysymyksiä yhteensä 129 kappaletta. Kokonaisuudessa kyselyjen vastausprosentit ja määrät olivat hyviä. Vastaajien ikäkaumat noudattelivat pääosin normaalijakaumaa ja muillakin mittareilla mitattuina otokset olivat edustavia. Viljelijäkyselyissä vastaajan peltoalaa tarkoittava kysymys oli muodossa ”tilakoko”. Jotkut ovat voineet ymmärtää tämän tarkoittavan koko tilan pinta-alaa, kuitenkin verrattaessa perusjoukkoon, otannat näyttävät olevan riittävän edustavia. Tarkemmin näiden tekijöiden vaikutusta reliabiliteettiin pohdimme kunkin kyselyn tulosten analysoinnin yhteydessä.

Tutkimuksessamme reliabiliteettia ja validiteettia varmistimme kysymällä kaikissa kyselyissä ennalta määritettyjä tutkimusongelmia kartoittavia samansisältöisiä kysymyksiä, kuten suhtautumista Vipu-valtuutukseen ja ylipäänsä halukkuuteen osallistua sähköiseen hakuun. Eri kyselyissä tekemämme havainnot vahvistivat toisiaan. Teimme kyselyt kvantitatiivisina kyselytutkimuksina. Tutkimuksessamme havaintojen luotettavuuden mittaamiseen käytimme useita tilastollisia menetelmiä. Tilastolliset mene-

telmät toimivat erittäin hyvin molemmissa viljelijäkyselyissä, joissa vastaajien lukumäärät olivat suuret ja kohtuullisesti ne toimivat myös muissa kolmessa kyselyssä. Avoimiin kysymyksiin saadut vastaukset täydensivät monivalintakysymyksillä saatua tietoa.

Kyselyjen tekoajankohdat olivat tiukkaan sidottu tukihaun etenemiseen. Ennen tukihakua tehty viljelijäkysely ja neuvoja-avustajakysely piti saada valmiiksi ennen M@@TK-hankkeen kevään koulutuskierrosta. Kyselyt teimme yhteistyössä hankeveittäjä Tuomo Tikkasen kanssa. Hanke hyödynsi kyselyissä saatua tietoa koulutuksissaan. Tavoitteena oli tehdä tukihaun jälkeen kolme sähköisen tukihaun sujumista ja kehittämistarpeita kartoittavaa kyselyä. Aioimme tehdä kaikki viisi kyselyä sähköisesti. Ensimmäisen viljelijäkyselyn pohjalta kuitenkin havaitsimme, että kyselyn sähköisestä toteuttamistavasta johtuen siihen vastasivat pääasiassa viljelijät, jotka hallitsivat tietotekniikan käytön hyvin. Halusimme kuitenkin saada kaikkia tuenhakijoita edustavan kokonaiskuvan ja selvittää syitä siihen, miksi tukihakemus jätettiin paperilla. Nopeassa tahdissa valmistelimme tukihaun alkuun mennessä kyselyn, joka tehtiin satunnaisotantana Iisalmen, Lapinlahden ja Sonkajärven kuntien tukihakemuksensa paperilla jättäneille viljelijöille. Tämän kyselyn toteutimme muista kyselyistä poiketen lomakekyselynä. Tukihaun päätyttyä teimme neuvoja-avustajakyselyn ja maaseutuhallinnon kyselyn alkuperäisen suunnitelman mukaisesti.

Aineistojen analysointi oli mittava urakka. Aloitimme työn jo keväällä. Ensimmäisten kyselyjen tuloksista teimme diaesitykset, joita M@@TK-hanke käytti koulutuksissaan. Kevään aikana teimme kyselyjä ja sähköistä tukihakua käsitteleviä lehtijuttuja paikallislehti Matti ja Liisaan, Iisalmen Sanomiin sekä MTK:n tiedotuslehti Odelmaan. Esittelimme myös itse alustavia tuloksia ProAgrian sisäisessä koulutuksessa ja Maaseutuviraston sähköisen tukihaun loppuseminaarissa. Sähköisen tukihaun loppuseminaarissa käsiteltiin lisäksi sähköisessä tukihaussa parhaiten menestyneiden kuntien hyvään tulokseen johtaneita toimintatapoja. Teimme monenlaista yhteistyötä Maaseutuviraston kanssa. Maaseutuvirasto sai käyttöönsä kyselylomakkeet, joita Noora Hakola hyödynsi tehdessään Mavin sähköisen tukihaun palautekyselyjä. Lisäksi olemme koonneet kyselyjen pohjalta parannus- ja kehittämisehdotukset, jotka toimimme sähköisen tukihaun kehittämistyöryhmälle. Kehittämistyöryhmä kutsui toisen tämän opinnäytetyöntekijän, Merja Koskelan mukaan työryhmään syksystä 2009 al-

kaen. Maaseutuvirastolta olemme saaneet käyttöömme tilastoja vuoden 2008 pilottihausta ja muuta sähköiseen tukihakuun liittyvää materiaalia. Tutkimuksessamme saamamme tieto toimitetaan M@@TK-hankkeen kautta viljelysuunnitteluohjelmien tuottajille ja toisen opinnäytetyön tekijän, Arja Mustosen, kautta ProAgria keskusten liitolle. Toivomme, että antamamme tieto hyödynnetään kevään 2010 tukihaussa viljelysuunnitteluohjelmien ja sähköisen tukihaun sovelluksen yhteensopivuutta kehitettäessä. Lisäksi toivomme, että MTK ja ProAgria keskusten liitto ottaisivat aktiivisen roolin neuvojien ja avustajien saamiseksi mukaan sähköiseen hakuun. Jatkotyöskentely tällä saralla jää M@@TK-hankkeen vetäjän Tuomo Tikkasen ja toisen opinnäytetyön tekijän, Arja Mustosen tehtäväksi.

Tulosten analysointi tilastollisin menetelmin ja johtopäätösten tekeminen olivat opinnäytetyön vaativin vaihe ja sen vuoksi piti tehdä niin ajallisia kuin rahallisiakin uhrauksia opintovapaan merkeissä. Ilman tätä vaihetta työ tuskin olisi valmistunut. Pyrimme tekemään huolellista työtä tulosten oikeellisuuden varmistamiseksi. Tässä vaiheessa huomasimme, että luokittelevissa muuttujissa on oma ongelmansa analysejä tehdessä. Jatkuvien muuttujien käyttö olisi esimerkiksi peltoalan ja iän kohdalla ollut täsmällisempi. Onneksi käytimme jatkuvia muuttujia esimerkiksi kysyttäessä neuvojilta ja EU-avustajilta tehtyjen sähköisten hakemusten määrää., tällä saimme tarkempaa tietoa eri tekijöiden keskinäiseen vertailuun. Merkittävimmät tulokset, joita analyysien pohjalta saimme, olivat miten Vipu-käyttöoikeuksia todellisuudessa käytettiin, neuvojien ja EU-avustajien merkittävä osuus niin paperihakemusten kuin sähköisten hakemusten tekijöinä sekä eri osapuolten merkittävimmät syyt osallistua sähköiseen hakuun tai jättäytyä sen ulkopuolelle. Nämä tiedot auttavat koulutusten järjestäjiä niiden sisällön täsmällisempään suunnitteluun ja Mavia kohdennetumpaan tiedottamiseen.

Lapinlahdella olemme tehneet yhteistyötä tukihaun onnistumiseksi jo pitkään. Olemme jakaneet osaamistamme toisillemme – neuvojien, EU-avustajien ja maaseutusih-teerin kesken. Olemme kokoontuneet ennen tukihakua tiedontasauspalaveriin, jossa olemme käyneet läpi hakemusten kriittiset kohdat ja aukot tietämyksessä. Myös koulutus ja tiedotus on suunniteltu yhdessä. Tämä on ollut helppo toteuttaa, koska Lapinlahdella maaseudun toimijat ovat fyysisesti samassa paikassa – Maaseudun Tietotuvalla.

Jos aikaa olisi jäänyt, olisimme voineet vertailla Mavin tekemien kyselyjen tuloksia omiin tuloksiimme. Keräämämme oma aineisto osoittautui kuitenkin niin suureksi, että tähän ei jäänyt aikaan. Työn viitekehysten kuvaaminen osoittautui meille myös vaikeaksi tehtäväksi. Oli vaikea nähdä ja kuvata itselle selviä asioita, kuten tukihakuprosessia ja tukijärjestelmää niin, että myös asiaan perehtymätön lukija sen ymmärtää. Ulkomaisten lähteiden käyttö jäi myös ajanpuutteen takia pois.

Jatkotyöskentelyä sähköisen tukihaun pohjalta voisivat olla muiden maiden sähköiset maataloustukijärjestelmät. Kuinka paljon muissa maissa viljelijät itse tekevät sähköisiä hakemuksia ja kuinka paljon hakujärjestelmät poikkeavat toisistaan? Mielenkiintoista olisi myös avata näkymiä siihen, kuinka paljon hakujärjestelmää Suomessa voidaan yksinkertaistaa. Tulevina vuosina langattomaan laajakaistaan siirtyminen ja sen hitaus tuovat ongelmia. Tässä tutkimuksessa sivusimme tätä asiaa, mutta siinä voisi olla erillisen tutkimuksen paikka esimerkiksi M@@TK-hankkeen tilaamana.

On selvää, että jo nyt sähköiseen tukihakuun siirtyminen on saanut maataloushallinnon miettimään, mitkä ovat oleellisia tietoja, jotka tarvitaan tukien maksuperusteeksi. Järjestelmän kehittäjien päämääränä tulee olla tuenhakijan ja hallinnon kannalta selkeä ja toimiva järjestelmä. Sähköisen haun tulee yksinkertaisesti olla parempi kuin paperilla tapahtuva hakuprosessi. Siellä tulee olla tarkisteita, jotka ohjaavat hakijaa oikeaan täyttämiseen. Tällaisia olisivat esimerkiksi erilaiset rajaukset, kuten peruslohkon tilatukiominaisuuden mukaan rajattu kasvikoodi. Järjestelmän tulee ilmoittaa mihin tukiin viljelijä on sitoutunut ja mihin eläintukiin hän on ilmoittautunut. Onnistuessaan sähköinen tukihaku säästää kaikkien osapuolten aikaa maatalouden esisijaiseen tarkoitukseen – kannattavaan maataloustuotantoon.

LÄHTEET

- Hakuopas 2009. Maaseutuviraston julkaisuja: Hakuoppaita ja ohjeita. Helsinki: Edita Prima Oy
- Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus, 7. painos. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 2009. Tutki ja kirjoita, 15. painos. Hämeenlinna: Kairiston kirjapaino Oy.
- Lehtonen S. 2009. Mavi arvelee joka kymmenennen hakevan kevään tuet sähköisesti. Maaseudun tulevaisuus 9.1.2009, 8.
- Suomela K. 2007. Maatalouden tuki- ja valvontajärjestelmien yksinkertaistaminen. Selvitysmiehen raportti 21.12.2007. Maa- ja metsätalousministeriö.
- Täyttöohje 2009. Maaseutuviraston julkaisuja: Hakuoppaita ja ohjeita. Helsinki: Edita Prima Oy
- Painamattomat lähteet
- Demo 2009. Maaseutuvirasto. [Viitattu 25.9.2009]. Saatavissa: <http://tukihaku-demo1.mavi.fi/>
- Elinkeinoelämän Valtuuskunta, 2009. Ajankohtaista 25.11.2009. [Viitattu 28.11.2009]. Saatavilla: <http://www.eva.fi/index.php?m=2>
- Kainulainen, P. 2008. SPSS-OPAS opinnäytetyön ja harjoitustöiden tekijöille. Opas. Savonia-ammattikorkeakoulu, Iisalmi. Moniste.
- Kommeri I. 2008, Pilottiprojekti viljelijätukien sähköisestä hausta 2008 luentoaineisto 25.11.2008. Maaseutuvirasto. [Viitattu 7.1.2009] Saatavissa: <http://www.mavi.fi/fi/index/viljelijatuet/oppaatjaohjeet/koulutusmateriaali.html>

Maa- ja metsätalousministeriö 2009a. Ministeriö. [Viitattu 18.10.2009]. Saatavissa:
<http://www.mmm.fi/fi/index/ministerio.html>

Maa- ja metsätalousministeriö 2009b. Ympäristötuki ja luonnonhaittakorvaus. [Viitattu 14.10.2009] Saatavissa:
http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/maatalous/tuet/merkitys/ymparistotuki_luonnonhaittakorvaus.html

Maa- ja metsätalousministeriön lomakepalvelu 2009. Lomake 405. [Viitattu 18.10.2009] Saatavissa:
<http://lomake.mmm.fi/ShowFile;jsessionid=8EC8A1CC3CB5B522FCE437A06D09D022?ID=26752&LANGUAGE=FI>

Maaseutuvirasto 2009a. Maaseutuvirasto hoitaa maatalous- ja maaseutuhallinnon toimenpanotehtäviä. Maa- ja metsätalousministeriö. [Viitattu 14.10.2009]. Saatavissa:
<http://www.mmm.fi/fi/index//etusivu/maatalous/maaseutuvirasto.html>

Maaseutuvirasto 2009b. Yleistä tilatuesta. [Viitattu 14.10.2009]. Saatavissa:
<http://www.mavi.fi/fi/index/viljelijatuuet/tilatuki.html>

Maaseutuvirasto 2009c. Tukioikeuksien haku kansallisesta varannosta 2009. Hakuehdot ja – ohjeet vuonna 2009. [Viitattu 19.10.2009]. Saatavissa:
<http://lomake.mmm.fi/ShowFile?ID=27719&LANGUAGE=FI>

Maaseutuvirasto 2009d. Vipu-palvelu. [Viitattu 18.10.2009] Saatavissa:
<http://www.mavi.fi/fi/index/viljelijatuuet/vipu.html>

Maaseutuvirasto 2009e. Tilatuki, tukioikeuksien siirrot, siirtoehdot ja -ohjeet 2009 [Viitattu 25.9.2009] Saatavissa:
<http://lomake.mmm.fi/ShowFile?ID=27235&LUOKKA=537&LANGUAGE=FI>

Maaseutuvirasto 2009f. Viljelijätukien asiointipalvelut. [Viitattu 14.10.2009]. Saatavissa:
<http://www.mavi.fi/fi/index/viljelijatuuet/Sahkoisetpalvelut.html>

Maaseutuviraston hallinnollinen ohje 2007. Viljelijätukihakemusten ja eräiden maaseutuosastolle toimitettavien tukihakemusten käsittelyn hallinnolliset ohjeet Dnro 817/23/2007.

MMM tiedote 2.3.2004. Uudet peruskartat noin 50000 viljelijälle. [Viitattu 14.10.2009]. Saatavissa:

<http://wwwb.mmm.fi/tiedotteet2/tiedote.asp?nro=1411>

Matilda-tietopalvelu, 2008 Maatilarekisteri. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen tilasto. [Viitattu 28.11.2009]. Saatavissa:

http://www.matilda.fi/servlet/page?_pageid=568,570,193&_dad=portal30&_schema=PORTAL30

Mavin tiedote 29.7.2008. Viljelijätukien sähköisen haun kokeilu sai hyvää palautetta [Viitattu 14.10.2009]. Saatavissa:

<http://www.mavi.fi/fi/index/tietoavirastosta/tiedotteet/tiedotearkisto/sahkoinentukihakupalaute.html>

Mavin tiedote 13.2.2009. Viljelijätukien hakuopas, ohjeet ja lomakkeet on julkaistu 2009. Maaseutuvirasto. [Viitattu 14.10.2009]. Saatavissa:

http://www.mavi.fi/fi/index/tietoavirastosta/tiedotteet/tiedotearkisto/090213_tukihaku09.html

Mavin tiedote 3.4.2009. Vipu-käyttöoikeuksia haettiin vilkkaasti. [Viitattu 14.10.2009]. Saatavissa:

<http://www.mavi.fi/fi/index/tietoavirastosta/tiedotteet/tiedotearkisto/uudetvipuoikeudet.html>

Mavi tiedote 14.5.2009. Viljelijät tyytyväisiä sähköiseen tukihakuun [Viitattu 28.11.2009]. Saatavissa:

<http://www.mavi.fi/fi/index/tietoavirastosta/tiedotteet/tiedotearkisto/sahkoinenhaku.html>

MTK-Pohjois-Savo, 2009. Sähköisiä tukihakemuksia Pohjois-Savossa 2009. [Viitattu 28.11.2009]. Saatavissa:

http://www.mtk.fi/liitot/pohjoissavo/hankkeet/maatkhanke/fi_FI/tukihaku/_files/81500244081378116/default/PS%20kuntatilasto%20sahkoisia%20tukihakemuksia.pdf

Teerijoki H. 2009. Rovaniemen viljelijöiden ATK-valmiudet ja mahdollisuudet sähköiseen tukihakuun. Savonia ammattikorkeakoulu, Luonnonvara-ala, Iisalmi. Opinnäytetyö.

Tike, 2009. Sähköinen tukihaku TE-keskuksittain. Maaseutuvirasto. [Viitattu 28.11.2009] Saatavissa:

http://www.mavi.fi/attachments/mavi/sahkoinenasiointi/5GLaHLdHC/Sahkoinen_tukihaku_TE-keskuksittain.pdf

Tikkanen, T. 2009a. Viljelijä ja neuvoja–avustajakyselyjen taustatietoja. [Sähköpostiviesti]. Tuomo.Tikkanen@mtk.fi 9.10.2009. [Viitattu 14.10.2009]

Tikkanen, T. 2009b. Tukihakutiedotuksiin osallistuneet. [Sähköpostiviesti]. Tuomo.Tikkanen@mtk.fi 1.12.2009. [Viitattu 1.12.2009]

Tilastokatsaus 2008. Pohjois-Savon TE -keskus maaseutuosasto. [Viitattu 14.10.2009]. Saatavissa: <http://www.te-keskus.fi/Public/download.aspx?ID=14756&GUID={DD4B71F6-7299-4CBB-88B2-5842BEF9E5F3}>

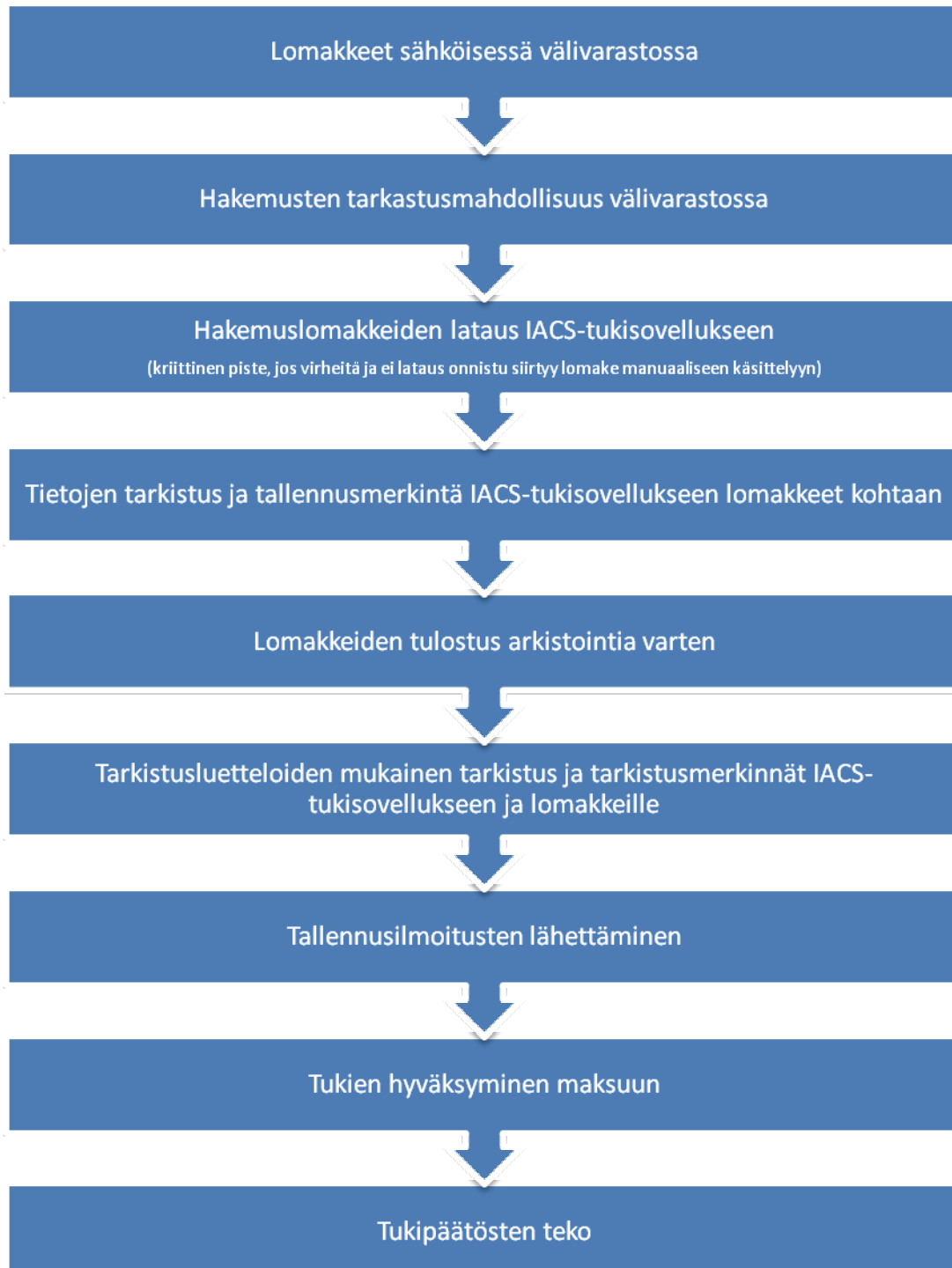
Tilastokeskus 2009. Tieto- ja viestintätekniikan käyttö. [Viitattu 5.10.2009]. Saatavissa: <http://www.stat.fi/til/sutivi/index.html>

SÄHKÖINEN TUKIHAKU 2009 - HAKEMUKSEN TÄYTTÄJÄN PROSESSI

Toimenpiteet ennen tukihakua	<ul style="list-style-type: none"> Vipu-käyttöoikeuden haku ja valtuutus täyttäjälle, paperilomake 405 Peruslohkojen muutosilmoitus paperilomakkeella 102C Maatilan osallisten muutokset (poisto/lisäys) paperilomakkeella 101D
Lohkotietojen haku/lähetys vilj.suunn.ohjelmalla	<ul style="list-style-type: none"> Peruslohkotietojen lataus Vipu-palvelusta Lohkotietojen lähetys Vipu-palveluun
Kirjautuminen Vipu-palveluun internetissä	<ul style="list-style-type: none"> Vipu-käyttäjätunnus, salasana ja avainluku tai Pankkitunnukset tai Sähköinen henkilökortti
Esitötön valinnat	<ul style="list-style-type: none"> Peruslohkojen tiedot <ul style="list-style-type: none"> Edellisen vuoden ilmoitettu pinta-ala tai digitoitu pinta-ala Esitötön aktivointi tilatukiomin. ja hukkakauratiedolle Kasvulohjen tiedot <ul style="list-style-type: none"> Esitötä visusta tai vuoden 2008 tiedoista tai tyhjä kasvulohkolomake
Lomakkeiden 102A ja 102B muokkaus ja tallennus lohkoittain	<ul style="list-style-type: none"> Lohkon valinta Esitötettyjen peruslohkotietojen tarkastus ja muutokset Kasvulohkolomakkeen kasvutietojen luonti Lohkon tallennus
Lomakkeen 101A muokkaus ja tallennus	<ul style="list-style-type: none"> Esitötötiedon aktivointi maankäyttölajille Perustiedot, Ymp ja LFA Täydentävät ehdot Maankäyttölajit Kotieläimet Tietojen luovutus ja Valtuus
Lomakkeen 101B muokkaus ja tallennus	<ul style="list-style-type: none"> Rastita haettavat tuet Lisätietojen kirjaus
Lomakkeen 101D muokkaus ja tallennus	<ul style="list-style-type: none"> yhteystietojen tarkastaminen ja muuttaminen
Lomakkeiden palautus	<ul style="list-style-type: none"> Palautettavien lomakkeiden valinta Sähköpostiosoitteen antaminen
Palautetun lomakkeen tulostus tai tallennus pdf-lomakkeena	<ul style="list-style-type: none"> Lomakkeisiin tulostuu hakemuksen jättöpäivä ja -aika Tuloste toimii tarvittaessa todisteena hakemuksen jättämisestä Tulosteesta tarkistetaan tarvittavat kylvöalamuutokset ja sitä verrataan tallennusilmoitukseen
Tarkastetaan lähetyskuittaus sähköpostista	
Lomakkeiden muuttaminen hakuaihana	
Tarvittaessa kylvöalamuutosilmoitus	

SÄHKÖINEN MAATALOUSTUKIHAKU 2009 - HALLINNON PROSESSI

Vipu käyttöoikeudet

Hyvä vastaanottaja

Sähköinen tukihaku aukeaa kaikissa kunnissa keväällä 2009. M@@TK-hanke selvittää nettikyselyllä neuvojien ja eu-avustajien ennakkokäsitykset sähköisestä hausta. Kyselyyn pääset helposti oheisesta linkistä.

Ottamalla osaa kyselyyn annat tietoa joka auttaa meitä tukemaan teitä uuden tekniikan käyttöönotossa. Tärkeä on saada myös tieto siitä mikä estää sähköisen haun käyttöönoton.

Tulokset julkaistaan maaliskuun lopussa M@@TK hankkeen sivuilla www.mtk.fi/pohjoissavo
Hanke M@@TK hanke.

Tämä kysely on osa sähköisen tukihaun käyttöön ottoa tutkivaa opinnäytetyötä. Opinnäytetyötä varten tehdään viisi erillistä kyselysarjaa eri tukihakuun osallistuville toimijoille. Kaksi kyselysarjaa tehdään ennen tukihakua ja kolme tukihaun jälkeen. Tuloksia hyödyntävät sähköisien palvelujen kehittämistyössä työn tilannut M@@TK-hanke, sekä yhteistyökumppanit: MTK-Pohjois-Savo, Maaseutuvirasto sekä ProAgria Pohjois-Savo.

Mustonen Arja, ProAgria

0400203755 tai 020 747 3736

arja.mustonen@proagria.fi

Merja Koskela, maaseutusihteeri

Puh. (017) 2720 051, 040-7220 642

Sähköposti: merja.koskela@lapinlahti.fi

Tuomo Tikkanen M@@TK – hanke

puh 044 5810675

tuomo.tikkanen@mtk.fi

Hyvä vastaanottaja

Sähköinen tukihaku aukeaa kaikissa kunnissa keväällä 2009. M@@TK-hanke selvittää nettikyselyllä tuenhakijoiden ennakkokäsitykset sähköisestä hausta. Kyselyyn pääset helposti oheisesta linkistä.

Ottamalla osaa kyselyyn annat tietoa joka auttaa meitä tukemaan teitä uuden tekniikan käyttöönotossa. Tärkeää on saada myös tieto siitä mikä estää sähköisen tukihaun käyttöönoton. Tulokset julkaistaan maaliskuun lopussa [M@@TK -hankkeen sivuilla www.mtk.fi/pohjoissavo](#)
=> [Hankkeet => M@@TK hanke.](#)

Tämä kysely on osa sähköisen tukihaun käyttöönottoa tutkivaa opinnäytetyötä. Opinnäytetyötä varten tehdään viisi erillistä kyselysarjaa tukihakuun osallistuville eri toimijoille. Kaksi kyselysarjaa tehdään ennen tukihakua ja kolme tukihaun jälkeen. Tuloksia hyödyntävät sähköisten palvelujen kehittämistyössä työn tilannut M@@TK-hanke sekä yhteistyökumppanit (mm. MTK-Pohjois-Savo, Maaseutuvirasto sekä ProAgria Pohjois-Savo).

Lisätietoja:

Arja Mustonen, ProAgria
0400203755 tai 020 747 3736
arja.mustonen@proagria.fi

Merja Koskela, maaseutusihteeri
Puh. (017) 2720 051, 040-7220 642
Sähköposti: merja.koskela@lapinlahti.fi

Tuomo Tikkanen, M@@TK – hanke
puh 044 5810675
tuomo.tikkanen@mtk.fi

Hyvä vastaanottaja

Sähköinen tukihaku onnistui Pohjois-Savossa valtakunnallisesti parhaiten, sillä 16,5 % tiloista jätti hakemuksen sähköisesti. Mavin 10 % tavoite ylitettiin reilusti.

Miten sähköinen haku omalta kohdaltasi meni. Kokeilit hakua? Millaisia esteitä kohtasit ja miten niistä selvittiin? Mitä pitäisi muuttaa ja mikä toimi hyvin?

Ottamalla osaa kyselyyn olet mukana kehittämässä sähköistä tukihakua ensi vuotta varten.

Aikaisempien aiheesta tehtyjen kyselyjen tuloksia on julkaistu MTK Pohjois-Savon sivuilla.

Kotisivuilla julkaistaan myös tämän kyselyn tulokset. Käy katsomassa www.mtk.fi/pohjois-savo hankkeet, MaaTK-hanke. Lopulliset tulokset kootaan sähköisestä tukihausta tehtävään opinnäytetyöhön. Opinnäytetyötä hyödynnetään paremman hallinnon, neuvonnan ja opetuksen saamiseksi viljelijöille.

Tuomo Tikkanen

M@@TK-hanke, MTK Pohjois-Savo

Merja Koskela

Savonia AMK / Maaseutusihteeri, Lapinlahden kunta

Arja Mustonen

Savonia AMK / Agrologi, ProAgria Pohjois-Savo

Hyvä vastaanottaja

Sähköinen tukihaku onnistui Pohjois-Savossa valtakunnallisesti parhaiten, sillä 16,5 % tiloista jätti tukihakemuksen sähköisesti. Mavin 10 % tavoite ylitettiin reilusti.

Miten sähköinen tukihaku otettiin vastaan maaseututoimistoissa? Mikä toimi hyvin ja mitä pitäisi kehittää? Oheisella kyselyllä etsitään vastauksia mm. näihin kysymyksiin.

Kyselyyn osallistumalla olet mukana kehittämässä sähköistä tukihakua tulevia vuosia varten.

Aloita kyselyyn vastaaminen tutustumalla liitetiedostona olevaan sähköisen tukihaun kuntataulukkaan.

Aikaisempien aiheesta tehtyjen kyselyjen tuloksia on julkaistu MTK Pohjois-Savon sivuilla. Siellä julkaistaan myös tämän kyselyn tulokset. Käy katsomassa www.mtk.fi/pohjois-savo/hankkeet, MaaTK-hanke. Lopulliset tulokset kootaan Savonia AMK opiskelijoiden Merja Koskelan ja Arja Mustosen sähköisestä tukihausta tehtävään opinnäytetyöhön. Opinnäytetyötä hyödynnetään paremman hallinnon, neuvonnan ja opetuksen saamiseksi viljelijöille.

Tuomo Tikkanen

M@TK-hanke, MTK Pohjois-Savo

Merja Koskela

Savonia AMK / Maaseutusihteeri, Lapinlahden kunta

Arja Mustonen

Savonia AMK / Agrologi, ProAgria Pohjois-Savo

http://www.webropol.com/p.aspx?t=1&l=336608_8a6fb86a5144ec9

Viljelijäkysely

1) Sukupuoli *

- Nainen
- Mies

2) Ikä *

- alle 40 v
- 40 - 49 v
- 50 tai yli

3) Koulutus (viimeksi suoritettu) *

- Peruskoulu
- Ammatillinen koulutus
- Opisto tai Ammattikorkeakoulu
- Yliopisto

4) Tilan tuotantosuunta *

- Kasvinviljely
- Kotieläin

5) Tilakoko *

- alle 20 ha
- 20 - 40 ha
- 41 - 70 ha
- yli 70 ha

6) Kunta, johon jätät tukihakemuksesi *

lisalmi ▼

7) Käytätkö tietokonetta? *

- Käytän lähes päivittäin
- Käytän viikoittain
- Käytän muutamia kertoja kuukaudessa
- En käytä lainkaan

8) Millainen tietoliikenneyhteys sinulla on? *

- Kiinteä laajakaista (ADSL tai vastaava)
- Modeemiyhteys lankaliittymästä
- Langaton laajakaista (esim. wimax)
- Langaton 3G-yhteys (esim. mikkula)
- Langaton 450-laajakaista
- Muu
- On yhteys, mutta en tiedä mikä

9) Minkä operaattorin laajakaistapalvelua käytät? *

- Sonera
- Elisa
- DNA
- Saunalahti
- Joku muu

10) Onko sinulla sähköpostiosoite? *

- On
- Ei ole

11) Käytätkö sähköpostia? *

- Kyllä
- En

12) Tukihakemukseni on täyttänyt vuonna 2008 *

- Täytin itse
- ProAgrian neuvoja
- Eu-avustaja
- Joku muu

13) Mitä maataloushallinnon sähköisiä palveluja olet aikaisemmin käyttänyt? Voit valita useamman vaihtoehdon. *

- Vipu-palvelua
- Sähköistä sonnipalkkiohakua
- Vipu-kartta-aineistoa
- Sähköistä tukihakua vuoden 2008 pilotissa
- Maaseutuviraston (Mavi) nettisivulla olevaa sähköisen tukihaun Demo-sovellusta
- En ole käyttänyt mitään maataloushallinnon sähköistä palvelua

14) Onko sinulla Vipu-tunukset? *

- Kyllä on henkilökohtaiset
- kyllä on valtuutus neuvojalle/avustajalle
- Ei ole

15) Aiotko hankkia Vipu-tunnukset? *

- Hankin henkilökohtaiset Vipu-tunnukset ennen kevään tukihakua (lom.405)
- Valtuutan neuvojan/avustajan hakemaan Vipu-käyttöoikeuden
- En hanki Vipu-tunnuksia

16) Minulla on Vipu-tunnukset, jotka muuttuvat selausoikeudeksi 1.3.2009 (voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Päivitän ne sähköistä tukihakua varten laajoiksi käyttöoikeuksiksi (lom.405)
- Valtuutan neuvojan/avustajan hakemaan Vipu-käyttöoikeuden (lom.405)
- En päivitä Vipu-tunnuksiani laajoiksi käyttöoikeuksiksi

17) Aiotko jättää tukihakemuksen sähköisesti? *

- Jätän sähköisen tukihakemuksen itsenäisesti
- Jätän sähköisen tukihakemuksen ja käytän apuna neuvojaa, eu-avustajaa tai muuta tahoa
- En vielä tiedä hakemuksen jättötapaa
- En jätä tukihakemusta sähköisesti

18) Miten tärkeänä pidät seuraavien tahojen antamaa neuvontaa sähköisessä tukihaussa?

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Vähemmän tärkeä	Ei tärkeä
Maaseutusihteeri *	☐	☐	☐	☐
Mavin ohjeet ja käyttötuki Vipu-palvelussa *	☐	☐	☐	☐
Oma neuvoja tai eu-avustaja *	☐	☐	☐	☐
Hankkeiden (MTK, ProAgria jne.) koulutukset *	☐	☐	☐	☐
Muu taho *	☐	☐	☐	☐

19) Miten tärkeänä pidät seuraavanlaista sähköisen tukihaun koulutusta tai opastusta?

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Vähemmän tärkeä	Ei tärkeä
Yleisöluento *	☐	☐	☐	☐
Pienrymäkoulutus *	☐	☐	☐	☐
Henkilökohtainen opastus *	☐	☐	☐	☐
Jokin muu *	☐	☐	☐	☐

20) Miten tärkeänä pidät seuraavanlaisen käyttötuen saamista sähköisen tukihaun aikana? *

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Vähemmän tärkeä	Ei tärkeä
Henkilökohtainen puhelinneuvonta *	☐	☐	☐	☐
Sähköposti palvelu *	☐	☐	☐	☐
Help Desk palvelu *	☐	☐	☐	☐
Usein kysyttyä palsta Vipu-palvelussa *	☐	☐	☐	☐

21) Miten tärkeän pidät seuraavia sähköisen tukihauksen ominaisuuksia? *

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Vähemmän tärkeä	Ei tärkeä	En osaa sanoa
Rippumattomuus toimiston aukioloajoista *	☐	☐	☐	☐	☐
Hakemuslomakkeet on helpompi täyttää sähköisesti *	☐	☐	☐	☐	☐
Hakemuskopiot syntyvät valmiiksi *	☐	☐	☐	☐	☐
Hallinnon tallennusvirheet poistuvat *	☐	☐	☐	☐	☐
Sähköinen järjestelmä ei hyväksy pinta-aloiltaan virheellisiä lomakkeita *	☐	☐	☐	☐	☐
Hakemusta on helppo muuttaa tukihakemusten jättöaikana *	☐	☐	☐	☐	☐
Sähköisen tukihauksen järjestelmässä on valmiina esitetyt pohja edellisen vuoden hyväksytyistä hakemuksista *	☐	☐	☐	☐	☐

22) Mitä sähköisessä hakujärjestelmässä pitäisi mielestäsi olla tulevaisuudessa? *

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Vähemmän tärkeä	Ei tärkeä	En osaa sanoa
Haettavien tukien ennakorajaus tilan tuotantosuunnan ja tukialueen mukaan *	☐	☐	☐	☐	☐
Uusien peruslokkien ilmoitusmahdollisuus *	☐	☐	☐	☐	☐
Sähköisten liitteiden lähetyksen mahdollisuus (vuokrasopimus, valtakirja) *	☐	☐	☐	☐	☐
Karttojen muutosmahdollisuus sähköisesti (ns. karttakorjausesitys) *	☐	☐	☐	☐	☐
Ennakoarvio hakemuksen perusteella maksettavista tuista *	☐	☐	☐	☐	☐
Arvioitu tukimaksuaikataulu *	☐	☐	☐	☐	☐
Sähköinen kuittaus maaseutusihenteerin vastaanottotarkastuksesta *	☐	☐	☐	☐	☐

23) Miten merkittävästi seuraavat syyt tai väittämät vaikuttavat siihen, ettet halua jättää tukihakemusta sähköisesti? *

	Erittäin merkittävästi	Merkittävästi	Vähemmän merkittävästi	Ei merkittävästi	En osaa sanoa
En käytä mitään sähköisiä palveluja *	☐	☐	☐	☐	☐
Käytän vain vähän sähköisiä palveluja kuten nettipankkia tms. *	☐	☐	☐	☐	☐
Neuvoja, eu-avustaja tai muu taho tekee hakemukseni *	☐	☐	☐	☐	☐
Aion lopettaa maatalouden lähivuosina *	☐	☐	☐	☐	☐
Tietoliikenneyhteydet eivät toimi luotettavasti *	☐	☐	☐	☐	☐
Tietokoneen suorituskyky ei riitä *	☐	☐	☐	☐	☐
Pelkään, että hakemukseen jää virheitä *	☐	☐	☐	☐	☐
Pelkään, että hakemus ei kirjaudu järjestelmään ja hakemus joutuu hukkaan *	☐	☐	☐	☐	☐
Pelkään, että tiedot joutuvat väärin käsiin *	☐	☐	☐	☐	☐
Koen järjestelmiin kirjautumisen hankalaksi *	☐	☐	☐	☐	☐

Salasanat ja tunnukset ovat kateissa tai eivät toimi *	☐	☐	☐	☐	☐
Maaseutusihtheeri tai muu taho suositteli jättämään hakemuksen paperilla *	☐	☐	☐	☐	☐
Muu syy *	☐	☐	☐	☐	☐

24) Kerro vapaasti mitkä seikat sähköisessä haussa vielä epäilyttävät. *

1. Käyttäjien aktiivisuus ottaa uusia palveluja käyttöön, pysytään vanhassa tavassa. (-19242014)
2. Sonera voi koska tahansa purkaa johdot pois, mitä sen jälkeen voi tehdä, ei ehdi valokuitulinjat apuun ja langattomat onnetoman epävarmoja jos useita käyttäjiä yhtäaikaan. (-19258910)
3. no ei epäilytä mikkään (-19259337)
4. - (-19259507)
5. En osaa epäillä mitään tai sitten epäilen kaikkea, sillä minulla ei ole mitään ennakkotietoa sähköisestä tukihausta! (-19259544)
6. Kuinka vaikeat lomakkeet on täyttää ja kuinka selataan samalla oppaita. Tallentuvatko kaikki tiedot varmasti niin kuin ne on täyttynt. (-19259602)
7. ei mikään (-19259886)
8. Olen melko luottava sähköiseen palveluun ja pidän niitä helpokäyttöisinä (-19259946)
9. En ole vielä tutustunut, joten ei kysyttävää (-19260022)
10. Ei kai siinä mitään epäilyttäviä seikkoja liene. :) (-19260129)
11. Jos siitä saisi vielä tunnuksellisen vahvistusviestin sähköpostiinsa että hakemus on varmasti jätetty hyväksytysti tietokantaan, aivan kuin nettikauppojen tilauksista. (En tiedä, näinhän jo voi ollakin.) (-19260188)
12. Yhteyksien tomivuus haja-asutusalueilla voi rajata. (-19260156)
13. Se, jos käytetään jotain outoja sonnipalkkionhakuohjelmia pohjana. Inhimillisiä erehdyksiä ei voi poistaa edes tietokoneella tehdyistä sähköisistä hakemuksista. Ei pidä tehdä liian tiukkoja tunnistautumisehtoja (=pankkitunnukset ym.). (-19260373)
14. Kyselyssä pitää olla tieto montako sivua vielä jäljellä tai muuten se helposti jää kesken!!! (-19261083)
15. jo lähetettyjen tietojen korjaus. Miten estetty ettei lomake "karkaa" liian aikaisin. Lähetysten kuittaus. Ei vielä ole oikein tietoa koko systeemistä, kyllä varmaan korjaantuu kevään aikana. Varmaan ihan hyvä juttu varsinkin kun vähennetään väkeä maataloushallinnosta ja palvelut etäänny viljelijöistä... kun vaan netti pelais jatkossakin. (-19261162)
16. Toivottavasti järjestelmästä ei tule liian hankala, ja että jättöajan jälkeen tapahtuneiden muutosten teko (esim kylvöalailmoitus) olisi helppoa. (-19261277)
17. meneekö hakemus varmasti perille? (-19261359)
18. eipä epäilytä (-19261476)
19. ei mitään epäilyttävää. sähköinen haku nykypäivää. (-19261463)
20. Ei epäilytä (-19261551)
21. Ei mikään (-19261600)
22. -voiko kukaan "peukaloida" hakemusta? -entä jos tietokone hajoaa viimeisenä hakupäivänä eikä mitään ole paperilla? -soveltuuko koneeni tähän täyttämiseen? (-19261562)
23. Milloin uusien lohkojen tuominen peruslohkolomakkeille vielä mahdollista, että pääsevät sähköiseen hakkuun mukaan. (-19261702)
24. Eipä epäilytä mikään! (-19261663)
25. - (-19261758)
26. Miten tietokoneohjelmat sopivat, toimivat yhteen? Ohjelmien toimivuus ja selkokieliisyys? (-19261921)
27. uusi asia tuntuu ikäihmisestä aina hankalalta, mutta jos saa asiantuntia-apua niin mikä ettei... (-19261859)
28. varmaan luotettavuus ja tietoturva on aina se ensimmäinen epäily uusissa sähköisissä palveluissa.. (-19262305)
29. +? (-19262329)

30. tallentuuko ne varmasti jätetyiksi (-19262352)
 31. Soneran laajakaistan toiminta. Linja huono, mutta korjata ei voi kun kuulemma puretaan koko linja joskus pois. (-19262388)
 32. (-19262426)
 33. toimintavarmuus (-19262622)
 34. ee epäilystä (-19262424)
 35. Yhteyksien toimiminen, mahdollinen linjojen tukkeutuminen lähellä h-hetkeä. (-19262738)
 36. Osaaminen ja varmuus toiminnassa (-19262711)
 37. ei epäilytä mikään (-19262914)
 38. En ole sinut koneen kanssa. (-19262930)
 39. Palvelun luotettava toimivuus. (-19263076)
 40. Miten toimii käytännössä järjestelmä ? (-19263191)
 41. xx(-19263314)
 42. onko kaikki tieto minulla jo valmiina, mitä lomakkeissa kysytään? saahan tietoa/apua riittävästi? (-19263495)
 43. - Yhteydet, mitä tapahtuu, jos yhteys katkeaa kesken lähetyksen - Entäs jos sählään sittenkin? - Vielä voisi käydä vaikka puhelimitse lomakkeen läpi maaseutuslaitteen/eu-avustajan kanssa, koska hänen valvova/korjaava silmänsä puuttuu tässä tapauksessa, erittäin tärkeä asia, ja sen kun saatte sähköisessä asiointissa kuntoon niin antaa palaa. - Hyvä asia on, että ne saa tallennettua sinne odottamaan jatkoa (kai) - Jos uudet lohkot saa ilmoittaa, niin toivottavasti ne menee oikein - Ja se viimeinenkin kontakti oman kunnan maatalouslaitteisiin naamatusten katoa! (-19263632)
 44. toimivuus ja tietosuojat (-19264369)
 45. ei epäilytä (-19265053)
 46. En ole vielä kokeillut edes demoa, mutta kaikki on plussaan päin aina, kun päästään pois paperilomakkeista (-19265348)
 47. Ei mitkään seikat (-19265487)
 48. Järjestelmien toimintavarmuus (-19265745)
 49. ajan puute (-19265802)
 50. - (-19265886)
 51. . (-19266724)
 52. xx(-19266985)

53. toimiiko riittävän varmasti vai tökkiikö (-19267281)
 54. alkuvaiheessa voi olla vielä kehittämistä ja myös itsellä opiskelemista (-19267356)
 55. En haluaisi tehdä ainakaan itse sähköisesti. (-19267633)
 56. Kaikki mikä liittyy tietotekniikkaan on epävarmaa!! (-19267859)
 57. Jälkikontrolli, että tiedot on ymmärretty ja annettu oikein. (-19267998)
 58. Eipä oikeesti mikään varmasti heileppoo kuin mikä? (-19268565)
 59. On varmuus että järjestelmä toimii. Miten sitten jos jostainsyystä lanketit eiät meneet perille tuet jää saamatta?. Olisi mielestäni tällaiselle haverille jälkenpäin oltava oikaisu mahdollisuus. (-19268630)
 60. Yhteyksien toimivuus Ennakkoluulot (-19269102)
 61. En osaa ainakaan vielä epäillä mitään. Miten käynee, kun tämänvuotinen haku on käynnissä. (-19269278)
 62. Omat virheet hakemuksen täytössä. (-19269204)
 63. Pelko, että tekee itse virheen tukilomakkeiden täytössä, ja virheitä ei huomaa/niitä ei voisikaan korjata. (-19269912)
 64. Tietokoneen ääressä tulee helposti uni silmään ja äly poissa täytetty tukihakemus epäilyttää. Voiko hakemuksen täyttää osissa, lomake silloin ja toinen tällöin, jos sittenkään? (-19271719)
 65. laitteiden/hettyyhteyden toimivuus (-19273927)
 66. Järjestelmän tukkeutuminen viimeisinä hakemusten jättöpäivinä. (-19274056)
 67. EI TULE MIELEEN (-19275357)
 68. ETEI TUKISI TEHTYÄ VIRHETTÄ, JOKA KOSTAUTUU TUKIEN VIIVYTYKSENÄ TAI SAKKOINA (-19277394)
 69. Sähköisessä haussa eivät epäilytä mikään.. (-19278150)
 70. Tietoturvallisuus (-19278472)
 71. riittääkö taidot sähköiseen tukihakuun (-19279122)
 72. ei mitkään (-19280038)
 73. ? (-19281437)
 74. empä tiä (-19281399)
 75. toimivuus (-19281881)
 76. Kone on kone ja kun lomakkeissa on sen sata kohtaa niin kyllä tarkistus on työläämpää. (-19282404)
 77. No kokkeellaan ni siinähan tuon näkköö. (-19282561)
 78. virheiden suuri mahdollisuus ja syyllinen on aina viljelijä. (-19283072)
 79. toivottavasti tiedot menee perille eikä jää jonnekin langan mutkaan seisomaan, niinkuin sähköisessä äänestyskokeilussa (-19284614)
 80. sonnipalkkioita on haettu sähköisesti siitä saakka kun se tuli mahdolliseksi ja kaikki on mennyt hyvin tuskimpa tässäkin tulee mitään sen kummempia ongelmia vaikka hakemuksen jättötapa onkin vielä harkinnassa (-19285185)
 81. En tiedä (-19285558)
 82. Voiko virheitään korjata rajattomasti jättö pv.än asti. Tuen saaminen täyttövaiheessa jos ongelmia ilmaantuu. Tietosuoja. (-19285520)

83. yleinen toimivuus,ohjelmisto soveltuvuus .operaattori (-19285974)
 84. Ei ole tilillamme tallä hetkellä tarpeellisentuntuinen vaihtoehto. (-19286329)
 85. Atk-ei vahvin ala kaikki . En ole vielä nähnyt sähköistä haku lomakkeita ,mutta odotan mielenkiinnolla hakua. Toivon kunta kohtaisia koulutusta /jopa tuotanto kohtaisia ohjeita /tukipalvelua eka haussa. Miten inhimilliset virheet korjataan (-19288552)
 86. koko homman toimivuus ja luotettavuus (-19287012)
 87. hmmm. (-19287424)
 88. Asiakirjojen perille meno ja onko niissä virheitä? (-19288595)
 89. EI MIKÄÄN (-19288895)
 90. Täyttövirheet ei tarkastusta palauttaessa, ennakkotarkastus puuttuisi (-19289967)
 91. KAIKKI-KOKO JÄRJESTELMÄ (-19292151)
 92. joo (-19299853)
 93. -virhemahdollisuudet (-19302779)
 94. Tietojen salaus ja oikein kirjautumisen tiedoissa. VASTUU TIEDOISTA (-19303958)
 95. tekijän virheet,kenen vastuulla ?Voiko wisusta siirtää tiedot suoraan? (-19305907)
 96. kun eivät vaan koneet kaadu silloin kun pitäisi saada mattimyöhaisten hakemuksensa läpi. (-19306957)
 97. Virheiden mahdollisuus kasvaa verrattuna paperihakuun (-19312779)
 98. Lähinnä epäilyttää että tuleeko itse kaikki oikein koneelle naputeltua, mutta samahan se on huolehdittava kynän ja paperinkin kanssa. (-19318447)
 99. Toimiiko tekniikka (-19319251)
 100. toimiiko yhteys mistä tiedän että ne meni perille (-19321086)
 101. Perille meno (-19324735)
 102. olenko itse tarpeeksi huolellinen (-19325005)
 103. Ei epäilytä. (-19329780)
 104. Virheet. Tietojen katoaminen "bittivaruuteen". (-19333141)
 105. (-19334157)
 106. Varmuus! (-19334312)
 107. Toiminnan varmuus ja luottamuksellisuus. (-19334159)
 108. En tiedä (-19341912)

109. Palvelun toimivuus, tietojen perille meneminen (-19344825)
 110. Ei mikään,ainut etä olen tarkastuttanut hakemukset eu-avustajalla että virheet menee hänen vakuutuksesta. Miten se toimii sähköisessä hakemuksessa? (-19346341)
 111. Kun on pitänyt tätä tää muutenkin maatalousnuvoilla niin en uskalla rueta itse sähköisesti täyttämään tukihakemusta. (-19346723)
 112. Mahdollinen hitaus jos viljelijät täyttävät hakemuksiaan yhtäaikaaisesti (-19354321)
 113. toimintavarmuus (-19360263)
 114. ä (-19368254)
 115. laajakaistayhteydet syrjäseuduilla (-19368911)
 116. linjayhteyden toiminen ruuhka-aikana. (-19370103)
 117. ei mitkään (-19371579)
 118. ei mitään (-19371540)
 119. -mitä ohjelmia koneelta vaaditaan tunnuksien lisäksi,että lomakkeet saadaan yleensä koneelle näkyviin!!(exel?) (-19373232)
 120. että osaanko tehdä sen oikein (-19374040)
 121. Ohjelman toimivuus. (-19385549)
 122. Virheitä voi tulla silti hakemuksen tekijälle. (-19387082)
 123. SE että hakemus tulee täytettyä määrä ajassa. (-19389385)
 124. Toimiiko moitteettomasti? (-19398863)
 125. Ei epäilytä mikään kun neuvoja tekee . (-19402291)
 126. Ei epäilyttävää (-19402327)
 127. Kunhan kokemusta kertyy (-19416768)
 128. MENEKÖ KAIKKI TÄYSIN OIKEIN ,KUN EN OLE ITSE TÄYTTÄNYT PAPERIVERSIOTAKAAN (-19417869)
 129. Minun pitää ensin päästä tutustumaan sähköiseen tukihakuun itse. (-19424165)
 130. toiminnan varmuus (-19429963)
 131. Karttojen muokkaaminen. Omat virheet. (-19436301)
 132. Ei mitkään, suosittelen lämpimästi kaikille (-19439360)
 133. Järjestelmän toimivuus (edellisen haun kielteiset kokemukset) (-19452574)
 134. Lomakkeen lähetys ja perille tulo sekä hakemuksen oikeallisuus (-19454234)
 135. Kaikki tiedot eivät välity eteenpäin. Maataloustoimiston suorittama vastaanottotarkastus jää pois. (-19462184)
 136. laajakaistan toimivuus jatkossa hajasutusalueella (-19462680)
 137. - soneran toiminnan holtittomuus. (Asun haja-asutusalueella, johon ei vielä toistaiseksi saada muilta operaattoreilta palveluja, niinpä Sonera voi nostella hintoja mielin määrin, sekä katkoa lankoja ja yhteyksiä milloin lystää). (-19489401)

139. ei epäilytä,jos toimii yhtä hyvin kuin sähköinen sonninpalkkio hakemus.on ollut erittäin hyvä ja helppo käyttöinen. (-19512265)
140. ei vielä kokemusta..mutta uskon että asiat selviävät näin näppärästi (-19534022)
141. -Ei mikään.pilottihaku meni hyvin! (-19534199)
142. Ainahan on olemassa pelko sähköisissä systeemeissä, käy vielä kuin Madonnan konserttilippujen tilauksen kanssa...kaikesta huolimatta uskon tämän toimivan. (-19534217)
143. Epäilyttää ainoastaan se .jos hakemuksessa on jokin esim. epähuomissa tullut virhe tms. jota ei itse huomaa .Lomakkeella haettaessa tällaiset virheet yleensä huomataan hakemuksia jätettäessä. (-19534203)
144. Tarvitsen lisää tietoa sähköisestä tukihausta! (-19534379)
145. .(-19534467)
146. KURSSITUSTA KÄYTÄNNÖSSÄ PIKKURYHMISSÄ IHAN KÄYTÄNNÖSSÄ MAASEUTUOPPILAITOSTEN ATK-LUOKISSA (EIKÄ HOTELLEISSA YMS. JOISSA KULTTUURIYMPÄRISTÖ EI OLE MAASEUTUMYÖNTEINEN (-19535250)
147. ei tällähetkellä aikaa perehtyä sähköiseen tukihakemukseen. jos se onnistuu paperi muodossa niin tehdään vielä niin, koska se ei ole niin monimutkainen. (-19535782)
148. apua pitää olla puhelinsoiton päässä, myös virka-ajan ulkopuolella vaikka (-19536514)
149. Kerkeekö kaikki valmiiksi hyvissä ajoin vai saako viime päivityksiä odottaa viime tippaan... (-19540667)
150. en ole paneutunut asiaan vielä tarkemmin (-19540971)
151. Aiheuttaako sähköinen tukihaku sen että maaseutusihiteereitä vähennetään ja tehtävät siirretään muualle. Maaseutusihiteerit on tärkeimpiä ja tuenhakijaa lähinnä olevia virkamiehiä joihin voi olla tarvittaessa yhteydessä. (-19540838)
152. 5-kertaa hitaampi kuin paperille tehty. (-19542152)
153. hyvin toimi viimekinvuonna (-19542516)
154. Luotettava toimivuus. (-19542727)
155. Toimivuus (-19543071)
156. ? (-19543829)
157. Ei mikään (-19545082)
158. Järjestelmän luotettavuus (-19545399)
159. Onko tarpeksi hyvä suojaustaso, että ei vaan tuvet mene nörttien taskun. (-19546066)
160. Yhteyksien katkeilu? (-19546838)
161. Miten oikeistaan mahdolliset virheet hakemuksen lähettämisen jälkeen? (-19547678)
162. Onko se todella niin varma, että tiedot menevät perille oikeassa muodossa. Onko mahdollista perua tai muuttaa tukitietoja lähettämisen jälkeen. Onko ohjeet selkeästi ja ymmärrettävässä muodossa. (-19547920)
163. ei ennako odotuksia, toisen työn puolesta sähköiset välineet kokopäiväisesti työkaluna käytössä. (-19548136)
164. luotan enemmän perint.tapaan kun vie laput ne on sillon perillä.sähköinen on vielä epävarma.miten saa tiedon perillemenosta ??? (-19548309)
165. Olen vasta ensimmäistä kertaa hakemassa eu-tukia. Haluan laitta vielä vanhalla tavalla. (-19549885)
166. tuleeko oikein täytettyä kun kukaan ei neuvo (-19550144)
167. ei vain kiinnosta näpyttely ja ruudun tuijotus, ei sinänsä mitään epäilystä systeemin toimivuudesta. (-19550304)
168. en ainakaan tänä vuonna täytä sähkölaasesti (-19550390)
169. Ei epäilytä. Käytössä tulee kokemusta. (-19553247)
170. ei mikään (-19554147)
171. internet yhteyksien toimivuus! (-19554085)
172. miten varma hakujen onnistuminen on. (-19557823)
173. En epäile juuri mitään. Vuoden päästä tukipapereiden täyttöaikaan olen ehkä Bostonissa. Onnistuukohan se sieltä? (-19560182)
174. No en tiijä.mut kokkeellaan jos se vaekka hullun tuurilla toemis. T:Pekka (-19561085)
175. ei mikään (-19562358)
176. toiminta yleensä. (-19562619)
177. Tunnusten hankkimisen onnistuminen , jääkö asia sen takia viime tippaan ja turvaututaan perinteiseen järjestelmään, järjestelmän käytön omaksuminen (-19562933)
178. Ei mikään,eu-avustaja auttaa (-19567867)
179. Uusi on aina uutta. Toimiiko kaikki niinkuin pitäisi? (-19568207)
180. Epävarmuus tietojen perille menemisestä. (-19569591)
181. Virheiden mahdollisuus. (-19580534)
182. En tiedä ehkä Tietokone, kun käytän sitä niin vähän (-19582377)
183. Uuden omaksuminen on aina alkuun vaikeaa. (-19586980)
184. Ei henk.kohtaista kontaktia sihteerin tai avustajaan hakemusta jätettäessä. (-19587984)
185. Eipä siinä epäilytä juuri mikään , kunhan saa varmuuden ,että hakemus menee perille. (-19594560)
186. Oma toiminta sähköistä palvelua käytettäessä, koska olen vasta sisäistänyt tämän paperisen tuen haku käytännön. Niin en uskalla/hirviä muutta hakumenetelmää heti suraavana vuonna. Olen viljelijänä mukana nyt toista kertaa hakemassa tukia. Ja jotenkin tuntuu varmemmalta viedä ne paperi tulosteet sinne maataloussihteerille, kun niissä on kuitenkin mustaa valkoisella. (-19600265)
187. Soneran aikomukset poistaa lankalaajakaistat sanelupoliittikkaa käyttäen, ja langattomien laajakaista yhteyksien hitaus ja epävarma toimivuus. (-19605589)
188. itse ei ehkä osaisi täyttää (-19612042)
189. Tietojen meno perille, viljelijän oikeusturva inhimillisessä virheessä. (-19619631)
190. toimimattomuus,turvallisuus (-19624261)
191. luotan enemmän paperihakuun (-19630110)
192. Jos on hidas yhteys, saako hakenuksen tehtyä? (-19630828)
193. VIELÄ UUSI ASIA. VOI ESIINTYÄ PUUTTEITA. (-19641958)

- 194. Tietenkin oma osaaminen muuten asiat eivät voisi paremmin sujua kun sähköisesti! (-19646006)
- 195. virheiden korjaus mahdollisuus, jälkikäteen. neuvonnan varmuus. (-19853327)
- 196. Kaikkiin sähköisiin juttuihin ei voi luottaa että ne toimivat heti kunnolla. (-19661928)
- 197. Kun ei liian monimutkainen (-19670097)
- 198. Tuleeko lomakkeet täytettyä oikein. (-19876108)
- 199. että osaako hahmottaa kokonaisuuden ja täyttää tarpeeksi lomakkeita. kun ennen lomakkeet on olleet levitettynä pöydälle ja ne on siitä sitten täytetty yksitellen ja siirretty omaan läjäänsä. (-19772363)
- 200. ei mikään (-19783577)
- 201. Uudenkarheus (-19864029)
- 202. Epävarmuus lomakkeiden perillemenosta maaseudun hitailla yhteyksillä ja varsinkin langattomilla yhteyksillä. (-19868160)
- 203. - (-19878799)
- 204. jännittää jos vvaikkka ttullooo kikirlotusvirheetä (-19883504)
- 205. - (-19900383)
- 206. Järjestelmä on edelleen kesken. Palvelu voisi myös opastaa tukihakemuksen optimoinnissa. Eli näyttämään mitä tukia ja millä summalla tällä hakemuksella saa. Samoin hakemuspalvelu voisi varoittaa hakemuksen aiheuttamista velvoitteista. (-19906509)
- 207. - (-19958813)
- 208. korjausmahdollisuudet (-20034007)
- 209. Eipä oikeastaan mikään. (-20129405)
- 210. Salassapitovelvollisuudet-asioita käsitteleviltä. (-20181502)
- 211. Erilaiset tukihakemuksen liitteet, esim. kartat ja vuokrasopimukset (-20189280)
- 212. -En tiedä onko tässä mitään epäilyttävää, uskon tilamme osalta kaiken toimivan. (-20344053)
- 213. Kattaako avustajan vakuutus myös sähköisen tukihakemuksen täytön? (-20368290)
- 214. ei epäilyä (-21018396)

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

10/48

Tämä kysely on osa sähköisen tukihaun käyttöönottoon liittyvää opinnäytetyötä. Työn tilaajana on M@@tk – hanke ja toteuttajina ovat Savonia AMK:n opiskelijat Merja Koskela ja Arja Mustonen. Vastaava kysely tehdään toukokuussa nettikyselynä Laarissa, pyydämme vastaamaan joko tähän kyselyyn tai nettikyselyyn. Opinnäytetyötä hyödynnetään sähköisen tukihaun käyttöönoton edistämässä.

VILJELIJÄKYSELY SÄHKÖISEN TUKIHAUN KEHITTÄMISEKSI

Ympyröi valintasi tai täydennä.

1. Tilan ensisijaisen viljelijän sukupuoli
 - a) Nainen
 - b) Mies

2. Tilan ensisijaisen viljelijän ikä vuotta

3. Tilan ensisijaisen viljelijän koulutus (merkitse viimeiseksi suoritettu)
 - a) Oppivelvollisuus
 - b) Ammatillinen
 - c) Opisto tai AMK
 - d) Yliopisto

4. Tilan tuotantosuunta
 - a) Kasvinviljely
 - b) Kotieläin

5. Tilakoko.....ha

6. Tilan tukihakemuksen täytti tänä keväänä

- a) Ensisijainen viljelijä tai joku muu tilan osallinen
- b) ProAgrian neuvoja
- c) Eu-avustaja
- d) Joku muu

7. Onko tilallasi tietoliikenneyhteyttä?

- a) On
- b) Ei ole (Siirry kohtaan 10)

8. Millainen tietoliikenneyhteys tilallasi on?

- a) Kiinteä laajakaista (ADSL tai vastaava)
- b) Modeemiyhteys lankaliittymästä
- c) Langaton laajakaista (esim. wimax)
- d) Langaton 3G-yhteys (esim. mikkula)
- e) Langaton 450-laajakaista
- f) Muu nimeämätön yhteys

9. Minkä operaattorin laajakaistapalvelua käytätte?

- a) Sonera
- b) Elisa
- c) DNA
- d) Saunalahti
- e) Joku muu

10. Kuinka usein käytätte tietokonetta?

- a) Lähes päivittäin
- b) Viikoittain
- c) Muutamia kertoja kuukaudessa
- d) Ei lainkaan (tästä eteenpäin vastaa kysymyksiin soveltuvin osin)

11. Onko tilalla sähköpostiosoite?

1248

- a) On
- b) Ei ole

12. Käytetäänkö tilallasi sähköpostia?

- a) Kyllä
- b) Ei

13. Oletteko saaneet ennakkotietoa sähköisestä tukihausta seuraavilta tahoilta. Voit valita useampia vaihtoehtoja.

- a) Maaseutusihteeri
- b) Neuvoja/avustaja
- c) Yleinen tiedotus (lehdet, kirjeet jne.)
- d) Jokin muu, mikä?.....
- e) En ole saanut ennakkotietoa sähköisestä tukihausta

14. Oletteko käyttäneet seuraavia maataloushallinnon sähköisiä palveluja? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- a) Vipu-palvelua
- b) Sähköistä sonnipalkkiohakemusta
- c) Vipu kartta-aineistoa
- d) Maaseutuviraston (Mavi) nettisivulla olevaa sähköisen tukihaun Demo-sovellusta
- e) Sähköistä tukihakua vuoden 2008 pilotissa
- f) En ole käyttänyt mitään maataloushallinnon sähköisiä palveluja

15. Onko tilalla Vipu-tunnukset?

- a) Kyllä on
- b) Kyllä on, valtuutus neuvojalle/avustajalle
- c) Ei ole

16. Miten merkittävästi seuraavat syyt tai väittämät vaikuttivat siihen, ettet jättänyt tukihakemusta sähköisesti? Rastita merkittävyys kuhunkin kysymykseen.

1348

	vaikutti huomattavasti	vaikutti jonkun verran	vaikutti vähän	ei vaikuttanut
a) Peruslohkomuutokset				
b) Tilan ensisijainen viljelijä vaihtui				
c) Annoin uuden sitoumuksen (LFA, ympäristötuki, eläinten hyvinvointituki)				
d) Tukihakemukseeni liittyi liitteitä (vuokrasopimukset, valtakirjat jne.)				
e) Unohdin päivittää Vipukäyttöoikeuden itselle tai tukihakemukseni täyttäjälle				
f) Maaseutusihteerin tarkistus jää pois				
g) Tietoliikenneyhteydet eivät toimi luotettavasti				
h) Tietokoneen suorituskyky ei riitä				
i) En saanut tarpeeksi tietoa sähköisestä hausta				
j) Vipu-palveluun kirjautuminen ei onnistunut				
k) Virhemahdollisuudet hakemuksessa				
l) Vähäinen kokemus sähköisistä palveluista				
m) Epäselvyys virheellisen hakemuksen peruuttamisen mahdollisuudesta				
n) Epävarmuus hakemuksen perillemenosta				
o) ATK-taitojen riittämättömyys				
p) Epävarmuus viljelysuunnitteluohjelman ja Vipupalvelun yhteensopivuudesta				
q) Tukihakemuksen täyttäjän vaihtuminen				
r) Sähköisen haun käyttötuen puute				
Muu syy, mikä?				

17. Miten tärkeänä pitäisit seuraavien tahojen antamaa neuvontaa sähköisessä tukihaussa?

Rastita tärkeys kaikkiin vaihtoehtoihin.

1448

	tärkeänä	melko tärkeänä	vähemmän tärkeänä	ei tärkeänä
a) Maaseutusihteeri				
b) Mavin ohjeet Vipu-palvelussa				
c) Neuvoja, eu-avustaja				
d) Hankkeiden (MTK, ProAgria jne.) koulutukset				
e) Muu taho, mikä _____				

18. Miten tärkeänä pitäisit seuraavanlaista sähköisen tukihaun koulutusta tai opastusta? Rastita tärkeys kaikkiin vaihtoehtoihin.

	tärkeänä	melko tärkeänä	vähemmän tärkeänä	ei tärkeänä
a) Yleisöluento				
b) Pienryhmäkoulutus				
c) Henkilökohtainen opastus				
d) Jokin muu, mikä _____				

19. Miten tärkeänä pitäisit seuraavanlaisen käyttötuen saamista sähköisen tukihaun aikana?

Rastita tärkeys kaikkiin vaihtoehtoihin.

	tärkeänä	melko tärkeänä	vähemmän tärkeänä	ei tärkeänä
a) Henkilökohtainen puhelinneuvonta				
b) Sähköposti palvelu				
c) Help desk palvelu				
d) Usein kysyttyä palsta Vipu-palvelussa				

- a) Kyllä
- b) En
- c) En osaa sanoa

20. Kerro vapaasti, mitkä seikat sähköisessä haussa vielä epäilyttävät?

.....
.....

KIITOS VASTAUKSESTASI!

Kerro vapaasti mitkä seikat sähköisessä haussa vielä epäilyttävät.-

Käyttäjien aktiivisuus ottaa uusia palveluja käyttöön, pysytään vanhassa tavassa.

Sonera voi koska tahansa purkaa johdot pois, mitä sen jälkeen voi tehdä, ei ehdi valokuitulinjat apuun ja langattomat onnettoman epävarmoja jos useita käyttäjiä yhtäaikaan.

no ei epäilytä mikään

-

En osaa epäillä mitään tai sitten epäilen kaikkea, sillä minulla ei ole mitään ennakkotietoa sähköisestä tukihausta!

Kuinka vaikeat lomakkeet on täyttää ja kuinka selataan samalla oppaita. Tallentuvatko kaikki tiedot varmasti niin kuin ne on täyttänyt.

ei mikään

Olen melko luottava sähköiseen palveluun ja pidän niitä helppokäyttöisinä

En ole vielä tutustunut, joten ei kysyttävää

Ei kai siinä mitään epäilyttäviä seikkoja liene. :)

Jos siitä saisi vielä tunnuksellisen vahvistusviestin sähköpostiinsa että hakemus on varmasti jätetty hyväksytysti tietokantaan, aivan kuin nettikauppojen tilauksista. (En tiedä, näinhän jo voi ollakin.)

Yhteyksien tomivuus haja-asutusalueilla voi rajata.

Se, jos käytetään jotain outoja sonnipalkkionhakuohjelmia pohjana. Inhimillisiä erehdyksiä ei voi poistaa edes tietokoneella tehdyistä sähköisistä hakemuksista. Ei pidä tehdä liian tiukkoja tunnistautumisehtoja

(=pankkitunnukset ym.).

Kyselyssä pitää olla tieto montako sivua vielä jäljellä tai muuten se helposti jää kesken!!!

jo lähetettyjen tietojen korjaus. Miten estetty ettei lomake "karkaa" liian aikaisin. Lähetysten kuittaus . Ei vielä ole oikein tietoa koko systeemistä, kyllä varmaan korjaantuu kevään aikana. Varmaan ihan hyvä juttu varsinkin kun vähennetään väkeä maataloushallinnosta ja palvelut etäänny viljelijöistä... kun vaan netti pelais jatkossakin.

Toivottavasti järjestelmästä ei tule liian hankala, ja että jättöajan jälkeen tapahtuneiden muutosten teko (esim kylvöalailmoitus) olisi helppoa.

meneekö hakemus varmasti perille?

eipä epäilytä

ei mitään epäilyttävää. sähköinen haku nykypäivää.

Ei epäilytä

Ei mikään

voiko kukaan "peukaloida" hakemusta? -entä jos tietokone hajoaa viimeisenä hakupäivänä eikä mitään ole paperilla? -soveltuuko koneeni tähän täyttämiseen?

Milloin uusien lohkojen tuominen peruslohkolomakkeille vielä mahdollista, että pääsevät sähköiseen hakkuun mukaan.

Eipä epäilytä mikään!

-

Miten tietokoneohjelmat sopivat, toimivat yhteen? Ohjelmien toimivuus ja selkokielisyys?

uusi asia tuntuu ikäihmisestä aina hankalalta, mutta jos saa asiantuntia-apua niin mikä ettei...

varmaan luotettavuus ja tietoturva on aina se ensimmäinen epäily uusissa sähköisissä palveluissa..... 1648
+?

tallentuuko ne varmasti jätetyiksi

Soneran laajakaistan toiminta. Linja huono, mutta korjata ei voi kun kuulemma puretaan koko linja joskus pois.

.

toimintavarmuus

ee epäelystä

Yhteyksien toimiminen, mahdollinen linjojen tukkeentuminen lähellä h-hetkeä.

Osaaminen ja varmuus toiminnassa

ei epäilytä mikään

En ole sinut koneen kanssa.

Palvelun luotettava toimivuus.

Miten toimii käytännössä järjestelmä ?

xx

onko kaikki tieto minulla jo valmiina, mitä lomakkeissa kysytään? saahan tietoa/apua riittävästi?

Yhteydet, mitä tapahtuu, jos yhteys katkeaa kesken lähetyksen - Entäs jos sählään sittenkin? - Vielä voisi käydä vaikka puhelimitse lomakkeen läpi maaseutussihteerin/eu-avustajan kanssa, koska hänen valvova/korjaava silmänsä puuttuu tässä tapauksessa, erittäin tärkeä asia, ja sen kun saatte sähköisessä asiointissa kuntoon niin antaa palaa. - Hyvä asia on, että ne saa tallennettua sinne odottamaan jatkoa (kai) - Jos uudet lohkot saa ilmoittaa, niin toivottavasti ne menee oikein - Ja se viimeinenkin kontakti oman kunnan maataloussihteerin naamatusten katoaa!

toimivuus ja tietosuojia

ei epäilytä

En ole vielä kokeillut edes demoa, mutta kaikki on plussaan päin aina, kun päästään pois paperilomakkeista

Ei mitkään seikat

Järjestelmien toimintavarmuus

ajan puute

-

.

xx

toimiiko riittävän varmasti vai tökkiikö

alkuvaiheessa voi olla vielä kehittämistä ja myös itsellä opiskelemista

En haluaisi tehdä ainakaan itse sähköisesti.

Kaikki mikä liittyy tietotekniikkaan on epävarmaa!!

Jälkikontrolli, että tiedot on ymmärretty ja annettu oikein.

Eipä oikeesti mikkään varmasti heileppoo kuin mikä?

On varmuus että järjestelmä toimii. Miten sitten jos jostainsyystä lanketit eiät meneet perille tuet jää saamatta?.

Olisi mielestäni tällaiselle haverille jälkenpäin oitava oikaisu mahdollisuus.

Yhteyksien toimivuus Ennakkoluulot

En osaa ainakaan vielä epäillä mitään. Miten käynee, kun tämänvuotinen haku on käynnissä.

Omat virheet hakemuksen täytössä.

Pelko, että tekee itse virheen tukilomakkeiden täytössä, ja virheitä ei huomaa/niitä ei voisikaan korjata.

Tietokoneen ääressä tulee helposti uni silmään ja äly poissa täytetty tukihakemus epäilyttää. Voiko hakemuksen täyttää osissa, lomake silloin ja toinen tällöin, jos sittenkään?

laitteiden/nettityhteyden toimivuus

Järjestelmän tukkeutuminen viimeisinä hakemusten jättöpäivinä.

EI TULE MIELEEN

ETTEI TUKISI TEHTYÄ VIRHETTÄ, JOKA KOSTAUTUU TUKIEN VIIVYTYKSENÄ TAI SAKKOINA

Sähköisessä haussa eivät epäilytä mikään..

Tietoturvallisuus

riittääkö taidot sähköiseen tukihakuun

ei mitkään

?

empä tiiä

toimivuus

Kone on kone ja kun lomakkeissa on sen sata kohtaa niin kyllä tarkistus on työläämpää.

1748

No kokkeellaan ni siinähan tuon näkköö.

virheiden suuri mahdollisuus ja syyllinen on aina viljelijä.

toivottavasti tiedot menee perille eikä jää jonnekin langan mutkaan seisomaan, niinkuin sähköisessä äänestyskokeilussa

sonnipalkkioita on haettu sähköisesti siitä saakka kun se tuli mahdolliseksi ja kaikki on mennyt hyvin tuskimpa tässäkin tulee mitään sen kummempia ongelmia vaikka hakemuksen jättötapa onkin vielä harkinnassa

En tiedä

Voiko virheitään korjata rajattomasti jättö pv.än asti. Tuen saaminen täyttövaiheessa jos ongelmia ilmaantuu.

Tietosuoja.

yleinen toimivuus,ohjelmisto soveltuvuus .operaattori

Ei ole tilallamme tallä hetkellä tarpeellisentuntuinen vaihtoehto.

Atk-ei vahvin ala kaikki . En ole vielä nähnyt sähköistä haku lomakkeita ,mutta odotan mielenkiinnolla hakua.

Toivon kunta kohtaisia koulutusta /jopa tuotanto kohtaisia ohjeita /tukipalvelua eka haussa. Miten inhimilliset virheet korjataan

koko homman toimivuus ja luotettavuus

hmmm.

Asiakirjojen perille meno ja onko niissä virheitä?

EI MIKÄÄN

Täyttövirheet ei tarkastusta palauttaessa, ennakkotarkastus puuttuisi

KAIKKI-KOKO JÄRJESTELMÄ

joo

-virhemahdollisuudet

Tietojen salaus ja oikein kirjautuminen tiedoissa. VASTUU TIEDOISTA

tekijän virheet,kenen vastuulla ?Voiko wisusta siirtää tiedot suoraan?

kun eivät vaan koneet kaadu silloin kun pitäisi saada mattimyöhaisten hakemuksensa läpi.

Virheiden mahdollisuus kasvaa verrattuna paperihakuun

Lähinnä epäilyttä että tuleeeko itse kaikki oikein koneelle naputeltua, mutta samahan se on huolehdittava kynän ja paperinkin kanssa.

Toimiiko tekniikka

toimiiko yhteys mistä tiedän että ne meni perille

Perille meno

olenko itse tarpeeksi huolellinen

Ei epäilytä.

Virheet. Tietojen katoaminen "bittiavaruuteen".

Varmuus!

Toiminnan varmuus ja luottamuksellisuus.

En tiedä

Palvelun toimivuus, tietojen perille meneminen

Ei mikään,ainut etä olen tarkastuttanut hakemukset eu-avustajalla että virheet menee hänen vakuutuksesta.

Miten se toimii sähköisessä hakemuksessa?

Kun on pitänyt tätättää muutenkin maatalousnuvoilla niin en uskalla rueta itse sähköisesti täyttämään tukihakemusta.

Mahdollinen hitaus jos viljelijät täyttävät hakemuksiaan yhtäaikaaisesti

toimintavarmuus

ä

laajakaistayhteydet syrjäseuduilla

linjayhteyden toiminen ruuhka-aikana.

ei mitkään

ei mitään

mitä ohjelmia koneelta vaaditaan tunnuksien lisäksi,että lomakkeet saadaan yleensä koneelle näkyviin!!(exel?)

että osaanko tehdä sen oikein

Ohjelman toimivuus.

Virheitä voi tulla silti hakemuksen tekijälle.

SE että hakemus tulee täytettyä määrä ajassa.

Toimiiko moitteettomasti?

Ei epäilytä mikään kun neuvoja tekee .

Ei epäilyttävää

Kunhan kokemusta kertyy

MENEKÖ KAIKKI TÄYSIN OIKEIN ,KUN EN OLE ITSE TÄYTTÄNYT PAPERIVERSIOTAKAAN

Minun pitää ensin päästä tutustumaan sähköiseen tukihakuun itse.

toiminnan varmuus

Karttojen muokkaaminen. Omat virheet.

Ei mitkään, suosittelen lämpimästi kaikille

Järjestelmän toimivuus (edellisen haun kielteiset kokemukset)

Lomakkeen lähetys ja perille tulo sekä hakemuksen oikeellisuus

Kaikki tiedot eivät välity eteenpäin. Maataloustoimiston suorittama vastaanottotarkastus jää pois.

laajakaistan toimivuus jatkossa hajasutusalueella

soneran toiminnan holtittomuus. (Asun haja-asutusalueella, johon ei vielä toistaiseksi saada muilta

operaattoreilta palveluja, niinpä Sonera voi nostella hintoja mielin määrin, sekä katkoa lankoja ja yhteyksiä milloin lystää).

Yhteyden nopeus epäilyttää. Jos nopeus on entisen modeemi- linjan vauhtia, niin ei tule mitään. Turvallisuus on jo nyt melko hyvällä mallilla ja se puoli varmaan vielä paranee tulevaisuudessa.

ei epäilytä,jos toimii yhtä hyvin kuin sähköinen sonnipalkkio hakemus.on ollut erittäin hyvä ja helppo käyttöinen.

ei vielä kokemusta..mutta uskon että asiat selviävät näin näppärästi

-Ei mikään.pilottihaku meni hyvin!

Ainahan on olemassa pelko sähköisissä systeemeissä, käy vielä kuin Madonnan konserttilippujen tilauksen kanssa...kaikesta huolimatta uskon tämän toimivan.

Epäilyttää ainoastaan se ,jos hakemuksessa on jokin esim. epähuomissa tullut virhe tms. jota ei itse huomaa .Lomakkeella haettaessa tällaiset virheet yleensä huomataan hakemuksia jätettäessä.

Tarvitsen lisää tietoa sähköisestä tukihauasta!

KURSSITUSTA KÄYTÄNNÖSSÄ PIKKURYHMISSÄ IHAN KÄYTÄNNÖSSÄ MAASEUTUOPPILAITOSTEN ATK-LUOKISSA (EIKÄ HOTELLEISSA YMS, JOISSA KULTTUURIYMPÄRISTÖ EI OLE MAASEUTUMYÖNTEINEN ei tällähetkellä aikaa perehtyä sähköiseen tukihakemukseen. jos se onnistuu paperi muodossa niin tehdään vielä niin, koska se ei ole niin monimutkainen.

apua pitää olla puhelinsoiton päässä, myös virka-ajan ulkopuolella vaikka

Kerkeekö kaikki valmiiksi hyvissä ajoin vai saako viime päivityksiä odottaa viime tippaan...

en ole paneutunut asiaan vielä tarkemmin

Aiheuttaako sähköinen tukihaku sen että maaseutusihteereitä vähennetään ja tehtävät siirretään muualle.

Maaseutusihteerit on tärkimpää ja tuenhakijaa lähinnä olevia virkamiehiä joihin voi olla tarvittaessa yhteydessä.

5-kertaa hitaampi kuin paperille tehty.

hyvin toimi viimekinvuonna

Luotettava toimivuus.

Toimivuus

?

Ei mikään

Järjestelmän luotetavuus

Onko tarpeksi hyvä suojaustaso, että ei vaan tuvet mene nörttien taskun.

Yhteyksien katkeilu?

Miten oikaistaan mahdolliset virheet hakemuksen lähettämisen jälkeen?

Onko se todella niin varma, että tiedot menevät perille oikeassa muodossa. Onko mahdollista perua tai muuttaa tukitietoja lähettämisen jälkeen. Onko ohjeet selkeästi ja ymmärrettävässä muodossa.

ei ennakko odotuksia, toisen työn puolesta sähköiset välineet kokopäiväisesti työkaluna käytössä.

luotan enemmän perint.tapaan kun vie laput ne on sillon perillä.sähköinen on vielä epävarma.miten saa tiedon perillemenosta ???

Olen vasta ensimmäistä kertaa hakemassa eu-tukia. Haluan laitta vielä vanhalla tavalla.

tuleeko oikein täytettyä kun kukaan ei neuvo

ei vain kiinnosta näpyttely ja ruudun tuijotus, ei sinänsä mitään epäilystä systeemin toimivuudesta.

en ainakaan tänä vuonna täytä sähköiaasesti

Ei epäilytä. Käytössä tulee kokemusta.
ei mikään

internet yhteyksien toimivuus!

miten varma hakujen onnistuminen on.

En epäile juuri mitään. Vuoden päästä tukipapereiden täyttöaikaan olen ehkä Bostonissa. Onnistuukohan se sieltä?

No en tiijä,mut kokkeellaan jos se vaekka hullun tuurilla toemis. T:Pekka

ei mikään

toiminta yleensä.

Tunnusten hankkimisen onnistuminen , jääkö asia sen takia viime tippaan ja turvaudutaan perinteiseen järjestelmään, järjestelmän käytön omaksuminen

Ei mikään,eu-avustaja auttaa

Uusi on aina uutta. Toimiiko kaikki niinkuin pitäisi?

Epävarmuus tietojen perille menemisestä.

Virheiden mahdollisuus.

En tiedä ehkä Tietokone, kun käytän sitä niin vähän

Uuden omaksuminen on aina alkuun vaikeaa.

Ei henk.kohtaista kontaktia sihteeriin tai avustajaan hakemusta jätettäessä.

Eipä siinä epäilytä juuri mikään , kunhan saa varmuuden ,että hakemus menee perille.

Oma toiminta sähköistä palvelua käytettäessä, koska olen vasta sisäistänyt tämän paperisen tuen haku käytännön. Niin en uskalla/hirviä muutta hakumenetelmää heti suraavana vuonna. Olen viljelijänä mukana nyt toista kertaa hakemassa tukia. Ja jotenkin tuntuu varmemmalta viedä ne paperi tulosteet sinne maataloussihteerille, kun niissä on kuitenkin mustaa valkoisella.

Soneran aiomukset poistaa lankalaajakaistat sanelupolitiikkaa käyttäen, ja langattomien laajakaista yhteyksien hitaus ja epävarma toimivuus.

itse ei ehkä osais täyttää

Tietojen meno perille, viljelijän oikeusturva inhimillisessä virheessä.

toimimattomuus,turvallisuus

luotan enemmän paperihakuun

Jos on hidas yhteys, saako hakemuksen tehtyä?

VIELÄ UUSI ASIA. VOI ESIINTYÄ PUUTTEITA.

Tietenkin oma osaaminen muuten asiat eivät voisi paremmin sujua kun sähköisesti!

virheiden korjaus mahdollisuus, jälkikäteen. neuvonnan varmuus.

Kaikkiin sähköisiin juttuihin ei voi luottaa että ne toimivat heti kunnolla.

Kun ei liian monimutkainen

Tuleeko lomakkeet täytettyä oikein.

että osaako hahmottaa kokonaisuuden ja täyttää tarpeeksi lomakkeita. kun ennen lomakkeet on olleet levitettyinä pöydälle ja ne on siitä sitten täytetty yksitellen ja siirretty omaan läjäänsä.

ei mikään

Uudenkarheus

Epävarmuus lomakkeiden perillemenosta maaseudun hitailla yhteyksillä ja varsinkin langattomilla yhteyksillä.

-

jännittää jos vvvaikkka ttulllooo kikirlotusvirheetä

-

Järjestelmä on edelleen kesken. Palvelu voisi myös opastaa tukihakemuksen optimoinnissa. Eli näyttämään mitä tukia ja millä summalla tällä hakemuksella saa. Samoin hakemuspalvelu voisi varoittaa hakemuksen aiheuttamista velvoitteista.

-

korjausmahdollisuudet

Eipä oikeastaan mikään.

Salassapitovelvollisuudet-asioita käsitteleviltä.

Erilaiset tukihakemuksen liitteet, esim. kartat ja vuokrasopimukset

En tiedä onko tässä mitään epäilyttävää, uskon tilamme osalta kaiken toimivan.

Kattaako avustajan vakuutus myös sähköisen tukihakemuksen täytön?

ei epäilyä

Raportointi >> Perusraportti Neuvoja-avustajakysely

20 / 48

Vastaajien listaus

Kopio e-raporttiin

Vie tulokset Excelliin

Luo suodatus

Kyselyn nimi Neuvoja-avustajakysely
 Kyselyn tekijä e3b50064
 Kysely luotu 24.1.2009 10:43:53
 Vastaajien kokonaismäärä 45
 Vastausajankohta 23.2.2009 10:08:56

Kokonaisraportti

1. Ikä

Kysymykseen vastanneet: 45 (ka: 2)

(1.1) alle 40 v.		33,3%	15
(1.2) 40-49 v.		28,9%	13
(1.3) 50-65 v.		37,8%	17

2. Koulutus (viimeksi suoritettu)

Kysymykseen vastanneet: 45 (ka: 2,7)

(2.1) Peruskoulu		4,4%	2
(2.2) Ammatillinen koulu		20%	9
(2.3) Opisto tai Amattikorkeakoulu		73,3%	33
(2.4) Yliopisto		2,2%	1

3. Tausta

Kysymykseen vastanneet: 45 (ka: 1,7)

(3.1) ProAgria		33,3%	15
(3.2) MTK:n Eu-avustaja		64,4%	29
(3.3) Muu taho		2,2%	1

4. Käytätkö tietokonetta?

Kysymykseen vastanneet: 45 (ka: 1)

(4.1) Käytän lähes päivittäin		97,8%	44
(4.2) Käytän viikottain		2,2%	1
(4.3) Käytän muutamia kertoja kuukaudessa		0%	0
(4.4) En käytä lainkaan		0%	0

5. Miten paljon täytit tukihakemuksia vuonna 2008?

Kysymykseen vastanneet: 45 (ka: 2,2)

(5.1) 0 - 10 kpl		26,7%	12
(5.2) 11 - 30 kpl		44,4%	20
(5.3) 31 - 50 kpl		6,7%	3
(5.4) yli 50 kpl		22,2%	10

6. Mitä maataloushallinnon sähköistä palvelua olet käyttänyt aikaisemmin? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Kysymykseen vastanneet: 45 (ka: 2,3)

(6.1) Vipu-selainpalvelua		71,1%	32
(6.2) Vipu-karttapalvelua		53,3%	24
(6.3) Sähköistä sonnipalkkiohakua		26,7%	12
(6.4) Sähköistä päätukihakua pilotissa 2008		17,8%	8
(6.5) En mitään		22,2%	10

7. Miten täytit hakemukset vuonna 2008? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Kysymykseen vastanneet: 45 (ka: 1,8)

(7.1) Lomakkeelle käsin tai koneella		40%	18
(7.2) Lomakkeelle käsin tai koneella ja kasvulohkolomake viljelysuunniteluohjelmalla		82,2%	37
(7.3) Sähköisesti Vipu-palvelun kautta		15,6%	7

8. Miten aiot täyttää hakemukset vuonna 2009? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Kysymykseen vastanneet: 45 (ka: 2,3)

(8.1) Lomakkeelle käsin tai koneella		40%	18
(8.2) Lomakkeelle käsin tai koneella ja kasvulohkolomake viljelysuunniteluohjelmalla		68,9%	31
(8.3) Sähköisesti Vipu-palvelun kautta		77,8%	35
(8.4) En aio jättää yhtään tukihakemusta sähköisesti		8,9%	4

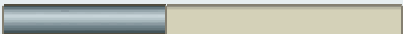

9. Mitä tietoliikenneyhteyksiä aiot käyttää? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Kysymykseen vastanneet: 44 (ka: 1,7)

(9.1) Tilan tietoliikenneyhteyksiä		72,7%	32
(9.2) Omaa tietoliikenneyhteyttä toimistolla tai kotona		61,4%	27
(9.3) Omaa langatonta yhteyttä tilalla		27,3%	12

10. Miten varmistat, että asiakkaalla on Vipu-tunnukset? (Huom! vanhat Vipu-käyttöoikeudet on päivitettävä sähköistä hakua varten lomakkeella 405)

Kysymykseen vastanneet: 44 (ka: 2,3)

(10.1) Toimitan esitätetyn Vipu-tunnushakemuksen asiakkaalle ja asiakas hakee tunnukset		13,6%	6
(10.2) Kehotan asiakasta hankkimaan Vipu-tunnukset, kun sovin tukihakemusten täytöstä		40,9%	18
(10.3) Teen sähköisen tukihakemuksen vain sellaisille tiloille, joilla on päivitetty Vipu-tunnukset		45,5%	20

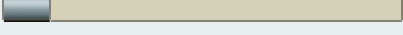
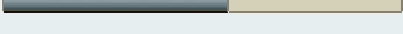
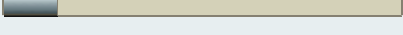

11. Aion sopia Vipu-tunnusten käyttöoikeuden niin, että

Kysymykseen vastanneet: 44 (ka: 1,8)

(11.1) asiakas valtuuttaa minut tekemään tai jättämään sähköisen tukihakemuksen hakemillamme neuvoja/avustaja tunnuksilla		31,8%	14
(11.2) asiakas avaa Vipu-yhteyden omilla tunnuksillaan, jonka jälkeen voin täyttää ja jättää hakemuksen sähköisesti		52,3%	23
(11.3) käytän asiakkaan henkilökohtaisia Vipu-tunnuksia		15,9%	7

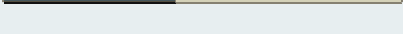
12. Miten varmistat, että asiakkaalla on sähköpostiosoite?(voit valita useamman vaihtoehdon)

Kysymykseen vastanneet: 44 (ka: 2,8)

(12.1) Minulla on sähköpostilista asiakkaistani		11,4%	5
(12.2) Varmistan sähköpostin olemassaolon kun sovin tukihakemusten täytöstä		56,8%	25
(12.3) Tilaan sähköpostiosoitteen ilmaiselta sähköpostipalvelimelta tukihakemusten täytön yhteydessä		13,6%	6
(12.4) Käytän omaa sähköpostiosoitetta		50%	22

13. Miten aiot kouluttautua sähköisen tukihakemuksen täyttöön? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Kysymykseen vastanneet: 44 (ka: 2,9)

(13.1) Tutustumalla itsemäisesti Mavin (maaseutuviraston) ohjeisiin Vipu-palvelussa ja Mavin nettisivuilla		72,7%	32
(13.2) Tutustumalla itsenäisesti ProAgrian tai/tai MTK:n antamiin ohjeisiin		59,1%	26
(13.3) Osallistumalla kunnan järjestämään tukikoulutukseen		43,2%	19
(13.4) Osallistumalla hankkeiden (MTK:n, Tukisarka tai M@TK-hankkeen) järjestämään tukikoulutuksen		79,5%	35
(13.5) Osallistumalla organisaationi tarjoamaan koulutukseen		40,9%	18
(13.6) Muulla tavalla, miten		9,1%	4

1. (15198146)
2. Kyselemällä työkaverilta (15198142)
3. Mavin koulutus 4.-5.2. (15198164)
4. MMM koulutus (15198127)

14. Sähköisen hakemuksen jättämiseen kannustaa

Kysymykseen vastanneet: 45

	Erittäin merkittävästi (arvo: 1)	Merkittävästi (arvo: 2)	Vähemmän merkittävästi (arvo: 3)	Ei merkittävästi (arvo: 4)	En osaa sanoa (arvo: 5)
Riippumattomuus toimiston aukioloajoista (ka: 2,844; yht: 45)	13,3% 6	28,9% 13	22,2% 10	31,1% 14	4,4% 2
Hakemus on nopeampi täyttää sähköisesti (ka: 2,4; yht: 45)	22,2% 10	33,3% 15	33,3% 15	4,4% 2	6,7% 3
Hakemuskopio syntyy valmiiksi (ka: 2,022; yht: 45)	26,7% 12	46,7% 21	24,4% 11	2,2% 1	0% 0
Hallinnon tallennusvirheet poistuvat (ka: 2,578; yht: 45)	17,8% 8	26,7% 12	35,6% 16	20% 9	0% 0
Hakemusta on helppo muuttaa tukihakemusten jättöaikana (ka: 2,111; yht: 45)	22,2% 10	48,9% 22	24,4% 11	4,4% 2	0% 0
Esitötetty pohja edellisen vuoden hyväksytystä hakemuksesta (ka: 1,933; yht: 45)	33,3% 15	51,1% 23	8,9% 4	2,2% 1	4,4% 2
Sähköinen järjestelmä ei hyväksy pinta-alaltaan virheellistä lomaketta (ka: 2,044; yht: 45)	33,3% 15	42,2% 19	17,8% 8	0% 0	6,7% 3
ka: 2,276; yht: 315	24,1% 76	39,7% 125	23,8% 75	9,2% 29	3,2% 10

15. Mitä palveluja sähköisessä tukihaussa pitäisi olla tulevaisuudessa? Arvio merkitys omalta kannaltasi.

Kysymykseen vastanneet: 45

	Erittäin merkittävä (arvo: 1)	Merkittävä (arvo: 2)	Vähemmän merkittävä (arvo: 3)	Ei merkittävä (arvo: 4)	En osaa sanoa (arvo: 5)
Ennakkorajaus tilan tuotantosuunnan ja tukialueen mukaan haettavista tuista (ka: 2,444; yht: 45)	13,3% 6	48,9% 22	24,4% 11	6,7% 3	6,7% 3
Uusien peruslohkujen ilmoitusmahdollisuus (ka: 1,911; yht: 45)	31,1% 14	51,1% 23	15,6% 7	0% 0	2,2% 1
Sähköisten liitteiden lähetyksmahdollisuus (vuokrasopimus, valtakirja) (ka: 2,089; yht: 45)	20% 9	62,2% 28	8,9% 4	6,7% 3	2,2% 1
Karttojen muutosesitys sähköisesti (ka: 2,489; yht: 45)	15,6% 7	46,7% 21	17,8% 8	13,3% 6	6,7% 3
Ennakoarvio hakemuksen pohjalta maksettavista tuista (ka: 2,444; yht: 45)	13,3% 6	48,9% 22	22,2% 10	11,1% 5	4,4% 2
Arvioitu tukimaksuaikataulu (ka: 2,644; yht: 45)	11,1% 5	35,6% 16	35,6% 16	13,3% 6	4,4% 2
ka: 2,337; yht: 270	17,4% 47	48,9% 132	20,7% 56	8,5% 23	4,4% 12

16. Miten merkittävästi seuraavat seikat vaikuttavat siihen, että et ehkä jätä tukihakemusta sähköisesti?

Kysymykseen vastanneet: 0

	Erittäin merkittävästi (arvo: 1)	Merkittävästi (arvo: 2)	Vähemmän merkittävästi (arvo: 3)	Ei merkittävästi (arvo: 4)	En osaa sanoa (arvo: 5)
Teen vain vähän tukihakemuksia (ka: 0; yht: 0)	0%	0%	0%	0%	0%
En mielestäni hallitse riittävän hyvin ATK:ta ja/tai sähköisiä palveluja (ka: 0; yht: 0)	0%	0%	0%	0%	0%
Haluan vielä seurata, että järjestelmä toimii varmasti (ka: 0; yht: 0)	0%	0%	0%	0%	0%
Tietoliikenneyhteydet eivät toimi kunnolla (ka: 0; yht: 0)	0%	0%	0%	0%	0%
Asiakkailtani puuttuvat Vipu-tunnukset (ka: 0; yht: 0)	0%	0%	0%	0%	0%
Vipu-käyttövaltuutuksien saaminen on monimutkaista (ka: 0; yht: 0)	0%	0%	0%	0%	0%
Uskon, että asiakkaani suhtautuvat kielteisesti sähköisiin palveluihin (ka: 0; yht: 0)	0%	0%	0%	0%	0%
Hakemukseen jää virheitä (ka: 0; yht: 0)	0%	0%	0%	0%	0%
Hakemus ei kirjaudu järjestelmään ja joutuu hukkaan (ka: 0; yht: 0)	0%	0%	0%	0%	0%
Tiedot päättyvät väärin käsiin (ka: 0; yht: 0)	0%	0%	0%	0%	0%
ka: 0; yht: 0	0%	0%	0%	0%	0%

1. Nettiyhteydet eivät välttämättä pelaa riittävällä nopeudella. (15198143)
2. Tietoliikenneyhteyksien toimivuus epäilyttää kaikista eniten. (15198130)
3. Kuka vastaa jos sähköinen hakemus katoaa jonnekin. (15198195)
4. En osaa vielä! (15198175)
5. En tunne epävarmuutta sähköiseen tukihakuun, en vain enää jatka eu-avustajana toimimista ja aiemmin ei ole ollut asiakkaita palvelulle. Monia muita asioita mm. työnantaja suorituksia ja valvontailmotuksia hoidan sähköisesti. (15198197)
6. Yksi tarkastuporras (maaseutusihiteeri) jää pois ennen hakemusten tallentumista. (15198131)
7. Osaako/alyääkö täyttää kaikki kohdat, toivottavasti on automaatio mikä huomauttaa puuttuvista kohdista (15198172)
8. ei epävarm. (15198187)
9. Meneekö hakemus perille? (ettei käy kuin sähköisen äänestuksen etelässä) (15198120)
10. Eipä nyt tule mieleen muuta kuin nettiyhteyden toimivuus (15198137)
11. Yhteyden otto omalla koneella tiloilta ei kaikistellen ole helppoa. Vaatisi ns. morkkulan. Hakemukset ovat helpohkoja, myös käsin täyttää. Tilojen suhtautuminen sähköiseen tukihakuun on arvoitus. (15198167)
12. En tunne epävarmuutta (15198181)
13.VVVVVVVV..... + + --- (15198147)
14. Tietoliikenneyhteydet ei välttämättä toimi. (15198138)
15. Pelkään, että langaton nettiyhteys ei toimi joissakin osissa toiminta-alueitani. Kustannus omaa nettiyhteyttä käytettäessä, jos ei ole mahdollista liittää talon modeempääteeseen. Kunnan vastaanottopalvelu jää pois, jossa voi osa täytössä tapahtuneista virheistä tulla ilmi ja ne pystyy korjaamaan ennen jättämistä. Kannettavan ja kirjoittimen kuljettelu on raskasta, jos sitä tekee joka päivä 5-6 paikkaa 30 - 40 päivää peräkkäin. (15198164)
16. Uusi asia meille ja tiloille, tilojen yhteydet ja valmiudet saattavat olla heikot, menee aikaa säätämiseen. (15198124)
17. En tunne epävarmuutta, odotan sähköistä ilmoitustapaa innolla! (15198203)
18. Vielä ei voi tietää mitä etuja/haittoja se tuo tullessaan. Mutta luulen että siihen oppii nopeasti. Ainoa epävarmuustekijä on tietoliikenneyhteydet ja vipu tunnusten saatavuus. Itselläni ei ole aikaa tehdä valmiita viputunnusten hak.lomakkeita viljelijöille saatika niiden lähettämiseen. Puhelimessa voi kyllä asiasta mainita, mutta kun asia jää tilan vastuulle.....sen tietää ettei niitä kaikilla ole kuitenkaan saatavilla. Iacs ohjelman toimivuus, kun kaikki lähettävät hakemuksia sähköisesti? (15198133)
19. Erilaiset tietoliikenneyhteydet. Tietoliikenneyhteyksien puuttuminen. Viputunnusten hakeminen. Tukkeutuuko palvelin kun kaikki käyttää? Koska kaikkia lomakkeita ei kuitenkaan voi tehdä ja lähettää. (15198125)
20. En tunne epävarmuutta sähköiseen tukihakuun. (15198171)
21. tekniikan toimivuus arveluttaa (15198156)
22. *uusi asia, osaako toimia oikein, eikä aiheuta omilla toimilla tukien menetyksiä asiakastiloille. (15198161)
23. Varsinaisesti en tunne epävarmuutta, mutta aina uuden asian omaksuminen ja läpivieminen on haasteellista. (15198157)
24. Virheiden tarkistus mahdollisuuden väheneminen. Viljelijän tunnuksilla tukihakemus täytettäessä Eu-avustajan käytön todentaminen ja vakuutusehtojen täytyminen tällöin. (15198211)
25. En oo edes nähnyt yhtäkään miten se tapahtuu..... (15198142)
26. ensimmäinen kerta on aina ensimmäinen (15198122)
27. eipä juuri mitään. (15198207)
28. ei mitään epävarmuutta, helevitin hyvä homma (15198188)
29. Tohelointi (15198128)
30. En tunne. (15198213)
31. En ole vielä kokeillut ja vipu-tunnukset on haettu vasta yhdelle tilalle. Muut ovat hyvin pieniä tiloja, joilla ei ole kiinnostusta asiaan. (15198177)
32. xxx (15198182)
33. Melko monella tilalla on vain kännykkäyhteydet. Paljon on myös tiloja joilla ei minkäänlaiset langattomat "värkit" toimi. (15198149)
34. Järjestelmä harsitaan kokoon liian tiukalla aikataululla hallinnossa (15198146)
35. muutoshallinnollisuus, päivittäminen tukihauun ollessa käynnissä (15198165)
36. Ei epävarmuutta sähköisestä tukihauusta. Epävarmuutta ajan riittävyydestä yleensä tukihakemusten tekoon. (15198200)
37. Eppäilyttää !! (15198199)
38. Henkilökohtainen palvelu ja neuvonta maaseutuomistossa jää puuttumaan, samalla myös muiden asioiden hoito. (15198168)
39. Alussa kaikki tällaiset järjestelmät vaativat vielä kehittelyä. Eli ohjelma ei ole vielä täysin varma. (15198176)
40. Taitaa olla vielä varsin työläs systeemi perustamisen suhteen. (15198121)
41. Oli tarkoitus pojalle hakea, haettiin tunnuksia. Luulen onnistuvan. Niille tiloille joille olen täyttänyt käsin aikaisemmin en ole varma tunnuksista, kun on pikkasen toivomisen varaa hommissa. Jos tulee "koulutusta" täytynee tulla kuuntelemaan jos jotakin tarttuisi. (15198184)
42. 10 ja 12 kysymykset ei aukottomia ??? (15198127)
43. Jos lähetänkin vaingossa puuttellisesti täytetyn lomakkeen. (15198204)
44. kaikilla asukkailla ei ole toimivia yhteyksiä. (15198194)
45. Outo systeemi, joka etäännyttää viljelijää ehkä vielä kauemmaksi tukihauusta, kun tietokone tulee väliin. Paperiversio on siinä mielessä kongreettisempi. Muutenkin välttelisin tietokoneen avaamista, jos se vain olisi mahdollista. Ja sähköisiä virheitä voi tapahtua. (15198129)

Raportointi >> Perusraportti Kokemukset sähköisestä tukihausta - kysely neuvoijille ja avustajille

26 / 48

Vastaajien listaus

Kopio e-raporttiin

Vie tulokset Exceliin

Luo suodatus

Kyselyn nimi Kokemukset sähköisestä tukihausta - kysely neuvoijille ja avustajille
 Kyselyn tekijä e3b50064
 Kysely luotu 31.5.2009 16:48:26
 Vastaajien kokonaismäärä 31
 Vastausajankohta 26.6.2009 10:30:32

Kokonaisraportti

1. Ikä

Kysymykseen vastanneet: 31 (ka: 2,2)

(1.1) alle 40 v		22,6%	7
(1.2) 40 - 49 v		38,7%	12
(1.3) yli 50 v		38,7%	12

2. Koulutus

Kysymykseen vastanneet: 31 (ka: 2,8)

(2.1) Oppivelvollisuus (peruskoulu tms.)		3,2%	1
(2.2) Ammatillinen		16,1%	5
(2.3) Opisto tai AMK		74,2%	23
(2.4) Yliopisto tai korkeakoulu		6,5%	2

3. Tausta

Kysymykseen vastanneet: 31 (ka: 1,6)

(3.1) ProAgria		41,9%	13
(3.2) MTK:n eu-avustaja		58,1%	18
(3.3) Muu taho		0%	0

4. Montako tukihakemusta täytit tänä keväänä yhteensä?

Kysymykseen vastanneet: 31 (ka: 2,5)

(4.1) 0 - 10 kpl		29%	9
(4.2) 11 - 30 kpl		29%	9
(4.3) 31 - 50 kpl		9,7%	3
(4.4) yli 50 kpl		32,3%	10

5. Montako tukihakemusta jätit sähköisesti?

Täytin kpl

1. 6 (17567263)
2. 14 (17567250)
3. 1 (17567267)
4. 7 (17567258)
5. 16 (17567257)
6. 0 (17567307)
7. 7 (17567285)
8. 2 (17567318)
9. 1 (17567312)
10. 7 (17567321)
11. 11 (17567242)
12. 12 (17567311)
13. 2 (17567304)
14. 5 (17567315)
15. 24 (17567331)
16. 11 (17567240)
17. 0 (17567241)
18. 0 (17567262)
19. 14 (17567273)
20. 4 (17567295)
21. 0,00 (17567249)
22. 1 (17567248)
23. 3 (17567314)
24. >40 (17567247)
25. 0 (17567303)
26. 1 (17567298)
27. 4 (17567253)
28. 3 (17567302)
29. 7 (17567278)
30. 10 (17567282)
31. 26 (17567251)

6. Jos et jättänyt yhtään hakemusta sähköisesti, niin kerro vapaasti miksi hakemusta ei haluttu tai voitu jättää sähköisesti. Tästä eteenpäin voi täyttää kyselyä soveltuvin osin.

1. Omalla tilalla oli paljon muutoksia digialoissa, eikä niitä ennättänyt korjauttaa karttojen tulon jälkeen. Vieraalla mitä kävin, tilallinen oli vanha, eikä nähnyt tarvetta sähköiselle haulle. (17567307)
2. Yksikään asiakas ei ehdottanut sähköistä hakua. (17567241)
3. Perusloikoissa muutoksia huhtikuussa. Tunnuksien hakemisen vaikeus. (17567262)
4. En jättänyt, koska taisteluni virtuaalimaailmaa vastaan on alkanut. Konkretiaa ystävät; mikä lämmittää enemmän horjuvan ja epäroivän talonpojan mieltä, kuin käsissä hypisteltävä tukipaperinippu, jonka painokin jo vakuuttaa, että töitä on tehty ja rahaa on tulossa ja johon jokalappuseen saa raapustaa omat puustaimensa jämerin, känsäisin kourin. Tästä en luovu, kaukana pysyköön hajuton ja mauton virtuaalimaailma. (17567249)
5. Viiljelijöillä ei ollut viputunnuksia (17567303)

kpl

1. 2 (17567263)
2. 25 (17567250)
3. 5 (17567258)
4. 1 (17567257)
5. 1 (17567307)
6. 4 (17567285)
7. 1 (17567318)
8. 1 (17567312)
9. 1 (17567321)
10. 13 (17567242)
11. 20 (17567311)
12. 2 (17567304)
13. 2 (17567331)
14. 5 (17567240)
15. 0 (17567241)
16. 5 (17567262)
17. 0 (17567273)
18. 0 (17567295)
19. 3 (17567249)
20. 10 (17567248)
21. 5 (17567314)
22. >10 (17567247)
23. 2 (17567303)
24. 1 (17567298)
25. 5 (17567253)
26. 5 (17567278)
27. 20 (17567282)
28. 4 (17567251)

8. Mistä syistä sähköisestä hausta kiinnostuneiden viljelijöiden hakemuksia ei voitu jättää sähköisesti. Kerro vapaasti.

1. Peruslohkomuutoksia tullut viime hetkellä eikä niitä ennätetty viedä paperilla kuntaan (17567263)
2. peltolohkoja oli jäänyt ilmoittamatta tai tunnuksentekemättä tai omistaja vaihtunut. (17567250)
3. muutokset peruslohkoissa (17567258)
4. Tekniikka petti, yhteydet eivät pelanneet (17567257)
5. Peruslohkojen muutoksia ei ennätetty tehdä ajoissa, kun kartat tulivat niin myöhään. (17567307)
6. Salasana MAVI:n palveluun oli väärä, joten järjestelmään ei päässyt sisälle. Kaikille viljelijöille joille yritettiin sähköistä hakua, oli annettu väärä salasana ja ne joille täyttö onnistui, voitiin kirjautua pankkitunnuksilla, muille ei pankkitunnusten puuttumisen takia. 1.4. Agrineuvoksen tiedonsiirto ei onnistunut, avautui vasta pari päivää täytön alkamisen jälkeen. Osalla oli pinta-aloissa korjattavaa 102C-lomakkeella, joten hakua ei voinutkaan tehdä sähköisesti. Pari kertaa ilmeisesti serveri oli niin ruuhkainen, että kirjautumisen jälkeen ei tapahtunut mitään. Edes etusivu ei auennut tai lomakepohja alkoi latautua, mutta ei koskaan auennut. (17567285)
7. Peruslohkot eivät olleet ajantasalla. Erityisympäristötuki sopimukset vuodelta 2008 eivät olleet peruslohkolomakkeella ja hakemuksen täyttö ei onnistunut. (17567318)
8. Tunnuksentekemättä (17567312)
9. Lohkomuutokset, puuttuvat vipu-käyttäjätunnuksentekemättä (17567321)
10. 102C-lomakkeen takia (17567242)
11. Peruslohkoilla muutoksia 90 %, lopuilla tunnuksentekemättä (17567311)
12. Tunnuksentekemättä, puutteelliset viljelysuunnitelmat (17567304)
13. Uusi viljelijä -> sitoumuslomakkeet piti täyttää ja lohkotietoja ym. ei vielä ollut Vipu-palvelussa. (17567331)
14. 4 tilaa.pääosin lohkoilla oli pinta-ala muutoksia. huom Kuntaan tuli peltokarttoja 20.4.2009. 1 tilalla haettiin erityisympäristötuki (jatkosopimus) ja tila ei halunnut riskeetata, kun erityistuksen koodia ei voitu kirjoittaa lomakkeelle. osa oli unohtanut hakea tunnuksentekemättä (17567240)
15. Katso edellä. (17567262)
16. Oma puritaaninen ajattelutapani. Tyrmäys voitto nykyajan vauhoituksille. (17567249)
17. Peruslohkoilla muutoksia. Tunnuksentekemättä ja salasanat kateissa. Yhteys ei toiminut. (17567314)
18. lohkomuutokset, ei tunnuksia (17567247)
19. Tieto tunnusten hakemisesta ei ollut tavoittanut heitä. (17567298)
20. 102 C lomakkeen takia, tai tunnusten puuttuessa. (17567253)
21. Valtuuskien haku jäi viime tippaan (17567278)
22. Ei ollut tunnuksia (17567282)
23. Laajakaistayhteys oli ollut poikki jo viikon 1 kpl. Vipu-käyttöoikeuden salasana (viljelijän) lukossa ja valtuutus tekemättä 1 kpl. Käyttöoikeus päivittämättä 1 kpl, Uusi lohko 1 kpl. (17567251)

9. Millä valtuutuksella kirjauduit Vipu-palveluun

Kirjaudu omilla tunnuksilla (täyttä ja lähetysoikeus, ns. laaja käyttöoikeus) (kpl)

1. 4 (17567263)
2. 8 (17567250)
3. 1 (17567267)
4. 7 (17567258)
5. 6 (17567257)
6. 1 (17567307)
7. 1 (17567285)
8. 1 (17567318)
9. x (17567312)
10. 7 (17567321)
11. 3 (17567242)
12. 1 (17567304)
13. 0 (17567315)
14. 2 (17567240)
15. 4 (17567295)
16. 1 (17567314)
17. >30 (17567247)
18. 7 (17567278)
19. 22 (17567251)

Kirjaudu omilla tunnuksilla (täyttöoikeus, mutta ei lähetysoikeutta) (kpl)

1. 1 (17567250)
2. 1 (17567267)
3. 0 (17567258)
4. 0 (17567257)
5. 0 (17567321)
6. 1 (17567242)
7. 0 (17567304)
8. 0 (17567315)
9. 0 (17567240)
10. - (17567247)
11. 0 (17567251)

Viljelijä avasi yhteyden omilla tunnuksillaan (kpl)

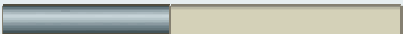
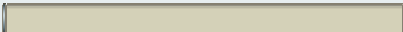
1. 1 (17567263)
2. 1 (17567250)
3. 1 (17567267)
4. 0 (17567258)
5. 0 (17567257)
6. 1 (17567285)
7. 2 (17567318)
8. 0 (17567321)
9. 1 (17567304)
10. 0 (17567315)
11. 4 (17567240)
12. 14 (17567273)
13. 1 (17567248)
14. - (17567247)
15. 4 (17567253)
16. 2 (17567302)
17. 10 (17567282)
18. 3 (17567251)

Kirjaudu viljelijän tunnuksilla (kpl)

1. 1 (17567263)
2. 5 (17567250)
3. 1 (17567267)
4. 0 (17567258)
5. 10 (17567257)
6. 5 (17567285)
7. 0 (17567321)
8. 7 (17567242)
9. 12 (17567311)
10. 0 (17567304)
11. 5 (17567315)
12. 24 (17567331)
13. 5 (17567240)
14. 2 (17567314)
15. >10 (17567247)
16. 1 (17567298)
17. 1 (17567302)
18. 1 (17567251)

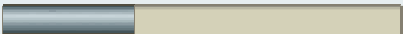
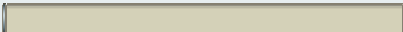
10. Kirjautumisessa käytin (voit valita useampia vaihtoehtoja)

Kysymykseen vastanneet: 26 (ka: 1,3)

(10.1) Vipu-tunnuksia		100%	26
(10.2) Pankkitunnuksia		42,3%	11
(10.3) Sähköistä henkilökorttia		0%	0

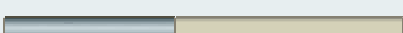
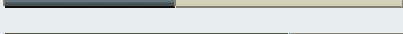

11. Vipu-palveluun kirjautuminen

Kysymykseen vastanneet: 27 (ka: 1,3)

(11.1) Onnistui hyvin		66,7%	18
(11.2) Epäonnistui ajoittain		33,3%	9
(11.3) Ei onnistunut lainkaan		0%	0

12. Kirjautumisen epäonnistuminen johtui (voit valita useampia vaihtoehtoja)

Kysymykseen vastanneet: 14 (ka: 1,9)

(12.1) Käyttövaltuutusta ei ollut tehty tai päivitetty		42,9%	6
(12.2) Salasana tai käyttäjätunnus ei kelvannut		71,4%	10
(12.3) Joku muu syy, mikä		28,6%	4

_Kysymys [12.3] (Kirjautumisen epäonnistuminen johtui (voit valita useampia vaihtoehtoja) . Joku muu syy, mikä)

1. internet yhteys ei toiminut (17567250)
2. karttaohjelmaan oli ensin laitettu valtuudet vasta tästä vuodesta (17567307)
3. Palvelin oli kaatunut (17567331)
4. palvelin tukossa (17567247)

13. Lohkotiedot

Lähetin viljelysuunnitteluohjelmasta (kpl)

1. 4 (17567263)
2. 12 (17567250)
3. 15 (17567267)
4. 7 (17567258)
5. 16 (17567257)
6. 5 (17567285)
7. 2 (17567318)
8. 1 (17567312)
9. 5 (17567321)
10. 10 (17567242)
11. 11 (17567311)
12. 0 (17567304)
13. 0 (17567315)
14. 18 (17567331)
15. 10 (17567240)
16. 0 (17567273)
17. 0 (17567248)
18. 2 (17567314)
19. >40 (17567247)
20. 4 (17567253)
21. 2 (17567302)
22. 5 (17567278)
23. 8 (17567282)
24. 25 (17567251)

Tallensin suoraan Vipu-palvelun kasvulohkolomakkeelle (kpl)

1. 2 (17567263)
2. 2 (17567250)
3. 0 (17567267)
4. 0 (17567258)
5. 0 (17567257)
6. 2 (17567285)
7. 1 (17567318)
8. 2 (17567321)
9. 1 (17567242)
10. 1 (17567311)
11. 2 (17567304)
12. 5 (17567315)
13. 6 (17567331)
14. 1 (17567240)
15. 14 (17567273)
16. 4 (17567295)
17. 1 (17567248)
18. 1 (17567314)
19. - (17567247)
20. 0 (17567253)
21. 1 (17567302)
22. 2 (17567278)
23. 2 (17567282)
24. 1 (17567251)

14. Kun käytin lohkotietojen lähettämiseen viljelysuunnitteluohjelmaa

Kysymykseen vastanneet: 23 (ka: 1,3)

(14.1) Lähetys sujui ilman ongelmia		65,2%	15
(14.2) Lähetyksessä oli ajoittain ongelmia		34,8%	8
(14.3) Lähetys ei onnistunut lainkaan		0%	0

15. Kerro lyhyesti mitä ongelmia lohkotietojen lähettämässä viljelysuunnitteluhjelmalla esiintyi (esim.määrittämätön virhe SOAP error , jne)

1. Yksi lähetys ei mennyt läpi. Ilmeisesti lohkotiedoissa jotain häikkää (17567263) 🗿
2. kyseinen ilmoitus tuli muutaman kerran. lohkonumeroissa virheitä aiemmilla vuosilla. (17567250) 🗿
3. SOAP erroria tuli kyllä muutaman kerran. (17567257) 🗿
4. En muista enää virhekoodia, mutta tiedot eivät lähteneet järjestelmään, mavin palvelu hylkäsi tai ei auennut ollenkaan. WISU:n päivitys ei jostain syystä latautunut netistä, joten lohkot piti täyttää käin suoraan mavin sivulla. (17567285) 🗿
5. alkuun ei onnistunut, suonentiedon pääsiäisen jälkeisen päivityksen jälkeen ei ongelmia (17567311) 🗿
6. ei ongelmia (17567304) 🗿
7. Aluksi lohkojen liian tarkka pinta-ala Agrineuvoksessa esti lohkotietojen lähettämisen, lisäksi kasvilajeissa oli eroavuuksia (17567331) 🗿
8. Lähetys keskeytyi vain kerran, mutta silloinkin tiedot olivat tallentuneet hallinnon järjestelmää. Enit4en tiedän haitanneen linjayhtyksen hitaus (ei minulla) (17567240) 🗿
9. yhteyttä ei voitu muodostaa (17567314) 🗿
10. jonkin kerran soappia näytteli (17567247) 🗿
11. tilojen omissa visuissa oli lähtötieto ongelmia (17567282) 🗿
12. Uuden lohkot (saivat tunnuksen samana päivänä) eivät olleet päivittyneet tai käyttövaltuutus puuttui. (17567251) 🗿

16. Mitä viljelysuunnitteluhjelmaa käytit?

Kysymykseen vastanneet: 24 (ka: 1,5)

(16.1) Agrineuvos		58,3%	14
(16.2) Wisu		62,5%	15
(16.3) Jokin muu, mikä		0%	0

_Kysymys [16.3] (Mitä viljelysuunnitteluhjelmaa käytit?. Jokin muu, mikä)

1. Ei vastauksia

17. Tietoliikenneyhteydet toimivat

Kysymykseen vastanneet: 26 (ka: 1,3)

(17.1) Hyvin		65,4%	17
(17.2) Yhteydessä oli ajoittain ongelmia		34,6%	9
(17.3) Yhteydet eivät toimineet		0%	0

18. Jos yhteydessä esiintyi ongelmia niin niitä esiintyi (voit valita useampia vaihtoehtoja)

Kysymykseen vastanneet: 10 (ka: 1,9)

(18.1) Kiinteissä laajakaistayhteyksissä		60%	6
(18.2) Langattomissa laajakaistayhteyksissä		70%	7
(18.3) Modeemiyhteydessä		40%	4

19. Kerro vapaasti tietoliikenneyhteyksissä olleista ongelmista

1. ei vaan toiminut tai toimi hitaasti. (17567250)
2. maatilalata ei yhteydet aina toimineet, täytyi lähettää toimistolta (17567258)
3. Yhteys ei pysynyt päällä. (17567257)
4. Nopeudet putosivat niin alas, että tietoja ei saanut avautumaan ollenkaan. (17567285)
5. morkkula on hidas näillä kylillä (17567311)
6. ei ollut (17567304)
7. Ongelmia ei esiintynyt, koska täytin kaikki tukihakemukset kotonani toimivan yhteyden varassa. (17567331)
8. Hidas väylä, syötetyn tiedon päivittyminen kesti joskus luvattoman kauan. (17567240)
9. parina päivänää jumitti vähäsen, pa kaikki meni ok (17567247)
10. 3 G verkon kautta lähetys todella hidasta, kokeilin kerran muun yhteyden puuttuessa, enkä kokeile toiste! (17567253)
11. Kiinteä laajakaista toimi hyvin, mutta kannettavalla (+ morkkula) yhdeydet eivät toimi tällä alueella kunnolla. Kannettavalla en lähettänyt yhtään hakemusta (17567278)
12. Oma tietokoneeni ei löytänyt langatonta lähiverkkoa tai langaton verkko oli hidas ja katkeili. (17567251)

20. Esiintyikö Vipu-palvelussa maatilalomakkeen (101A) täytössä ongelmia?

Kysymykseen vastanneet: 26 (ka: 1,1)

(20.1) Ei esiintynyt		92,3%	24
(20.2) Esiintyi		7,7%	2

21. Mitä ongelmia maatilalomakkeen täytössä esiintyi? Kerro vapaasti.

1. - (17567250)
2. Sivu aukesi hitaasti. Pinta-alojen muuttaminen teetti vähän vaikeuksia jossakin kohden, ne piti täyttää tietystä järjestyksessä ja jos järjestelmän mielestä pinta-ala oli väärä, ei meinannut antaa jatkaa täyttöä. (17567285)
3. Pinta-alatietojen täsmäminen silloin kun edellisen vuoden pohjassa oli ollut virheitä oli vaikeaa. (17567251)

22. Esiintyikö Vipu-palvelussa tukihakemuslomakkeen (101B) täytössä ongelmia?

Kysymykseen vastanneet: 25 (ka: 1,1)

(22.1) Ei esiintynyt		92%	23
(22.2) Esiintyi		8%	2

23. Mitä ongelmia tukihakemuslomakkeen täytössä esiintyi? Kerro vapaasti.

1. - (17567250)
2. Vuokrasopimuksia ym. liitetietoja ei saanut täytettyä. Lomake ja sähköinen olivat erilaisia. (17567257)
3. Pellon vuokrasopimusten tieto jouduttiin kirjoittamaan lisätietoihin. Hyvää eläinten hyvinvointituki valittavissa, jos oli sitoumus annettu (17567240)

24. Esiintyikö Vipu-palvelussa peruslohkolomakkeen (102A) ja kasvulohkolomakkeen (102B) täytössä ongelmia?

Kysymykseen vastanneet: 26 (ka: 1,2)

(24.1) Ei esiintynyt		76,9%	20
(24.2) Esiintyi		23,1%	6

25. Mitä ongelmia peruslohkolomakkeen ja kasvulohkolomakkeen täytössä esiintyi? Kerro vapaasti.

- Ongelmia esiintyi mikäli lähtötiedot viljelysuunnitteluohjelmassa eivät olleet kohdallaan. (17567250)
- Ruudun selausta aivan turhan pitkään. Jos jonkun tiedon muutti, piti jotain kohtaa muuttaa, että sai tallennettua. Lajiketieto ei välttämättä siirtynyt oikein. Vipu keksi omia lajikkeita. (17567257)
- Sivu aukesi hitaasti. Kasvulohkolomakkeella lohkon vaihtaminen oli todella HIDASTA, joskus jopa pari minuuttia, ennen kuin täyttöä pystyi jatkamaan. Lomakkeen alareunassa olevat jatka - linkit menivät päällekkäin täytettäessä, joten oli hankalaa nähdä tuliko painettua oikeaa komentoa. Pinta-alaa piti pari kertaa korjata yhden hakemuksen kohdalla, vaikka tallensin tiedon välillä, mutta oikein sitten lopulta. Agrineuvos ei alkuun keskustellut ollenkaan järjestelmän kanssa ja sitten kun toimi, piti muistaa päivittää ohjelma ensin huhtikuun versioon, ennen kuin aloitti käytön. (17567285)
- Ristiriitoja pellon käytön ja kasvin välillä. (17567331)
- erityistukien kirjaus UUSIEn osalta mahdoton - paperilomake palautettava. hyvää salli kirjata vai pellon käytön mukaisen kasvilajin - virheet vähenivät (17567240)
- Lohkojen tuplaantuminen tuli eteen yhden kerran. Lajiketieto ei mennyt oikeana läpi tai vaihtui. Erityistukilohkoilla kasvitieto lajikesarakkeeseen vaikka sitä ei ollut viljelysuunnitelmasta lähetetyssä aineistossa. (17567251)

26. Millaista käyttötukea tai vastaavaa tukea käyttit ongelmatilanteissa.**Maaseutusihenteerin apua(kertaa)**

- 1 (17567250)
- 0 (17567258)
- 5 (17567257)
- 2 (17567307)
- 1 (17567285)
- 3 (17567312)
- 4 (17567311)
- ei (17567304)
- 0 (17567315)
- 10 (17567331)
- 20 (17567240)
- muutaman (17567247)
- 2 (17567278)
- 2 (17567282)
- 3 (17567251)

Mavin tarjoamaa apua (kertaa)

- 0 (17567250)
- 0 (17567258)
- 1 (17567257)
- 2 (17567307)
- ei (17567304)
- 0 (17567315)
- 1 (17567331)
- 0 (17567240)
- 1 (17567273)
- pari (17567247)
- 1 (17567251)

Jonkin muun tahon tarjoamaa apua (kertaa ja mikä taho)

- 1 oma organisaatio (17567250)
- 0 (17567258)
- ei (17567304)
- 1 Suonentieto neuvonta (17567331)
- neuvojat 2 (17567240)
- Maat.toimiston kanslisti (17567273)
- mkl (17567247)
- 2 (17567278)
- 1, ATK -hanke (17567282)
- 4 (17567251)

27. Olitko tyytyväinen saamaasi käyttötukeen?

Kysymykseen vastanneet: 16 (ka: 1,1)

(27.1) Kyllä		87,5%	14
(27.2) Ei		12,5%	2

28. Kerro vapaasti millaista lisätukea olisit tarvinnut?

- ennen tukihauksen alkamista olisi tarvinnut markkinointi apua. (17567250)
- HelpDeskistä annettiin tieto, että palvelu on tarkoitettu viranomaisille. Kysykää maaseutusihiteeriltä. (17567257)
- Salasanan vaihto sellaiseksi, että vipu-tunnukset pelaisivat, ei onnistunut silloin kun oli kirjautunut pankkitunnuksilla sisään. Vaihto piti aina tehdä hallinnon kautta. Samanlainen automaattinen korjaus kuin muillakin, eli "oletko unohtanut salasanasasi"-linkki olisi kiva yllätys ensi kevääälle. (17567285)
- käyttö vähäistä ei tarvetta (17567304)
- Maaseutusihiteeri toimi hyvin asioissa, jotka tunsin. Mavin palvelu ei ratkaissut ongelmaa. Suonentiedolla kesti selvittää ongelma viikon, joten sen aikaa piti pitää taukoa, koska ei ollut selvää, miksi lohkotietojen lähetys ei onnistunut Agrineuvoksesta. (17567331)
- Asiat selvisivät pääosin maaseutusihiteerin kautta (tsot seinäntakana - lyhyt matka kysyä) (17567240)

29. Otettiin jätetyistä hakemuksista jäljennökset tilalle?

Kysymykseen vastanneet: 25 (ka: 2,4)

(29.1) Ei otettu jäljennöksiä		4%	1
(29.2) Otettiin paperijäljennökset		72%	18
(29.3) Otettiin sähköiset jäljennökset muistitikulle, kovalevyille tms.		8%	2
(29.4) Otettiin sekä paperijäljennökset että sähköiset jäljennökset		16%	4

30. Miten sovitte tukihakemuksen vastuukysymykset, kun käytit viljelijän tunnuksia hakemusta jätettäessä? (voit valita useampia)

Kysymykseen vastanneet: 22 (ka: 2,1)

(30.1) Tukihakemuksen jättö todennettiin laskulla.		54,5%	12
(30.2) Tukihakemuksen jättö todennettiin vastuuvakuutusopimuksella.		40,9%	9
(30.3) Tukihakemuksen jättö todennettiin täyttäjän allekirjoituksella hakemusjäljennöksiin.		9,1%	2
(30.4) Tukihakemuksesta otettiin sähköinen pdf-kopio täyttäjälle (neuvoja-avustaja).		31,8%	7

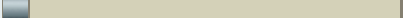
31. Mistä lähteistä hankit tietoa sähköisestä tukihausta? (voit valita useampia)

Kysymykseen vastanneet: 27 (ka: 3,3)

(31.1) Hakuopas ja täyttöohjeen liite 10		66,7%	18
(31.2) Sähköisen tukihaun demoversiosta Mavin internet sivuilla		66,7%	18
(31.3) Mavin neettiluennosta ja sähköisen tukihaun koulutusmateriaalista		29,6%	8
(31.4) Koulutustilaisuuksista		88,9%	24
(31.5) Toiselta avustajalta, neuvojalta tai viljelijältä		40,7%	11
(31.6) Lehdistä ym. julkisesta tiedotuksesta.		44,4%	12

32. Aiotko jättää tukihakemuksia sähköisesti kevään 2010 tukihaussa?

Kysymykseen vastanneet: 31 (ka: 1,2)

(32.1) Kyllä		90,3%	28
(32.2) En		3,2%	1
(32.3) En osaa sanoa		6,5%	2

33. Miten sähköisen tukihaun käyttövaltuutuksia tulisi selkiyttää. Kerro vapaasti.

1. Valtuusasia ok. (17567263)
2. Siten ainakin, että samalla lomakkeella voi hakea tunnukset itselleen ja valtuuttaa muitakin henkilöitä. Pitäisi tehdä viljelijälle helpoksi eli voisi vaan valita "listasta" kenet haluaa valtuuttaa ja ilman sen kummempia allekirjoitushässäköitä. (17567250)
3. Kirjautuminen yksinkertaisemmaksi. Muihin samantyyppisiin tietoihin pääsee yleensä helpommin. Kysymyksessä ei ole pankkiasioden tyylinen asia. (17567257)
4. Käyttövaltuutus on ihan OK nykyisellään. Otin yhteyden viljelijän tunnuksilla ja lisäksi oman sähköpostiosoitteen palautteen kirjautumiseen, niin molemmille jäi täyttämistä jokin merkki. (17567285)
5. Avustaja/neuvoja voi tätä nykyä hoitaa rajatonta määrää avustettavia yksillä omilla tunnuksillaan. Kun on tarve antaa oikeus viljelijän selata tietojaan, on joko avustajalla oltava yksilöity tunnistautuminen erikseen jokaista tilaa varten tai molemmille omat tunnisteet. (17567321)
6. Peruslohkokuuutokset mahdollisiksi (17567311)
7. Ensiksi tiloilla tulisi olla käyttövaltuudet (17567304)
8. Ei tarvitse, laskun on riittävä Eu-avustajan työn todentamiseen tukihakemuksen jätössä. (17567331)
9. Erityistuet mukaan karttojen muokkausmahdollisuus Automaattinen kopion tulostus tiedostoon hakijan koneelle (17567240)
10. Kaikki hakemukset jätettiin viljelijätunnuksin. Ellei se ole mahdollista/lailista en hae itselle valtuuksia tehdä toisille hakemuksia. Tähän kaipaisin selvät pelisäännöt. (17567273)
11. Käyttövaltuutuksen saanti versinkin perikuntien kohdalla saisi olla yksinkertaisempaa. (17567295)
12. Mielestäni sähköinen tukihaku tulee jättää viljelijän itsensä tehtäväksi. (17567249)
13. Neuvoja valtuutuksista hyviä ja vain hyviä kokemuksia (17567247)
14. Neuvojan käyttövaltuudet ja tilan käyttövaltuudet olisi hyvä yhtenäistää, siten että neuvoja pääsisi tilan tietoihin omilla tunnuksilla tilan antaessa siihen luvan, ilman että erillistä hakemusta kuntaan tarvittaisiin. (17567253)
15. Valtuudet riittävät (17567282)
16. Käyttövaltuutus tulisi pystyä tekemään neuvojalle tai avustajalle tilan koneelta samaan aikaan kun tukihakemuksia jätetään. Näin valtuutus voisi aina olla määräaikainen ja kestää 1 kk:sta useampaan vuoteen. Valtuutettavista neuvoista tulisi olla lista mavin järjestelmissä. Tämä lisäisi tukihakemuksen täyden läpinäkyvyyttä ja selkiyttäisi vastuukysymyksiä. (17567251)

34. Mikä epäilyttää tai estää sähköisen tukihaun käyttöönottoa? Kerro vapaasti

37/48

1. Byrokratian pelko eli ei oikeastaan mikään. (17567250)
2. Ennakkoluulo Epävarmuus onko kaikki tullut huomioitua hakemuksessa (17567267)
3. Ei esteitä ole näkyvissä muuta kuin tekniikan toimivuudessa. (17567257)
4. Viljelijät epäilivät tietojen kirjautumista ja ongelmatilanteiden sattuessa miten todistetaan, että lomake on täytetty. (17567285)
5. Kaikilla ei mahdollisuutta antaa valtuutusta ulkopuolisen hoitaa hakua, jos omat resurssit eivät anna myöten itse käyttää (17567321)
6. Ehkä tiloilla ei ole paneudutu tilanteeseen (17567304)
7. Tilalla ei nettiyhteyttä (joitakin) tai käytetään vähän tietokonetta. Toimistoni sijaitsee maaseutusihteerin naapurissa- sama palauttaa lomake paperilla, jolloin saa varmuuden hakemuksen perille menosta (17567240)
8. Sähköinen tukihaku etäännyttää vanhakantaisen talonpojan vielä etäämmälle tukihausta. Uudelle sukupolvelle se sopii, mutta antakaa vanhemmalle välle mahdollisuus kantaa tukihakemuspaperinsa repussa selkosista selässään maaseutusihteerin hypyysiin ja kysyä: "oll'ko tässä kaek?" (17567249)
9. - (17567247)
10. Tietoliikenneyhteydet, maaseutusihteerin sähköisen tukihaun vastainen asenne (17567253)
11. Viljelijät eivät luota siihen, että hakemukset menevät perille, he haluavat, että maaseutusihteerin tai joku maaseututoimistosta tarkistaa paperit. (17567302)
12. Haun perille meno. (17567282)
13. Omalta kohdaltani ei esteitä jos viljelijä on tehnyt valtuutuksen täytölle. Viljelijätunnusten käyttöön liittyy aina vastuusriskkejä. Joillakin kulmilla langattomat yhteyden lisääntyvät. Tämä tulee ohjaamaan tukihakemusten täyttöä toimistolle ja se taas vie osan viljelijän saamasta sähköisen haun hyödyistä - eli että hakemukset voidaan jättää kotoa käsin. (17567251)

35. Mitä muutoksia tai parannuksia haluaisit sähköisten tukihakemusten täyttöön? Kerro vapaasti.

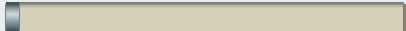
1. Peruslohkumuutoksia olisi hyvä pystyä tekemään sähköisesti myös. (17567263)
2. Kaikki lomakkeet ja tiedot pitäisi pystyä palauttamaan sähköisesti kuten myös liitekartat. (17567250)
3. Kaikkien lomakkeiden täyttömahdollisuus viljelijäsovellukseen (17567267)
4. Kirjautuminen yksinkertaisemmaksi. Näytön supistaminen, ettei tarvitse rullata moneen kertaan ja epäillä tuliko tieto tallennettua tai kirjattua. (17567257)
5. LISÄÄ NOPEUTTA SIVUIHIN! Ja sellaiset salasanat joilla pääsee järjestelmään. En tiedä oliko vika salasanojen antajassa vai salasanojen määrittäjässä, mutta kyllä meinasi käämit palaa, kun kertaakaan ei pääse sisälle ilman pankkitunnuksia. (17567285)
6. Varsinaista täyttämistä ei tarpeen muuttaa. Te-kuskuksen vaatimat paperilomakkeet kuten L218, L218M sähköisiksi (17567321)
7. Maaseutusihteerille opastusta salasanojen laadinnassa, niistä helevetin harakanvarpaista ei sää mitään selvää kun yritti sihteerin antamalla tunnuksilla kirjaantua. Tietenkään asiakasa ei ollut vaihtanut niitä mihinkään. (17567311)
8. Niin vähäinen käyttö, ettei voi esittää uudistuksia (17567304)
9. Tuet, joita kaikki joka tapauksessa haetaan esim. yleinen hehtaarituki, niin näihin vaikka kysymys; että et ole rastinut ko. tukea, oletko varma, että et halua hakea ko. tukea. Pohjoisen tuen rastin voisi myös kiinnittää tiettyihin kasvivalintoihin. (17567331)
10. Tukihakemuksen rasti valmiiksi edellisen haun mukaisesti (esitäyttö) (17567240)
11. Miettikääpä neuvojaa, joka toimii usean kunnan alueella, miten neuvojan tunnuksentunnukset onnistuu saada yksinkertaisesti. (17567262)
12. Lopettakke se vouhotus sähköisestä hausta ja pitääkö se vain vaihtoehtona manuaalisen tukihaun rinnalla. (17567249)
13. Käyttövaltuutus mahdolliseksi suoraan viljelijältä sähköisesti valmiista neuvojalistasta. Kansallisten tukien järjestelmään ilmoittautumiset näkyviin. Eläinten hyvinvointisitusmus näkyviin (myös lisätoimenpide). Tilatukiominaisuus B:lle ja D:lle kasvilista joka on mahdollista valita ko. ominaisuudelle. Seoskasvustoille (ohra-kaura) täydellisemmät lajikelistat. Tukien hakeminen sellaiseksi että epähuomioissa jokin tilalle kuuluva tuki ei voi jäädä pois. Esim. tukiehdotus haettavista tuista. Pinta-alojen korjaaminen helpommaksi tukihaun aikana. Viljelijälle mahdollisuus tehdä karttakorjausehdotus kuten Ruotsissa. (17567251)

36. Mikä sähköisessä tukihaussa on parasta? Kerro vapaasti.

1. Virheiden mahdollisuus pienenee. Palautus ei ole sidoksissa kunnan aukioloaikoihin. Muutokset on helppo tehdä. (17567263)
2. Helppous, nopeus ja selkeys sekä korjattavuus. (17567250)
3. Kirjoitusvirheet vähenevät. Järjestelmä huomauttaa ristiriitaisista tiedoista. Sitoumukset näkyvät. (17567257)
4. Inhimillisiä virheitä jää pois. (17567307)
5. Se että tieto kirjautuu suoraan järjestelmään eikä sitä tarvitse lähteä jonottamaan maataloustoimistoon. Pohjatiedot on helppo ladata ja muuttaa vain esim. kasvit tarvittaville lohkoille. Järjestelmä ei anna tehdä pinta-ala eikä kasvivirhettä. (17567285)
6. Kun on tehnyt viljelysuunnittelun, loppu helppoa. (17567312)
7. Viljelysuunnitelmasta hakemukseen suoraan siirtyvät tiedot (17567321)
8. toimii illalla (17567311)
9. Haku ohjaa täyttämään oikein (17567304)
10. Herjaus, mikäli ei valinnut eläinten hyvinvointi tuen maksatusta, vaikka sitoumus oli voimassa. Esitetyt tiedot. Edellisen vuoden tukihauksen tietojen näkyminen. (17567331)
11. Virheiden tekomahdollisuus pieni Nopeus ja on toiminut hyvin. (17567240)
12. Toimi hyvin. (17567273)
13. Virhemahdollisuudet pienenevät ainakin "kynäversioon" nähden. (17567295)
14. Viljelijän itsensä tekemänä ja haluamana hyvä. (17567249)
15. Ei ole niin paikkaan ja aikaan sidottu. Hankalia tunnuksia ei tarvitse kirjoittaa käsin. (17567314)
16. helppous,siisteys,hyödyllisyys (17567247)
17. Turha moninkertainen kirjoittelu jää pois ja jäljennös helppo ottaa. Tiedot helppo korjata tai muuttaa. (17567298)
18. Helppous, virheiden mahdollisuus vähenee (ohjelmä ohjaa oikeaan, pinta-alojen ja käyttötarkoituksen mukaan, ristiriitaisuuksia ei hyväksy), ei tarvita paperia niin paljon ja hakemukset on kerralla jätetty; viljelijän ei tarvitse enää lähteä hakemuksia viemään. (17567253)
19. Nopeus/selkeys On tätä päivää (17567278)
20. Erittäin helppo ja nopea tehdä. (17567282)
21. Pinta-alavirheitä on vaikeampi tehdä. Saadaan siisti tulosteet ja jäljennökset. Jäljennökset ovat tallessa Vipu-palvelussa. (17567251)

37. Aiotko suositella sähköistä hakua jatkossa viljelijöille tai muille neuvojille ja avustajille?

Kysymykseen vastanneet: 31 (ka: 1,1)

(37.1) Kyllä		93,5%	29
(37.2) En		3,2%	1
(37.3) En osaa sanoa		3,2%	1

Raportointi >> Perusraportti Kokemuksia sähköisestä tukihausta - kysely kuntien maaseutuhallinnolle

39 / 48

Vastaajien listaus

Kopio e-raporttiin

Vie tulokset Excelliin

Luo suodatus

Kyselyn nimi Kokemuksia sähköisestä tukihausta - kysely kuntien maaseutuhallinnolle
 Kyselyn tekijä e3b50064
 Kysely luotu 2.6.2009 12:41:47
 Vastaajien kokonaismäärä 21
 Vastausajankohta 26.6.2009 8:43:32

Kokonaisraportti

1. Vastaajan ikä

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 2,5)

(1.1) alle 40 v.		14,3%	3
(1.2) 40-50 v.		33,3%	7
(1.3) 51-60 v.		38,1%	8
(1.4) yli 60 v.		14,3%	3

2. Tehtävänimike

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 1,4)

(2.1) Maaseutusihiteeri, maataloussihteeri tai maaseutuasiamies		61,9%	13
(2.2) Toimistohenkilö (toimistoagronologi, toimistosihiteeri tms.)		38,1%	8

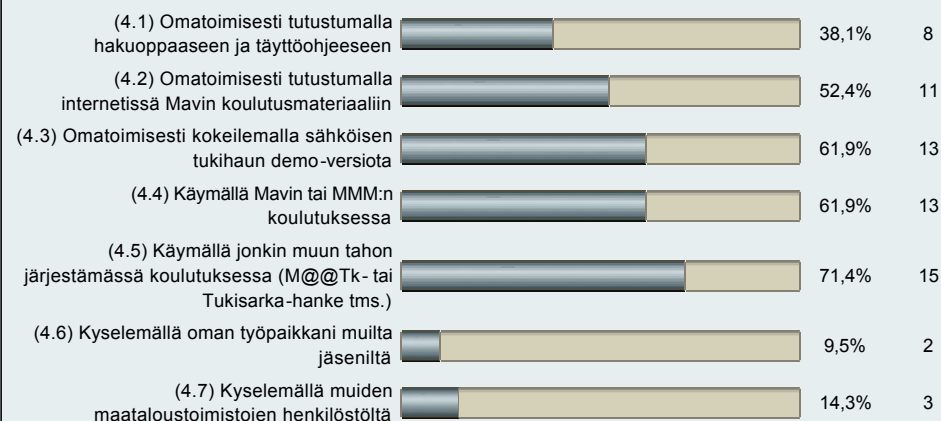
3. Montako prosenttia kuntanne tiloista jätti tukihakemusten sähköisesti? Katso kyselyn liitteenä oleva taulukko.

Kysymykseen vastanneet: 20 (ka: 1,8)

(3.1) Yli 20 %		40%	8
(3.2) 12-20 %		40%	8
(3.3) alle 12 %		20%	4

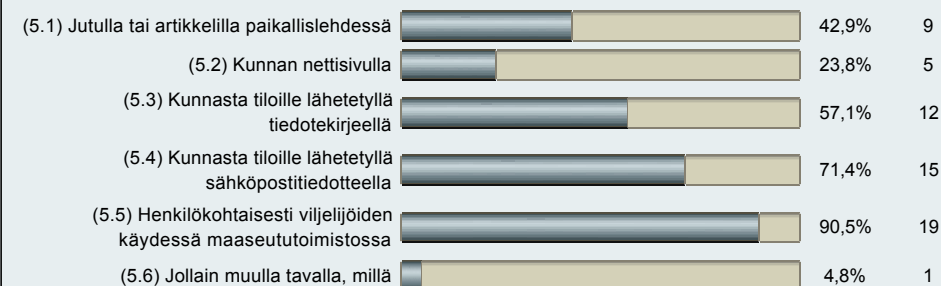
4. Miten hankit tietoa sähköisestä tukihausta (valitse kolme tärkeintä)

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 3,5)

5. Mavin kirjeen lisäksi uusista Vipu-käyttöoikeuksista tiedotettiin kuntanne viljelijöille (voit valita useampia vaihtoehtoja)

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 3,5)

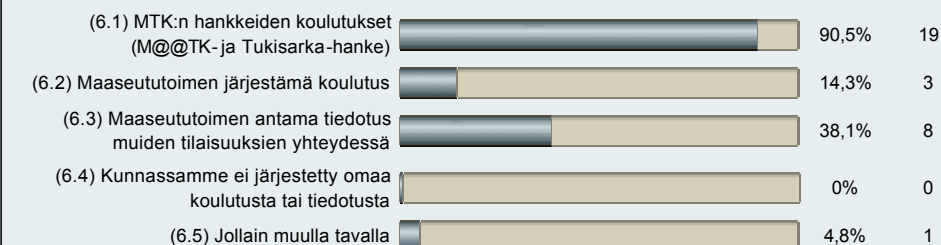

_Kysymys [5.6] (Mavin kirjeen lisäksi uusista Vipu-käyttöoikeuksista tiedotettiin kuntanne viljelijöille (voit valita useampia vaihtoehtoja). Jollain muulla tavalla, millä)

1. viljelijäkoulutuksessa (17586940)

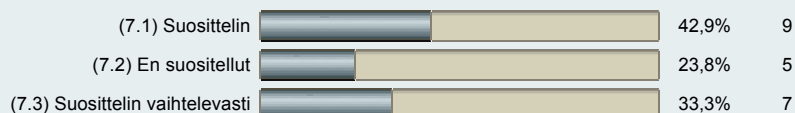
6. Millaista koulutusta sähköiseen tukihakuun kunnassanne järjestettiin (voit valita useampia vaihtoehtoja)

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 1,7)

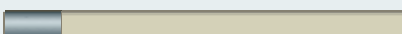

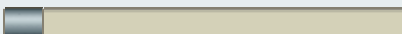
7. Suositteletko viljelijöitä antamaan valtuutuksia neuvojille ja eu-avustajille

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 1,9)

8. Toimimattomat Vipu-tunnukset sähköisen haun aikana

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 1,6)

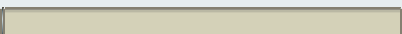
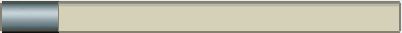

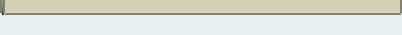
(8.1) Avattiin kun tunnuksen haltija soitti		90,5%	19
(8.2) Avattiin kun tunnuksen haltija pyysi avaamista sähköpostitse		14,3%	3
(8.3) Avattiin takaisinsoiton perusteella		14,3%	3
(8.4) Vaati käynnin maaseututoimistossa		9,5%	2

9. Mitä kehitettävää näet Vipu-käyttöoikeuksien kohdalla (hakeminen ja myöntäminen, tietosuoja, käytettävyys, tiedotus jne.)Kerro Vapaasti.

1. Aikalailla selkeät. Lukkiutumisen aiheutti hämminkiä. Kannattaisi varmaan perustaa lista käyttöväluksista, joissa ilmenee ongelmia. Tällöin asiasta voidaan teidottaa viljelijälle ennenkuin sähköinen haku vaihtuu paperiversioon. (17586920) 🗨️
2. Jatkossa ei enää uutta hakemusta, jos tulee muutoksia hakuprosessiin vaan päivitys jo toimitettuun hakemukseen. (17586906) 🗨️
3. Toimi mielestäni hyvin... tiedä sitten, kuinka tietosuoja ja käytettävyys olisi, jos viljelijöitä ei tuntisi näin hyvin...lähinnä toimimattomien tunnusten osalta. (17586940) 🗨️
4. Monelta viljelijältä tunnukset lukkiutuivat, kun henkilötietoja muutettiin oikeuksia annettaessa, tästä ei ollut tietoa etukäteen. (17586930) 🗨️
5. Vipu -tunnustaminen myöntäminen / uusiminen tässä vaiheessa tuntui työläältä ja byrokraattiselta, mutta niitähän tarvitsee uusia lähes kaikilla vasta v. 2013. Kun nyt kirjautuminen onnistuu myös pankkitunnuksilla, tulee salasanojen uusimistarve todennäköisesti vähenemään. Salasanaa puhelimitse avattaessa on kysytty häneltä henkilötunnus oikean henkilön varmistamiseksi ja olemme tunnustaneet lisäksi äänestä. (17586918) 🗨️
6. Kannustaminen Vipu:n käyttöön. (17586936) 🗨️
7. Hakeminen ja myöntäminen täytyy saada helpommaksi. Voisiko verohallinnosta ottaa mallia? (17586917) 🗨️

10. Miten paljon jouduit antamaan käyttötukea sähköisessä tukihaussa?

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 3,2)

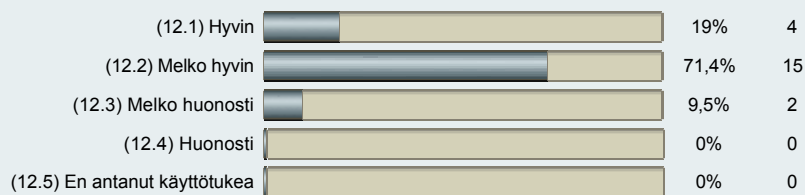
(10.1) Paljon		0%	0
(10.2) Melko paljon		14,3%	3
(10.3) Melko vähän		47,6%	10
(10.4) Vähän		38,1%	8
(10.5) Ei lainkaan		0%	0

11. Missä asiassa jouduit antamaan eniten käyttötukea?

1. Kysymykset koskivat enemmän normaalia substanssia, kuten miten tietyn lohkon käyttö ilmoitetaan. Muutama yhteydenotto, kun ei pystynyt jättämään, liittyi erityistukilohkoihin. Pari kappaletta, jossa lohkomuutosten jälkeen pito neuvoo poistamaan perustetut hakemukset ja aloittamaan alusta. (17586929)
2. Lohkotietojen tallennukseen liittyen. (17586928)
3. Vipu palvelun avaaminen salasanaongelmat (17586915)
4. Lukkiutuneissa käyttäjätunnuksissa, unohtetuissa salasanoissa ja kadonneissa avainlukulistoissa. (17586920)
5. Tunnusten lukkiutuminen. Vipu-palvelustakin tiedotettuihin toimintahäiriöihin liittyneet vaikeudet mm. lohkotietojen kopiutumisessa ja näytön päivittämisessä. (17586906)
6. Vaikea yksittäisesti muistaa, mutta yleensä demo oli hakuikaan auki, jolloin oli helppo nopeasti miettiä hakijan kanssa ratkaisua eri ongelmiin. (17586940)
7. Lohkon omistajuus/vuokralohko -tapauksessa (vain yksi tapaus). (17586930)
8. Vipupalveluun kirjautuminen ei onnistunut, salasanan vaihto. Tilalla oli tehty lohkomuutoksia, jolloin aiemmin perustetut lomakkeet piti poistaa ja hakea uudelleen peruslohkot. Viljelijä oli yhdistellyt ja muutellut lohkoja lisäämällä pinta-aloja lohkoista toisiin, jolloin tullut herjoja. Ihmetteli asiaa, miksi lomaketta ei voi palauttaa ? Oli yleisiä tietoliikennekatkoksia ja mahd. Vipu-palvelun/tukisovellutuksen käyttökatkoksia, jolloin ihmettelyä, miksi lomakkeita ei voi palauttaa. (17586918)
9. Lomakkeen täytössä. (17586914)
10. Käyttöoikeudet (17586936)
11. Pysin lisäämään viljelijöiden luottamusta sähköiseen tukihakuun. (17586911)
12. Vipu-palveluun kirjautumisessa. Salasanoja jouduttiin vaihtamaan useita. (17586905)
13. Tunnusten lukkiutuminen tai unohtaminen. (17586917)
14. Erilaisissa asioissa, välttämättä ei jossain asiassa erityisesti. (17586907)

12. Miten koet osaamisesi riittäneen käyttötuen antamiseen

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 1,9)

13. Millaisissa asioissa jouduit itse kysymään neuvoo Mavin käyttötuesta? Kerro vapaasti.

1. Uusien/muuttuneiden lohkojen tietoihin (näkyvään) liittyen. (17586928)
2. HAKEMUSTEN LATAUS (17586915)
3. Taisin paljastaa pari ohjelmointivirhettä, mm. kaksoisklikkauksen aiheuttaman selaannuksen peruslohkolomakkeessa. (17586920)
4. En kysellyt (17586926)
5. Tilanteissa, joissa lomakkeita lähetettiin korjattuna ja useammassa erässä (esim. säilyvätkö jo muut lähetetyt tiedot kun jotain yksittäistä kasvulohkotietoa muutettiin). (17586906)
6. Ei tällä kertaa tainnut olla sellaista ongelmaa... (17586940)
7. Lohkon omistajuus/vuokraus: tilalla oli vuokralohko, joka näkyi vipussa omistuslohkona, tukisovelluksessa kuitenkin vuokralohkona. Tilanteeseen ei tullut selvyttä. (17586930)
8. Salasana ei toiminut (17586935)
9. En muista enää tarkkaan, mutta suuria ongelmia ei ollut. (17586918)
10. Käyttöoikeudet (17586936)
11. Viljelyohjelman ja Mavin tukihauksen yhteensopivuudesta. (17586911)
12. Lohkotietojen päivittämiseen liittyvässä asiassa. (17586917)

14. Mitä kehitettävää Mavin käyttötuen mielestäsi on? Kerro vapaasti

1. Ei tietoa, kun en tarvinnut (17586926) 🗨️
2. Sain vastaukset kaikkeen kysymääni! (17586906) 🗨️
3. toimii mielestäni hyvin. (17586940) 🗨️
4. Mielestäni käyttäjätuki toimi hyvin ja myös viljelijöiltä tuli myönteistä palautetta ilta- ja viikonloppupäivystyksistä. (17586918) 🗨️
5. Hyvin toimii. (17586936) 🗨️

15. Tarkistettiin sähköisiä tukihakemuksia mahdollisten virheiden varalta tukihauksen aikana, ennen 30.4. (voit valita useampia vaihtoehtoja).

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 2,8)

(15.1) Tarkastettiin kaikki lomakkeet		33,3%	7
(15.2) Tarkastettiin kaikki 101B lomakkeet		14,3%	3
(15.3) Tarkastettiin osa lomakkeista		23,8%	5
(15.4) Tarkastettiin pyydettyinä		28,6%	6
(15.5) Ei tarkastettu		14,3%	3

16. Havaittiin tukihauksen aikana sähköisissä hakemuksissa virheitä?

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 1,6)

(16.1) Kyllä		38,1%	8
(16.2) Ei		61,9%	13

17. Pyydettiin viljelijää täydentämään virheellisesti tai puutteellisesti täytettyjä sähköisiä hakemuksia hakuaika?

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 2,1)

(17.1) Kyllä		38,1%	8
(17.2) Kyllä, muutamia		14,3%	3
(17.3) Ei		47,6%	10

18. Seurattiin, että kaikki tilat jättivät joko sähköisen tukihakemuksen tai perinteisen tukihakemuksen?

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 1,1)

(18.1) Kyllä		85,7%	18
(18.2) Ei		14,3%	3

19. Miten seuranta tehtiin tai miksi sitä ei tehty? Kerro vapaasti.

1. Vertaamalla edellisen vuoden tuen hakijoita huomioiden tiedossa oleet lopettamiset tai uudet hakijat. (17586929)
2. Maataloussihteeri kävi läpi tukihakemukset. (17586919)
3. Viimeisinä hakupäivinä verrattiin vuoden 2008 tietoihin. (17586928)
4. LISTASTA YLI VIIVAMALLA (17586915)
5. Seuranta täydellisesti on mahdotonta, eikä haku enää ole opettelua. Muutaman prosentin myöhästymissanktio on paapomista parempi ja opettavaisempi vaihtoehto. (17586920)
6. Katsomalla iacs-ohjelmasta eli tulostamalla ruudulle pdf-lomake. (17586926)
7. Paikallistuntemuksella. (17586916)
8. Ihan manuaalisesti tilanimilistaan. (17586906)
9. Mavi taisi lähettää listaa tehdyistä, mutta ei palautetuista hakemuksista, lähinnä sitä kautta. (17586940)
10. Pidämme käsin listaa paperilla palautetuista. Viimeisenä hakupäivänä verrattiin edellisvuoteen ja tarkistettiin puuttuvat hakemukset. (17586930)
11. Lista edellisenä vuonna hakeneista johon verrattiin (17586935)
12. Meillä oli osoitetarrat ajettuna viime vuoden hakijoista, jotka otettiin ja liimattiin tänä vuonna jätettyjen hakemusten asiakirjanippuun. Myös sähköisesti jätetyt hakemukset merkittiin. Tällöin sai seurattua loppuvaiheessa jäljellä olevien osoitetarrojen mukaan, kuka ei ole vielä jättänyt hakemusta. (17586918)
13. Käymällä kaikki aktiivitilat läpi, että he ovat palauttaneet lomakkeet, joko sähköisesti tai paperilla. (17586914)
14. Tukihakemus Lnro 101B verrattiin hakemuksia edellisen vuoteen. (17586936)
15. Tukihakemuksen jättäminen on viljelijälle erittäin tärkeä asia. Toisaalta mahdollisuus saada toisaalta velvollisuus saada tuloa viljelystä. Minusta virkamiehelle ei kuulu ylenpalttinen holhoaminen. (17586911)
16. Seurattiin päivittäin, montako tilaa on palauttanut hakemuksen joko paperisena tai sähköisesti. Viime minuuteille jänskätettiin muutamaa hakijaa, mutta sieltä ne tuli. Sitten tarkasteltiin, että moniko tila on ns. perustanut hakemukset, mutta ei vielä jättänyt. (17586905)
17. Seurattiin nimilistan avulla (edellisenä vuonna tukihakemuksen jättäneet). (17586917)
18. Soittamalla asianomaiselle. (17586907)

20. Moniko sähköisen hakemuksen jättänyt toi varmuuden vuoksi paperisen hakemuksen?

1. Yksi kpl eli 1 % (17586929)
2. Ei yksikään koko hakemusta. (17586928)
3. 3 (17586934)
4. 0 (17586915)
5. Ei kukaan (17586920)
6. Yksi toi lomakehakemuksen heti alussa ja sitten jätti vielä sähköisesti. (17586926)
7. ei kukaan. (17586916)
8. Yksi (17586906)
9. ei yksikään (17586940)
10. Yksi toi luonnoskappaleen. (17586930)
11. Kaikkien lomakkeiden sähköisesti + paperisesti jättäneitä ei ollut yhtään. 2-3 viljelijää oli jättänyt 102A ja 102B lomakkeet sähköisesti ja sen jälkeen vielä paperisesti. 2 viljelijää jätti 101D lomakkeen myöhemmin paperisena muutosten takia. 3-4 viljelijää oli perustanut hakemukset, mutta eivät jättäneet niitä sähköisesti, vaan toivat paperisena varmuuden vuoksi. (17586918)
12. 1 (17586914)
13. Ei yksikään. (17586936)
14. Ei varsinaisesti varmuuden vuoksi kukaan. Jotkut jättivät kasvulohko lomakkeen ja lomakkeen 102c paperilla kun oli tullut lisää lohkoja hallintaan. (17586911)
15. Varmuuden vuoksi ei tainnut tuoda kukaan. Muutamalla tilalla oli tullut niin paljon muutoksia, että he toivat paperisena hakemukset, kun neuvoja ei ennättänyt paikan päälle tekemaan muutoksia sähköisesti. (17586905)
16. Ei yhtään. (17586931)
17. 0 (17586917)
18. 4 (17586907)

21. Ovatko sähköiset hakemukset mielestänne paremmin/huolellisemmin täytettyjä kuin paperilla jätetyt hakemukset?

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 1,3)

(21.1) Kyllä		81%	17
(21.2) Ei		4,8%	1
(21.3) En osaa sanoa		14,3%	3

22. Esiintyikö sähköisiä tukihakemuksia IACS-kuntaohjelmaan ladattaessa latauksen estäneitä virheitä? Kerro vapaasti millaisia virheitä esiintyi?

45 / 48

1. Useamman 102 B:n lataaminen estyi, koska lajiketietona oli XXX kasvilajikkeeton mm. Luonnon- ja metsälaitumilla. (17586929)
2. Muutamien tilojen kohdalta ei pystynyt lataamaan kasvulohkolomakkeita, koska kasvilajikkeen kohdalla oli merkintä xxx. (17586919)
3. Yhden lomakkeen lataus ei onnistunut, mutta syy säi epäselväksi (selvittämättä). (17586928)
4. KASVULOHKO JA PERUSLOHKOLOMAKEET EIVÄT LATAUTUNEET KUNTAOHJELMAAN (17586915)
5. 2 kpl: toisessa oli ns. paperi- ja sähköisen haun yhdistelmä. Perusteena hallintaan huhtikuussa tullut lohko. Toisessa oli yhteiskäyttölohko, jossa peruslohkon pinta-alaa oli pienennetty oman kasvulohkon suuruiseksi. Siihen ei kasvulohkoa enää mahtunut, joten sähköinen hakemus piti tallentaa käsin. (17586920)
6. Yksi virhe eli ilmeisesti jonkinlainen ohjelmistovirhe viljelyohjelmassa. Luonnonlaitumelle oli kirajttu lajike, jolloin kasviulohkoa ei saatu ladattu. Se jouduttiin tallentamaan käsin. (17586926)
7. Ei (17586906)
8. ei (17586940)
9. Osa lomakkeista oli palautettu paperilla ja tallennettu jo latausvaiheessa. (17586930)
10. 12 viljelijän kohdalla 102B lomakkeiden lataus ei onnistunut, sillä jostain syystä tiettyjen kasvien kasvilajikkeeksi oli tullut "XXXkasvilajikkeet". Nämä piti tulostaa ja täyttää manuaalisesti. (17586918)
11. Esiintyi ladattaessa latauksen estäneitä virheitä n viidellä palauttaneista. Kasvulohkolomakkeella oli virheellinen kasvilajike, joka esti lataamisen ja se piti tallentaa käsin. (17586914)
12. ----- (17586936)
13. Muutamilla tiloilla oli jäänyt Visu-ohjelmaan pohjalle joitakin kasvilajikkeita, jotka ilmeni XXX-kasvilajikkeina. Näiden kohdalla lataus ei onnistunut 102B lomakkeilla. Sekin oisi korjaantunut Mavin toimesta myöhemmin, mutta kerkesimme tallentaa ne jo kaikki käsin. (17586905)
14. Lajikesarakkeessa XXX merkintä, silloin kun oli kysymyksessä kasvi jolle lajiketta ei ilmoiteta esim. luonnonlaidun. Lomake palautettu jo paperisena esti tietenkin sähköisen lataamisen (esim. 101B eläinten hyvinvointituen takia palautettu paperilla) (17586917)
15. Erityistuet antoivat virheitä. (17586907)

23. Miten sähköinen tukihaku vaikutti maaseututoimen työmäärään?

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 1,3)

(23.1) Vähensi työtä		85,7%	18
(23.2) Lisäsi työtä		0%	0
(23.3) Ei vaikuttanut mitenkään		14,3%	3

24. Millä tavoin sähköinen tukihaku lisäsi tai vähensi työtä? Kerro vapaasti.

1. Muutaman päivä tallennustyö korvaantui puolen päivän latauksella. Opastaminen ei juurikaan lisännyt kokonaistyötä. (17586929)
2. Neuvontaa/kyselyjä hakuun liittyen lisää, mutta tallennustyö väheni. (17586928)
3. TALLENTAMINEN VÄHENI (17586915)
4. Tallennus jää pois ja tarkastuskin vähenee. Tiedotustarve toki lisääntyi, mutta jatkossa sekin kehittyi. (17586920)
5. Se paha puoli, että vasta 14.5. päästiin lataamaan. Siihen mennessä muut hakemukset oli jo tallennettu. (17586926)
6. Yksitoikkoinen kasvulohkojen tallennus väheni n. 30% (17586916)
7. Tallennustyö vähentyi, mutta lomakkeiden tulostaminen vei vastaavasti aikaa. (17586906)
8. Ohjeistuksen lukemiseen sähköisten hakemusten vastaanottoon tuli luettua latauksen jälkeen, jonka vuoksi alkuun sähköinen haku tuntui varsin helpolta käsitellä. Mutta samaa liturgiaa näyttäisi olevan sähköisten hakemusten vastaanotossa.... eli tarkat ohjeet ja poikkeuksen poikkeuksen huomautukset käsitteilyyn ja mahdolliset sanktiot ja putkaa linnaa vankeutta kuntatarkastuksessa, mikäli homma ei toimi niin kuin hallinnollisissa ohjeissa kerrotaan... (17586940)
9. Tallennus/tallennuksen tarkastus väheni. Lataaminen ja tulostus olivat lisänä, mutta kokonaisuutena työn määrä väheni. Näin eka vuonna työtä tehtiin tietysti talvesta lähtien (oikeuksien antaminen), siitä tuli lisätyötä. (17586930)
10. Hakijoiden määrä ja tallennustyö väheni (17586935)
11. Työ väheni tallennuksessa ja erillisessä tallennuksen tarkastuksessa merkittävästi. Muutaman osalta piti pyytää uusia vuokrasopimuksia. (17586918)
12. Tallennustyö väheni. (17586914)
13. Käyttöoikeuksien uusiminen lisäsi työtä. Sähköisen haun selostaminen lisäsi työtä. Sähköiset hakemukset vähensivät tallennustyötä. (17586936)
14. Hakemusten lataaminen ja tallentaminen kävi vaivattomasti (17586911)
15. Tallentamiseen ei mennyt niin paljon aikaa. (17586905)
16. Tallennusvaihe jäi pois. (17586931)
17. 405 lomakkeet eli vipu-tunnukset lisäsivät työtä ja vastaavasti tallennustyö helpottui, joten lopputulos tänä vuonna +/- 0. Tulevaisuudessa varmasti helpottaa työtä, jos vipu-tunnus rullianssi vähenee. (17586917)
18. Selkeät hakemukset, LATAUS HELPPOA. (17586907)

25. Mikä epäilyttää sähköisessä tukihaussa tai mitä esteitä sen käyttöönotolle vielä on? Kerro vapaasti.

1. Lohkomuutosten hidas päivittyminen. Kesti jopa useita vuorokausia. Latausvaiheessa lomakkeita ei saanut näytöllä aakkosjärjestykseen, mikä hankaloitti tulostamista ja sen jälkeistä hakemusten järjestämistä mappeihin. (17586928)
2. LAAJAKAISTA YHTEKSIEN SAATAVUUS MAASEUDULLA (17586915)
3. Viljelijöiden asenne. Pienellä asennemuokkauksella sähköisten osuus nostetaan helposti yli 50 %:n. Myös neuvojien asenne vähensi sähköisen haun osuutta. Tietoliikenneongelmat myös olivat esillä useissa tapauksissa. (17586920)
4. Ei mikään. (17586926)
5. Kaikilla ei ole atk-laitteita tai yhteyksiä, taitoa tai halua niiden käyttöön. Monet tarvitsevat henkilökohtaista tapaamista väh. kerran vuodessa (17586916)
6. Hallinnon kannalta ei epäilytä mikään, joitakin epäileviä Tuomaita on viljelijöiden keskuudessa. Toivottavasti laajakaistahanke etenee ja linjat pelittää jatkossa. (17586906)
7. Esteitä käyttöönotolle ei ole..... (17586940)
8. Toivottavasti jatkossa kaikki hakemukset voisi tehdä sähköisesti! Ei siis epäilytä mikään. (17586930)
9. Minua epäilytti alussa, että sähköisen tukihaun johdosta hakemuksilla olisi enemmän kasvilaji- virheitä tms., mutta ne näyttävät olevan suht. kohdallaan. Lohkojen pinta-alavirheitä oli vähemmän perus - kasvulohkojen välillä. Mielestäni esteitä käyttöönotolle ei ole. Viljelijät tarvitsevat vielä enemmän neuvotaa ja koulutusta, jotta uskaltavat omatoimisesti jättää hakemuksen sähköisesti. Huomattava este käytön lisääntymiselle ovat tietoliikenneyhteydet, miten varmoiksi ja riittävän nopeiksi niiden toiminta saadaan ? (17586918)
10. Epävarmat koneet, jotka voivat tilitata esim kasvulohkoja luodessa. Lisäksi huonot nettiyhteydet. (17586914)
11. Tukiahussa avustava neuvoja ehkä joutuu käyttämään hakemukseen enemmän aikaa kuin muuten käyttäisi. (17586936)
12. Ei mitään. (17586917)

26. Mikä sähköisessä tukihaussa oli parasta? Kerro vapaasti.

1. Kokeilleet viljelijät olivat tyytyväisiä. (17586929)
2. Selvät tukihakemukset. (17586919)
3. Nopeus ja vaivattomuus hakijalle. Tallennustyönvähenneminen maataloustoimistolle. (17586928)
4. Homma oli kovin kehittynyt viime vuoden pilottijutuista. (17586920)
5. Saatinpahan leikkiä ohjelmalla. Meillä on tällä hetkellä vipu-käyttäjätunnuksia haettu 94 kpl, kuntatilastossa 1.4. 64 kpl eli meillä annettiin viimeiset vipu-tunnukset 24.4. (monta), jotka tekivät sitten sähköisesti hakemuksen. Se vähän teetti töitä muiden kiireiden ohessa. (17586926)
6. Ruuhkahuipun lyheneminen keväällä. (17586916)
7. Käyttäjille helppokäyttöinen. (17586906)
8. Nopeus... (17586940)
9. Viljelijät olivat itse varsin tyytyväisiä, joku oli jopa ihan riemuissaan, kun oli osannut tehdä hakemuksen sähköisesti! (17586930)
10. Hakemuksia ei tarvitse tallentaa manuaalisesti. Hakemukset ovat oikein täytettyjä (17586935)
11. Vähensi työtä tallennusvaiheessa. Kun vielä saataisiin, että niitä ei tarvitsi tulostaa paperiversioksi mappiin. (17586918)
12. Parasta oli työmäärän väheneminen. (17586914)
13. Viljelijä saa heti tukihakemuksestaan tulosteen itselleen. Maaseututoimen tukihakemusten käsittelytyö helpottuu. (17586936)
14. tehty huolellisemmin (17586939)
15. Tukitietojen tallennus onnistuu nopeasti. Viljelijän puolelta tahattomat virheet vähenevät. (17586911)
16. Pienensi ruuhkahuippua ja tallennusvirheitä ei tule sähköisissä hakemuksissa. Käsittely oli suht helppoa ja sujuvaa. (17586905)
17. Tiedot hakemuksissa tulevat sellaisessa muodossa, ettei niitä tarvitse jäkikäteä tarkentaa/korjata pieniä pinta-alavirheitä. (17586931)
18. Työllistävä tallennusvaihe jää pois (ei tallennusvirheitä) ja kun vielä päästäisiin sähköiseen arkistointiin, jäisi turha tulostus pois. Viljelijän kannalta helppo, ei ole sidottu toimisto aikoihin, ja varsinkin jos on viljelysuunnitteluohjelma käytössä. (17586917)
19. Nopeus. (17586907)

27. Miten arvioit oman kuntasi onnistumista sähköisessä tukihauussa? Katso kyselyn liitteenä oleva taulukko (esim. jätettyjen tukihakemusten suhde myönnettyihin tunnuksiin)

1. Tavoite täyttyi. (17586929)
2. Osa avustajista teki tukihakemuksen mieluummin manuaalisesti viljelijöiden kertoman mukaan. (17586919)
3. Yllättävän vähän suhteessa haettuihin VIPU- tunnuksiin. (17586928)
4. VILJELIJÄ PALAUTE ON OLLUT POSITIIVISTA (17586915)
5. Tyytyväisiä ollaan, tosin enemmänkin olisi voinut tulla. (17586920)
6. Juankoski: Ihan hyvä. Meillä piriagrologi ei innostunut asiasta. Jos hän olisi tehnyt, niin sähköisiä hakemuksia olisi noin 100. eli 41 94:sta 44 % (tilastossa 41 64:sta on 64%). Kaksi eu-avustajaa teki kaikki hakemukset sähköisesti. (17586926)
7. Kohtuullisesti 86 %. (17586916)
8. Onnistui yli odotusten näin 1. vuonna. (17586906)
9. Kohtuullisesti.... (17586940)
10. Olen tyytyväinen tuloksiin. (17586930)
11. Onnistui muuten hyvin, mutta sähköisten hakemusten määrä jäi vähäiseksi. (17586935)
12. Mielestäni onnistuimme arviotani paremmin. Suurempi määrä Vipu -tunnusten uusimisia oli paikallaan jo nyt. sillä huomattavalla osalla vuosina 2003 - 2004 myönnettyistä käyttöoikeuksista on merkitty päättyväksi 1.1.2010, ne olisi joka tapauksessa pitänyt uusia tänä syksynä. (17586918)
13. Kunnassa sähköinen tukihaku onnistui hyvin. (17586914)
14. Ennakoarvion mukaan käytettiin sähköistä tukihakua. Haettujen käyttöoikeuksien puolesta selvästi enemmän olisi voitu käyttää. Hakemuksen virheitä tai muita sellaisia ongelmia ei ole havaittu tähän mennessä. (17586936)
15. aika hyvin (17586939)
16. Kunnassa n. 14 % tiloista jätti sähköisen tukihakemuksen. Mielestäni se oli kohtuullisen hyvä tulos. (17586911)
17. Suhteellisen hyvin onnistuttiin. Toivottavasti jatkossa uskaltautuisi vielä enemmän viljelijöitä jättämään sähköisen hakemuksen. (17586905)
18. Odotetusti. (17586931)
19. Onnistuttiin erittäin hyvin, asetettu tavoite (20% sähköisesti) ylitettiin reilusti. (17586917)
20. Vaillinainen, enemmänkin olisi voinut tulla sähköisesti. (17586907)

28. Kerro syitä, jotka mielestäsi johtivat arvioimaasi tulokseen?

1. Riittävä koulutus ja innostuneet neuvot ja Eu-avustaja. heidät täytyy saada motivoitumaan asiasta. (17586929)
2. Moni sanoi epäilevänsä systeemin luotettavuutta; tietoja vuotaa, hakemukset häviää. (17586928)
3. TOIMIVA OHJELMA. VILJELIÖIDEN KOULUTUS ONNISTUI HYVIN. (17586915)
4. Neuvojamme eivät markkinoineet tarpeeksi ja alkuun tietoliikenneongelmat turhauttavat neuvot. (17586920)
5. Minä kyllä kovasti innostin viljelijöitä tekemään sähköhaua. Mutta monet haluavat tulla toimistolle, jossa he ovat tottuneet siihen, että tarkastan hakemukset vähän liiankin tarkkaan (kuka kissan hännän nostaa, jos ei kissa itse...). Ja toisaalta viljelijät sanoo, että sultahan loppuu työt, jos me tehdään sähköisesti. (17586926)
6. Yleensä oli joku syy, miksei sähköri onnistunut. (17586916)
7. Maaseutuomiston aktiivinen tiedottaminen ja tilojen kannustaminen. (17586906)
8. Tiedottaminen (17586940)
9. Monet tarvitsivat vähän "tuuppimista" eli yritin kannustaa viljelijöitä edes kokeilemaan sähköistä hakua. Moni sitten sanoi, että sehän oli helppoa. (17586930)
10. EU-avustajat tekivät sähköisiä hakemuksia yllättävän vähän. (17586935)
11. Eu-avustajat ottivat asian omakseen, joiden täyttämää / jättämää sähköisistä hakemuksista suurin osa on. Koulutuksissa ja keskusteluissa Vipu-tunnuksia uudistettaessa ohjattiin ja opastettiin sähköisen hakemuksen täyttämisen / jättämisen helppoutta ja sen tuomia mahdollisuuksia. (17586918)
12. tiedottaminen. (17586914)
13. Viljelijöitä avustavista neuvotista suurin osa käytti hyvin vähän tai ei lainkaan sähköistä hakua. ATK:n perehtyneet viljelijät, jotka täyttivät itse tukihakemuksensa, käyttivät innokkaasti sähköistä hakua. (17586936)
14. hyvät avustajat (17586939)
15. Halukkuus sähköiseen hakuun. Neuvotien täyttämät sähköiset lomakkeet. Kunnassa järjestetty koulutus ei oikein vetänyt viljelijöitä. (17586911)
16. 23 % viljelijöistä jätti hakemuksen sähköisesti. Ennakkoluuloa on vielä paljon viljelijöillä, mutta jospa ne onnistuneet kokemukset puhuisivat puolestaan. (17586905)
17. Oltiin mukana pilotissa -> yksi kynnys jo ylitetty. Aikaansa seuraavat aktiiviset viljelijät, neuvot ja Eu-avustajat ovat lähteneet tähän hyvin mukaan. Koulutusta ja hyvän asian markkinointia on myös tehty kukin omalla tahollaan. Yhteistyö eri tahojen kanssa. (17586917)

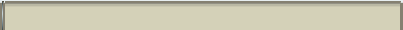
29. Koetko henkilökohtaisesti sähköisen tukihauun hyödyllisenä?

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 1)

(29.1) Kyllä		100%	21
(29.2) En		0%	0
(29.3) En osaa sanoa		0%	0

30. Aiotko suositella sähköistä tukihakua viljelijöille ensi vuonna?

Kysymykseen vastanneet: 21 (ka: 1)

(30.1) Kyllä		100%	21
(30.2) En		0%	0
(30.3) En osaa sanoa		0%	0

Sähköisiä tukihakemuksia Pohjois-Savossa 2009

Kunnan nimi	Tuenhakijoita vuonna 2008 (2009 tietoja ei vielä käytettävissä 1.6)	Haettuja Vipu tunnuksia 1.4.2009 (suluissa % tuenhakijoista)	Sähköisiä hakemuksia jättäneitä tiloja vuonna 2009	Osuus kaikista tiloista (%)	Jätetty hakemuksia myönnettyistä tunnuksista (%)
IISALMI	363	109 (30 %)	72	19,8	66 %
JUANKOSKI	225	64 (28 %)	41	18,2	64 %
KAAVI	103	23 (22 %)	21	20,4	91 %
KARTTULA	84	27 (32 %)	23	27,4	85 %
KEITELE	92	28 (30 %)	25	27,2	89 %
KIURUVESI	481	146 (30 %)	55	11,4	38 %
KUOPIO	320	48 (15 %)	30	9,4	63 %
LAPINLAHTI	264	109 (41 %)	89	33,7	82 %
LEPPÄVIRTA	253	40 (16 %)	27	10,7	68 %
MAANINKA	213	63 (30 %)	40	18,8	63 %
NILSIÄ	268	69 (26 %)	28	10,4	41 %
PIELAVESI	240	43 (18 %)	24	10,0	56 %
RAUTALAMPI	152	31 (20 %)	21	13,8	68 %
RAUTAVAARA	56	13 (23 %)	11	19,6	85 %
SIILINJÄRVI	197	64 (32 %)	25	12,7	39 %
SONKAJARVI	233	66 (28 %)	35	15,0	53 %
SUONENJOKI	170	29 (17 %)	25	14,7	86 %
TERVO	84	12 (14 %)	8	9,5	67 %
TUUSNIEMI	124	28 (23 %)	29	23,4	104 %
VARKAUS	52	5 (10 %)	4	7,7	80 %
VARPAISJÄRVI	163	43 (26 %)	15	9,2	35 %
VESANTO	146	44 (30 %)	38	26,0	86 %
VIEREMÄ	298	101 (34 %)	68	22,8	67 %
Yhteensä	4581	1205 (26 %)	754	17,0	68 %